

თბილისის უროვის წითელი ღროვის ორდენოსანი
სახელმწიფო უნივერსიტეტი

ჯეგუილ გიუნაშვილი

სვარსული ენის სახელმეღვანელო

71

თბილისის უნივერსიტეტის გამომცემლობა
თბილისი 1987

8.I.2.11ep - 9

გ. 534

წინამდებარე სახელმძღვანელო განკუთვნილია გეოგრაფია-გეოლოგიის ფაკულტეტის საზღვარგარეთის ქვეყნების ეკონომიკური გეოგრაფიის სპეციალიზაციის სტუდენტებისათვის. იგი დიდ დახმარებას გაუწევს ასევე ყველას, ვინც დაინტერესებულია თანამედროვე სპარსული სალიტერატურო ენის შესწავლით.

რედაქტორი პროფ. კონსტანტინე ფაღავა

რეცენზენტები: დოც. ლ. თუშიშვილი

ისტ. მეცნ. კანდ. გ. ბერაძე

ГИУНАШВИЛИ Джамшид Шалвович

УЧЕБНИК ПЕРСИДСКОГО ЯЗЫКА

(на грузинском языке)

Издательство Тбилисского университета

Тбилиси: 1987

© თბილისის უნივერსიტეტის გამომცემლობა, 1987

Г 43.10020000
М608(06)-87

წინასიტყვაობა

ირანისტიკის დარგში ინტენსიური მუშაობა თბილისის უნივერსიტეტის დაარსებისთანავე (1918) დაიწყო ჩვენში. ცნობილი ქართველი მეცნიერების გიორგი ახვლედიანისა (1887-1973) და იუსტინე აბულაძის (1874-1962) სამეცნიერო და პედაგოგიურმა მოღვაწეობამ განაპირობა ირანული ენათმეცნიერების, კერძოდ სპარსული ენის, შესწავლისა და კვლევის მაღალი დონე ქართულ აღმოსავლეთმცოდნეობაში. სპარსული ენის სწავლებას თბილისის უნივერსიტეტში დიდი ტრადიციები აქვს. ჩვენი სპეციალისტების მიერ შედგენილია ძირითადი სახელმძღვანელოები და ქრესტომადიები.^I

• •

სპარსულის, როგორც უცხო ენის, სწავლება ითვალისწინებს ოთხ მომენტს: ა) სპარსულ ენაზე მოლაპარაკე პირის მეტყველების გაგებას; ბ) სპარსულ ენაზე ლაპარაკს; გ) ნაბეჭდი და ხელნაწერი სპარსული ტექსტების კითხვასა და დ) სპარსულ ენაზე წერას.

^I იუსტ. აბულაძე, ირანული ენის გრამატიკა, ტფილისი, 1936 (ყდაზე - 1937); სპარსული ენის სახელმძღვანელო, თბილისი, 1953; ვ. ფუთურიძე, სპარსული ენა, სავარჯიშო მასალა, I, ტფილისი, 1936; სპარსული ქრესტომათია ლექსიკონითურთ, I, თბილისი, 1946; დ. კობიძე, სპარსული ქრესტომათია, I, II, თბილისი, 1963/1981, 1967; ლ. მუშიშვილი, სპარსული ქრესტომათია ლექსიკონით, თბილისი, 1970; ჯ. გიუნაშვილი, დ. კაციტაძე, სპარსული საისტორიო ტექსტები, I, თბილისი, 1972; ჯ. გიუნაშვილი, საკითხავი წიგნი სპარსულში, თბილისი, 1980.

უპირველესი ამოცანაა შეზღუდული რაოდენობის ლექსიკური მასალის საფუძველზე დამეუფლოთ სპარსული ენის ბგერითი სისტემას და ენობრივი ელემენტების გარკვეულ თანამიმდევრობაში მოქცევის წესებს.

ცნობილია, რომ ენა პირველ რიგში არსებობს ზეპირ მეტყველებაში, ხოლო შემდეგ - დამწერლობაში. წერა-კითხვის ცოდნის საყოველთაო გავრცელებამ თანამედროვე საზოგადოებაში განაპირობა ის, რომ ჩვენ ხშირად გივიწყებთ ამ ჭეშმარიტებას. ლოგიკურია, უცხო ენის შესწავლა დავიწყოთ მისი ზეპირი ფორმის სწავლებით.² გასათვალისწინებელია ისიც, რომ როდესაც შესასწავლი ენის დამწერლობის სისტემა ადეკვატურად არ შეეფარდება ზეპირ მეტყველებას და უჩვეულა შემსწავლელთათვის, მისი შესწავლა არავითარ შემთხვევაში ჯარ უნდა უსწრებდეს ენის ათვისებას.³ კომპეტენტური სპეციალისტების აზრით, იმ შემთხვევაშიც კი, როცა უცხო ენის შემსწავლელს სურს დაეუფლოს მხოლოდ კითხვას, ენის საფუძვლების, მისი ბგერითი სისტემისა და სტრუქტურის ათვისება უმჯობესია განხორციელდეს ზეპირი მეტყველების მეშვეობით.⁴

ავტორი შეეცადა, წინამდებარე სასწავლო წიგნი, რომელიც ძირითადად განკუთვნილია თბილისის უნივერსიტეტის გეოგრაფია-გეოლოგიის ფაკულტეტის საზღვარგარეთის ქვეყნების ეკონომიკური გეოგრაფიის სპეციალიზაციის სტუდენტებისათვის, აეგო აღნიშნული პრინციპების მიხედვით. სახელმძღვანელო შედგება 55 გაკვეთილისაგან, წარმოდგენილი ლექსიკური მასალა - 1400 ერთეული-

2 იხ. E.N.Mayer, D.H.Obrecht, The Application of Linguistics to Language Teaching, French Review, XXIX, 1955, გვ.32.

3 L.Bloomfield, Outline Guide for the Practical Study of Foreign Languages, Baltimore, 1942, გვ.8.

იხ. Ch.Fries, Teaching and Learning English as a Foreign Language, Ann Arbor, 1945, გვ.6.

საგან. პირველი 45 გაცვეთილის სპარსული მასალა გადმოცემულია ოდნავ მოდიფიცირებული ქართული გრაფიკით, რომელიც ზედმიწევნით ასახავს სპარსულ მეტყველებას. გარდა ამისა, სპარსული ენის ათვისების პირველ ეტაპზე ქართული გრაფიკის შემოღება ქართველ სტუდენტს ათავისუფლებს მისთვის ძალზე უჩვეულო სიტუაციისაგან, როცა მან პირველსავე მეცადინეობებზე, მაგალითად, ფონემა (ბგერა) ზ-ს გამოსახატავად უნდა გამოიყენოს 9 განსხვავებული მოხაზულობის გრაფემა.

ავტორი ითვალისწინებს აგრეთვე იმ ფაქტს, რომ უცხო ენის შემსწავლელის მეხსიერებაში უკეთ აღიბეჭდება ის თანამიმდევრობები, რომლებიც ხშირად მეორდებიან.⁵ ამიტომ, თითოეულ გაცვეთილსა და საცარჯიშოში მაქსიმალურადაა გამოყენებული განვლილი მასალა: ცალკეული სიტყვები, გრამატიკული ფორმები და ენობრივი ელემენტების განლაგების მოდელები. ამით, ფეიქრობთ, შემსწავლელს გაუადვილდება სპარსული წინადადებების იმპროვიზაცია და მათი სწორად შედგენა შეთვისებული სტერეოტიპების საფუძველზე.

სახელმძღვანელოს მომხმარებელს მოვახსენებთ, რომ წინადადებათა წევრების გაფორმებისა და გარკვეულ თანმიმდევრობაში მოქცევის წესების უკეთ დაუფლების მიზნით დავალებათა ქართული ტექსტი დაახლოებულია სპარსულ ენაზე სათარგმნი მასალის სტრუქტურასთან, რაც ზოგჯერ ხელს უშლის ქართული ენის ნორმების ზუსტად დაცვას.

სპარსული ზეპირი მეტყველების უკეთ დაუფლების მიზნით სტუდენტებმა თსუ ზეპირი მეტყველების სასწავლო-სამეცნიერო ლაბორატორიაში უნდა მოისმინონ სახელმძღვანელოს გაცვეთილების მიხედვით მომზადებული ლინგაფონის საცალდებულო კურსი.

5 იხ. Э.П.Шубин, Языковая коммуникация и обучение иностранным языкам. М., 1972, გვ.99, 145, 264.

სპარსული ენა და მისი ადგილი
— ირანულ ენათა ჯგუფში —

„ირანული ენების“ სახელით ცნობილია ენათა დიდი ჯგუფი, რომელშიც ამჟამად შედის სპარსული, ტაჯიკური, ავღანური (პაშტო), დარი, ოსური, ქურთული, თათური, თალი-შური, ბელუჯური და პამირის ენები.

ტერმინი „ირანული“ მომდინარეობს ირანულენოვანი ტომების ეთნიკური სახელწოდებიდან „არიჩა“ ან „არჩა“. ამ სიტყვის ნათესაობითი ბრუნვის მრ. რიცხვის ფორმას წარმოადგენდა „არიჩანამ“. აქედანაა მიღებული სპარსული „ირან“ და ტაჯიკური „ერონ“.

ირანული ენების განვითარების ისტორია პირობითად სამ ეტაპად იყოფა: I. ძველი - დაახლოებით II ათასწლეულის დასაწყისიდან IV-III სს. ჩვენს წელთაღრიცხვამდე; 2. საშუალო - IV-III სს. ჩვენს წელთაღრიცხვამდე - VIII-IX სს. ჩვენი წელთაღრიცხვით; 3. ახალი - VIII-IX სს. დღევანდლამდე. ძველ ირანულ ენებს განეკუთვნებიან სოლისებრი წარწერების ძველი სპარსული ენა, ზოოლასტრიული რელიგიური ტექსტების (ავესტა) ენა, მიდიური, სკვითური ენები; საშუალო ირანულ ენებს - პართული, საშუალო სპარსული, სოლდური, ალანური. ახალი ირანული ენები ჩვენ უკვე დავასახელებთ.

ყველაზე მნიშვნელოვანი ირანულ ენათაგან არის სპარსული (ტაჯიკური). სპარსულ ენაზე განვითარდა უმდიდრესი მწერლობა - პოეზია, მხატვრული და ისტორიული პროზა, სხვადასხვა დარგის სამეცნიერო ლიტერატურა. ირანის სახელმწიფოს ოფიციალური ენა სპარსული გახლავთ. „ქაბულის სპარსული“ (ანუ დარი) გამოცხადებულია ავღანეთის მეორე სახელმწიფო ენად. სპარსულ ენას ეწოდება პაკისტანის, ინდოეთისა და ერაყის მოსახლეობის გარკვეული ნაწილი.

სპარსული ენის ბგერითი სისტემის
—— ზოგადი დახასიათება ——

ადამიანს შეუძლია წარმოექვას მრავალი ბგერა, მაგრამ ურთიერთობის დასამყარებლად იგი, როგორც წესი, იყენებს სამეტყველო ბგერებს. თუ სამეტყველო ბგერის განხილვისას ყურადღებას გავამახვილებთ ბგერის ფიზიკურ, ფიზიოლოგიურ-აკუსტიკურ მხარეზე, მაშინ მის აღსანიშნავად უნდა ვიხმაროთ ტერმინი ბგერა; თუ სამეტყველო ბგერის განხილვისას ყურადღების ცენტრში გვმქნება მისი სოციალური ღირებულება, მაშინ მას აღვნიშნავთ ტერმინით - ფონემა.

დაცავიერდეთ საკუთარ მეტყველებას. ქართველი კაცი ხან იტყვის „ვჭამ“, ხან - „ჭჭამ“. ფიზიკურად, აკუსტიკურად ვ და ჭ სხვადასხვა ბგერებია, მაგრამ ვ-ს ნაცვლად ჭ-ს ხმარება არ იწვევს აზრის შეცვლას, ე.ი. ვ - ჭ დაპირისპირება ქართულში მოკლებულია სოციალურ ღირებულებას. ახლა ავიღოთ ასეთი წყვილი: „ბოლი“ და „დოლი“. ფიზიკურად, აკუსტიკურად ბ და დ სხვადასხვა ბგერებია და, რაც მთავარია, ბ-ს ნაცვლად დ-ს ხმარება იწვევს აზრის შეცვლას, ე.ი. ამ სიტყვებში ბ დაუპირისპირდა დ-ს და ამით მიიღო სიტყვაგანმასხვავებლობითი მნიშვნელობა, ე.ი. ბ - დ დაპირისპირებას ქართულში აქვს სოციალური ღირებულება, იგი დისტინქტური ფუნქციის მქონეა. ამრიგად: „ვჭამ“ - „ჭჭამ“ წყვილის განხილვისას ჩვენ საქმე გვაქვს ერთ ფონემასთან, რომელიც ელინდება ორ სხვადასხვა ბგერაში; „ბოლი“ - „დოლი“ წყვილის განხილვისას კი გვაქვს ორი ფონემა, რომლებიც ელინდებიან ორ სხვადასხვა ბგერაში.

ქართველი სტუდენტებისათვის სპარსული სალიტერატურო ენის თანხმონების ათვისება და წარმოქმნა არ არის ძნელი. ამ თვალსაზრისით სპარსულსა და ქართულს შორის ასეთი განსხვავება იჩენს თავს: სპარსულში არის ფონემა „ჭ“ (რომელსაც ქართველი მშობლიურ მეტ-

ყველემაში ხშირად წარმოიქმნება ბგერის დონეზე), მაგ-
რამ არ არის ფონემა „დ“ (რომელსაც სპარსელი მშობლი-
ურ მეტყველებაში ხშირად წარმოიქმნება ბგერის დონეზე).
სპარსულში არის ფონემები ც და ძ.

შეცადროთ ქართული და სპარსული ენების თანხმო-
ვანთა სისტემები:

<u>ქართული ხშული ფონემები</u>	<u>სპარსული ხშული ფონემები</u>
ბ - ფ - ვ	ბ - ფ
დ - თ - ტ	დ - თ
ძ - ც - წ	
ჯ - რ - ჯ	ჯ - რ
გ - ქ - კ	გ - ქ

(3) - ყ

ყ

როგორც ცხედავთ, ქართული ენის ხშულ თანხმოვანთა
სისტემა სპარსულთან შედარებით გაცილებით უფრო მდი-
დარია და ფაქტიურად მთლიანად „იტივს“ მას თავის
თავში. ქარცეღმა სტუდენტმა მხოლოდ უნდა „ისწავლოს“
მკვეთრი ხშულის „ც“-ს წარმოქმნა.

<u>ქართული ნაპრალოვნები</u>	<u>სპარსული ნაპრალოვნები</u>
ვ - -	ვ - ფ
ზ - ს	ზ - ს
შ - ზ	შ - ზ
ღ - ხ	- - ხ
- კ	- - კ

* გ. ახვლედიანი აღნიშნავს: „...ც ხოვში წარმოეზ-
ლი მკვეთრია - სახმო სიმების ხშვა-სკდომით -
და ანასიათებს მეგრულს (მაგ. სიტყვაში ყუდე); ქარ-
თულ მეტყველებაში გვხვდება, როგორც კენესის ან ჭინ-
თვის ბგერა, აგრეთვე აკრძალვის შორისდებულში: ყაპ.
მეგრულში იგი ფონემაა, ქართულში - არა (ზოგადი ფო-
ნეტიკის საფუძვლები, თბილისი, 1949, გვ. 88).

როგორც ვხედავთ, ქართული ენის ნაპრალოვან თან-
ხმოვანთა სისტემა თითქმის მთლიანად ემთხვევა სპარ-
სული ენის ნაპრალოვან თანხმოვანთა სისტემას, ოღონდ
სპარსული ენის შესწავლისას ქართველმა სტუდენტმა
უნდა „ისწავლოს“ ფონემა ჭ-ს ხმარება, და „დაივიწ-
ყოს“ ფონემა ღ.

ქართული ენის სონორული თანხმოვნები	სპარსული ენის სონო- რული თანხმოვნები
რ	რ
ლ	ლ
ნ	ნ
მ	მ
	ჟ

აქ „სასწავლია“ მხოლოდ ფონემა ჟ, რაც ქართვე-
ლისათვის სიძნელეს არ წარმოადგენს (შდრ. დიალექტ.
დედაჟ).

ახლა შევადაროთ ერზმანეთს ორი ენის ხმოვნები.

ქართული ენის ხმოვნები	სპარსული ენის ხმოვნები
მარტივი ხმოვნები	მარტივი ხმოვნები
ი	ი
ე	ე
ა	ა
ო	ო
უ	უ
<u>დიფთონგები</u>	<u>დიფთონგები</u>
- -	ეჟ
- -	ოჟ

სპარსული ენის მარტივი ხმოვნების შესწავლისას ქარველმა სტუდენტმა უნდა „დაივიწყოს“ მშობლიური ენის ფონემა „ა“, და დაეუფლოს უფრო წინა წარმოების უ-ს და უფრო უკანა წარმოების უ-ს წარმოქმას. სპარსული ენის შემსწავლელის მეტყველებაში უ და უ მკვეთრად უნდა განსხვავდებოდეს ერთმანეთისაგან, ვინაიდან მათ აქვთ სიტყვაგანმასხვავებლობითი მნიშვნელობა.

სპარსული ენის დიფთონგების შესწავლისას ქარველი სტუდენტი უნდა დაეუფლოს ეჲ და ოჲ კომპლექსების წარმოქმას.

სპარსული ენის ბგერითი სისტემის დაუფლებისას დიდი ყურადღება უნდა დაეთმოს აგრეთვე მახვილსა და წინადადების მელოდიკას.

გაცემითი № I

✓	<u>ისწავლეთ სიტყვები:</u>
პსთ - არის	დჲრ - კარი
ნისთ - არ არის	სიბ - ვაშლი
პსბ - ცხენი	სორხ - წითელი
ან - ის	ფედჲრ - მამა
ინ - ეს	მადჲრ - დედა
ჩისთ? - რა არის?	ოთჲყ - ოთახი
ქისთ? - ვინ არის?	სპბჲდ - კალათი
უ - ის, იგი	ბოზჲრგ - დიდი
მჲრდ - კაცი	ქურჲქ - პატარა
ზჲნ - ქალი	

ისწავლეთ წინადადებები:

- ინ # სიბ პსთ - ეს ვაშლია
 ინ # პსბ პსთ - ეს ცხენია
 ან # დჲრ პსთ - ის კარია
 ან # სიბ ნისთ - ის ვაშლი არ არის
 ან # ოთჲყ პსთ - ის ოთახია
 ან სიბ # სორხ პსთ - ის ვაშლი წითელია
 ან სიბ # სორხ ნისთ - ის ვაშლი წითელი პრ არის

უ ქის? - იგი ვინ არის?
 უ მაღარ სსო - იგი დედაა.

დავლება №1 თარგმნეთ სპარსულად (ინტონაციის მრუ-
 დის, მახვილისა და პაუზის ნიშნების აღნიშ-
 ვნივ):

1. ეს კარი დიდია. 2. ეს კარი პატარაა. 3. ეს ოთა-
 ხია. 4. ის ოთახი დიდია. 5. ეს ოთახი პატარაა. 6. ეს კა-
 ლათია. 7. ის კალათი დიდია. 8. იგი ვინ არის? 9. იგი
 მამაა. 10. იგი დედა არ არის. 11. ის კაცი დიდია.
 12. იგი ქალია. 13. ის ქალი ვინ არის? 14. იგი დედა არ
 არის.

დაიმახსოვრეთ - სპარსული არ ასხვავებს გრამატიკულ
 სქესს:

ინ ზან - ეს ქალი
 ინ მარდ - ეს კაცი

გაკვეთილი №2 V

ისწავლეთ სიტყვები:

აშ	- ფაფა	სინი	- სინი
აბ	- წყალი	ხანე	- სახლი
გარმ	- ცხელი, თბილი	შარბ	- დვინო
სარდ	- ცივი	შირინ	- ტკბილი
ხუბ	- კარგი	ჩაა	- ჩაი

ისწავლეთ წინადადებები:

ინ აშსარდ სსო - ეს ფაფა ცივია
 ან ხანე # ქუჩე ქ სსო - ის სახლი პატარაა
 ინ აბ # შირინ სსო - ეს წყალი ტკბილია (დასალევია)
 ინ სინი # ბოზრგ სსო - ეს სინი დიდია

დავალება №2 • თარგმნეთ სპარსულად (ინტონაციის მრუ-
დის, მახვილისა და პაუზის ნიშნების აღნიშვნით);

1. ფაფა ცხელია. 2. წყალი ცივია. 3. ჩაი კარგია.
4. გაშლი ტკბილია. 5. ღვინო წითელია. 6. ეს სახლი არ
არის დიდი. 7. ის სინი პატარაა. 8. ის კაცი კარგია.
9. ის ქალი არ არის კარგი. 10. ის ოთახი არ არის ცი-
ვი. 11. ის ცხენი კარგია. 12. ჩაი არ არის ტკბილი.
13. ის კალათი კარგია. 14. ის კალათი არ არის პატარა.

დამახსოვრეთ - სპარსულ მეტყველებაში ბ, გ და დ
ნმოწვნეწონ-წონ თანხმოვნები ოდნავ „რბილად“ წარმოითქ-
მის, განსაკუთრებით სილბო შეინიშნება გ, ქ, და ლ
თანხმოვნების წარმოთქმის დროს ბ ხმოვნის წინ.

გაკვეთილი № 3

ისწავლეთ სიტყვები:

მწნ	-	მე	ნაღარამ	-	არ მაქვს
თო	-	შენ			(არ მყავს)
ღარამ	-	მაქვს /მყავს/	სიამაჰ	-	შავი
ღარი	-	გაქვს /გყავს/	ფესარ	-	ბიჭი, ვაჟი
ღარად	-	აქვს /ჰყავს/	დოხთარ	-	გოგო, ქალიშვილი
			შექარ	-	შაქრის ფხვნილი

ისწავლეთ წინადადებები: ან მწარდ# მსბ ღარად -
იმ კაცს ცხენი ჰყავს. ინ მწარდ# დოხთარ ნაღარად - ამ
კაცს ქალიშვილი არ ჰყავს.

დავალება №3 • თარგმნეთ სპარსულად (ინტონაციის მრუ-
დის, მახვილისა და პაუზის ნიშნების აღნიშვნით):

1. მე ბიჭი მყავს. 2. შენ ქალიშვილი არ გყავს.
3. ის ცხენი ჰყავს. 4. მე არ მაქვს კალათი. 5. ის კარი

არ არის შავი. 6. შაქრის ფხვნილი ტკბილია. 7. ეს გოგო კარგია. 8. ის ბიჭი არ არის კარგი. 9. შენ სახლი არ გაქვს. 10. ის ღვინო არ არის შავი. 11. მას კალათი არ აქვს. 12. მე ფაფა არ მაქვს. 13. შენ სინი გაქვს. 14. ეს ჩაი შავია.

დაიმახსოვრეთ: სპარსულ მეტყველებაში ქვემდებარეს წინადადებაში პირველი ადგილი უკავია. ქვემდებარე ყოველთვის პირდაპირ ბრუნვაშია, ე.ი. რაიმე მორფოლოგიური ელემენტი მას არ ერთვის:

მწრდ წსბ დწრდ (შდრ: კაც-ს ცხენი ჰყავს).

გაკვეთილი №4

ისწავლეთ სიტყვები:

ქარ - საქმე	შომბ - თქვენ
ქწარ - ყრუ	ანჰა - ისინი
ქურ - ბრმა	დწრიმ - გვაქვს (გყავს)
გოლ - ყვავილი, ვარდი	დწრიდ - გაქვთ (გყავთ)
ქრეთაბ - წიგნი	დწრწდ - აქვთ (ჰყავთ)
სწბზ - მწვანე	
მა - ჩვენ	

დავალება №4 . თარგმნეთ სპარსულად (ინტონაციის მრუდის, მახვილისა და პაუზის ნიშნების აღნიშვნით):

1. ეს ჩაი არ არის მწვანე. 2. მათ არა აქვთ ღვინო. 3. იმ ქალს ბიჭი ჰყავს. 4. ჩვენ წიგნი არ გვაქვს. 5. ის ვარდი წითელია. 6. მე საქმე მაქვს. 7. მათ საქმე არა აქვთ. 8. ის ცაყი არ არის ბრმა. 9. ეს გოგო ყრუა. 10. ის კაცი შავი არ არის. 11. ის ქალი არ არის ყრუ. 12. ეს წიგნი პატარაა. 13. თქვენ არა გაქვთ სახლი. 14. ჩვენ საქმე გვაქვს.

დაიმახსოვრეთ ზმნის აწმყო დროის ფორმათა და-

ბოლოებები:

(მხოლოებითი)

დარ - მ

დარ - ე

დარ - ბ

(მრავლობითი)

დარ - იმ

დარ - იდ

დარ - ბნდ

გაკვეთილი № 5

ისწავლეთ სიტყვები:

ასან - ადვილი

დოშვარ - ძნელი

ინჯა - აქ

ანჯა - იქ

ქოჯა? - სად?

დარს - გაკვეთილი

ეპყა - დრო

როსტამ - როსტომი

გიგ - გივი

გოლნარ - გულნარა

ისწავლეთ წინადადებები:

დოხთარ ქოჯასთ? (<ქოჯა + ასთ) - გოგო სად არის?

დოხთარ ინჯასთ (<ინჯა + ასთ) - გოგო აქ არის

გოლნარ გეპყა ნადარა - გულნარას დრო არ აქვს.

დავალება № 5. თარგმნეთ სპარსულად (ინტონაცია - ციის შრუდის, მახვილისა და პაუზის ნიშნების აღნიშვნით):

I. ეს გაკვეთილი ადვილია. 2. ის საკმე ძნელია. 3. მამა სად არის? 4. მამა აქ არ არის. 5. ის ქალი სად არის? 6. ის ქალი აქ არის. 7. გივის დრო აქვს. 8. როსტომს არა აქვს დრო. 9. ცხენი სად არის? 10. ცხენი იქ არის. 11. ფაფა აქ არის. 12. მათ დრო აქვთ? 13. მათ არა აქვთ დრო. 14. შენ გაკვეთილი გაქვს? 15. მე გაკვეთილი არ მაქვს. 16. ეს ჩაი ცხელია.

დაიმახსოვრეთ: როდესაც „ა“-ზე დაბოლოებულ სიტყვას

ერწყმის „ასო“-ი, ა იკარგება - ქოჯა + ასო ->ქოჯასო.

საკონტროლო წერა

თარგმნეთ სპარსულად:

1.ეს კარი არ არის პატარა. 2.ის საქმე ძნელია.
3.მათ არა აქვთ წიგნი. 4.იმ ქალს ქალიშვილი ჰყავს.
5.ეს ქალიშვილი არ არის ყრუ. 6.მათ დრო აქვთ.7.ის
ვარდი წითელი არ არის. 8.ჩვენ საქმე არ გვაქვს.
9.მე ფაფა მაქვს. 10.ჩაი არ არის ტკბილი.

გაკვეთილი №6

ისწავლეთ სიტყვები

ბაზარ - ბაზარი

ამაღდი - მოხვედი

ბე ქოჯა? - საითკენ?

ამაღდ - მოვიდა

აზ ქოჯა? - საიდან?

რამათამ - წავედი

დარ - ში, შიგ(ეს სიტყვა

რამათი - წახვედი

ვისწავლეთ „კარის მნიშ-

რამათ - წავიდა

ვნელობით)

ამაღდამ - მოვედი

დავალება №6. თარგმნეთ სპარსულად (ინტონაციის
მრუდის, მახვილისა და პაუზის ნიშნების
აღნიშვნით):

1.ის ქალი სად არის? 2.ის ქალი ბაზარში (ბაზარ
რისკენ) წავიდა. 3.დედა სად არის? 4.დედა ოთახშია.
5.ბიჭი სად არის? 6.ბიჭი სახლში (სახლისკენ) წავი-
და. 7.დედა საიდან მოვიდა? 8.დედა სახლიდან მოვიდა.
9.შენ სად (საით, საითკენ) წახვედი? 12.მე ბაზარში
(ბაზრისკენ) წავედი. 13.წიგნი სად არის? 14.წიგნი
ოთახშია.

დამახსოვრეთ! ისეთი ქართული კონსტრუქციები, როგორი-
ცაა: „სახლში წავიდა“, სპარსულში „ბე“-თი გად-
მოიცემა-ბე ხანე რამათ.

გაკვეთილი №7

ისწავლეთ სიტყვები:

ბაყ- ბადი	ამაღანდ - მოვიდნენ
დეჰ - სოფელი	რჰთიმ - წაცედიო
შაჰრ - ქალაქი	რჰთიდ - წახედიო
ამაღიმ - მოვედიო	რჰთანდ - წავიდნენ
ამაღიდ - მოხედიო	დჰშაჰ - მქონდა

მიაქციეთ ყურადღება აწმყოსა და ნამყო დროის ფორმებს შორის არსებულ განსხვავებებს:

აწმყო

(მხოლოდითი რიცხვი)

დარ-- აჰ

დარ - ი

დარ - აჰ

(მრავლობითი რიცხვი)

დარ - იმ

დარ - იდ

დარ - ანდ

ნამყო

(მხოლოდითი რიცხვი)

დჰშ - აჰ

დჰშ - ი

დჰშ

(მრავლობითი რიცხვი)

დჰშ - იმ

დჰშ - იდ

დჰშ - ანდ

აწმყო დროის ფორმებში გამოიყოფა აწმყო დროის ფუძე, ხოლო ნამყო დროის ფორმებში - ნამყო დროისა. დაბოლოების თვალსაზრისით განსხვავება მხოლოდ III პირის ფორმებში შეინიშნება: ნამყო დროის ფორმა წარმოადგენილია ფუძის სახით, იგი სუფიქსით არ არის გაფორმებული.

დავალება №7. აუღლეთ ნამყო დროის ფორმები: ამაღანდ, რჰთანდ.

დავალება №8. თარგმნეთ სპარსულად (ინტონაციის მრუდის, მახვილისა და პაუზის ნიშნების აღნიშვნით):

1. ვარდი სად არის? 2. ვარდი ბაღშია. 3. მამა სად

(საიო, საიოკენ) წავიდა? 4. მამა სოფელში (სოფლისკენ) წავიდა. 5. დედა საიდან მოვიდა? 6. დედა სოფლიდან მოვიდა. 7. ბიჭი სად არის? 8. ბიჭი ქალაქშია. 9. ის საქმე ძნელია? 10. ის საქმე არ არის ძნელი, ადვილია. 11. ეს გაკვეთილი ადვილია? 12. ეს გაკვეთილი არ არის ადვილი. 13. მათ წიგნი ჰქონდათ. 14. შენ ღვინო არ გქონდა.

გაკვეთილი № 8

იზაფეტრი

ისწავლეთ შესიტყვებები:

ქეთაბზე ხუბ - კარგი წიგნი შაქარზე სიძაჰ - შავი ღვინო
სირბი სორა - წითელი ვაშლი მაღარზე მან - ჩემი დედა
ოხთარზე მან - ჩემი ქალი - თაყყუ ანჰან - მათი ოთახი
შვილი

შაქარზე მან - ჩემი ქალაქი ბაზარდარზე თო - შენი ძმა
გარღი სორა - წითელი ვარდი

როგორც ხედავთ, საზღვრულ-მსაზღვრელის ურთიერ-
ობა (ქართულში მსაზღვრელ-საზღვრულის წყობა გვაქვს)
და კუთვნილება გამოიხატება -ე სუფიქსით. ამ სუფიქსს
იზაფეტს უწოდებენ, ხოლო კონსტრუქციას - იზაფეტურ
კონსტრუქციას.

დავალება № 9. თარგმნეთ სპარსულად (ინტონაციის მრუ-
დის, მახვილისა და ჰაუზის აღნიშვნით):

1. შენი ბაღი სად არის? 2. ჩემი ბაღი სოფელშია.
3. მისი წიგნი სად არის? 4. მისი წიგნი ოთახშია.
5. ეს კაცი ვინ არის? 6. ეს კაცი ჩემი მამაა. 7. დე-
და ჩემი სად არის? 8. დედა შენი ბაზარშია. 9. მისი ქა-
ლი შვილი სად არის? 10. მისი ქალიშვილი ქალაქშია.
11. მათ კარგი ცხენი ჰყავთ. 12. სოფელში ჩვენ კარგი
ბაღი გვაქვს. 13. მათ არა აქვთ სოფელში კარგი ბაღი.

14. ქალაქში შენ ცხენი არ გყავს? 15. მისი ძმა ბრმა არ არის. 16. დედაშენს სინი არ ჰქონდა.

დამახსოვრეთ! მახვილი იზაფეტზე არ მოდის - სიბე სორხ.

გაკვეთილი № 9

იზაფეტი (გაგრძელება)

ისწავლეთ სიტყვები და შესიტყვებები:

ნამ - სახელი	ნამე - წერილი, წიგნი
ნამე მან - ჩემი სახელი	ნამეჲ მან - ჩემი წერილი
ჩაშ - თვალი	ჩაშე - წყარო
ჩაშე მან - ჩემი თვალი	ჩაშეჲ დეჲ - სოფლის წყარო
ქურ - ქურა	ქურეჲ მან - ჩემი ქურა

ხმოვანზე დაბოლოებულ სახელებს იზაფეტურ კონსტრუქციაში ემატებათ **ჲ**, რომელსაც მხოლოდ ხმოვანთა გასაყარის ფუნქცია აქვს:

ნამე + ე მან > ნამე + **ჲ** + ე მან - ჩემი წერილი

დავალეზა № 10. თარგმნეთ სპარსულად (ინტონაციის მრუდის, მახვილისა და პაუზის ნიშნების აღნიშვნით):

1. ჩემი წერილი სად არის? 2. შენი წერილი ოთახშია. 3. დიდი სინი სად არის? 4. დიდი სინი აქ არის. 5. შენი სახლი არ არის დიდი. 6. მათი ქურა პატარაა. 7. იმ ქალიშვილს რა ჰქვია (ქალიშვილის სახელი რა არის)? 8. იმ ქალიშვილს გულნარა ჰქვია (ქალიშვილის სახელი გულნარა არის). 9. სოფლის წყარო სად არის? 10. სოფლის წყარო აქ არის. 11. იმ კაცს რა ჰქვია (კაცის სახელი რა არის)? 12. იმ კაცს გივი ჰქვია (კაცის სახელი არის გივი). 13. ის კაცი სადაურია (სა-

იდან არის)? 14.ის კაცი ქალაქელია (ქალაქიდან არის). 15.ეს წერილი სოფლიდან არის. 16.წყაროს ცივი წყალი აქვს. 17.წყაროს წყალი ცივია. 18.ამ წყაროს ცივი წყალი ჰქონდა. 19.მათ ცხელი ჩაი არა აქვთ. 20.ის კაცი არ არის ქალაქელი (ქალაქიდან).

გაკვეთილი №10

იზაფრტური ძეწვეი

ისწავლეთ სიტყვები და შესიტყვებები:

მამდ^ად - ფანქარი; მამდ^ადე სიამ^აშ - შავი ფანქარი;
მამდ^ადე სიამ^აშე მამ^ან - ჩემი შავი ფანქარი.
ყაღ^აშ - კალამი; ყაღ^აშე ხუბ - კარგი კალამი;
ყაღ^აშე ხუბე ფეღ^არ - მამის კარგი კალამი;
ყაღ^აშე ხუბე ფეღ^არე თო - შენი მამის კარგი კალამი.

მიზ - მაგიდა; მრზე ბოზ^არგ^ა - დიდი მაგიდა; მრზე
ბოზ^არგ^ა თაჰ - თაბახის დიდი მაგიდა; მრზე ბოზ^არ-
გ^ა თაჰე ფეღ^არ; მამის თაბახის დიდი მაგიდა; მრზე
ბოზ^არგ^ა თაჰე ფეღ^არე მამ^ან - ჩემი მამის თაბახის
დიდი მაგიდა.

აქ ჩვენ საქმე გვაქვს საზღვრულ-მსაზღვრელისა
და კუთვნილების გამომხატველი კონსტრუქციების თანა-
მიმდევრობასთან, რომელსაც იზაფრტურ ძეწვეს უწოდებენ.

დავალება №11. თარგმნეთ სპარსულად (ინტონაციის მრუ-
დის, მახვილისა და ბაუზის ნიშნების აღნიშვნით):

1.სად არის შენი დიდი მწევანე ფანქარი? 2.ჩემი
დიდი მწევანე ფანქარი თაბახია. 3.სად არის შენი გა-
ჟიშვილის წერილი? 4.ჩემი გაჟიშვილის წერილი აქ
არის. 5.მე კარგი შავი ფანქარი მაქვს. 6.იმ ბიჭს
კარგი წითელი გარდი აქვს. 7.სად არის ბქვენი ცხე-
ლი ჩაი? 8. ბქვენი დიდი მაგიდა იქ არ არის. 9.მათ
კარგი ცხენი არ ჰყავთ. 10.ეს მათი სახლის კარია.

11.მისი კარგი წითელი ვაზლი იქ არის. 12.ეს კარგი კალათი სადაურია? (საიდან არის?) 13.ეს კარგი კალათი თქვენი სოფლისაა (სოფლიდან არის). 14.თქვენი სოფლის წყაროს წყალი ცივია. 15.ეს რა არის? 16.ეს თქვენი ტკბილი შავი ღვინოა. 17.სად წავიდა თქვენი უფროსი (დიდი) ვაჟი? 18.ჩემი უფროსი ვაჟი ქალაქში წავიდა.

დაიმახსოვრეთ: საზღვრულ-მსაზღვრელისა და კუთვნილების გამომხატველი კონსტრუქციების ძეწკვები სპარსულსა და ქართულში საპირისპირო წყობისანი არიან - რითაც იწყება ქართული კონსტრუქცია, იმით სპარსული მთავრდება.

შდრ: ქნაბე ხაბე მან
ჩემი კარგი წიგნი

საკონტროლო წერა
თარგმნეთ სპარსულად:

1.თქვენი უფროსი ქალიშვილი ქალაქს (ქალაქში) წავიდა. 2.თქვენი შავი ღვინო არ არის ტკბილი. 3.ეს კარგი ვაზლი თქვენი სოფლისაა (სოფლიდან არის). 4.მათი სახლის კარი დიდიან. 5.სოფელში მათ კარგი ცხენი ჰყავთ. 6.თქვენი ცხელი ჩაი არ არის ტკბილი. 7.თქვენს ბაღში კარგი წითელი ვარდებია. 8.სად არის ჩემი ვაჟის წერილი? 9.ჩემი ქალიშვილის მწვანე ფანქარი აქ არის. 10.მისი გაკვეთილი ადვილი არ არის. 11.მამაშენი სახლში არ წასულა (არ წავიდა). 12.ის ქალიშვილი სოფელში წავიდა. 13.იმ ვაჟს წიგნი არ ჰქონდა.

გაკვეთილი № II

ენკლიტიკიანი კონსტრუქცია

სპარსულ ენაში კუთვნილების გამოხატვა შეიძლება ნაც, აღსახელობითი სუფიქსების, ანუ ენკლიტიკების საშუალებითაც:

იზაფეტური კონსტრუქციაენკლიტიკიანი კონსტრუქცია

ქეთაბე	<u>მან</u>	ქეთაბ <u>მ</u>
ქეთაბე	<u>თო</u>	ქეთაბ <u>თ</u>
ქეთაბე	<u>უ</u>	ქეთაბ <u>უ</u>
ქეთაბე	<u>მა</u>	ქეთაბ <u>ემან</u>
ქეთაბე	<u>შომ</u>	ქეთაბ <u>ეთან</u>
ქეთაბე	<u>ანჰა</u> (იშან)	ქეთაბ <u>ეშან</u>

მაგალიტები:

ფედარე შომ [→] ქოჯასო? - ფედარეთან [→] ქოჯასო?

დობაძრე [→] მანჰინჯასო - დობაძრეშ [→] მჰინჯასო.

იმევე სუფიქსებით გამოხატავენ ობიექტს
(დაწვრილებით იხ. გაცემილი №18)

დარმმ - მე მაქვს (მყავს) იგი.

სარდმ - მას სცოვა

დავალეზა №12. თარგმნეთ სპარსულად (ინტონაციის მრუდის, მახვილისა და პაუზის ნიშნების აღნიშვნით), პარალელურად გამოიყენეთ იზაფეტური და ენკლიტიკიანი კონსტრუქციები.

1. სად არის შენი ცხენი? 2. ჩემი ცხენი სოფელშია. 3. სად არის მისი ღვინო? 4. მისი ღვინო ოთახშია. 5. თქვენი ვაშლი ტკბილია. 6. მათი კალათი დიდია. 7. მათი ოთახის კარი პატარაა. 8. მათი ფაფა არ არის ცხელი. 9. მამაშენის კარგი კალამი აქ არ არის. 10. სად არის თქვენი შავი ფანქარი? 11. თქვენი ქალაქის ბაზარი კარგია. 12. მისი საქმე ძნელია. 13. თქვენი ტკბილი ჩაი კარგია. 14. ჩვენი მწვანე ქალაქი კარგია. 15. თქვენი უფროსი ვაჟი წავიდა. 16. ეს კაცი თქვენი სოფლიდან მოვიდა. 17. ჩვენ გვცოვა.

დამახსოვრეთ! ენკლიტიკას, ისევე როგორც იზაფეტის

მაჩვენებელ ე-ს, მახვილი არ მოუდის. ხმოვანზე დაბოლოებულ სიტყვასა და ენკლიტიკას ზორის (მრავლობით რიცხვში) ჩნდება ა: ნამქვამ, ნამქვამ, ნამქვამ, ნამქვამან, ნამქვამან, ნამქვამან.

გაკვეთილი №12

სახელთა მრავლობითი რიცხვი

სპარსული ენა მრავლობით რიცხვს მრავალნაირად გამოხატავს. ამჟერად საკმარისია გავიცნოთ მრავლობითი რიცხვის მაწარმოებელ ორ სუფიქსი: - ჰა, - ან. თანამედროვე სალიტერატურო სპარსულში უფრო ხშირად გამოიყენება - ჰა სუფიქსი:

სიბ - სიბჰა - ვაშლები; სიბჰაჲ ზომს// სიბჰაჲთან - თქვენი ვაშლები. პს - პსჰა - ხელუხები; პსჰაჲ ზომა// პსჰაჲთან - თქვენი ხელუხები. პსბ - პსბჰა - ცხენები; პსბჰაჲ ზომს// პსბჰაჲთან - თქვენი ცხენები. მპრდ - მპრდჰა - კაცები; მპრდჰაჲ მა// მპრდჰაჲმან - ჩვენი კაცები. ჩაყ - ჩაყჰა - დანები (ჯაყები); ჩაყჰაჲ ზომს// ჩაყჰაჲთან - თქვენი დანები.

სპარსულ ენაში . ე და უ ხმოვნებზე დაბოლოებული სულიერი საგნის აღმნიშვნელი სახელები - ან სუფიქსით მრავლობითი რიცხვის ფორმის წარმოებისას ირთავენ ა-ს:

გედა - მათხოვარი > გედაჰან - მათხოვრები

დანეჲჲ - სტუდენტი > დანეჲჲჰან - სტუდენტები

ზოგჯერ ხმოვანთგასაყარად გვევლინება ე თანხმოვანი:

ბანჲ - ქალბატონი > ბანჲჰან - ქალბატონები

დავიმახსოვროთ, რომ ე-ზე დაბოლოებული სულიერი საგნების აღმნიშვნელი სახელები მრავლობითი რიცხვის ფორმას აწარმოებენ გან ელემენტის დარღვივით:

ნევისანდჲ - მწერალი > ნევისანდჲჰან - მწერლები

ბანდ - მონა > ბანდგან - მონები

ზოგჯერ გარკვეული სტილისტური ელფერის მისაცემად თანამედროვე სალიტერატურო სპარსულში - ჰა სუფიქსით წარმოებული მრავლობითის ფორმის გვერდით გვხვდება - ან-იანი ფორმა:

მარდან - კაცები (იგულისხმება „ვაჟკაცები“, „თავდადებულნი“).

- ან სუფიქსი კლასიკურ სპარსულში ერთვოდა მხოლოდ სულიერი საგნების აღმნიშვნელ სახელებს.

დავალება №13. თარგმნეთ სპარსულად (ინტონაციის მრუდის, მახვილისა და პაუზის ნიშნების აღნიშვნით):

1.სად არის ამ ქალის დიდი დანები? 2.ამ ქალის დიდი დანები ოთახშია. 3.ის ბიჭები საიდან მოვიდნენ? 4.ის ბიჭები სოფლიდან მოვიდნენ. 5.საიო წავიდნენ ეს გოგონები? 6.ეს გოგონები ქალაქში წავიდნენ. 7.თქვენი გაცვეთილები ძნელია. 8.თქვენი კარგი შავი ფანქრები აქ არის. 9.მათი დიდი მაგიდები აქ არ არის. 10. წითელი ვაშლები ბაღშია. 11.ჩვენი სტუდენტები სახლში წავიდნენ. 12.ის კაცები სოფელში წავიდნენ. 13.მათი ვაჟები აქ მოვიდნენ. 14.თქვენი კალათები იმ ოთახშია. 15.ამ გოგოს დიდი თვალები აქვს.

დაიმახსოვრეთ! იზაფეტური კონსტრუქციის მრავლობითში დასმული წევრი არ ითანხმებს მეორე წევრს რიცხვში:

ქეთაბჰაჰე ხუბ

კარგი წიგნები (რუსულში კი - хорошие книги)

გაცვეთილი № 13

ზმნების აწმყო დროის ფორმების წარმოება

ჩვენ ვიცით, რომ ზმნების ფორმების წარმოები-

სას მთავარია ვიცოდეთ ნამყო დროისა და აწმყო დროის ფუძეები. სპარსულში ზმნის განუსაზღვრელი ფორმა (ინ-ფინიტივი) ბოლოდება - ბნ ელემენტით. საკმარისია ზმნის განუსაზღვრელ ფორმას ჩამოვაშოროთ - ბნ ელემენტი, რომ მივიღოთ ნამყო დროის ფუძე. აწმყო დროის ფუძის მიღება რთულია. ზოგ შემთხვევაში იგი მიიღება განუსაზღვრელი ფორმისაგან - ბნ / - დბნ დაბოლოების ჩამოშორებით, მაგრამ უმრავლეს შემთხვევაში ამა თუ იმ ზმნის აწმყო დროის ფუძე დასაზეპირებელია.

<u>ინფინიტივი</u>	<u>ნამყოს ფუძე</u>	<u>აწმყოს ფუძე</u>
„მოტანა“ - <u>აგბრდბნ</u>	აგბრდ	აგბრ
„მოსვლა“ - <u>ამბდბნ</u>	ამბდ	ამ
„შეცრა“ - <u>ბბსბნ</u>	ბბსთ	ბბნდ
„ადება, დაჭერა“ - <u>გბრეჭბნ</u>	გბრეჭთ	გბრ
„თქმა“ - <u>გოჭბნ</u>	გოჭთ	გუ
„მიცემა“ - <u>დადბნ</u>	დად	დეჭ
„წერა“ - <u>ნეცეშბნ</u>	ნეცეშთ	ნეცის
„დაცემა, ჩამოგარდნა“ ოჭთადბნ	ოჭთად	ოჭთ
„წასვლა“ - <u>რბჭბნ</u>	რბჭთ	რბც (რრუ)
„კეთება“ - <u>ქბრდბნ</u>	ქბრდ	ქონ
„ჭამა, „სმა“ - <u>ხორდბნ</u>	ხორდ	ხორ
„გაგზავნა“ - <u>ჭერესთადბნ</u>	ჭერესთად	ჭერესთ

აწმყო დროის ფორმების წარმოებისას ჩვეულებრივ იხმარება მახვილიანი მი-პრეფიქსი:

ამბდბნ - აწმყოს ფუძე - ამ -

<u>მრამბ</u>	მოვდივარ	<u>მრ</u> ამიმ	მოვდივართ
<u>მრამე</u>	მოდიხარ	<u>მრამიდ</u>	მოდიხართ
<u>მრამდ</u>	მოდიხ	<u>მრამბნდ</u>	მოდიხან

უარყოფითი ფორმები:

<u>ნამრატა</u>	არ მოვდივარ	<u>ნამრათი</u>	არ მოვდივარ
<u>ნამრადი</u>	არ მოდიხარ	<u>ნამრადი</u>	არ მოდიხარ
<u>ნამრადი</u>	არ მოდის	<u>ნამრადი</u>	არ მოდის

დავალება №14. აუღლეთ აწმყოსა და ნამყო წყვეტილის (დადებითი და უარყოფითი) ფორმები ზმნებისა-
გან I. გერეძან, 2. ნევეშან, 3. ხორდან.

დავალება №15. თარგმნეთ სპარსულად (ინტონაციის მრუ-
დის, მახვილისა და პაუზის ნიშნების აღნიშვნით):

1. ის სტუდენტები აქედან წავიდნენ. 2. ჩვენ სო-
ფელში მივდივარ. 3. იმ გოგომ ვაშლი ჭამა. 4. მამარემ-
მა წერილი გაგზავნა. 5. სტუდენტები სოფლიდან ჩამოვიდ-
ნენ (მოვიდნენ). 6. მათ ღვინო დალიეს (ჭამეს).
7. თქვენ ჩვენს ბაღში (ბაღიდან) მოხვედით. 8. თქვენ
საიდან მოდიხარ? 9. თქვენ საიდან მიდიხარ? 10. თქვენ-
მა მამამ წერილი დაწერა. 11. მე იგი დავიჭირე. 12. მო-
ვიყვანე აქ.

დაიმახსოვრეთ! ზმნის განუსაზღვრელი ფორმა (ინფინი-
ტივი) შეიძლება გამოყენებულ იქნეს არსე-
ბითი სახელის ფუნქციით:

გოჭთან ასან პსო, ქმრდან დოშვარ პსო.

თქმა (ლაპარაკი) ადვილია, გაკეთება - ძნელი.

გაკვეთილი №14

„ყოფნა“ ზმნის ფორმები

ჩვენ უკვე ვისწავლეთ სიტყვა პსო - არის (ნისთ-
ნა + პსო; ჩისთ? ჩი + პსო?; ქისთ < ქი + პსო?).

ამ ზმნის განუსაზღვრელი ფორმაა ბუდან - „ყოფნა“

ნამყო წყვეტილის ფორმები:

ბუდამ	ბუდი
ბუდი	ბუდიდ
ბუდ	ბუდანდ

აწმყო დროის ფუძეები - პასთ, ბაშ:

პასტამ	პასთიმ	მრბაშამ	მრბაშიმ
პასთი	პასთიდ	მრბაში	მრბაშიდ
პასთ	პასტანდ	მრბაშანდ	მრბაშანდ

კოპულას სახით ამ ზმნიდან:

- პმ	- იმ
- ი	- იდ
- პსთ	- პანდ

ქარგარ-ამ - მუშა ვარ	ქარგარ-იმ - მუშები ვართ
ქარგარ-ი - მუშა ხარ	ქარგარ-იდ - მუშები ხართ
ქარგარ-პსთ - მუშა არის	ქარგარ-პანდ - მუშები არიან
მან-ამ - მე ვარ	მან-იმ - ჩვენ ვართ
თრ-ი - შენ ხარ	თომან-იდ - თქვენ ხართ
უსთ(აუ+პსთ)-ის არის	ანპან-პანდ - ისინი არიან

წაკითხეთ და თარგმნეთ:

1. მისი ~~მამა~~ ^{მამა} პსთ. 2. დან იმ ხანა ყალამ
 პსთ? 3. თრ-ი? 4. მან-ამ. 5. თომან ქოჯა პსთიდ? 6. მან
 ინჯა-იმ. 7. იმ ჩისა? 8. ინმანდ პსთ. 9. იმ ნამე პს
 თეპან პსთ? ნა, პს მისქო.

დავალება №16. თარგმნეთ სპარსულად (ინტონაციის

მრუდის, მახვილისა და პაუზის ნიშნების აღ-
 ნიშნებით):

1. ის კაცი მამაჩემი იყო. 2. ჩვენ ბაღში ციყა-
 ვით. 3. მე თქვენი სტუდენტი ვარ. 4. ის გოგონა თქვე-
 ნი სტუდენტი არ არის. 5. თქვენი გაკვეთილი ადვილია.
 6. სად არის ის დიდი მწერალი? 7. მას დრო არ ჰქონ-
 და, იგი წავიდა. 8. დედათქვენი იქ იყო. 9. თქვენი

ჩაი ტკბილი იყო. IO.შენ კარგი ბიჭი ხარ. II.შენ
კარგი ხარ. I2.მისი დიდი სინი ოთახში იყო.

გაკვეთილი №15

რაოდენობითი რიცხვითი სახელები

გვ - და კავშირი

რიცხვითი სახელებია:

სეჭრ	0	აზღაშ	11
აქ	1	აზღაშ	12
დო	2	სიზღაშ	13
სე	3	ჩაშარღაშ	14
ჩაშარ	4	ფანაშ	15
ფანაშ	5	შანაშ	16
შეშ	6	ჰეჭაშ	17
ჰაჭა	7	ჰეჭაშ	18
ჰაშ	8	ნუზაშ	19
ნაშ	9	ბისა	20
დაშ	10		

„ოცდაერთი“ და ა.შ. იწარმოება გვ - და კავში-
რის მეშვეობით: ბისა გვ აქ, რომელიც აუცილებლად
უნდა წარმოვთქვათ ბისთააქ.

ათობითი რიცხვითი სახელები:

დაშ	10	შასა	60
ბისა	20	ჰაჭაშ	70
სი	30		
ჩეჭაშ	40	ჰაშაშ	80
ფანაშ	50	ნაშაშ	90
		საშ	100

სალიტერატურო სპარსულში ერთი მთლიანი ცნების
გადმოცემისას გვ კავშირი გამოითქმის თ-და:

ფედაქ ცან მადაქ
ფედაქრუმადაქ

მამა და დედა
მშობლები

ბისა ცან ფანჯა
ბისთლფანჯა

ოცი და ხუთი
ოცდახუთი

რანთ ცან ამანდ
რანთლამანდ

წავიდა და მოვიდა
მიმოსვლა

დაცალება №17. თარგმნეთ სპარსულად (ინტონაციის
მრუდის, მახვილისა და პაუზის ნიშნების
აღნიშვნით):

I. ოთხი სტუდენტი ქალაქში წავიდა. 2. იმ დიდ
ქალაქში სამი ბაზარია. 3. მან ბაღიდან ათი წითელი
ვარდი მოიტანა. 4. თქვენი ორი დიდი სინი ოთახშია.
5. მათ ოთხი შავი ფანქარი აქვთ. 6. მისი წითელი ფან-
ქრები აქ არის. 7. იმ კაცს სახლში ოთხი დიდი მაგიდა
აქვს. 8. მე იმ ქალისაგან ხუთი წერილი მივიღე. 9. სა-
იდან საით მიდიხარ? 10. იმ სოფელში ოთხმოცი ცხენია.
11. მე თორმეტი მწვანე ფანქარი მაქვს. 12. მე ამ ქა-
ლაქის ორ ბაზარში ვიყავი.

დამახსოვრეთ! როცა მსაზღვრელად რიცხვითი სახელი
გვეცვლინება, საზღვრული მხოლოდით რიცხ-
ვში იხმარება:

სე მანდ	-	სამი კაცი
დო ქედაზ	-	ორი წიგნი

საკონტროლო წერა

თარგმნეთ სპარსულად:

I. ის ოთხი სტუდენტი თქვენს სახლში წავიდა.
2. იმ ქალმა ორი ტკბილი ვაშლი მისცა გულნარას. 3. მა-
მარემი სოფლიდან ჩამოვიდა. 4. თქვენი უფროსი ვაჟიშ-

ვილი დიდ ოთახშია. 5.ჩემმა ქალიშვილმა ცხელი ფაფა მოიტანა. 6.იმ ბიჭმა ორი წერილი დაწერა. 7.მათ თხუთმეტი მწვანე ფანქარი აქვთ. 8.ის დიდი მწერალი ჩვენს ქალაქში ჩამოვიდა (მოვიდა). 9.იგი აქედან იმ სოფელში წავიდა. 10.ისინი საიდან მოდიან? 11.ექვენ ტკბილ ჩაის სვამთ (ჭამთ). 12.იმ ქალიშვილს კარგი სახლი არ აქვს.

გაკვეთილი №16

რიგობითი რიცხვითი სახელები

რიგობითი რიცხვითი სახელი იწარმოება რაოდენობითის ფორმაზე -იმ სუფიქსის დარღვით:

ჩაჰპარ	-	ოთხი	ჩაჰპარომ	-	მეოთხე
ბისთოდრ	-	ოცდარი	ბისთოდრაომ	//	ბისთოდრ- გომ -
					ოცდამეორე

წილობითი რიცხვითი სახელის წარმოება:

აექ ჩაჰპარომ	-	ერთი მეოთხედი
ფანჯ შქშომ	-	ხუთი მეექვსედი

ისწავლეთ ნუმერატივები:

ნაჰპარ	-	სული
ადა	-	ცალი
რაცს	-	თავი (სული)
ჯოჰთ	-	წყვილი
დასთ	-	ხელი
ნოსხტ	-	ცალი (იგზემპლარი)

დო ნაჰპარ ადა	ორი სული ადამიანი
სე ადა მადად	სამი ცალი ფანქარი
შეშ რაცს გუსჰანდ	ექვსი სული ცხვარი
აექ ჯოჰთ ქაჰთ	ერთი წყვილი ფეხსაცმელი

დო დასთ ქოთოშაღერ
სე ნოსხერ ქერაბ

ორი ხელი კოსტიუმი
სამი ეგზემპლარი წიგნი

დო დასთ ქოთოშაღერ
სე ნოსხერ ქერაბ

ორი ხელი კოსტიუმი
სამი ეგზემპლარი წიგნი

ისწავლეთ ზომა-წონის ერთეულები:

გერმ - გრამი ხარვარ-წონის ერთეული-300კგ.
სირ-წონის ერთეული-7 ზგ. თონ - ტონა
ქილოგრამ - კილოგრამი ლითრ - ლიტრი
მან-წონის ერთეული-3კგ

მილიმეტრ - მილიმეტრი
 სანთიმეტრ - სანტიმეტრი
 მეორ - მეტრი
 კილომეტრ - კილომეტრი
 მეორე მორბაძე - ცხადრატული
 მეორე მოქმედი - მეტრი
 მეორე მოქმედი - კუბური
 მეორე

დროის ერთეულები:

სანადგო - წამი	შეზანდრუბ - დღე-ღამე
დამყრცრ - წუთი	ჰეპოტ - გვირა
საბუნთ - საათი	მამ - მცე
რუბ - დღე	საღ - წეღი
შეზ - ღამე	

დაცალეზა № 18

თარგმნეთ სპარსულად (ინტონაციის მრუდის, მახ-
ცილისა და ჰაუზის ნიშნების აღნიშვნით):

1. მამაჩემმა ორი წყვილი ფეხსაცმელი მოიტანა. 2. მათი სამი ხელი კოსტიუმი ოთახში არის. 3. ოცდაათი (სული) სტუდენტი ქალაქიდან ჩამოვიდა. 4. ჩემმა ცაქმა ექვსი ეგზემპლარი წიგნი მოიტანა. 5. მათ რვა კილოგრამი ვაშლი გაგზავნეს. 6. თქვენი დიდი ოთახი ოცდაათი კვადრატული მეტრია. 7. მათ სამი საათი დრო აქვთ. 8. ერთი „სირი“ ჩაი მქონდა. 9. თქვენი ოცდახუთი ზაცი ფანქარი იქ გარის. 10. მე სამი წერილი დავწერე. 11. ორი ცაქი იქიდან ჩამოვყარე. 12. ბიჭ-

მა ჩარი ლიტრი ცივი ღვინო მოიტანა.

გაკვეთილი № 17

2. სუფიქსის ძირითადი ფუნქციები

სპარსულ ენაში იხმარება -ე სუფიქსი, რომელიც მრავალ ფუნქციას ასრულებს.

ა) უმახვილო -ღ სუფიქსი აღნიშნავს განუსაზღვრელობას, „ეროვინმეობას“ ან „ერთრამეობას“;

მწერდი # დოხთაწ დამო - ერთ კაცს (ვიღაც კაცს) ქა-
ლიშვილი ჰყავდა.

უზნავედ ქერესად - მან ერთი წერილი გაგზავნა.
 ზედაპირულად - ერთი მათხოვარი მჩივდა.

ბ) მახვილიანი - სუფიქსი აწარმოებს აბსტრაქტულ სახელებს:

മിഷൻ - കോട്ട

მწიფე - კაცობა

ജ്ഞാപ്തം - വിചിത്രം

გენდარ - მეთხევრობა

ბიზნისი - დიდი

ბოზოჩუკი - სიღიადე, დიდება

→
မိမိကလေး # နှစ် ဝါသနာ

- ප්‍රාසංගික ප්‍රාසංගික

பெணர் # பண்ட பஸ்த

- მათხოვრობა ცუდია

გ) მახვილიანი -ღ სუფიქსი აწარმოებს წარმოადგენლობის აღმნიშვნელ სახელებს:

დანეშგაძე - უნივერსიტეტი დანეშგაძე - უნივერსიტე-
ტელი (უნივერსიტეტული)

ზეჰრა - ქალბერი

შპს - ქალაქელი (ქალაქური)

தெரிநீர் - தெரிநீர்

თეჰრანდ - თეირანელი
(თეირანული)

დ) — სუფიქსს ენიჭება განმსაზღვრელი ნაწივითი ფუნქცია, თუ იგი ერთი სახელს და მას შოსდევს მი-

მართებითი ნაცვალსახელი ქვე:

მწარდ ქვე ამწდ, ფედარე შომა ბუდ.

კაცი, რომელიც მოვიდა, თქვენი მამა იყო.

ბე შმწრ ქვე მიწწვიმ, მოსქოწ სსთ.

ქალაქი, რომელიც მივდივართ, მოსკოვია.

წაკითხეთ და თარგმნეთ:

→ I. დანეშუაწან # დწრ დანეშგწ ბუდწდ. 2. ესწა -
შან # შმწრი დწრ იწწწ სსთ. 3. წუწმექ სინწ სიბ ეწ დო
ქწლწ შექწწრ დად. 4. ინ მწრდ # ქარგწ წწრ ბუდ. 5. როსთწმ
ეწ გოწწწრ # დანეშუაწანწდ. 6. ზწწწა # ბე ბაზწრ რწწ-
თწდ. 7. ნევისწწდწეგწწწწ # დწრ თთაყე ბოზწრგწ შწსთწდ.
8. მწრდი ქვე ამწდ # ნევისწწდწ წისთ. 9. აწ მწრდ # სე ფე-
სწრ დწრდ. 10. შმწრი ქვე დწრ აწ შწსთიმ # თებილი-
სწსთ.

დაცალეზა № 19. თარგმნეთ სპარსულად (ინტონაციის
მრუდის, მახვილისა და პაუზის ნიშნების
აღნიშვნით):

I. რა მოიტანა დედამ? 2. დედამ ორი კილო ვაშლი
მოიტანა. 3. იმ ბიჭებმა რა მოიტანეს? 4. იმ ბიჭებმა
სამი კილო შაქრის ფხვნილი მოიტანეს. 5. კაცი, რომე-
ლიც მოვიდა, თქვენი მამა იყო. 6. დიდი სინი, ოთახში
რომ იყო, სად არის? 7. გულწარას წიგნი და ფანქარი
აქვს. 8. ცხენი, რომელიც ბადში იყო, სად არის? 9. ის
ორი წყვილი ფეხსაცმელი, მამაშენმა რომ მოიტანა, ვის
მიეცი? 10. ის თეიჩანელი კაცი სად წავიდა? II. ეს
მუშაა სახლია. 12. თქვენი ბინა (სახლი) სამოცი
კვადრატული მეტრია.

დაიმახსოვრეთ! თუ სახელი ე-ზე ბოლოვდება, -ე-სუფიქ-
სიანი აბსტრაქტული სახელი იწარმოება

გ-ს ჩართვით:

ნევისპნდრ - მწერალი

ნევისპნდრ - მწერლობა

გაკვეთილი №18

ბზ, ბა, ბე, ბპრპ წინდებულები და რა თანდებული

წინადადების წევრთა შორის მიმართებათა გამო-
ხატვისას დიდი მნიშვნელობა ენიჭება წინდებულებსა
და თანდებულებს.

ბზ წინდებული თა წინდებულთან კომბინაციაში უტოლ-
დება ქართულ -დან -მდე თანდებულებს:

ბზ ან ვაყთ თა პალა იმ დროიდან დღევანდლამდე

ბზ სოპჰ თა შპპ დილიდან საღამომდე

ბა წინდებული უტოლდება ქართული ენის -თან თან-
დებულსა და მოქმედებითი ბრუნვის ნიშანს:

ბა მპნ ამპდ ჩემთან ერთად მოვიდა.

ბა ყპლპ ნეცეშთ კალმით დაწერა

ბე წინდებული უტოლდება ქართული ენის -კენ და -ში
თანდებულებსა და მიცემითი ბრუნვის ნიშანს:

ბე ხანრ რპთ სახლისკენ (სახლში) წავიდა

ბე მპრდ გოჭთ კაცს უთხრა

ბპრპ წინდებული უტოლდება ქართული ენის -თვის
თანდებულს:

ბპრპ თო(ბპრპათ) ავპრდამ შენთვის მოგიტანე

რა თანდებული აფორმებს პირდაპირ ობიექტს (რომლის
შესახებ ჩვენ გარკვეული ინფორმაცია გვაქვს)

როსტომ # ნამე ნევეშო - როსტომმა დაწერა წერილი
(რომლის შესახებ ჩვენ არა-
ფერი ვიცით).

როსტომ # ნამე ნევეშო - როსტომმა (ერთი, რაღაც) წე-
რილი დაწერა.

როსტომ # ნამე რა ნევეშო - როსტომმა დაწერა წერილი
(ჩვენ ვიცით, ეს რა წერილია).

გოლნარ ნან მიხორდ - გულნარა (საზოგადოდ) ჭამს
პურს.

გოლნარ ნან რა მიხორდ - გულნარა ჭამს პურს (ჩვენ
ვიცით, ეს რა პურია).

წაკითხეთ და თარგმნეთ:

I. მაშა დეჰ ამბდომ. 2. ინ ნამე რა # ბა ყბლამ
ნევეშთანდ. 3. მადარამ ბე შომს ჩი გოჭთ? 4. ან ფე-
სარჭამიზ რა პზ ხანე ავბრდნდ. 5. ქეთაბი რა, ქე ბე
თო დდამ, ქერესთანდი? 6. ზანჭაქდარ რა ბასთანდ.
7. შომს პზ ქოჯა ამბდომ? 8. თა ან რუზქდარ შაჰრ ბუ-
დამ. 9. ნამე რა ბე ქი ნევეშითი? 10. ბე ფედარე შო-
მს. 11. მანჭა ყბლამ ნევეშთანდ, თოჭა მადან. 12. ინ
შარაბ რაჭბარაჟ თო ქერესთანდნდ.

დავალეზა № 20. თარგმნეთ სპარსულად (ინტონაციის
მრუდის, მახვილისა და პაუზის ნიშნების
აღნიშვნით):

I. ის წერილი შენ ფანქრით დაწერე. 2. დედაჩემ-
მა ცხელი პური შენ მოგცა. 3. საიდან არის ეს წერი-
ლი? 4. რა გააკეთეს ქალებმა ბაზარში? 5. სად არის

* რა თანდებულის ფუნქცია შეიძლება შეასრულოს ენკ-
ლიტიკამ:

უ რა დრდი? იგი ნახე? დიდამშ = უ რა დრდამ -

ან რა ხორდი? ის ჭამე? ხორდამშ = ან რა ხორდამ -
ის მჭამე

გულნარა? 6. აქედან თქვენს სახლამდე ოთხმოცდათხუთ-
მეტი კილომეტრია. 7. ის გოგო დილიდან საღამომდე ბაღ-
ში იყო. 8. მათ შენი წიგნი მე მომცეს. 9. ის წითელი
ვაშლი შენ შეჭამე. 10. მან მათი წერილი მე მომცა.
11. ეს ღვინო საიდან მოიტანე? 12. როსტომმა ეს წიგნი
თქვენთვის გამოგზავნა (გაგზავნა). 13. ეს მაგიდა
თქვენი ოთახისთვის არის. 14. თქვენი დედა აქედან
სახლში წავიდა.

გაკვეთილი №19

ბრძანებითი კილო

ზმნის ბრძანებითი კილოს მხოლოდითი რიცხვი
იწარმოება აწმყო დროის ფუძისაგან მახვილიანი ბე -
პრეფიქსის დართვით:

ქმრდნ - კეთება ქონ-->ბქონ - გააკეთე
დაშტნ - ქონება დარ-->ბდარ - იქონიე

ბრძანებითი ფორმის მრავლობითი რიცხვის მისა-
ღებად მხოლოდითის ფორმას უნდა დაერთოს -იდ სუ-
ფიქსი:

ბქონ - გააკეთე ბქონიდ - გააკეთეთ

ისწავლეთ სიტყვები და შესიტყვებები

ზემესტან - ზამთარი	-ბარ)	ბარდნა, წვიმის
ჰმვტ - ჰაერი, ჰავა, ამინდი		მოსვლა
შოდან - (აწმყო დრ. ფუძე -	ქუჰესტან -	მთიანეთი
შნვ/შოჰ	მან -	ყინული
- გახდომა, დამართვა	ზიანდ -	ბევრი
(статья)	ფან პზ -	შემდეგ (после)
ბარან - წვიმა	ბანჰარ -	გაზაფხული
ბარჰ - თოვლი	დერანტ -	ხე
ბარინდან - (აწმყო დრ. ფუძე	ყბბლ პზ -	მდე (до)

წიკითხეთ და თარგმნეთ:

დარ ზემესთან^მქვე^მ სარდ მრზავად. ბარან ვა ბარქ^მ მრზავად. დარ ქუქესთან^მქვე^მ ვა მახ ზიად^მ ასთ. ფას^მ აზ ზემესთან^მქვე^მ მრზავად. დერანთქან^მქვე^მ მრზავად.

დავალეზა №21. თარგმნეთ სპარსულად (ინტონაციის მრუდის, მახვილისა და პაუზის ნიშნების აღნიშვნით):

1. მე თქვენ შემდეგ მოვედი. 2. გაზაფხულზე (გაზაფხულში) ჩვენი დიდი ბაღი კარგია. 3. ჩვენს ბაღში ბევრი ხე დგას (არის). 4. სოფელში ჩვენ დიდი ბაღი გვაქვს. 5. ჩვენს ქალაქში თოვლი მოვიდა. 6. მე შენს მოსვლამდე მოვედი სახლში. 7. ჩვენი ქალაქის შავა კარგია. 8. ჩვენი სახლის ბიჭები და გოგონები სტუდენტები (სტუდენტი) გახდნენ. 9. ჩვენს მთებში ხე ბევრია. 10. ყინული ცივია. 11. თქვენი ფეხსაცმელები თბილია. 12. თქვენს ბაღში ხეები ამწვანდნენ (მწვანედ იქცნენ). 13. ეს წითელი ვარდი მამათქვენის ბაღიდან მოვიტანე. 14. გაზაფხულზე (გაზაფხულში) ჩვენი მთები მწვანეა.

გაკვეთილი №20

რთული ზმნები

სპარსულში უხვად არის წარმოდგენილი ისეთი შერათებანი, რომელთა პირველი კომპონენტი სახელია, ხოლო მეორე - დამხმარე ზმნა:

ქარ-საქმე + ქარდან - კეთება -> ქარ ქარდან - საქმის კეთება, მუშაობა
ფიქრ-ფიქრი + ქარდან - კეთება -> ფიქრ ქარდან - ფიქრი, გაფიქრება
თაჰსირლ-შეძენა + ქარდან - კეთება -> თაჰსირლ ქარდან - სწავლა, განათლების მიღება

დან-გაკმეთილი+დადნ-მიცემა->დან დადნ-სწავლება,
 მასწავლებლობა
 ზანმან-გარჯა+ქეშიდნ-წევა,თრევა->ზანმან ქეშიდნ-
 გარჯა, შრომა
 პან-სიტყვა+ზან-ცემა, დარტყმა->პან ზან-ლაპა-
 რაკი, უბნობა
 ზანინ-მიწა+ხორდნ-ჭამა->ზანინ ხორდნ-დაცემა, და-
 ვარდნა
 ჯად-მეხსიერება+გერეჟან-დაჭერა->ჯად გერეჟან -
 სწავლა, შესწავლა

რთულ ზმნებში მხოლოდ მეორე კომპონენტი იწოდება:

მან ქარ მრქონამ	მა დანს მრდეშიმ
თო ჭექარ მრქონი	შომს ზანმან მრქეშიდ
უ თანსრლ მრქონამ	ანჰს პანრ მრანანდ

მან ქარ ქანდამ	მა დანს დანდიმ
თო ჭექარ ქანდი	შომს ზანმან ქეშიდიდ
უ თანსრლ ქანდ	ანჰს პანრ ზანდნდ

უარყოფითი ფორმები:

მან ქარ ნანმრქონამ	მან ქარ ნანქანდამ
--------------------	-------------------

ბრძანებითის ფორმები:

თო ქარ ბექონ	შომა ქარ ბექონიდ
--------------	------------------

ისწავლეთ სიტყვები:

ბოხარ - ბუხარი	ნიმქან - მერხი
გან - ცარცი	სანდარ - სკამი
ზან - ენა	ჟანჟარ - ჟანჯარა
თანთ - ფიცარი, დაფა	ქელან - კლასი, საკლასო ოთახი
თანთეჟაქონ - ჩვარი(და- ფის გასაწმენდი)	

წაიკითხეთ და თარგმნეთ:

შაქდარ დანეზგაჲ თჳსსრლ მრქონიმ. მან ჰ დანეზ-
ჯუჲ სალე დოვრმ ჰსსთამ. შაქზაბანე ჟარსრ მად მრგირ-
იმ. ინჯაქქელსე დარსე მასთ. ქელსე მაქდნავაზდჳ ნიმ-
ქმთ, მექ მიზ, მექ სანდლრ ემ მექ თბთმე სიამჳ დ-
რად. ქელსე მაქმექ დარ, სე ფანჯარე ემ მექ ზოხარ
დარად. ინქგარ პსთ ემ ინქთბთეფაქქრნ. ოსთადე ზაბანე
ჟარსრქვე მა დარს მრდეჰმდ. მან ჰ ჰარამე მად გერეფ-
თანე. ზაბანე ჟარსრ ზიამდ ქარ მრქონიმ ემ ზაჰმანთ მრ-
ქეშიმ.

დავლება №22. აუღლეთ აწმყოსა და ნამყო წყვეტილის
ფორმები ზმნებისაგან „ზამინ ხორდჳნ“
(დადებითი) და „მად გერეფთჳნ“ (უარყოფითი)

დავლება №23. თარგმნეთ სპარსულად (ინტონაციის
მრუდის, მახვილისა და პაუზის ნიშნების
აღნიშვნით):

√ I. როსტომი და გულნარა უნივერსიტეტში სწავლო-
ბენ. 2. მათს სასწავლო ოთახში ოცდაოთხი მერხია.
3. ჩვენს სახლში ბუხარი არ გვაქვს. 4. იგი ჩემ შემ-
დეგ წავიდა უნივერსიტეტში. 5. თქვენი დიდი ოთახის
ბუხარი ცხელია. 6. თქვენი სახლის პატარა ოთახში ერთი
დიდი მაგიდა და ექვსი სკამი დგას (არის). 7. ის ზა-
ვი დაფა აქ მოიტანეს. 8. მათი სახლის ფანჯრები
დიდია. 9. ის ქალი ბევრს ფიქრობს. 10. ის ბიჭი ბევრს
არ ლაპარაკობს. 11. ის, მუშები ჩვენს სახლში მუშაო-
ბენ. 12. თქვენ ნუ ლაპარაკობთ.

დაიმახსოვრეთ! „თჳსსრლ ქარდჳნ“ აღნიშნავს „განათ-
ლების მიღებას“, ხოლო „მად გერეფთჳნ“ -
(კონკრეტული საგნის) „სწავლას“.

მან დარ დანეშგაჰ თჷჰსილ მიქონამ ეჲ დარ ანჯა ზა-
ბანე ქარსი ჯად მირგირამ.

საკონტროლო წერა

თარგმნეთ სპარსულად (ინტონაციის მრუდის,
მახვილისა და პაუზის ნიშნების აღნიშვნით):

I. მამაშენის სამი შავი ჯანქარი აქ არ არის.
2. მისი ჩაი ტკბილი იყო და კარგი. 3. თქვენი უფროსი
ქალიშვილი უნივერსიტეტში წავიდა. 4. ჩვენ თქვენს
სახლში არ მოვდივართ. 4. თქვენი გაკვეთილები ძნელი
არ იყო. 5. დედამ ბაზრიდან ოთხი კილო წითელი ვაშლი
მოიტანა. 6. ცივა, კარი მიხურეთ (დაკეტეთ). 7. დედა-
ჩემმა ორი წერილი გაგზავნა. 8. საიდან მოდის ის კა-
ცი? 9. ჩვენი სტუდენტები სპარსულს სწავლობენ. 10. შენ
არ ხარ კარგი ბიჭი. II. თქვენს დიდ ქალაქში ოთხი
ბაზარია. 12. იმ სოფელში ჩვენ ცხენები (ცხენი) არ
გვყავს. 13. იმ სახლში ოთხი სული ცხვარია. 14. მამა-
ჩემს სამი ხელი კოსტიუმი აქვს. 15. ჩვენ ორ საათს
არ გვცალია (დრო არ გვაქვს). 16. კაცობა კარგია.
17. ვაჟი, რომელიც მოვიდა, თქვენი სტუდენტი იყო. 17. აქე-
დან თქვენს სახლამდე ოთხმოცი მეტრია. 18. მან თქვე-
ნი წიგნი მე მომცა. 19. ჩვენს სასწავლო ოთახში ორი
მაგიდა დგას (არის). 20. ის შავი დაფა აქ მოიტანეთ.

გაკვეთილი №21

მყოფადის წარმოება

მყოფადის ფორმა მიიღება საუფლებელი ზმნის
ნამყო დროის ფუძისაგან „ხასთან“ - ნდომა - (აწმყ.
ფუძე - ხაჰ) ზმნის აწმყო დროის (მი- პრეფიქსის
გარეშე) დახმარებით.

ქმრდნ - კეთება

ხაჰმ ქმრდ - გავაკეთებ ხაჰიმ ქმრდ - გავაკეთებთ
ხაჰი ქმრდ - გააკეთებ ხაჰიდ ქმრდ - გააკეთებთ
ხაჰმდ ქმრდ - გააკეთებს ხაჰმდ ქმრდ - გააკეთებენ

ნხაჰმ ქმრდ - არ გავაკეთებ
ნხაჰი ქმრდ - არ გააკეთებ
ნხაჰმდ ქმრდ - არ გააკეთებს

ნხაჰიმ ქმრდ - არ გავაკეთებთ
ნხაჰიდ ქმრდ - არ გააკეთებთ
• ნხაჰმდ ქმრდ - არ გააკეთებენ

ამრიგად, მყოფადის ფორმების წარმოებისას იუ-
ღის მხოლოდ დამხმარე ზმნა.

რთული ზმნების მყოფადის ფორმები:

ესთერაჰმ ქმრდნ - დასვენება > ესთერაჰმ ქმრდ
- დავისვენებ

ბაზ ქმრდნ - გახსნა > ბაზ ხაჰი ქმრდ - გააღებ
მოსაძერჰმ ქმრდნ - მგზავრობა > მოსაძერჰმ ნხაჰმდ
ქმრდ - არ იმოგზაურებს

ყმრარ დაჰმდნ - დაფუძნება, მდებარეობა, ყოფნა > ყმ-
რარ ნხაჰმდ დაჰმ - არ ექნება ადგილი

მწყლუმ ზოდნ - გამოაშკარავება, გამომჟღავნება >
მწყლუმ ხაჰმდ ზოდ - დადგინდება, ნათელი გახდება.

ისწავლეთ სიტყვები:

ჰევდ - პირველი	მარს - მარტი
ანგუნე - იმნაირი, იმნაირად	სმზზე - ბალახი, მწვანე
ანთრურ - იმნაირად	ადგილი
ახმ - ბოლო, ბოლოს	სმზი - მწვანელი
ბმრბმ - ტოლი	სმჰრა - ველი

ბა ჰემ - ერთად	ქემ - ცოტა
ბიდარ - მდევძარე	ქემი - ცოტადენი
ბიდარი - სიფხიზლე, უძილობა	ქემ-ქემ - ცოტ-ცოტა
დემ - მდელი, ველი	ქუთაჰ - მოკლე
დერაზ - გრძელი	ჩანდან - იმდენად, რამ-
ებთედა - დასაწყისი	დენადმე
ზიბა - ლამაზი	ჩეგუნე - როგორ, როგორი
თბიკათ - ბუნება	ჩეთორ - როგორ, რა ვი-
ინგუნე - ამნაირი, ამნაირად	თარებაში
ინთორ - ამნაირად	ჰემე - ყველა
	ხორამ - აყვავებული
	ქასლ - დრო, სეზონი

წაკითხეთ და თარგმნეთ:

ბჰმარ ქასლე ზიბაჲე ხუბისთ. ებთედაჲე ბჰმარ ბისთოჲექომე მათე მარს ასთ. ბჰმარ სე მათ ასთ. ბჰმარ ქასლე ბიდარიჲე თბიკათ ასთ. დარ ბჰმარ დემ ვა სანჰრა სანზ ვა ხორამ მიშეგად. ჰემეჲა გოლ ვა სანზე ასთ. თბიკათ დარ ქასლე ბჰმარ ხელი ზიბასთ. ჰევა ნა ზიჲად გარმ ვა ნა ჩანდან სარდ ასთ. დარ ებთედაჲე ბჰმარ რუზ ვა შაბ ბა ჰემ ბარაბარ ასთ. დარ ბჰმარ ქემ - ქემ რუჰა დერაზ ვა შაბა ქუთაჰ მიშეგად. დარ ახარე ქასლე ბჰმარ რუჰა დერაზ ასთ. დარ ირან ქარგარდინ მათე ავეგლე ქასლე ბჰმარ ასთ.

დავალება №24. უბასუხეთ შეკითხვებს:

1. ბჰმარ ჩეგუნე ქასლისთ? 2. ებთედაჲე ბჰმარ ჩე რუბისთ? 3. ბჰმარ ჩანდ მათ დარად? 4. ჰალა ჩე ქასლისთ? 5. თბიკათ დარ ბჰმარ ჩეგუნე ასთ? 6. დემ ვა სანჰრა დარ ბჰმარ ჩეგუნე მიშეგად? 7. ჰევა დარ ბჰმარ ჩეთორ ასთ? 8. დარ ახარე ბჰმარ შაბ ვა რუზ ჩეთორ ასთ?

დავალეზა №25. თარგმნეთ სპარსულად: V

I. მე თქვენს ცივ ჩაის არ დავლევ. 2. ის მუშები თქვენს სახლში მოვლენ. 3. ეს სტუდენტი თქვენ შემდეგ წავა უნივერსიტეტში. 4. მე და დედათქვენი თქვენი სახლის დიდ ოთახში მოვალთ. 5. თქვენს სოფელში ბუნება ლამაზია. 6. თქვენ ზამთარში სად წახვალთ? 7. დედათქვენი ორი კილო შაქრის ფხვნილს მოიტანს. 8. ის ორი წყვილი ფეხსაცმელი, რომელიც მამათქვენმა მოიტანა, იმ ბიჭს მიეცით. 9. ის ოთხი სტუდენტი სოფელში დაისვენებს. 10. ორი თვის შემდეგ გავემგზავრებით მოსკოვში. II. მე დილით შვიდ საათზე შენ გაგადვიძებ. 12. ჩვენი ბაღი გაზაფხულზე (გაზაფხულში) მწვანე და აყვავებული იქნება. 13. მისი დიდი სინი სახლში წაიღეთ. 14. ის თეირანელი კაცი ჩვენს უნივერსიტეტში მოვა.

გაკვეთილი №22

კავშირებითი კილო

დაშთან ზმნის თავისებურებანი

კავშირებითი კილო იწარმოება აწმყო დროის ფუძისაგან ბე- პრეფიქსის დართვით

ბერვამ - წავიდე

ბერვიმ - წავიდეთ

ბერვი - წახვიდე

ბერვიდ - წახვიდეთ

ბერვად - წავიდეს

ბერვანდ - წავიდნენ

როგულ ზმნებთან ბე- პრეფიქსის ხმარება არ არის სავალდებულო:

სალამათ ბუდან - ჯანმრთელად ყოფნა

სალამათ ბაშან

ჯანმრთელად ვიყო

სალამათ ბაში

ჯანმრთელად იყო

სალამათ ბაშან

ჯანმრთელად იყოს

უარყოფითი ფორმების წარმოებისას როგორც მარტივ, ისე რთულ ზმნებში ბე- პრეფიქსი არ იხმარება :

ნაქონამ	ქარ ნაქონამ
ნაქონი	ქარ ნაქონი
ნაქონად	ქარ ნაქონად✓

კავშირებითი კილო ხშირად იწარმოება დამხმარე ზმნების ხასთან „ნდომა, სურვილი“, თანვანესთან - „შეძლება“, და ბაჟესთან „ვალად დება“ დახმარებით, პირველ ორ შემთხვევაში დამხმარე და ძირითადი ზმნები ერთნაირად იუღლებიან :

მიხატვამ	ბენევისამ	მსურს დავწერო
მიხატვი	ბენევისი	გსურს დავწერო
მიხატვად	ბენევისად	სურს დავწეროს

ნამითვანამ	ჰმრჸ	ბეზანამ	არ შემიძლია ვილაპარაკო
ნამითვანი	ჰმრჸ	ბეზანი	არ შეგიძლია ილაპარაკო
ნამითვანად	ჰმრჸ	ბეზანად	არ შეუძლია ილაპარაკოს

ბაჟად (ბაჟსთ)	ბეგირამ	უნდა დავიჭირო
ბაჟად (ბაჟსთ)	ბეგირი	უნდა დავიჭირო
ბაჟად (ბაჟსთ)	ბეგირად	უნდა დავიჭიროს

დაუთან ზმნის შესახებ. ჩვენ ვიცით, რომ ამ ზმნას აქვს „ქონა-ყოლას“ მნიშვნელობა. გარდა ამისა, მისი დახმარებით ვადწევთ აგრეთვე „მოქმედების პროცესში ყოფნის“ მნიშვნელობის გადმოცემას :

დარამ მირავამ - სვლის პროცესში ვარ , მივდივარ
დარი მირავი - სვლის პროცესში ხარ, მიდიხარ
დარად მირავად - სვლის პროცესში არის, მიდის

ისწავლეთ სიტყვები:

პვახერ(ახპრ სიტყ.მრ.
რიცხვი)

აღუ - ქლიავი

აღუბაღუ - აღუბაღი

აღურე - აღურა

ანჯურ - იმნაირი

აყაზ - დასაწყისი

აყაზ ქპრდპნ-დაწყება
(მოქ.გვარი)

აყაზ შოდპნ - დაწყება
(ვნებითი გვარი)

აჟთაბ - მზე

აჟთაბი - მზიანი

ახპრ - ბოლო, ბოლოს

გრლას - ბაღი

გოლაბი - მსხალი

გრუჯე - აღურა

გრუჯე(აე)ჟპრპნგი-პომიდორი

ზპრდაღუ-ჭერამი, გარგარი

თაბესთან - ზაფხული

თპყრიპპნ - დაახლოებით

მესლ - მსგავსი

ინჯურ - ამნაირი

მივე - ხილი

მივეჟე სპრდერპხთი - ხე-
ხილის ხილი

მივეჟე ჟადერპხთი - ბოსტ-
ნეული

ქოდამ - რომელი

ჰპმიშე - ყოველთვის

ჰენდევანე - საზამთრო

ჰოლუ - ატამი

ხპრბოზე - ნესვი

ხიჟარ - კიტრი

ჯურ - ჯური, ნაირსახეობა

წაკითხეთ და თარგმნეთ:

ფპს პზ ბპჟარ თაბესთან პსთ.თაბესთან პზ პვა-
ხერე მაჰე ჟუპნ აყაზ მიშპვპდ.თაბესთან მესლე ბპ-
ჟარ პ მაჰ დარპდ.დარ თაბესთან ჰპვა გპრმ პსთ.რუზ-
ჰა თპყრიპპნ ჰპმიშე აჟთაბისთ.თაბესთან ჟპსლე მი-
ვე პსთ. მივეჰა დოჯურ-პნდ. მივეჰაჟე ჟადერპხთი,ინ-
ჰა ჰპსთპნდ: ხიჟარ,გრუჯე ჟპრპნგი...ჰენდევანე,ხპრ-
ბოზე.მივეჰაჟე სპრდერპხთი ინჰა ჰპსთპნდ: აღუ,ზპრ-
დაღუ,გრუჯე,აღუბაღუ, გილას,ჰოლუ,სიბ,გოლაბი...რუზე
ახპრე თაბესთან შპპ ვპ რუზ ბპრაბპრ მიშპვპდ.დპრ
ირან მაჰე თირ მაჰე პვეპლე თაბესთან პსთ.

დავალება №26. უპასუხეთ კითხვებს:

1. ფას ვზ ბჰჰარ ქოდამ ჭჰსლ ჰსთ? 2. თაბესთან ჩე ვჰჰთ აჰაზ მიშჰგჰდ? 3. თაბესთან ჩჰნდ მაჰ დარჰდ? 4. დჰრ თაბესთან ჰჰვა ჩეთჰრ ჰსთ? 5. რუჰჰაჰე თაბეს-თან ჩეთჰრ ჰსთ? 6. თაბესთან ჩე ჭჰსლისთ? 7. ჩჰნდჰჰრ მივე ჰჰსთ? 8. მივეჰაჰე სჰრდერჰხთი ქოდამ-ჰნდ? 9. მი-ვეჰაჰე ფადერჰხთი ქოდამ-ჰნდ?

დავალება №27. კავშირებით კილოში აუღლეთ შემდეგი ზმნები: 1. ხორდჰნ (აწმყო ჰარყოფითი); 2. ესთერაჰჰთ ჰჰრდჰნ (აწმყო) 3. ნჰმიხასთჰმ ბეხორჰმ.

დავალება №28. თარგმნეთ სჰარსულად:

1. ჩვენ ორი დღის შემდეგ თქვენს დედასთან ერთად გვინდა წავიდეთ მოსკოვში. 2. როსტომი ჩვენს სახლში უნდა მოვიდეს. 3. მამაჩემს სურს, ეს წერილი დაწეროს. 4. ჩვენ გვსურს დილით სამოგზაუროდ წასვლა (წავიდეთ). 5. ვერ შევძელი მისთვის ამ სინის მიცემა. 6. მე და თქვენ ის ცხენი უნდა დავიჭიროთ. 7. თქვენ შეგიძლიათ ამ ბაღში (ბაღისკენ) შეხვიდეთ (წახვიდეთ)? 8. ეს წერილი შავი ფანქრით უნდა დაწერო? 9. ცნახოთ ჩვენი ქალაქის ბაზარი. 10. თქვენი ოთახი არ შეიძლება ოცი კვადრატული მეტრი იყოს.

დამახსოვრეთ! „ბაჰდ ბეჰონჰმ“, „მიოჰვანი ბერჰვი“, „მიხაჰჰმ ბენევისჰმ“ ტიპის კონსტრუქციები გავრცობის დროს „იხლიჩება“:

მიხაჰჰმ ბა მჰდადე ბოჰორგჰ ფედჰრთან ბენევისჰმ.
ბაჰდ ბა ან დანეშჰჰანე ირანი ბე დანეშჰაჰ ბე-რჰვიმ.

გაკვეთილი №234
მიმღეობები

სპარსულში სამგვარი მიმღეობა გვაქვს: ნამყოსი, აწყოსი და მყოფადისა.

ნამყო დროის მიმღეობა მიიღება ნამყო დროის ფუძეზე მახვილიანი -ე ელემენტის დართვით.

რატან - წასელა - რატ $\rightarrow$ რატე - წასული (ან წავიდა რა).

გოჰთან - თქმა - გოჰთ $\rightarrow$ გოჰთე - თქმული (ან თქვა რა)

სამი აწყო დროის მიმღეობა სამნაირად იწარმოება:

1. აწყო დროის ფუძე + მახვილიანი სუფიქსი -ე:

დიდან - ხედვა, ბინ $\rightarrow$ ბინე - მხედი, მხედველი

ნევეშთან - წერა, ნევის $\rightarrow$ ნევისე - წერის უნარის მქონე

-ე სუფიქსით ნაწარმოებ მიმღეობას ზმნიზედური მიმღეობის მნიშვნელობაც აქვს. მაგალითად, ნევისე - წერით.

2. აწყო დროის ფუძე + მახვილიანი სუფიქსი -ან - --
იხმარება, როგორც შემასმენელი ან ზმნიზედური მიმღეობა:

დიდან - ხედვა, ბინ $\rightarrow$ ბინან - ხედვით, ცქერით

ნევეშთან - წერა, ნევის $\rightarrow$ ნევისან - წერით, წერის პროცესში.

3. აწყო დროის ფუძე + სუფიქსი -ანდ იხმარება, როგორც ზედსართავი ან არსებითი სახელი:

დიდან - ხედვა, ბინ $\rightarrow$ ბინანდ - მხილველი, მხედველი; თვალი

ნევეშთან - წერა, ნევის $\rightarrow$ ნევისანდ - მწერალი

მყოფადი დროის მიმღეობა მიიღება ზმნის განუსაზღვრელ ფორმაზე მახვილიანი სუფიქსის -ი-ს დართ-

ვიმ :

დიდნ - ხედვა > დიდნდ - სანახავი
ნევეზიან - წერა > ნევეზიანდ - დასაწერი
ხანდნ - კითხვა > ხანდნდ - საკითხავი

ისწავლეთ სიტყვები :

ანარ - ბროწეული	რანგ - ფერი
ბარანდეგი - ნაღებები	რიხან (აწმყო ფუძე რიხ)
ბარგ - ფოთლი, ქაღალდის ფურცელი	- დასხმა, დაყრა
ბეჰ - კომში	ფაციზ - შემოდგომა
ზარდ - ყვითელი	ხეჰლი - ძალზე

წაკითხეთ და თარგმნეთ :

ფანს პზ თაბესთან ფაციზ პსთ. ჭპსლე ფაციზ სე მაჰ
დარანდ. პზ პვახერე ფაციზ პანა ქანმ-ქანმ სარდ მიშანვად.
ბარანდეგი ზიხად პსთ. დარ ფაციზ მესლე თაბესთან სან-
ზი ზიხად პსთ. ანარ ვა ბეჰ დარ ფაციზ ხეჰლი ზიხად
პსთ. ბარგე დერახთჰა დარ პვახერე ფაციზ ზარდ მიშ-
ანვად ვა მირიხანდ. რუხე პვეწლე ფაციზ რუხ ვა შან ბ-
რახან პსთ. დარ პვახერე ფაციზ რუხჰა ხეჰლი ქუთაჰ ვა
შანჰა ხეჰლი დერაჰ პსთ. რუხე ბისთასეგომე სეფთამბრ
პვეწლე ფაციზ პსთ. სალე თანჰსილი პზ რუხე პვეწლე სეფ-
თამბრ აყაზ მიშანვად.

დავალეზა №29. უბასუხეთ კითხვებს :

1. პანვაჲე ფაციზ ჩეთორ პსთ? 2. დარ ფაციზ ბარან
ქანმ პსთ, ჯა ზიხად? 3. ბარგე დერახთჰა დარ ფაციზ ჩე
რანგ მიშანვად? 4. ფაციზ ჩანდ მაჰ პსთ? 5. მივეჰაჲე
ფაციზ ქოდამ-ანდ? 6. სალე თანჰსილი ჩე რუხი აყაზ
მიშანვად?

დავალება №30. აწარმოეთ მიმდებარების ფორმები ზმნე-
ბიდან გოჭთჳნ, ბაზ კჳრდჳნ, ყჳრარ დაშჳნ.

დავალება №31. თარგმნეთ სჳარსულად:

1. ჩენი სოფელი გაზაფხულზე (გაზაფხულში) სანა-
ხავია. 2. როსტომი ჩენს სახლში მოსასვლელია. 3. მამა-
თქვენის წიგნი წასაკითხია (საკითხავი არის). 4. გულ-
ნარას არ შეუძლია უნივერსიტეტში მოსვლა (მოვიდეს).
5. გულნარა და როსტომი ლაპარაკ-ლაპარაკით სახლში მი-
დიან (სვლის პროცესში არიან). 6. შემოდგომის დასაწ-
ყისიდან ზამთრის ბოლომდე ჩენს მოსკოვში ვიყავი.
7. თქვენი სჳარსული ენის გაცვეთილები ადვილი არ
არის. 8. ფანქრები, რომელიც მამათქვენმა მე მომცა,
გულნარამ წამარბვა (გამომარბვა). 9. იმ სტუდენტის
სამი კოსტიუმი დიდ ოთახშია. 10. მას არ შეუძლია რაი-
მე (რაიმე სიტყვა ერთი სიტყვა) გიოხრად.

გაცვეთილი №24
პრევერბები

სჳარსულ ენაში პრევერბების ფუნქციით გვევლი-
ნება ზმნიზედები და წინდებულები:

ბჳრ - ზე, ზედ:

ამჳდჳნ - მოსვლა > ბჳრ-ამჳდჳნ - ამოსვლა

ხორდჳნ - ჭამა > ბჳრ-ხორდჳნ - შეხვედრა; წყენინება.

გჳშჳნ - სერირობა > ბჳრ-გჳშჳნ - დაბრუნება

დჳრ - ში, შიგ:

ამჳდჳნ - მოსვლა > დჳრ-ამჳდჳნ - გამოსვლა

რჳფთჳნ - წასვლა > დჳრ-რჳფთჳნ - გაქცევა, (სახსრის)
ამოცარდნა

გოზჳშჳნ - გაცლა > დჳრ-გოზჳშჳნ - გარდაცვალება

ჭორუ(დ) - ძირს, ქვევით:

ამაღდნ - მოსვლა > ჭორუდ - ამაღდნ - ჩამოსვლა (ზევი-
დან ქვევით)

ბორდნ - წადება > ჭორუ - ბორდნ - ჩაყლაპვა

ქნრდნ - კეთება > ჭორუ - ქნრდნ - ჩარჭობა, ჩაცემა

ჭპრა - კენ, ახლოს, გარე:

რასიდნ - მიღწევა, მისვლა > ჭპრა - რასიდნ - (დრო-
ზე) მისვლა

რჭთბნ - წასვლა > ჭპრა - რჭთბნ - მისვლა (თავზე
დადგომა)

გერეფთბნ - აღება, წარმევა > ჭპრა - გერეფთბნ -
შესწავლა (მოცემა)

ბაზ - უკან, დია:

ავპრდნ - მოტანა > ბაზ-ავპრდნ - უკან მოტანა

დაზბნ - ქონა > ბაზ-დაზბნ - დაკაცება, დაპატიმრება

ქნრდნ - კეთება > ბაზ-ქნრდნ - გახსნა

ფიშ - წინ, წინაშე:

რჭთბნ - წასვლა, სვლა > ფიშ-რჭთბნ - წინსვლა

ხანდნ - კიბხვა; ხმოვა > ფიშ-ხანდნ - წინაშე ხმოვა

ფპს - უკან:

დადნ - მიცემა > ფპს-დადნ - დაბრუნება (возвратить)

რჭთბნ - სვლა > ფპს-რჭთბნ - უკან დახევა.

ბირუნ - გარეთ:

ამაღდნ - მოსვლა > ბირუნ-ამაღდნ - გამოსვლა

ქნრდნ - კეთება > ბირუნ-ქნრდნ - გაგდება

ჯელრუ - წინ:

ოქთადნ - დაცემა, ვარდნა > ჯელრუ-ოქთადნ - გასწრება.
რჭთბნ - სვლა > ჯელრუ-რჭთბნ - წინსვლა.

ბალა - ზევით, მაღლა:

ბორდნ - წადება > ბალა-ბორდნ - ამაღლება (დონის).
ქეშიდნ - გაწევა, თრევა > ბალა-ქეშიდნ - ამოთრევა,
ამოწევა.

სწრ - ზე, თავი:

რჭთბნ - სვლა > სწრ-რჭთბნ - გადმოსვლა (მაგ. რძის).
ზდნ - დარტყმა > სწრ-ზდნ - (ცუდი თვისების) გა-
მოფლენა, გამომჟღავნება.

პრევერბიანი ზმნების ნამყო დროის ფუძე ზოგჯერ
იხმარება არსებითი სახელის მნიშვნელობით:

დწრ-ამძდ - შემოსავალი

ბწრ-ხორდ - შეხვედრა, მიღება

ბაზ-გწრ - დაბრუნება

ფიშ-რჭთ - პროგრესი

ისწავლეთ ზოგიერთი თავისებური ზმნური კონსტრუქცია:

ბზ ჯად რჭთბნ (ჯად - ცოდნა, მეხსიერება) - დავიწყება

ბზ ჯადმ რჭთ - დამავიწყდა

ბზ ჯადწ რჭთ - დაგავიწყდა

ბზ ჯადწ რჭთ - დავიწყდა

ან დობთბრ ბზ ჯადმ ნამირგძდ - იმ გოგოს ვერ ვი-
ვიწყებ

ბე ჯად ამძდნ - გახსენება (вспомнить)

ბე ჯადმ ამძდ - გამახსენდა

ბე ჯადწ ამძდ - გაგახსენდა

ბე ჯადწ ამძდ - გაახსენდა.

გოჭთეჲე შომა ხუბ ბე ჯადჷმ ამჷდ- თქვენი ნათქვამი
კარგად გამახსენდა.

პზ ქჷსი /ჩიზი/ ხოშ ამჷდჷნ (ხოშ - კარგი, კეთილი) -
მოწონება.

პზ თო ხოშჷმ ამჷდ - შენ მომეწონე

პზ თო ხოშჷთ ამჷდ - შენ მოგეწონა (შენი თავი).

პზ თო ხოშჷშ ამჷდ - შენ მოეწონე.

ფედჷრჷმ პზ ინ სიბ ხოშჷშ ნჷჯამჷდ - მამარქემს ეს
ვაშლი არ მოეწონა.

ისწავლეთ სიტყვები:

ადინე - პარასკევი

დოშჷნბე - ორშაბათი

თჷსთილ ქჷრდჷნ - უქმე დღით
სარგებლობა, გაუქმება

თჷსთილ შოდჷნ - გაუქმება
(ენებითი გვარი)

მჷსიჷ , მესია, ქრისტე

მჷსიჷი - ქრისტიანული

მოსალმჷნ - მუსულმანი-
მაჷშეადიანი

ჯა - ან

ჲექშჷნბე - კვირა

სეშჷნბე - სამშაბათი

ფჷნჯშჷნბე - ხუთშაბათი

შჷნბე - შაბათი

ჩჷჷარშჷნბე - ოთხშაბათი

ჷპრ - ყოველი

ჯომცე - პარასკევი

ქჷრდჷნგი - ევროპული,
ევროპელი.

წაიკითხეთ და თარგმნეთ: ეპყთ .

ჷპრ სალ დჷგაზდჷშ მჷშ დარდ. ჷპრ მჷშ სი ჲა
სიჲოჲექ რუზ Ⴑსთ. ჲექ სალ ჩჷჷარ ქჷსლ დარდ: ბჷჷარ,
თაბესთან, ფაყიზ, ზემესთან. ჷპრ ქჷსლ სე მჷშ დარდ.
ჷპრ მჷშ ჩჷჷარ ჷჷჷთე დარდ. ჷპრ ჷჷჷთე ჷჷჷთ რუზ
Ⴑსთ. რუზჷჷჷ ჷჷჷთე ინჷჷ Ⴑჷსთანდ: დოშჷნბე, სეშჷნ-
ბე, ჩჷჷარშჷნბე, ფჷნჯშჷნბე, ჯომცე, შჷნბე, ჲექშჷნბე.

ქარანგიშა რუზე აექშენზე რა თაყთილ მიქონანდ ცა მო-
 სალმანან - ჟომცე რა.რუზე პეცაღე შაქთედე მოსალმა-
 ნან შენზე სსთ ცა რუზე პეცაღე შაქთედე მასიშიშა -
 დოშენზე.მაჰშაჲე ირანი ინშა შასთანდა: ქარგვრდინ,
 ორდიბეჰეშო, ხორდად - სე მაჰე ბაჰარ; თირ,მორდად,
 შაქრივარ - სე მაჰე თაბესთან; მეჰარ, აბან, აზარ -
 სე მაჰე ფაყიზ; დეჲ, ბაჰმან,ესტანდ - სე მაჰე ზე-
 მესთან.

მაჰშაჲე ირანი	მაჰშაჲე მასიში
I. ქარგვრდინ	21/III - 20-IV
2. ორდიბეჰეშო	2I - IV - 2I - V
3. ხორდად	22-V - 2I-VI
4. თირ	22-VI - 22-VII
5. მორდად	23-VII - 22-VIII
6. შაქრივარ	23-VIII - 22-IX
7. მეჰარ	23-IX - 22-X
8. აბან	23-X - 2I- XI
9. აზარ	22-XI - 2I-XII
10. დეჲ	22-XII - 20-I
II. ბაჰმან	2I-I - 19-II
12. ესტანდ	20-II-20-III

დავალება №32. უბასუხეთ შეკითხვებს:

1.ჰარ მაჰ ჩანდ რუზ სსთ? 2.ქარანგიშა ქოდამ
 რუზ რა თაყთილ მიქონანდ? 3.რუზე პეცაღე შაქთედე
 მოსალმანან ქოდამ სსთ? 4.მაჰშაჲე ირანიჲე ქასლე ზე-
 მესთან ქოდამანდ? 5.მაჰშაჲე ირანიჲე ქასლე ბაჰარ
 ქოდამანდ? 6.დარ ირან ჩე რუზი ესთერაშათ მიქონანდ?

დავალეზა №33. თარგმნეთ სპარსულად:

I.იმ კაცმა არ მოისურვა ჩემი წიგნის დაბრუნება (დამიბრუნოს წიგნი). 2.მამაჩემს მრეწონა თქვენი წარმატება (პროგრესი). 3.გულნარამ გაკვეთილი კარგად ისწავლა. 4.სტუდენტი გამოვიდა სახლიდან და წავიდა უნივერსიტეტში (კენ). 5.იმ მუშის შემოსავალი არ არის ცოტა. 6.დედათქვენის დამოკიდებულება (შეხვედრა) ჩემ მიმართ (ჩემთან) კარგია. 7.როსტომმა დანა საზამთროში ჩაარჭო. 8.იმ გოგოს მამა გარდაიცვალა. 9.ჩვენ ორი დღის წინათ მოსკოვიდან დავბრუნდით. 10.მათ მოსწონთ თქვენი ქალიშვილი. 11.თქვენ მოგწონთ ჩემი ცივი დვინო? 12. მე დაგიბრუნეთ წიგნები.

დაიმახსოვრეთ -ნბ- კომპლექსი ჩვეულებრივი ლაპარაკის დროს წარმოითქმის როგორც -მბ-:

შანბე წარმოითქმის - შანბე

გაკვეთილი № 25 ✓

წარსული დრო

ნამყო უწყვეტილი, ნამყო სრული, ნამყო მეორე, ნამყო მესამე, კაუზატივი; ნასახელარი ზმნები

ნამყო უწყვეტილი იწარმოება წყვეტილის ფორმაზე მახვილიანი მრ- პრეფიქსის დართვით:

მრქნრდამ	ცაკეთებდი
მრქნრდი	აკეთებდი
მრქნრდ	აკეთებდა

ნამრქნრდამ	არ მიცდიოდი
ნამრქნრდი	არ მიდიოდი
ნამრქნრდ	არ მიდიოდა

ნამყო უწყვეტლის მეშვეობით ყალიბდება სხვადას-
ხვა საინტერესო სტრუქტურა :

პატარა დირუზ მიაშპდი,უ რა მიდიდი - გუშინ რომ
მოსულიყავი,მას ნახავდი.

მპნ მივე რა მიხპრადმ,ვპლი ფულ ნადაშაპმ -
მე ხილს ვიყიდი,მაგრამ ფული არ მქონდა.

ქაშ მიაშპდი! - ნეტავ მოსულიყავით!

ნამყო სრულის (პერფექტუმი) დრო იწარმოება საუღ-
ლებელი ზმნის ნამყო დროის მიმდევობისა და ბუდან ზმნის
პირიანი ფორმებისაგან :

გერეტე-პმ	აღებული მაქვს,დაჭერილი მაქვს
გერეტე-ი	აღებული გაქვს,დაჭერილი გაქვს
გერეტე-პსთ	აღებული აქვს,დაჭერილი აქვს

შდრ. : ფედარპმ ბე მპნ ფულ ნადად
მამამ ფული არ მომცა

ფედარპმ ბე მპნ ფულ ნადადე-პსთ
მამას ჩემთვის ფული მოცემული არ აქვს.

ნამყო მეორე (პლუსკუამპერფექტუმ I) იწარმო-
ება საუღლებელი ზმნის ნამყო დროის მიმდევობისა და
ბუდან ზმნის ნამყო დროის ფორმების დახმარებით :

რპთე ბუდმ	- წავსულიყავ
რპთე ბუდი	- წასულიყავ
რპთე ბუდ	- წასულიყო ✓

ნამყო მესამე (პლუსკუამპერფექტუმ II) იწარმო-
ება საუღლებელი ზმნის მიმდევობისა და ბუდან ზმნის
ნამყო სრულის შერწყმის მეშვეობით :

რპთე ბუდე-პმ	წასული ცყოფილვარ
რპთე ბუდე-ი	წასული ყოფილხარ
რპთე ბუდე-პსთ	წასული ყოფილა

კატუზატივი იწარმოება ზმნის აწმყო დროის ფუძესა და ინფინიტივის დაბოლოებას შორის ან მორფემის ჩასმით:

ხორ-დნ - ჭამა	ხორ-ან-დნ - ჭმევა
მორ-დნ - კვდომა	მორ-ან-დნ-მოკვდინება (მოკვლა)

მი-ხორან-ამ	ვაჭმევ
-------------	--------

მი-ხორან-ი	აჭმევ
------------	-------

მი-ხორან-ამ	აჭმევს
-------------	--------

ნასახელარი ზმნები სპარსულში მიიღება სახე-
ლებზე -იდნ დაბოლოების დართვით:

დოზდ - ქურდი > დოზდიდნ - მოპარვა

ჭამჭმ - გონება, ჭკუა > ჭამჭმიდნ - გაგება

ისწავლეთ სიტყვები:

აღყან - ახლა, ახლავე

აყრბ - მორიელი

აყრბე - ისარი (სათის)

ბიდარ შოდნ-გადვიძება

დაყიყეშომარ-წუთმზომი

დივარ - კედელი

დიშბ - წუხელ

ეთმინან დაშტნ-დარწმუ-

ნებული ყოფნა

ემრუზ - დღეს

ემსალ - წელს

ემშბ - ამდამ

მანზელ - ბინა

მორ - მაჯა

ნიმ - ნახევარი

ნრუყ - ნაირსახეობა

რობყ - მეოთხედი

რუმიზი - მაგიდაზე და-
სადები (ან გადასაფარე-
ბელი)

სანიჟეშომარ-წამმზომი

საყნთშომარ-სათმზომი

შომორდნ (აწმყ. შომარ)-
დათვლა

შორუყ ქნრდნ - დაწყება

ჭამყნ - მხოლოდ

წაიკითხეთ და თარგმნეთ:

ხანდნე საყნთ

დარსე ემრუზე მა ხანდნე საყნთ ვსთ. საყნთ სე
ნრუყ ვსთ: საყნთე მორი, საყნთე რუმიზი, საყნთე დივა-
რი. საყნთე მორი სე აყრბე დარბ: აყრბეყ საყნთშო-

მარ,პყრბზედუ დწყიყეშომარ ცმ პყრბზედუ სანიჟეშომარ. საყნთჰადუ დივარი ცმ რუმიზი ჭყყთ დო პყრბზე დარბნდ. პლყან საყნთე ნოჰ-ო-რბჰარდჰმ დწყიყე პსთ.ნოჰ-ო-რობყ პსთ.ნოჰ-ო-ბისთოჰჰთ დწყიყე პსთ.ნოჰ-ო-ნიმ პსთ.დჰჰ-ო-ბისთ დწყიყე კჰმ პსთ.დჰჰ-ო-რობყ კჰმ პსთ(ნოჰ-ო-სე რობყ პსთ). მჰნ ჰჰრ რუზ დჰრ საყნთე ჰჰშთ ბე დანეშგაჰ მირბჰმ.საყნთე მჰნზელე მა ხჰჰლი ხუბ კჰრ მიქონდ.მა ბე კჰრე ან საყნთ ეთმინან დარიმ.

დავალეზა №34.უპასუხეთ შეკითხვებს:

1.სოჰჰ ჩე საყნთი ბიდარ მიშწვიდ? 2.დჰრსე პე-ცნლე შომა ჩე საყნთი შორუყ მიშწვად? 3.დჰრსე დოგომე შომა ჩე საყნთი შორუყ მიშწვად. 4.დჰრსე სეცომე შომა ჩე საყნთი შორუყ მიშწვად?

დავალეზა №35. თარგმნეთ სპარსულად:

1.თქვენ სპარსული ენა გესმით? 2.მამაჩემმა თქვა,რომ იმ ბიჭებს ჩვენი ბაღის ვაშლები მოუპარავთ (მოპარული აქვთ). 3.მე თქვენ ძალიან მომწონხარო. 4.ჩემთვის რომ გეთქვათ,მე თქვენს სახლში მოვიდოდი. 5.მე თქვენ დღეს გულნარას სახლში წაგიყვანთ.6.ოცი წუთის წინ სტუდენტები უნივერსიტეტში წავიდნენ. 7.ახლა რვა საათია და მე სახლიდან უნდა გავიდე. 8.მას ჩემი სიტყვები (ლაპარაკი) არ ესმის,თქვენ უხბარიო. 9.სოფელში ჩვენ მხოლოდ ორი ცხენი გვყავს. 10.წელს ზაფხულს ჩვენ სოფელში არ წავალთ. 11.ამაღამ თქვენი მამა ჩვენს სახლში უნდა მოვიდეს.12.ამ გოგოს ახლა გაღვიძებია.13.დარწმუნებული ვიყავი, რომ თქვენს წითელ ღვინოს ჩვენ მოგვცემდით.14.გუშინ ჩვენ მოსკოვიდან თბილისში დავბრუნდიო.

საკონტროლო წერა

თარგმნეთ სპარსულად:

1. ჩვენ არ მოგვეწონა (მოგვეწონებია) აქვენი ჩაი.
2. ის ბიჭები აქვენს დიდ ოთახში მოვლენ. 3. აქვენმა დედამ 3 კილო მსხალი დააბრუნა. 4. იმ თეირანელი სტუდენტის დამოკიდებულება ჩემ მიმართ (ჩემთან) კარგია.
5. წავედი სოფელში დასასვენებლად (დავისვენო). 6. მე დილით არ გაგადვიძებ. 7. ჩვენ სამი დღის შემდეგ მოსკოვში მივდივარ. 8. გულნარა ჩვენს სახლში უნდა მოვიდეს. 9. ის წერილი ამ კალმით დაწერე. 10. იგი წუხელ ცხრა საათზე გამოვიდა ჩვენი სახლიდან. 11. აქვენი სოფელი გაზაფხულზე სანახარია. 12. აქვენი დიდი ბაღი მთიან ადგილას მდებარეობს. 13. ეგრე შეცვლი, ეს წიგნი მისთვის მიმეცა. 14. ეს ფაფა ცივი (ცივად) უნდა ჭამო. 15. დედა აქვენმა არ მოისურვა სინის დაბრუნება. 16. ის სტუდენტი ხუთი დღის წინ მოსკოვიდან დაბრუნდა. 17. ის ბიჭები უნივერსიტეტში არ სწავლობენ. 18. ეს ექვსი ბიჭი ამ ოთახიდან გააგდე. 19. ეს გოგო ქუჩაში მიწაზე დევს. 20. აქედან საით მიდიხარ?

გაკვეთილი №26

კავშირი

მაერთებელი კავშირებია:

ა) ვნ კავშირი, რომელიც სალაპარაკო ენაში გამოითქმის როგორც ო (ვნ კავშირი აუცილებლად გამოითქმის როგორც ო ერთი მთლიანი ცნების გადმოცემისას) უდრის ქართ. და-ს.

მიაჯნდ ვნ მირჯვნდ - მოდიან და მიდიან

როდესაც გვაქვს ვნ კავშირიან კონსტრუქციათა მიმდევრობა, პირდაპირი ობიექტის ნიშანი რა ერთვის მიმ-

დევერობის უკანასკნელ წევრს:

გოლჰაჟე ზნრდ ვა(ო) სორხ ვა (ო) აბი რა დიდ.

მან დაინახა ყვითელი, წითელი და ცისფერი ყვავილები.

ბ) კავშირი ჰამ - აგრეთვე, -ქ

მან ჰამ ამანდამ - მეც მოვედო

მატალკევებელი კავშირებია:

ა) ჰა - ან:

როსთამ ჰა დნრ ქარხანე ქარ მიქონნდ, ჰა დნრ ხა-
ნე დნრს მიხანნდ.

როსტომი ან ქარხანაში მუშაობს, ან სახლში მეცადი-
ნეობს.

ბ) ნა ნა - არც არც:

ნა როსთამ ამანდ, ნა გოლნარ - არც როსტომი მოვიდა,
არც გულნარა.

მაპირისპირებული კავშირებია:

ა) ჰამა - მაგრამ

ჰამაჟე ირან გარმ, ჰამა ხოშქ ვსთ.

ირანის ჰამა ცხელია, მაგრამ მშრალი.

ბ) ვალი (ვალექან) - მაგრამ:

ჰამაჟე ირან გარმ, ვალი (ვალექან) ხოშქ ვსთ.

ირანის ჰამა ცხელია, მაგრამ მშრალი.

გ) ბაქე - მაგრამ, არამედ

მან დნრ მანზელე ფედარ ნისთამ, ბაქე დნრ შანქრე
დიგარე ჰანთამ

მე მამის სახლში კი არ ვარ, არამედ სხვა ქალაქში
ვიმყოფები.

პირობითი კავშირებია:

ა) პარ (გარ) - თუ, უკეთუ, რომ

პარ ლაზემ ბაშანდ, ქეთაბ რა ბე შომა ხაჰანდ დად.

ფუ საჭირო იქნება, წიგნს მევენ მოგცემთ.

ბ) გბრნბ (ვბრნბ) - თუ არა, თორემ

ხუბ შოდ გოჭთიდ, გბრნბ ავბრდბნე ქეთაბ პზ მაღბმ
რბჭთე ბუდ

კარგია მითხარი, თორემ წიგნის მოტანა დავიწყებუ-
ლი მქონდა.

მიზეზობრივი კავშირებია:

ა) ჩონ/ჩუნ (ჩონქე) - რადგან (აგრეთვე დროის-როდო-
საც)

ნამამბდ, ჩონ ვბყთ ნამაშთ.

არ მოვიდა, რადგან დრო არ ჰქონდა.

ბ) ზირა - რადგან

ნამამბდ, ზირა ვბყთ ნამაშთ.

არ მოვიდა, რადგან დრო არ ჰქონდა.

დამოთხილი კავშირებია:

ა) ბგბრჩე (გბრჩე) - თუმცა

ბგბრჩე ხანდჲე შობა ქურქე-ვსთ, ვბლი ხუბ ვსთ.

თუმცა მევენი სახლი პატარა, მაგრამ კარგია.

ბ) ბბრბნდ ქე - რამდენიც არ, თუმცა

ბბრბნდ ქე საცნთე დვცაზდბჰ ბუდ, უ რა ბიდარ
ქბრდბნდ.

თუმცა თორმეტი საათი იყო, იგი (მარცხ) გააღვიძეს.

მიზნის კავშირებია:

ა) ქე - რომ, რათა

ამბდომ, ქე ბა შობა ბბრჭ ბეზბნომ.

მოვსულვარ (მოვედი), რათა (რომ) მევენ დავგე-
ლაპარაკო.

ბ) ქაშ - ნეტავი

გოლნარ გოჭთ, ქაშ ბარან მიამბდ.

გულნარამ თქვა, ნეტავი წვიმა მოვიდეს (მოსულიყო).

კითხვითი კავშირებია:

ჩე - რა? მეგპრ - განა? ჰმრგებ - როდისმე? (არას-
დროს). წინადადება ხშირად იწყება ამ კავშირებით.

ისწავლეთ სიტყვები:

გაღლე - ფარა
ბე გაღლე ზადან-დაცემა
ფარაზე
გამან ქმრდნ - გაფიქრება
გაჰ-გაჰ - დრო და დრო
გორგ - მგელი
გუსჰანდ - ცხვარი
დწვიდნ(დწვ)-რბენა,
გაქცევა
დწრიდნ(დწრ)- გაგლეჯა,
გაფლეჯა
დორუყ - ტყუილი
დორუყგუ - მატყუარა
თანჰა - მარტო, მხოლოდ
მანდნ(მან)-დარჩენა
მწრდომ - ხალხი

ნეჯათ - შველა, ხსნა
საბაბი - საბაბი
ბისაბაბი - უმიზეზოდ
სუ - მხარე
ქომჰქ - დახმარება
ქომჰქ ხასთან - დახმა-
რების თხოვა
ჩერა - რატომ
ჩუფან - მწყემსი
ხანდიდნ - სიცილი
ქმრად - ყვირილი
ქმრად ქმრდნ(ზადნ)-
ყვირილის მოთვა —

წაკითხეთ და თარგმნეთ:

ჩუფანე დორუყგუ

ჩუფანი გაჰ-გაჰ ბისაბაბი ქმრად მიქმრდ: გორგ
ამაღ! გორგ ამაღ! მწრდომ ბწრადე ნეჯათე ჩუფან ცა
გუსჰანდჰა ბე სუჲე უ მიდწვიდნდ, ამმა ჩუფან მიხა-
ნდიდ ცა მწრდომ მიჰაჰმიდნდ, ქე დორუყ გოჰთე-ჰსთ.

რუზი გორგი ბე გაღლე ზად. ჩუფან ქმრად ქმრდ
ცა ქომჰქ ხასთ. მწრდომ გამან ქმრდნდ, ქე ბაზ დორუყ
მიგუჲად. ჰმრჩე ქმრად ზად, ჰირქჰს ბე ქომჰქე უ ნა-

რძე. ჩუფანე დორუყგუ ანჷა მანდ ეჲ გორგ გუსჷანდ-
ჷაჲე უ რა დჷრიდ.

დავალეზა №36. უბასუხეთ შეკითხვებს:

1.დორუყე ჩუფან ჩე ბუდ? 2.ჩერა ჩუფან გაჷ-გაჷ
ბისჷბჷბჷ ჭჷრად მიზნდ? 3.ჩერა მჷრდომ ბე ჩუფან ქო-
მჷქ ნჷქნდნდ?

დავალეზა №37. თარგმნეთ სჷარსულად:

1.შენ ჩემგან რა გინდა? 2.ან სახლში (ბინაში)
დარჩით,ან ჩემთან (ერთად) უნივერსიტეტში წამოდი.
3.მას სჷარსულ ენაზე ეუთხარი,მაგრამ ეერ გაიგო.
4.ქარხანაში ციყაციო,მაგრამ ის მუშა ეერ ცნახეთ.
5.თქვენ წერილი არა მხოლოდ დაწერეთ,არამედ გაუგ-
ზავენთ კიდეც. 6.კელამ ჷკითხეს მას(უთხრეს): საი-
დან ხარ მოსული? 7.თუ შესძლებთ,ამალამ ჩემს სახლში
მოდიო. 8.მეც მომწონს თქვენი ცხენი.9.მე დღეს იმ
მწერალს დაველაპარაკები. 10.ეს მუშები თვის ბოლოს
ქარხანაში არ მიდიან. 11.თქვენი სოფლის წყალიც ძა-
ლიან ცივია.12. გაზაფხულზე ჩვენი ბაღის ხეები
ამწვანდებიან. 13.დღესაც,როგორც გუშინ,ჷაჲე ცოტა
გრილია (ცივია). 14.თქვენი ქალაქი ლამაზია,მაგრამ
ჩვენი ქალაქიც კარგია.

გაკვეთილი №27

წინდებულები

სჷარსულში წინდებულების ფუნქციას უმრავლეს
შემთხვევაში იზაფტურ კონსტრუქციაში დასმული სა-
ხელები ასრულებენ.

ა) სჷრ - თავი (ბოლო) - ზე, -თან

სწრე რაჟი - გზაზე

სწრე სოფრე - სუფრაზე (ჭამის დროს)

ბ) რუ (ა) - სახე, პირი -ზე

რუჲე მიზ - მაგიდაზე

რუჲე ქაყაზ - ქაღალდზე

გ) ფოშე - ზურგი / -თან,-ის უკან

ფოშეი მიზ - მაგიდასთან (იჯდა და მუშაობდა)

ფოშეი დარ - კარის უკან

დ) ფიშე - წინ, წინაშე / -თან (ამაგე ფუნქციით ნაშად)

ქეაბი ფიშე მან ასა.

წიგნი ჩემთან არის.

ფიშე (ზე ფიშე) მადანაზ რაჟთ.

დედაჩემთან წავიდა.

ე) ზირ - ძირი / ...-ის ქვეშ

ზირე დერაზთ

ხის ქვეშ.

ზირე აბ რაჟთ.

წყლის ქვეშ წავიდა (ჩაიძირა).

ვ) ფაშლუ - გვერდი, ფერდი / ...-ის გვერდი

უ ფაშლუჲე მან ნეშასა.

იგი ჩემ გვერდი დაჯდა.

ოთაყე უ ფაშლუჲე ოთაყე მან ასა.

მისი ოთახი ჩემი ოთახის გვერდი არის.

ზ) თუ - შიგ / -ში

თუჲე ჯიბე მან ფულ ნისა.

ჩემს ჯიბეში ფული არ არის.

ხორაქ თუჲე დიგ ასა.

საჭმელი ქვაბშია.

თ) ბალა - მაღლა, სიმაღლე / -ზე
ბალაჟე დერწხთ რწჳთ.
ხეზე ავიდა.
ბალაჟე ბამ ხაბიდ.
ბანზე დაიძინა.

ი) ბირუნ - გარეთ
ბირუნე შწჳრ
ქალაქგარეთ.

შედგენილი წინდებულები იხმარება იზაფეტის გა-
რეშე:

ა) ფიშ უზ/ყაბლ უზ/ . . .-მდე
ყაბლ უზ მწწნ ბე ხანე რწსიდ
ჩემამდე (ჩემზე წინ) მიაღწია (მივიდა) სახლში.

ბ) ფწს უზ (ბაყდ უზ) - . . . შემდეგ
ფწს უზ მწწნ ამწდ.
ჩემ შემდეგ მოვიდა.

გ) ბირუნ უზ - გარეთ
ბირუნ უზ შწჳრ.
ქალაქგარეთ.

დ) თა ბე - . . . მდე
თა ბე ინ საყაწთ
ამ საათამდე

ე) რაჟეყ ბე - შესახებ- -ზე (ამავე ფუნქციით -
დწრ ბარეჟე)
რაჟეყ ბე მწწნ ჰწრჳ ზწდ.
ჩემ შესახებ ილაჰარაკა.

ვ) ნესბაწთ ბე - მიმართ
ნესბაწთ ბე ჟომა პლაყემწწდ წსთ.
თქვენ მიმართ კეთილადაა განწყობილი.

ზ) ბანა ბარ - თანახმად, საფუძველზე
ბანა ბარ გოჭთეფე შომა.
ოქვენი ნათქვამის თანახმად.

ისწავლეო სიტყვები:

აბგირ - ტბა, ტბორი
ანდუშგინ - დაღონებული
აქჰან - პირი
ბესაარ - ძალიან, ძალზე
დეღანგ - შეწუხებული
დური - სიშორე
დუსო - მეგობარი
ზენდეგი კარდან-ცხოვრება
ამამ კარდან - დამთავ-
რება, გათავება
აბრთიბ - რიგი, წესი
ლაქფოშო- კუ
მენყარ - ნისკარტი
მიჰან - შუა, წელი
მოდდო- დრო, ვადა
მოვაზებ ბუდნ - გაფრთხი-
ლება, ყურადღების მიქცევა
მორყაბი - იხვი
მოწყეც - დრო
მოშქელ - ძნელი
ნაგაჰან - უეცრად
ნეშან დადნ- ჩვენება,
მიითება

რანჯ - წვალევა, შრომა
სახო - ძნელი, ძლიერ მა-
გარი
ფაზიროჰთან (ფაზირ) -
მიღება, დათანხმება
ფარვაზ კარდან - ფრენა
ბე ფარვაზ დარ ამანდან-
აფრენა
ყოულ დადნ - სიტყვის
მიცემა
შარო - პირობა
ჩენანქე - იმდენად რომ,
ისე რომ
ჩუბ - ჯობი
ჰანგას კარდან-სურვილი,
წადილი
ხამუშ მანდან - გაჩუმება
ხოდაჰაჰეზი - გამომშვიდო-
ბება
ჯანგაზ დადნ - პასუხის
გაცემა

წაკითხეთ და თარგმნეთ:

მორყაბი ცე ლაქყოში

დო მორყაბი ცე აქე ლაქყოში მოდდმთა დჷრ აბგი-
რი ზენდეგი მიქმრდნდ ცე შჷრ სე ბა შჷმ დუსთ შოდე
ბუდნდ. ფჷს პზ მოდდმთი აბე აბგირ ბესაჷრ ქჷმ შოდ,
ჩენანქე მორყაბიჷა ნჷმიტვანესტანდ ანჯა ბემანჷნდ.
ხასტანდ ქე ბე ჯაჷე დიგჷრ ბერჷვანდ. ბჷრაჷე ხოდა-
შაჷფი ფიშე ლაქყოში რჷტანდ.

ლაქყოში პნდუჷგინ შოდ ცე გოჷთ: მჷნ შჷმ პზ
ქმეიჷე აბ დჷრ რჷნჯჷმ ცე შჷმ დურიჷე შომა ბჷრაჷმ
სჷხთ სთ. შომა ქე დუსთე მჷნ შჷსთიდ ჭექრი ბექონიდ
ცე მჷნ რა შჷმ ბებჷრიდ.

მორყაბიჷა ჯჷვაზ დადნდ: მა შჷმ პზ დურიჷე თო
ბესაჷრ დელჷანგ მიშჷვიმ ცე შჷრ ჯა ქე ბერჷვიმ ბი
თო ბე მა ხოშ ნჷმიგოზჷრჷდ. მჷმა ბორდნე თო ბესაჷრ
მოშქელ სსთ, ზირა მა მიტვანინი ფჷრვაზ ქონინ ცე
თო ნჷმიტვანი.

ლაქყოში ბესაჷრ ანდუჷგინ შოდ. მორყაბიჷა მოდდ-
თი ჭექრ ქმრდნდ. ფჷს პზ ან გოჷთანდ: თო რა მიბჷ-
რინ, ბე შჷრთე ანქე ყოულ ბედეჷი, ქე შჷრჷაჷე მა რა
ბეფჷზირი.

ლაქყოში ფჷზიროჷთ. მორყაბიჷა ჩუბი ავჷრდნდ
ცე ბე უ გოჷთანდ: მა დო სჷრე ჩუბ რა ბე მენჷარ
მიგირინ ცე თო შჷმ ბაჷდ მიჷანე ან რა ბა დჷჷანთ
ბეგირი. ბე ინ თჷრთიზ ფჷრვაზ ხაჷინ ქმრდ. მჷმა ბა-
ჷად მოცაზებ ბაჷი, ქე დჷრ მრუჷეჷე ფჷრვაზ ქმრდნ
შჷრგეზ დჷჷანთ რა ბაზ ნჷქონი. ლაქყოში გოჷთ:
შჷრჷაჷე შომა რა მიფჷზირჷმ.

მორყაბიჷა ბე ფჷრვაზ დჷრ-ამჷდნდ ცე ლაქყოში
რა შჷმ ბორდნდ. ეჷთი ქე ბე ბალაჷე შჷშჷრ რჷსიდნდ,
ნაგჷჷან ჩჷშეი მჷრდომ ბე ანჷა თჷთად. შჷმეი ანჷა

რა ბე ჰქმნე ნეშან დადნდ ეპ გოქთნდ: ლაქყოში რა ბე-
ბენიდ, ქე ჰქვასე ფარვაჰ ქარდე ასო.

ლაქყოში საყბითი ხამუშ მანდ. ემმა, ეწყითი ქე დიდ
ჰმარჰ ზანდნე მარდომ თამამ ნამიშვანდ, ჟარჰად ზანდ:
„ქურ ზანდ ან ქვას, ქე ნათვანდ დიდ“.

დჰმან ბაზ ქარდან ჰმან ბუდ ეპ აზ ბალა ბე
ზმინ ოთადნ ჰმან.

დავლება №38. უბასუხეთ შეკითხვებს:

1. ქი დარ აზგირ ზენდეგი მიქარდ? 2. ჩერა მორყა-
ბიჰა ნათვანესთანდ დარ აზგირ ბემანდ? 3. ეწყითი ქე
მორყაბიჰა აზ ლაქყოში ხოდაჰაფეზი მიქარდნდ, უ ჩე
გოქთ? 4. ჩერა ბორდნე ლაქყოში ბარაჰე მორყაბიჰა ქა-
რე მოშეელი ბუდ? 5. მორყაბიჰა ლაქყოში რა ჩეგუნე
ბორდნდ? 6. ლაქყოში ბე მორყაბიჰა ჩე ყრული დად?
7. ჩე შოდ, ქე ლაქყოში დჰმანაშ რა ბაზ ქარდ?

დავლება №39. თარგმნეთ სპარსულად:

I. როსტომის სახლი ქალაქგარეთ მდებარეობს.
2. ბაზრიდან გულნარას სახლამდე 30 წუთის გზაა.
3. თქვენი ბინა ჩვენი ბინის გვერდით არის. 4. თქვენი
ოთახის ქვეშ რა არის? 5. ჩვენი სახლის ბანიდან შე-
გიძლიათ თქვენი სოფელი დაინახოთ. 6. ჩვენი სახლის
უკან ლამაზი ბაღია. 7. გუშინ ორი (სული) სტუდენტი
იმ მწერალთან მივიდა (მივიდნენ). 8. მამაჩემი თქვენს
მამასთან შედარებით ბევრს მუშაობს. 9. ჩვენ სპარ-
სულის გაკვეთილის შესახებ ერთმანეთს (ერთად) ველა-
პარაკეთ. 10. დღიდან ამ საათამდე (აქამდე) ჩვენ
ერთად ვართ. II. სტუდენტი მაგიდას უზის (მაგიდის

უკან) და მუშაობს. I2. მაგიდას (მაგიდის თავზე) მო-
ვუსხედით, რათა საჭმელი ეჭამოთ. I3. თქვენი წიგნი,
ფანქარი და კალამი მაგიდაზეა. I4. დედათქვენი ჩვენს
სახლში მოვიდა და გულნარას სთხოვა დიდი სინი. I5. სტუ-
დენტი უნივერსიტეტში დროზე იყო მოსული.

გაკვეთილი № 28

უკუქცევითი ნაცვალსახელი

უკუქცევითი ნაცვალსახელებია ხოდ - თვით (თა-
ვად), ხიშ - თვისი, საკუთარი; ხიშთან - საკუთარი
თავი.

მან ხოდამ ქებაბრა ბორდამ.

თავად მე წიგნი წავიღე.

ხოდე ქებაბ რა ნახანდე-ვმ

თვით (ის) წიგნი წაკითხული არ მაქვს.

ბა ხოდამ ჰნრჭ მიზნნმ.

ჩემ თავს ველაპარაკები.

ვსბ მალე ხოდშ ვსთ.

ცხენი მისი ქონებაა (მისია).

ხიშთან რა ქოშთ.

თავისი თავი მოკლა.

ისწავლეთ სიტყვები:

აბრიშმ - აბრეშუმი

თუთ - თუთა

ანგაჰ - მაშინ

ლთიჭ - ნაზი, ნატიფი

აჰესთე - მძიმედ, არქარე-

მოჰქმ - მაგარი, გამძლე

ბის გარეშე

ნაზოქ - თხელი (тонкий)

ბაჭთან (ბაჭ) - ქსოვა

ნწხ - ძაფი

გოზაშთან (გოზარ) - დადე-

სურახს ქნრდწ - გახვრეტა

ბა, დედა	ფარვანე - პეპელა
დოროსთ ქმრდნ - გაკეთება, მო-	ფილე - (ჭიის) პარკი
ხარშვა, შეკოწიწება	ქერმ - ჭია
დოწურ - ირგვლივ	ყაზა - საჭმელი
თბბილ ქმრდნ - გარდაქმნა,	ჰარირ - აბრეშუმი
სახის შეცვლა	(ქსოვილი)
თაბიდნ (თაბ) - ძაფის (ბოჭკოს)	ჰარირბაფი - აბრე-
გრეხა	შუმსაქსოვი
თბბიცი - ბუნებრივი	ხარეჯ შოდნ - გა-
თბნიდნ (თბნ) - (ჭიის, ობობას	მოსვლა (ვენები-
მიერ) ქსელვა, ხვევა, ქსოვა	თი გვარი).
თარ - ბოჭკო, აბლაბუდა	
თბჰიდე ქმრდნ - მომზადება, შეძენა	
თხმ - კვერცხი, თესლი	

წიკითხეთ და თარგმნეთ:

პბრიშმ

პბრიშმე თბბიცი რა ქერმჰაჲე პბრიშმ თბჰიდე მიქონნდ. ინ ქერმჰაჲე ქუჩექ თარჰაჲე ლთოჲეპ მოჰქმ- მე პბრიშმ რა მითბნნდ. ქერმე პბრიშმ ბა ინ თარ- ჰაჲე ნაზოქ, ქე ბე დოწურე ხოდ მითბნნდ, ხანეი დოროსთ მიქონნდ. ბე ინ ხანეჲე პბრიშმი „ფილე“ მიგუჰანდ.

ქერმე პბრიშმ დო ჯა სე ჰნჰთე დარ ფილეჲე ხოდ ზენდუგი მიქონნდ. დარ ინ მოდდთ ბე ჯექ ფარვანე თბბილ მიშნვანდ. ინ ფარვანე ფილე რა სურახ მიქონნდ ეპ აჰესთე — აჰესთე პზ ან ხარეჯ მიშნვანდ, ფას პზ ან თხმ მიგოზარანდ. პზ ინ თხმჰა ქერმჰაჲე პბრიშმ ბი- რუნ მიჰანდ. ყაზაჲე ქერმე პბრიშმ ჰარგე დერახთე თუთ ვსთ.

დარ ქარხანეჲე ჰარირბაფი, ყაზლ პზ ანქე ქერმ თბბილ ბე ფარვანე შნვანდ, ფილეჰა რა გარმ მიქონნდ, თა ქერმჰა ქოშთე შნვანდ. ანგაჰ ფილეჰა რა ბაზ მიქო-

ნაწდ. შპრ ფილე აექ თარე დერაზ ვსთ.პზ ინ თარჰა ნწხ
დოროსთ მიქონწდ ვა მითაბწდ ვა ჰზ ან ნწხჰა შპარი
მიბაჰწდ.

დავალეზა №40. უბასუხეთ შეკითხვებს:

I.პბრიშწმე თბიცი პზ ჩე თაჰიჲე მიშწდ? 2.ქერმე პბრიშწმ ჩე მოდდთ დარ ფილე მიმანდ? 3.ფბრ-
ვანე ჩეგუნე პზ ფილე ხარეჲ მიშწდ? 4.ყაზაჲე ქერმე
პბრიშწმ ჩისთ? 5.შპარი რა ჩეგუნე თაჰიჲე მიქონწდ?

დავალეზა №41.თარგმნეთ სპარსულად:

I.ის ორი სტუდენტი თავიანთ საკლასო ოთახში
იჲდა (დამჲდარიყო). 2.მან წერილი თავისი კალმით და-
წერა. 3.ჩემი ორი (სული) მეგობარი ჩემ .სანახავად
მოვა. 4.დღეს მათთვის ტკბილი ჩაი გავაცეთე. 5.უხა-
რით,როსტომი და გულნარა ჩემს ოთახში ნუ შემოვლენ
(არ მოვიდნენ),ვინაიდან ჩემს ოთახში მხოლოდ ერთი
სკამია დარჩენილი. 6.ჩაის დაღევის შემდეგ ჩვენ უნი-
ვერსიტეტში მივდივართ. 7.წუხელ იგი თავად ვნახე
ქარხანაში. 8.თქვენს მეგობარს ჩემგან რა უნდოდა?
9.დედათქვენი დიდ ბაღში ცხოვრობს. 10.ეს საკუთრივ
თქვენი ბაღია? II.გულნარამ თვალეზი დახუჰა (დაკე-
ტა). 12.მე და ის მწერალი ხუთის ნახევარზე უნივერ-
სიტეტში ვიქნებიო. 13.კარგია (მოხდა),რომ მოხვედით,
რამდენი საათი გაქვთ დრო? 14. დღეს დედათქვენთან
თქვენზე გვექნება საუბარი (ვილაპარაკებთ). 15.სტუ-
დენტი,რომელიც ბევრს ლაპარაკობს,ცოტას მუშაობს.

ზედსართავ სახელთა ხარისხები

ზედსართავ სახელს ორი ხარისხი აქვს: შედარებითი და აღმატებითი. შედარებითი ხარისხის წარმოებისას სახელს ერთვის სუფიქსი — ძარ, ხოლო აღმატებითი ხარისხის წარმოებისას — ძარინ:

ხუბ — კარგი

ხუბთარ — უკეთესი

ხუბთარინ — საუკეთესო

• ბეჭ — კარგი

ბეჭთარ — უკეთესი

ბეჭთარინ — საუკეთესო

სინტაქსური კონსტრუქციები

ბეჭთარ ქარ ქონ!

უკეთ იმუშავე!

ღებასე მან წა ღებასე შომა ბეჭთარ ძსთ
ჩემი ტანსაცმელი თქვენს ტანსაცმელზე უკეთესია.

ინ ქეთაბ ბიშთარ ხარადარ დარად,თა ან ქეთაბ.
ამ წიგნს მეტი მყიდველი ჰყავს,ვიდრე იმას.

ბოლნდთარინ ქუშე ირან დამავანდ მსთ.
ირანის ყველაზე მაღალი (უმაღლესი) მთა არის დემა-
ვენდი.

ისწავლეთ სიტყვები:

პდებ — ლიტერატურა; ზრდი-
ლობა

პრზან — იაფი

ბმრზი — ზოგიერთი

მონთაშერ ქარდან-გავ-
რცელება

ნშორ — გავრცელება

ნოსხე — ხელნაწერი,

ბწყზი - ზოგიერთი

ბჰჰა - ფასი

ბონგაჰ - დაწესებულება

გერან - ძვირი

დასთან - ამბავი, ნოველა,
დასტანი

დონბალ - კუდი, კვალი

დონბალ გჰშჰნ - კვალში
გაყოლა, ძებნა

დუსთ დაშთან-სიყვარული,
შეყვარება

ელმ - მეცნიერება

ვაყეჰ ბუდჰნ - ყოფნა,
ადგილის ქონა

ზოჰრ - შუადღე

თჰრჰომე ჰჰრდჰნ-თარგმნა

თჰჯდიდე ჩაფ - განმეორე-
ბითი ბეჭდვა

თეჰდად - რაოდენობრიცხვი

მეჰდარ - რაოდენობა

ეგზემპლარი

ნოჰავარ - ახალბედა

სარ ზჰდჰნ - მიკითხვა,
გავლა

ქეთაზხანე - ბიბლიოთეკა

ქეთაზჰორუში - წიგნის მა-
ღაზია

ყჰდიმ - ძველი

ყეჰმჰთ - ფასი

ზაჰერ(ზოჰნარ) - პოეტი

ჩაფ ჰჰრდჰნ - დასტამბვა

ჰჰთთა - ც კი

ჰჰნუზ ჰჰმ - ჯერ კიდევ

ჰეზარ - ათასი

ხჰრიდჰნ (ხჰრ) - ყიდვა

ხიჰაბან - გამზირი

ჯჰვან - ახალგაზრდა

წაკითხეთ და თარგმნეთ:

ქეთაზჰორუში

დირუზ ბწყდ აზ ზოჰრ ბა დუსთჰმ, ქე ფჰს აზ მოდ-
დჰთჰა ბე დიდჰნე მჰნ ამჰდე ბუდ, ბჰრაჰე ხჰრიდე ქე-
თაზ ბე ქეთაზჰორუშიჰა სარ ზჰდჰმ. მა დონბალე ქეთაზ-
ჰაჰე ყჰდიმი მიგჰშთიმი. ყეჰმჰთე ანჰა გერანთჰრ ასთ.
ბოზორგთჰრინ ქეთაზჰორუში დჰრ ხიჰაბანე ჟერდრჰსი
ვაყეჰ ასთ. ანჯა ჰჰმეჰჰრ ქეთაზ ჰჰსთ, ჩე ელმი, ჩე ადჰ-
ბი. ჰჰთთა ნევეშეჰაჰე ნევისჰნდეგანე გოზჰშე რა
ჰჰმ მიშჰვჰდ ხჰრიდ. დჰრ ინ სალჰაჰე ახარ მეჰდარი
აზ რომანჰაჰე ნევისჰნდეგანე ხარეჰი ბე ზჰბანე ჟარსი

თარჯომი შოდე პსთ. შომა მიტვანიდ ქეთაბჰაჲე ჭპრან-
საცი, ენგელისი, აღმანი ეპ რუსი რა, ქე ბე ზებანე ჭარ-
სი თარჯომი შოდე-პნდ, ბეხპრიდ. ნევეშეთჰაჲე ზაყერანე
ჯპან ეპ ნოჰაეპრ ჰპმ ზიჲად ხპრიდარ დარპდ. აექ ბონ-
გაჰე ნშორე ქეთაბ დასთანჰაჲე ნევისპნდეგანე ორუფაი
ეპ ამრიქაი რა ბე ყრამპთე პრზან რაფ ეპ მონთჰერ
მიქონპდ. ბჰჰაჲე ინ ქეთაბჰა დო - სე თუმან პსთ. თა
ჩპნდ სალ ფიშ თეყდადე ნოსხეჰაჲე რაფშოდე პზ აექ ჰა
დო ჰეზარ ბიშპრ ნპბუდ, პმიჲა ჰალა ბპყზი ქეთაბჰა რა
დპრ დპჰ ჰეზარ ნოსხე ჰპმ მონთჰერ მიქონპნდ. მპრდომე
ქეთაბხანე ირან ჰპნუზ ჰპმ ნევეშეთჰაჲე ზაყერან რა
ბიშპრ დუსთ დარპნდ. ნევეშეთჰაჲე ხპჲამ, ჰაჲეზ, სპყ-
დი ეპ ჭერდორუსი თჰუდიდე რაფ მიშპნდ.

დავლება № 42. უპასუხეთ შეკითხვებს:

1. დო რუზ ფიშ მა ბე ქოჯა რპჲთიმ? 2. მა დონბალე
ჩე ქეთაბჰაი მიგპშთიმ? 3. თარჯომეჰაჲე ნევეშეთჰაჲე
ნევისპნდეგანე ხარეჯი რა მიშპნდ ხპრიდ, ჰა ნა?
4. თეყდადე ნოსხეჰაჲე რაფშოდე ჰალა ჩპნდ ნოსხე პსთ?
5. ქეთაბხანჰაჲე ირანი ქოღამ ნევისპნდეგან რა ჰპნუზ
დუსთ დარპნდ?

დავლება № 43. თარგმნეთ სპარსულად:

1. ჩემი საუკეთესო მეგობარი გამომცემლობაში
მუშაობს. 2. საკუთრივ ჩვენს უნივერსიტეტს ერთი გა-
მომცემლობა აქვს. 3. უნივერსიტეტი ყოველგვარ წიგნებს
(წიგნს) აქვეყნებს. 4. წიგნი, რომელიც მე ვიყიდე,
ძვირია, მაგრამ უფრო იაფია იმ წიგნზე, რომელიც თქვენ
იყიდეთ. 5. ეს ვაშლები სად არის ნაყიდი? 6. აღმოჩნ-
და (გაირკვა), რომ საზამთროები კარგი არ იყო.
7. თქვენ ზაფხულში სოფელში უნდა წახვიდეთ. მ. თვით

იგი ჩვენი ქალაქის საუკეთესო მწერალია. 9. ყველაზე საუკეთესო ატამი, რაც დღემდე მიჭამია, თქვენი ბაღისა (ბაღიდან) იყო. 10. ჩვენი გაბჭირის საუკეთესო სახლი იმ მწერლის ბინაა. 11. როსტომი ორი წლით უფროსია (უფრო დიდია) გულნარაზე. 12. საუკეთესო წითელ ღვინოს ჩვენს სოფელში აყენებენ (აყეთებენ). 13. ის ბიჭი თქვენი ბაღის ყველაზე მაღალი (უმაღლესი) ხიდან ჩამოვარდა. 14. საუკეთესო ხილი ზაფხულსა და შემოდგომაზე შეგიძლიათ იყიდოთ.

გაკვეთილი №30

ზმნიზედები

გარდა პირველადი ზმნიზედებისა, სპარსულში ზმნიზედების ფუნქციით იხმარება ზედსართავი სახელები, ზოგიერთი არსებითი სახელი და ნაცვალსახელი.

გამრცელებული ზმნიზედებია:

ქეშ	- როდის	ზაჰად	- იქნება
ქოჯა	- სად?	ფანჭარდა	- ზეგ
ბექოჯა	- საიდან?	ფანრდა	- ხვალ
პეჰ ქოჯა	- საიდან?	დირუზ	- გუშინ
ინჯა	- აქ	ფანრირუზ	- გუშინწინ
ანჯა	- იქ	ჰალა	- ამჟამად
ჯელოუ	- წინ	ჰამიშე	- ყოველთვის
პყაბ	- უკან	პყლან	- უმრავლეს შემთხვევაში
თუ	- შიგ		
ბირუნ	- გარეთ		
აღბანთე	- რასაკვირველია		

ზედსართავი სახელი ზმნიზედის ფუნქციით:

უ ხუბ ესთერაჰმე ქმრდგ - მსო.
მას კარგად დაუსვენია.

ინ ჯბგან თონდ რაჰ მირანდ
ეს ახალგაზრდა სწრაფად დადის

არსებოთი სახელი ზმნიზედის ფუნქციით:

მა შებ ხაჰიმ ამნდ
ჩვენ ღამით მოვალთ

ზემესთან ბმრჰ მიბარნდ
ზამთარში (ზამთრობით) თოვლი მოდის

ისწავლეთ სიტყვები:

მლჰ - ბაღახი	ფენჰან ქმრდნ - დამალვა
ასიბ - ზიანი	ფუშეშ - ტანსაცმელი
ბელდერჩინ - მწყერი	ყორბაყე - ბაყაყი
გავ - ძროხა	შახ - რქა, ტოტი
გაჰი - ზოგჯერ	ჩანგალ - კლანჭი, ჩანგალი
გორბე - კატა	შენა ქმრდნ - ცურვა
გორიხან (გორიზ) - გაქცევა	ჰმლზუნ - ლოკოკინა
ღანღან - კბილი	ჰმმრნგ - ერთი ფერის
ფეჰაყ - თავდაცვა	ჰმრეჰმე ქმრდნ - მოძრაობა
ესთეჰადე ქმრდნ - გამო-	ჰესს ქმრდნ - გრძნობა
ყენება, სარგებლობა	ხმან - საშეშროება
ზანბურ - ფუტკარი	ხმ - სახედარი
ლგამდ ზმდნ - წიხლის	ხმრგუშ - კურდღელი
კერა	ჯანგმ - ცხოველი
მასლან - მაგალითად	ჯჰიდნ (ჯჰ) - ხტომა
ნიშ ზმდნ - კბენა (მაგ.	ჰმრარ ქმრდნ - გაქცევა
ფუტკრის)	
რჰჰიდნ (რჰ) - თავის დაღწე-	
ვა, შველა	

რუბაჰ - მეღია
ფანდღე - ფრინველი
სადჰ - ნიჟარა

წაკითხეთ და თარგმნეთ:

ჩეგუნე ჯანვარან ხოდ რა უზ ასიბე დოშმანან მირჰანანდ

ბიშმარე ჯანვარან დოშმანანი დარანდ ეჲ ბე რაჰ-
ჰაჲ გუნაგუნ ხოდ რა უზ ასიბე ანჰა მირჰანანდ. ბჰრხი
უზ ჯანვარან უზ დოშმანანე ხოდ ჭარარ მიქონანდ ეჲ გა-
ჰი ანჩენან თონდ მიდვანდ, ქე დოშმან ბე ანჰა ნჰმი-
რსანდ. მჰსანლან ხმარგუშ უზ რუბაჰ ჭარარ მიქონანდ ეჲ
გაჰი უზ ან თონდთარ მიდვანდ. ყორბაყე დჰრ აბ მიჯა-
ჰანდ ეჲ შენა მიქონანდ, თა უზ დოშმან დურ შანდ. ბესი-
მარი უზ ფარანდუგან, ეჲყთი ქე ხმარა ჰესს ქარანდ,
ბე ჰანა ფარვარ მიქონანდ, თა დოშმან ნჰანვანდ ბე
ანჰა ასიბ ბერესანდ.

ბჰრხი დიგარ უზ ჯანვარან უზ დოშმან ნჰმიგორი-
ზანდ, ბჰლქე მიჰანე ჩიხჰაჲ ჰმარანგე ხოდ ყარარ მი-
გირანდ, თა დოშმან ანჰა რა ნჰინანდ. მჰსანლან ბელდერ-
ჩინჰა ხოდ რა დჰრ მიჰანე პლჰჰაჲ ბოლანდ თორი უზ
დრდე დოშმან ფენჰან მიქონანდ, ქე აგარ ჰმარქან ნჰ-
ქონანდ, უზ ჭასელეჲ ნჰდიქ ჰმმ დოშმან ანჰა რა ნჰ-
მიბინანდ.

ბჰყზი უზ ჯანვარან, მესლე ლაქფოშა, ნჰ უზ დოშმან
მიგორიზანდ ეჲ ნჰ ხოდ რა ფენჰან მიქონანდ, ბაღქე
დჰრ ფუშეშე სხთე ხოდ ჭორე მირანდ. ჰმანზუნ ჰმმ,
ეჲყთი ქე დოშმან რა მიბინანდ, დჰრ სადჰე ხოდ ჭორე
მირანდ.

ბჰყზი უზ ჯანვარან, მესლე გორბე, ბარაჲ დეჰ-
აჲ უზ ჩანგალ ეჲ დანდანი ხოდ ესთეჲ მიქონანდ.

ბარბი აზ ჯანვარან, მესლე გაც, ბარაჟ დეჭაყ აზ შა-
ხე ხოდ ესთეჭადე მიქონანდ. ბაყზი აზ ჯანვარან, მესლე
ხარც ცა ასბ, ბა ლაგად ზანდან აზ ხოდ დეჭაყ მიქონანდ.
ბარბი აზ ჯანვარან, მესლე ზანბურ, ბა ნიშ ზანდან აზ
ხოდ დეჭაყ მიქონანდ.

დავალეზა №44. უპასუხეთ შეკითხვებს:

I. რე ჯანვარანი აზ დოშმანე ხოდ ჭარარ მიქონანდ?
2. ლაქყოში რეგუნე აზ ხოდ დეჭაყ მიქონანდ? 3. ასბ რე-
გუნე აზ ხოდ დეჭაყ მიქონანდ? 4. ქოდაშ ჯანვარ მიდ-
ვანდ? 5. ბელდერჩინ ქოჯა ფენჰან მიშანვანდ?

დავალეზა №45. თარგმნეთ სპარსულად:

I. იქნებ იხვი მელიას შიშით აფრინდა ჰაერში?
2. აღბათ თქვენ ჯიბეში ფული გაქვთ, რომ მე მომცეთ.
3. მე ვიცი, რომ თქვენ გსურთ, ინგლისური ენის შესახებ
მელაპარაკოთ. 4. ზარზან ჩვენმა უნივერსიტეტმა სპარსუ-
ლი ენის შესახებ კარგი წიგნი დაბეჭდა. 5. იქნებ თქვენ
ეს წიგნი გაქვთ? 6. რასაკვირველია, მე ყოველთვის და-
გებმარები თქვენ. 7. მე პირველი მოგედი, გზა მომეცით!
8. ბიჭებს მგლისა შეეშინდათ და გაიქცნენ. 9. მათ ვერ
შეძლეს, თავიანთი თავის დაცვა (დაეცვათ). 10. ჩვენი
ქალაქის აბრეშუმსაქსოვ ქარხანაში კარგ აბრეშუმის
ქსოვილს ამზადებენ. 11. გუშინწინ მამარემმა ჩემთვის
კარგი აბრეშუმის ტანსაცმელი იყიდა. 12. ჩვენს ხალხს
უყვარს (უყვართ) მეცნიერება და ლიტერატურა. 13. მე
ყოველთვის გენდობოდით (იმედი მქონდა) თქვენ.
14. ხვალ სამ საათზე, შუადღის შემდეგ ის მწერალი
ჩვენს უნივერსიტეტში მოვა.

საკონტროლო წერა

თარგმნეთ სპარსულად:

I. მან იცის, რომ თქვენ გასურდათ წერილი დაგეწერათ. 2. იქნებ მისი წიგნი თქვენთანაა? 3. ჩემი საუკეთესო მეგობარი უნივერსიტეტში მუშაობს. 4. თქვენს ქალაქში ხილი ძვირია. 5. სად წახვედით თქვენ ორი დღის წინ? 6. თქვენ რომელ დაწესებულებაში მუშაობთ? 7. თქვენი წიგნი ქალაქში გავრცელდა. 8. თქვენმა დამტკბილი ჩაი გაგვიყვია. 9. თავად იგი გუშინ ქარხანაში იყო. 10. ხვალ ჩემი ძმისთვის რამდენ საათს მოიცილით? (დრო გაქვით?) 11. მუშა, რომელიც ბევრს ლაპარაკობს, ცოტას მუშაობს. 12. ის სახლი ქალაქგარეთ მდებარეობს. 13. თქვენი სახლის ბანიდან შეიძლება უნივერსიტეტი დაინახოთ. 14. ჩემი ძმა თქვენს ძმასთან შედარებით ბევრს მუშაობს. 15. თქვენი სინი მაგიდაზე არ ძევს (არის). 16. მამათქვენი დროზე იყო მოსული. 17. მას თქვენგან რა უნდა? 18. უნივერსიტეტში ციყავით, მაგრამ ის მეცნიერი ვერ ვნახეთ. 19. თუ შესძლებთ, ამაღამ მოდიეთ ჩემთან. 20. მე თქვენი ძმა არ მომწონს.

გაკვეთილი №31

სიტყვათა წარმოებელი სუფიქსები

სპარსული ენის სიტყვა წარმოების სისტემაში დიდი მნიშვნელობა ენიჭება სუფიქსებს:

ა) აბსტრაქტული სახელების წარმოებელი - ე
სუფიქსი (ე-ზე დაბოლოებულ სიტყვებში - გ + ე)

აზად - თავისუფალი

გოროსნე - მშვიერი

აზადე - თავისუფლება

გოროსნეგი - შიმშილი

ბ) ადგილისა და გეოგრაფიულ სახელწოდებათა მაწარ-
მოებელი სუფიქსები - ესთან:

გორჯ - ქართველი
ბიმარ - აცადმყოფი

გორჯესთან - საქართველო
ბიმარესთან - სააცადმყოფო

- ზარ:

გოლ - ვარდი
შენ - სილა

გოლზარ - ვარდნარი
შენზარ - სილიანი ადგილი

- გაშ:

დანეშ-ცოდნა, მეცნიერება დანეშგაშ - უნივერსიტეტი
ქარ - საქმე ქარგაშ - საამქრო

გ) კნინობითი სახელების მაწარმოებელი სუფიქსები:

- შქ:

დოხაშქ - გოგო
მპრდ - კაცი

დოხაშქ - გოგონა
მპრდქ - კაცუნა

- ჩე:

ქეაბ - წიგნი

ქეაბჩე - ბროშურა, წიგ-
ნაკი

ბაყ - ბაღი

ბაყჩე - ბაღრა

დ) მოქმედი პირის, ხელობის აღმნიშვნელი სახელების
მაწარმოებელი სუფიქსებია:

- გპრ:

ქარ - საქმე
ზპრ - ოქრო

ქარგპრ - მუშა
ზპრგპრ - ოქრომჭედელი

- ჩი

ჩაჲ - ჩაი
ენჷესარ - მონოპოლია

ჩაჲჩი - საჩაიეს პატრონი
ენჷესარჩი - მონოპოლისტი

- ქარ, -გარ:

ხიჯანძი - ღალატი ხიჯანძქარ - მოღალატე
აჭარდი(წნ) - შექმნა აჭარიდგარ - გამჩენელი,
ღმერთი

ისწავლეთ სიტყვები:

ასმან - ცა	რჩუშან - ნათელი
ბა ვოჯუდე ინ - მიუხედავად ამისა	სამთ - მხარე, მიმართუ- ლება
ბე ნაზარ რასიდან - წარმოდ- გენის შექმნა	სეთარე - გარსკვლაფი ფეჟმუდან (ფეჟმა) - გა-
ბე რასთი - ნამდვილად	დალახვა, გავლა
დერაზშიდან (დერაზშ) - ბრწყინ- ვა	ყესმან - წილი, ნაწილი ყორს - დისკო (მთვარის), აბი
თაბიდან (თაბ) - დასხივება, ნათება	ყორუბ ქარდან - ჩასვენე- ბა
თაყაირ ქარდან - შეცვლა	შექლ - ფორმა, გარეგ- ნობა
თოლუჟ ქარდან - ამოსხივება, ამოსვლა (მზის)	შანვაფეჟმა - მფიქმფრი- ნავი
თონდროუ - სწრაფმავალი	შანმსაჟე - მეზობელი
თულ ქეშიდან - გაგრძელება	შელალ - ნახევარმთვარე
მაშრეყ - აღმოსავლეთი	შენგამ - ჟამი, დრო
მაყრებ - დასავლეთი	ხორშიდ - მზე
მაჰთაბ - მთვარის ნათება	
მოხთაღეჟ - სხვადასხვა, განსხვავებული	
ნეგაჰ ქარდან - ცქერა, შე- ხედვა	
ნურ - სხივი	

წაკითხეთ და თარგმნეთ:

მაჰ - ნაზდიქთარინ ჰამსაჲჲე ზამინ

მაჰ ემ სეთარეგან დარ ასმან მიდერაზზანდ. მაჰ პზ ჰამეჲე სეთარეგან ბოზორგთარ ემ როშანთარ ბე ნაზარ მირაზანდ, ზირა ბე ზამინ ნაზდიქთარ ასთ. ბა ცოჯუდე ინ, მაჰ პზ ზამინ ჭასელეჲე ზიჲად დარად. ბიშ პზ დაჰ რუზ თულ მიქეშანდ თა თონდროშთარინ ჰამეჲეჲამაჰა ჩენინ ჭასელეი რა ბეჲეჲამაჰანდ. ცეჲთი ქე პზ ზამინ ბე მაჰ ნეგაჰ მიქონიდ, ქურექ ბე ნაზარ მირაზანდ. ამმა ბე რასთი მაჰ ბოზორგ ასთ, ცალი ბე ბოზორგეჲე ზამინ ნისტ. ზამინ თაჲერიბან ფანჯაჰ ბარაბარე მაჰ ასთ.

მაჰ პზ ხოდ ნური ნადარად. ნური ხორშიდ ბე მაჰ მიტაბანდ. მაჰ ყესმეჲი პზ ინ ნურ რა ბე ზამინ ბაზ მიტაბანანდ. ინ ნურ მამაჲა ნამ დარად.

მაჰ პზ სამთე მამრეჲ თოლუჲ მიქონანდ ემ დარ სამთე მაჲერიბ ყორუბ მიქონანდ. მაჰ გაჰი შექლე ყორსე ამამ ემ გაჰი ბე შექლე ჰელალ ბე ნაზარ მირაზანდ. მაჰ დარ ბაჲეჲი პზ შაბაჰა ჰირ დიდე ნამიშანანდ.

მაჰ თაჲერიბან ჰარ აექ მაჰ აექ ბარ ბე დორე ზამინ მიგარადან. შექლე მაჰ ჰენგამე გარდეშ ბე დორე ზამინ ბე რასთი თაჲერიბ ნამიქონანდ, ცალი მა ანრა ბე შექლაჲე მოხალეჲ მიბინიმ.

დავალეზა №46. უპასუხეთ შეკითხვებს:

1. ზამინ თაჲერიბან ჩანდ ბარ ბოზორგთარ პზ მაჰ ასთ? 2. ჩირა, ცეჲთი ქე პზ ზამინ ბე მაჰ ნეგაჰ მიქონიმ, ქურექ ბე ნაზარ მირაზანდ? 3. მამაჲა ჩისტ? 4. მაჰ თაჲერიბან დარ ჩე მოდდან აექ ბარ ბე დორე ზამინ მიგარადან?

დავლება №47 . თარგმნეთ სპარსულად:

I. უნივერსიტეტი ქალაქგარეთ მდებარეობს, მაგრამ იქიდან ოქცენს სახლამდე დიდი მანძილი არ არის. 2. ოქცენი ქალაქი თბილისის აღმოსავლეთით მდებარეობს. 3. დედაოქცენის ბაღია ძალიან პატარაა. 4. ჩვენი მეზობლის ბაღში ორი მუშა მუშაობს (მუშაობენ). 5. საჩაიეს პატრონმა ჩვენთვის კარგი ტკბილი ჩაი გაამზადა. 6. გულნარამ კარგი საჭმელი და ხილი მოიტანა ჩვენთვის. 7. ის სამი სული (კაცი) მოლაღატე კი არ იყო, ისინი მხოლოდ ქურდობდნენ. 8. ჩვენს ქალაქში დასასვენებელი ბაღები და ყვავილნარები ბევრია. 9. ჩვენს ხალხს უყვარს თაგისუფლება. 10. იგი ცერ გრძნობდა შიმშილს. 11. როსტომის დედა შეუძლოდ იყო, იგი საავადმყოფოში წაიყვანეს. 12. ის მუშები ერთ დიდ საამქროში მუშაობენ.

გაკვეთილი №32

სიტყვამაწარმოებელი სუფიქსები (გაგრძელება)

დანიშნულების (ჭურჭლის, სათავსოს) სახელთა სუფიქსი

- დან

ნამძექ - მარილი ნამძექდან - სამარილე

ჯამე - ტანისამოსი ჯამედან - ჩემოდანი

ზედსართავ სახელთა მაწარმოებელი სუფიქსები:

ა) -ინ:

აშინ - რკინა აშინინ - რკინის

ხუნ - სისხლი ხუნინ - სისხლიანი

ბ) - ნაქ:

ნამ - ნამი ნამნაქ - ნამიანი, სველი

ხაშხ - სიბრაზე ხაშხნაქ - ბრაზიანი, გაბრაზებული

ზმნის ფუძეებს ერთვის

ა) - ეშ:

ფორსიდან - ფორს

ხორდან - ხორ

ფორსეშ - შეკითხვა

ხორეშ - ჭამა, კერძი

ბ) - არ:

ხპრიდან - ხპრიდ

გერეჭდან - გერეჭა

ხპრიდარ - მყიდველი

გერეჭდარ - დაჭერილი,
შეპყრობილი

გ) - აქ:

ხორდან - ხორ

ფუშიდან - ფუშ

ხორაქ - საჭმელი

ფუშაქ - ტანსაცმელი

სხვადასხვა სუფიქსები:

ა) - იშ:

ჩაშეშ - თვალე

ჩაშეშე - წყარო

ბ) - ბან:

ბაყ - ბადი

ბაყბან - მებადე

გ) - ალ:

ჩანგ - თათი

ჩანგალ - კლანჭი, ჩანგალი

დ) - მანდ:

დანეშ - ცოდნა

დანეშმანდ - მეცნიერი

ე) - ვარ:

ბოზორგ - დიდი

ბოზორგვარ - დიდებული, მა-
ღალი ზნეობის

ვ) - ანე:

ბაჩრე - ბავშვი

ბაჩრეგანე - ბავშვური

ზ) - აქი:

დოზდ - ქურდი

დოზდქი - ქურდულად, ფეხაკ-
რეფით, მიპარვით.

ისწავლე სიტყვები:

შპრომ - ბერკეტი

დობარე - მეორედ

ზირზმინ - სარდაფი

ზურ - ძალა

თქიმე დადენ - დაყრდ-

ნობა

მრელიდ - შექმნა, წარმო-

ება

მეშნელ - ადგილი

მილე - მილი

მონასტე - შესაფერისი

ნამიდან - სახელის დარქმევა

სწნე - ქვა

სედა - ზგერა, ხმა

ფრედა ქარდან - მონახვა,

ყაღდიდან (ყაღდ) - გორცა

შენიდან (შენნე/შენრე)-
მოსმენა

ქუშეშ - ცდა

ჭაყდე - სარგებლობა

ბაჭაყდე - სასარგებლო

ბიჭაყდე - უსარგებლო

ჭეშარ - დაწოლა, წნევა

წაკითხეთ და თარგმნეთ:

შპრომ ქარ რა ასან მიქონად

როსათმ მიხაშად სწნეგე ბოზორგი რა პზ ჯაყე
ხოდ ბოლანდ ქონად, ამმა ზურაშ ნმირანსად. პზ გუდარზ
ქომშქ მიგირანდ. ფაღი ქუშეშე ანშა ბიჭაყდე პსთ, ზირა
სწნე ხეაღი სწნგინ პსთ.

გუდარზ აექ მილეჲე აშანი ფრედა მიქონად. როს-
ათმ სწნეგე ქურექი ნზიდექე სწნეგე ბოზორგ მიგოზარანდ.

ანშა აექ სარე მილე რა ზირე სწნეგე ბოზორგ მი-
ბარანდ ებ მილე რა ბე სწნეგე ქურექ აშქჲე მიდეშანდ
ებ სარე დიგარე მილე რა ბე ფაჲინ ჭეშარ მიდეშანდ.

სანგ ვზ ჯაჲე ხოდ ბოლანდ მიშნებდ ევ მიყნლანდ. მილეი
რა ქე ანჷა ბნრაჲე ბოლანდ ქნრდბნე სანგ ბე ქარ ბორ-
დბნდ ვჰრომ მინამმნდ.

ბაზგაშთე სედა

გოლნარ დბრ ბნრაბნრე ქუჰ ქნრჲად მიქეშნდ ევ
ფნს ვზ მოდდთე ქუჰაჰი დობარე სედაჲე ხოდ რა მიშე-
ნნებდ. სედაჲე გოლნარ ბე ქუჰ მიხორანდ ევ ბბრ-მიგბრ-
დნდ. ევჰთი ქე სედა ბბრ-გაშთე, ან რა დობარე მიშენნებდ.
ინ რა ბაზგაშთე სედა მინამმნდ. თაჰე ბოჰორგ ჯა ზირ-
ზმინ მნჰნლე მონასეპი ბნრაჲე თრულიდ ბაზ-გაშთე
სედასთ.

დავალეზა № 48. უპასუხეთ შეკითხვებს:

1. აჲა ჲექ მილეჲე აჰნნი, ქე რუჲე ზმინ ჰნრარ
დარანდ, ჲექ ვჰრომ ანთ? 2. აგბრ ბეხაჰიდ ჲექ მილეჲე
აჰნნი რა ვჰრომ ქონიდ, რე მიქონიდ? 3. აჰრომ რე ჲაჲ-
ედეი დარანდ? 4. ბაზ-გაშთე სედა რისთ? 5. რერა ბნჰზი
ევჰთჷა ვზ ჲექ სედა რანდ ბაზ-გაშთე სედა თრულიდ
მიშნებდ?

დავალეზა № 49. თარგმნეთ სპარსულად:

1. იწყება სიცივე, საჭირთა ზამთრის ტანსაცმლის
ჩაცმა. 2. გულნარამ სამარხიდ და საყვავილედ ჩიგნს
მაგიდაზე დადო. 3. გუშინ მამარემმა თქვენთვის ორი
ჩემოდანი იყიდა. 4. იმ მოღალატეს ხელები სისხლიანი
ჰქონდა. 5. გუშინ დილით მდელიზე ბაღახი ნამიანი იყო.
6. იმ კაცმა მე რაღაც მკითხა, მაგრამ ვერ შევძელი,
მისთვის (მას) პასუხი ვამცა. 7. თქვენი სოფლის დეი-
ნოს ბევრი მყიდველი ჰყავს. 8. ჩვენი მეზადე ახალგაზ-
რდა კაცია. 9. მისი სიტყვები ძალიან ბავშვური გვეჩვენ-
ებოდა. 10. მგელი ფრთხილად (ფეხაკრეფით) უახლოვდო-

ზოდა ძროხას. II. როსტომმა და გოდერძიმ თქვენი დიდი
 მაგიდა ადვილად ასწიეს. I2. ამ საქმის ბოლომდე მიყვა-
 ნა იმ მეცნიერთათვის ძნელი არ არის. I3. ის ქალი შე-
 უძლოდ არის, მაღალი წნევა აქვს (მისი სისხლის წნევა
 მაღალია). I4. მიუხედავად იმისა, რომ იგი ნელა ლაპარა-
 კობდა, ჩვენ მის სიტყვებს მაინც გერაფერი გავუგეთ
 (სიტყვებიდან გერაფერი გავუგეთ).

გაკვეთილი №33

ისწავლეთ სიტყვები:

აზდარ - წყლიანი	ნათიჯე - შედეგი
პმპლ- საქმე	ობურ ქმრდნ - გაცლა
პმიყ - ღრმა	რეზე - ძეწკვი, თანმიმდევ-
არამ- წყნარი, მშვიდი	რობა, დარგი
ბმრ-პსპრ - შედეგად,	რუდ/რუდბანე- მდინარე
კვალდაკვალ	საიდან (საჟ) - დაფშენა,
ბარიქ - ციწრო	დაფხენა
ბე თაღრიჯ - თანდათანობით	სორყა - სიჩქარე
ბორიდან (ბორ) - ჭრა	ფაღიდ ავმრდნ - გაჩენა,
ბოხარ - ორთქლი	წარმოჩენა
ბოხარ შოდნ - აორთქლება	ფეგმსთე - გამუდმებით
დანე - მარცვალი, ნაწილაკი	ქმნდნ (ქმნ) - გათხრა,
დმრრე - ხევი	გახდა
დმრმა - ზღვა	ქმჭ - ქაფი
თყაირ დადნ - შეცვლა	ქმჭი დმსთ - ხელის გული
თშქილ დადნ - შედგენა	ქმჭი თაყ - იატაკი
თჰნეშინ - დანალექი,	ქენარე - ნაპირი
დაღიქილი	ჩაჰ - ჭა
მასე- (წვრილი) ქვიშა,	ჰმმვარ - სწორი, ბრტყელი
სილა	ხმარაბ შოდნ - დანგრევა,
მოწე - ტალღა	გაფუჭება

ხაქ - მიწა	ჯამც შოღან - შეგროვება
ხორდ შოღან - დამტვრევა,	ჯარქან - დინება, პროცესი
დაქუცმაცება	ჯარი შოღან - დენა
ხოშქი - ხმელეთი	ჭარსაჲშ - დაშლა

წაკითხეთ და თარგმნეთ: აბ

ცაყთი ქე აბე ბარან ბე ზმინ მირესანდ, ყესმთი აზ ან ბოხარ მიშნვანდ ცა ბე ანვა მირანვანდ. ყესმთი დიგარ რუჲე ზმინ ჯარი მიშნვანდ. ყესმთი ანვ დარ ხაქ ჟორუ მირანვანდ.

აბი ქე დარ ზმინ ჟორუ მირანვანდ, აზ ბაჲხი ხაქშა ცა სანგჷა მიგოზანდ, თა ბე ხაქშა ცა სანგჷაი ბერან-სანდ ქე ნანთვანდ აზ ანვა ობურ ქონანდ. დარ ნათიჲე დარ ანჯა ჯამც მიშნვანდ ცა თაშქილე აბე ზირზმინი მიდჷანდ. ბარაჲე ბირუნ ავანდანდ აბჷაჲე ზირზმინი დარ ზმინ რაჷ მიქანანდ თა ბე მასეჷაჲე აბდარ ბერან-სანდ. აბ ქან-ქან დარ რაჷ ჯამც მიშნვანდ.

აბჷაჲე ჯარი დარ სანგჷა თაყარი ფადიდ მიანვანდ. რუდხანეჷა ცა ანთა რეჷეჷაჲე ბარიქე აბ, ქე დარ ქუჷესან ჯარი მიშნვანდ, ქუჷეჷაჲე ბოლანდ ცა სანთ რა მისაჲანდ ცა სანგჷა რა მიბოჲანდ. ინ ანვლ რა ჟარსა-ჲეშ მიგუმი.

ცაყთი ქე რუდხანეჷა ბე სორჷან ჯარი მიშნვანდ, სანგჷაჲე ბოზორგ რა მიჲანანდ. ინ სანგჷა ბე აქე-დიგარ ბარ-ხორდ მიქონანდ ცა ხორდ მიშნვანდ. ინ ხორდესანგჷა ნიზ ქან-ქან საიდე შოდე ბე შენ ცა მასე თაბდილ მიშნვანდ. აბ დანეჷაჲე შენ ცა მასე რა ბა ხოდ მიბანდ. ქანჲე რუდხანეჷა ბარანჲე ჯარქანე აბ ცა ბარ-ხორდ ბა შენ ცა მასე ბე თადრიჲე ანჲე თარ-შნვანდ ცა დარრეჲე რუდხანეი ბე ვოჲუდ მიანანდ.

ცმყთი ქე აბ ბე ზმმინშაჲე შმმფარ რესიდ, ჯარმ-
ჲანე ან არამმარ მიშმვანდ ვმ დანეშაჲე ხაქ ცმ მასე
ქმ-ქმმ მმშნეშინ მიშმვანდ.

აბ ქენარეშაჲე დარჲა რა შმმ მყჲიკ მიდეშმდ.
მორუშაჲე აბე დარჲა ფმცმსთე ბე სუჲე ხოშქი მიაჲანდ
ვმ ბე ზმმინშაჲე ქენარეჲე ან ბარხოოდ მიქონანდ. ბარ-
ხოოდე მორუ ბა ქენარეჲე დარჲა სმბაბე ხმრაბ შოჲან
ვმ ქმრსაჲეშე ქენარეჲე დარჲა მიშმვანდ. შენგამე ბაზ-
გმშთე მორუ ინ ყესმმმშაჲე ხმრაბ შოჲე ბე დარჲა ქე-
შიდე შოდე, ქმ-ქმმ მმშნეშინ მიშმვანდ.

დავალეზა №50. უპასუხეთ შეკითხვებს:

I. ბა აბე ბარჲან რე მიშმვანდ? 2. აბშაჲე ზირზმმი-
ნი რა რეგუნე ბე დმსთ მიაგმრანდ. 3. აბშაჲე ჯარი რე
მყჲიკრათი დარ ქუშესთან ბე ვოჯუდ მიაგმრანდ? 4. აბე
დარჲა რე მყჲიკრათი ბე ქენარეშაჲე დარჲა მიდეშმდ?

დავალეზა №51. თარგმნეთ სპარსულად:

I. ზაფხულში დასასვენებლად ზღვისპირეთში წავალთ.
2. ან სახლში დარჩით, ან ჩემთან ერთად უნივერსიტეტში
წამოდიეთ. 3. პატარა მდინარე ჩვენი სოფლის ახლოს მიე-
დინება. 4. თქვენი საყვავილის მიწა ყვავილისათვის
არ ვარგა (შესაფერისი არ არის). 5. ჩვენს სოფელში
მდინარის წყლით სარგებლობენ და ვას არ მხრიან.
6. თქვენი დვინო ძალიან კარგია, ნალექი არა აქვს.
7. თქვენი ქალაქი საქართველოს დასავლეთით, ზღვის პი-
რას არის გაშენებული (განლაგებული). 8. თქვენს ბაღ-
ში საუკეთესო ხეხილია. 9. თქვენმა მეზობელმა ორ სო-
ფელს შორის მანძილი სასწრაფოდ გადალახა. 10. დაშლის
(დამტვრევის) შედეგად დიდი ქვები კენჭებად და
სილად იქცევა. II. იმ კაცმა არ მოისურვა მდი-
ნარეში ცურვა. 12. თუ იმ სამი კაცის შემოსავალს

შეცავამებთ, დიდი ფული დაგროვდება. 13.სხვა გზა არ
იყო, სტუდენტებს იმ სოფელზე უნდა გაეცლოთ. 14.ხურ-
და ფული თუ გაქვს ჯიბეში, მომეცა.

გაკვეთილი №34

რთულ სიტყვათა თხზვა

რთული სიტყვები საზოგადოებრივ ჯგუფად იყოფა:
კომპლუტური კომპოზიციები და დეტერმინანტული კომპოზი-
ციები. რთულ სიტყვათა კომპონენტებად გამოყენებულია
მეტყველების ყველა ნაწილი და ზმნის ფუძეები.

კომპლუტური რთული სიტყვების კომპონენტები თა-
ნაბარუფლებიანია და უკავშირდებიან ერთმანეთს როგორც
კავშირის (ვმ>ო; ბე; თა) საშუალებით, ისე მის გარეშე.

ხმრიდ (ხარიდან ზმნიდან) + ო (<ვმ) + ქორუშ
(ქორუშთან ზმნიდან) - ხმრიდ-ო-ქორუშ-ადებ-მიცემობა.
აექ + ბე + აექ — აექ - ბე - აექ - ცალკე, თითო-თითო.
გაჰ + გაჰ — გაჰ-გაჰ - ზოგჯერ

დეტერმინანტულ რთულ სიტყვებში პირველი წევრი
განმმარტავის როლში გვევლინება მეორე წევრისათვის.
არსებითი სახელი + არსებითი სახელი:

ქარ - საქმე + ხანე - სახელი = ქარხანე - ქარხანა
შაჰ - მეფე + ნამე - წერილი(წიგნი) = შაჰნამე -
„მეფეთა წიგნი“

ზედსარტავი სახელი + არსებითი სახელი:

ხუბ - კარგი + რუ - სახე = ხუბრუ - ლამაზი
ბმდ - ცუდი + დელ - გული = ბმდდელ - ეჭვიანი

წინდებული + სახელი:

ბა - თან, ერთად + ზურ - ძალა = ბაზურ - ძლიერი,
ძალით

ბი - უ + ფულ-ფული = ბიფულ - უფულო (ფ)

სახელი + აწმყო დროის ფუძე

ნოჲ - ახალი + აცმარ (ზმ. აცმარდნ) = ნოჲცმარ - ახალ-
ბედა

ანჲ - ფსკერი, ძირი + ნეშინ (ზმ. ნეშესან) = ანჲნე-
შინ - დანალექი

სახელი + ნამყო დროის ფუძე

ხაბ - ძილი + აღუდ (ზმ. აღუდნ) = ხაბაღუდ - ძილმო-
რეული

ხაშხ - სიბრაზე + აღუდ (ზმ. აღუდნ) = ხაშხაღუდ -
ბრაზმორეული

ისწავლეთ სიტყვები:

პბრ - ღრუბელი

ამეშ - ცეცხლი

ამეშ ზადნ - ცეცხლის წა-
კიდება

ანდაზე - ზომა, რაოდენობა

ბმრყ - ელექტრობა, ელვა

ბმრყგირ - მეხსარიდი

ბიჲბან - უდაბნო, ცელი

ელექტრისიამე - ელექტრობა,
დენი

ელექტრიკი, - ელექტრო, ელექ-
ტრონის

ფარედ ზოდნ - შეცვლა,
შედწევა

გმსილე - საშუალება

ზმხიმ - სქელი

ზიჲან - ზიანი

ანფფე - ბორცვი

ანქ - ცალი, იაქე

ისჲდნ (ისჲ) - ფგობა

მმრბუჲ ქმრდნ - ღაკამ-
შირება

მომქენ - შესაძლებელი

მოჲჲებ ზოდნ - მიზე-
ზად ქცევა

ნოქ - ნისკარტი, წვერი
(მაგ. კალმის)

რმყდ - ჭეშა-ქუხილი
სახემან ო შენობა, ნა-
გებობა

სიმ - მაცთული, სიმი

ჟოღლე - მთის წვერი,
შადიდ - ძლიერი

პმდდ - ზღვარი, ზომა

ხოდდარი ქმრდნ - ღა-
ვის შეკავება

ჯანგალ - ტყე
ჯარბყე - ნაპერწყალი
ჯაჭეშ - ნახტომი
ჯელოგირი ქარდონ - დაბრ-
კოლეზის შექმნა

ჭარაცან - მრავალი,
ბევრი
ჭელეზ - ლითონი

წაკითხეთ და თარგმნეთ:

ბარყე ასმან

ბარყე ასმან ჯარბყეჲ ბოზორგე ელექტრიკისა.
გაჰი ბაყზი აზ პარჰა ელექტრისითე ფეჲდა მიქონანდ.
ელექტრისითეჲ ანჰა მომქენ ასა ბე ჰანდი ბერასანდ,
ქე ბე პარე დიგარ ჯა ბე ზამინ ჯაჭეშ ქონანდ.ინ ჯაჭეშ
მოუჯებე ფეჲდაჲჲე ჯარბყეჲ ელექტრიკი მიშანვანდ, ქე
მა ან რა ბარყე ასმან მინამიმ.

ბარყე ასმან ჰამიშე აზ რაჰე ბოლანდიჰა, მასან-
ლან აზ ყოლეჲე ქუჰჰა ვან ნოქე დერანთანე ბოლანდ,
ბე ზამინ მირასანდ. აზ ინ რუ ჰენგამე რაყდ-ო-ბარყე აზ
ისტადან დარ ყოლეჲე თაფეჰა ვან ქუჰჰა ვან ზირე თაქ -
დერანთანე ბოლანდ დარ ბიჰაჰან ბაჰანდ ხოდდარი ქარდ.
დარ ჯანგალ ბეჰთარ ასა ქე ჰენგამე რაყდ-ო-ბარყე ზი-
რე ქუჰაჰთარინ დერანთან ბეისტომ.

ბარყე ასმან გაჰი ბე პანდაზეი შანდი ასა, ქე
ჯანგალჰა ვან სახთემანჰაჲე ჩუბი რა ათეშ მიზანანდ ვან
მოუჯებე ზიჰანჰაჲე ჭარაცან მიშანვანდ. ბარაჲე ჯელო-
გირი აზ ასიბე ბარყე ასმან დარ სახთემანჰაჲე ბო-
ლანდ აზ ბარყგირ ესთეჲადე მიქონანდ. ბარყგირ მილეჲე
ჭელეზიჲე ბოლანდისა, ქე ან რა დარ ბოლანდთარინ ჯაჲე
სახთემან ყარარ მიდჰანანდ ვან ან რა ბე ვასილეჲე სი-
მე ზანბიმი ბე ზამინ მარბუთ მიქონანდ. ბარყე ასმან
აზ რაჰე ბარყგირ ვან სიმ ბე ზამინ ვარედ მიშანვანდ.

დავალემა № 52. უპასუხეთ შეკითხვებს:

1. ბპრყე ასმან ჩისთ? 2. ბპრყე ასმან აზ ჩე რა-
ჰი ბე ზამინ მირანსად? 3. ბპრყე ასმან ჩე ასიბი მიდ-
ვანად ბერესანად? 4. ჰენგამე რაყდ - ო-ბპრყ მა ჩე
ბაჰად ბექონიმ? 5. ბპრყგორ ჩისთ?

დავალემა № 53. თარგმნეთ სპარსულად:

I. როსტომი ჰარშან შევიდა უნივერსიტეტში. 2. ჩე-
ნი ქალაქი მდინარის ხეობაში (ხევში) მდებარეობს.
3. როცა მან დანა ქვას დაარტყა, ნაპერწკლის კცესვა
შენიშნა. 4. გულნარამ ეს წერილი მამათქვენის საშუა-
ლებით მე გადმომცა. 5. გოდერძი ზევით იმ ხის წვერამ-
დე ავიდა (ასული იყო). 6. ელვის და ჰეტა-ქუხილის
დროს არ უნდა დადგეთ მაღალი ხის ქვეშ. 7. ზორიდან
ორი ბორცვი გამოჩნდა. 8. რასაკვირველია, ტყის ჰაერი
უდაბნოს ჰაერზე უკეთესია. 9. წვიმა იმდენად ძლიერი
იყო, რომ ჩვენ სახლიდან გამოსვლა ვერ შევძელით.
10. გოდერძიმ ბავშვებისათვის სქელი წიგნი იყიდა.
11. ეს სინი ლითონისგანაა გაკეთებული. 12. ზოგჯერ
დასასვენებლად ჩვენ მათს სოფელში მივდივართ. 13. სტუ-
დენტებს უზბარიო, თითო-თითოდ შემოვიდნენ აუდიტორი-
აში. 14. გულნარას სიტყვების მოსმენის შემდეგ მამა
განრისხდა (განრისხებული გახდა). 15. დღეს დილის
რვა საათზე ის დიდი მწერალი ჩავიდა (შევიდა) მოსკოვ-
ში. 16. იქ ახალგაზრდა მწერლებთან ახალ წიგნებზე
ისაუბრეს.

ისწავლეთ სიტყვები:

პზ ბეან ბორდნ - განადგურება
 წსბაბ - ნივთები, იარაღები
 ბე მრუყეც - თავის დროზე
 ბე პარ ჰალ - ასეა თუ ისე,
 ყოველ შემთხვევაში
 გუშთ - ხორცი
 დახელ შოდნ - შესვლა
 ეთეჩაყან - შემთხვევით
 ენსან - ადამიანი
 ზამან - ჟამი, დრო
 თარაყყი ქარდნ - წინსვლა,
 ამადლება
 თარიქ - ბნელი
 მოჰემ - მნიშვნელოვანი
 რუშან ქარდნ - განათება,
 ანთება

სახთან (საზ) - შენება,
 კეთება
 ფანაჰ ბორდნ - თავის
 შეფარება
 ფეზ ბორდნ - მიგნება
 ფახთან (ფაზ) - მოხარშვა
 ქაშქ ქარდნ - აღმო-
 ჩენა
 ყარ - მღვრიე, დრო
 შენახთან (შენას) -
 ცნობა
 შოჟლე - ალი
 ჩახმაყ - კაჟი
 ჰენგან - ცხოველი
 ხამ - უმი
 ხამუშ სახთან - ჩაქრობა

წაიკითხეთ და თარგმნეთ:

ათეშ

დარ ზამანჰაჲ ბესაარ ყადიმ მარდომ ათეშ რა
 ნამიშენახთანდ. ჰამინქე ხორშიდ ყორუბ მიქარდ ევ ჰანა
 თარიქ მიშოდ, ჰამე მიხაბიდანდ. მარდომ დარ ან ზამან-
 ჰა პზ სარმა ბე დახელე ყარჰა ფანაჰ მიბორდ. ანჰა
 ათეშ ნადაშთანდ, ქე ბა ან ხოდ რა გარმ ქონანდ. მი-
 ეე ევ სპზი ევ გუშთე ჰენგანათ რა ჰამ ხამ მიხორ-
 დანდ.

ჲექ რუზ ენსან ეთეჩაყან ათეშ რა ქაშქ ქარდ.
 ზაჲად ჰენგამე რაყდ-ო-ზარყ დერახთ ათეშ გერეჲთ ევ
 ენსან შოჟლეჲე გარმ ევ ნურე ან რა დიდ. ზაჲად პზ

ბერხორდე დო სანგე ჩხმაყ ჯარყყი ჯჷმოდ ემ ენსან ფეხ ბორდე, ქე ბე ქომქე სანგე ჩხმაყ მითვანდ, ათეშ რეშენ ქონდ. ბე შარ ჰალ, ქშქე ათეშ მექი პზ მოჰემ-თჷრინ ეთეჟაჰაჲ ზენდეგიჲე ენსან ბუდე.

ფჷს პზ ქშქე ათეშ, მარდომ ქმ-ქმ ბე ჟაჲდე-ჰაჲე ან ფეხ ბორდენდ, ქშქე ათეშ, ზენდეგიჲე მარდომ რა თჷყჲირ დად. პზ ათეშ შმ ბარაჲე რეშენაი, შმ ბა-რაჲე ფოხთანე ყზა ესთეჟადე ქარდენდ. შარჲე ენსან ბიშთარ თარყყი ქარდ, ჰიშთარ თვანესთ პზ ათეშ ესთე-ჟადე ქონდ. ემრუზ დარ ქარხანეჰა ბე ქომქე ათეშ მა-შინჰა ემ პსჰაჰაჲ ბესჲარ მისაზენდ.

ათეშ შმშიჲე დუსთე ენსან ნისთ, გაჰი დოშმენე ბესჲარ ხმარნაქი შმ მიშენდ. ათეშ ჯანგალჰა ემ ხანეჰა რა მისუზანდ ემ პზ ბეჲ მიბარდ. ემრუზ ენსან მიდანდ, ქე ჩეგუნე პზ ათეშ ბე მრუყე ესთეჟა-დე ქონდ ემ ბე მრუყე ან რა ხამუშ საზენდ.

დავალეზა № 54. უჰასუხეთ შეკითხვებს:

1. ფიშ პზ ქშქე ათეშ მარდომ ჩეთორ ზენდეგი მიქარდენდ? 2. ჩერა მიგუიმ ქშქე ათეშ მექი პზ მო-ჰემთჷრინ ეთეჟაჰაჲ ზენდეგიჲე ენსან ბუდე? 3. ათეშ ჩე ჟაჲდეჰაი ბარაჲე ენსან დარდ? 4. აჲა ათეშ შმ-შიჲე დუსთე ენსან პსთ? 5. ათეშ ჩე ხმარჰაი ბარაჲე ენსან დარდ?

დავალეზა № 55. თარგმენთ სჰარსულად:

1. იმ მწერლის ცხოვრებაში ერთ-ერთი უმნიშვნე-ლოვანესი მოვლენათაგანია ამ წიგნის დაბეჭდვა. 2. დღეს ჩვენი სადილი მხოლოდ მოხარშული ხორცი, მწვა-ნილი და ხილია. 3. სტუდენტებმა თქვენი წიგნებით დრო-ულად ისარგებლეს. 4. ბნელ ღამეში შორიდან (შორი-დან) ჩანდა ცეცხლის ალი. 5. გოდერძიმ რაც უფრო მე-

ტად მოიპოვა წარმატება სპარსულ ენაში, მით უფრო შეძლო თქვენი წიგნებით სარგებლობა. 6. გულნარა საჭმლის მომზადების (მოხარშვის) საქმეში ოსტატია. 7. ქალაქში გადმოსვლამ (მოსვლამ) იმ კაცის ცხოვრება შეცვალა. 8. როსტომმა და გოდერძიმ სადილისთვის ცხვრის ხორცი და მწვანელი იყიდეს. 9. ჩვენს სოფელში უფრო ძროხის ხორცს ჭამენ (სარგებლობენ). 10. აცივდა, დაანთე ცეცხლი, გავთბეთ. 11. ჩვენი ქალაქის ქარხნებში მრავალ მანქანასა და იარაღს ამზადებენ. 12. მე ვიცი, რომ გულნარა ყოველთვის ჩემი მეგობარი იყო. 13. ირანელები ამბობენ: ათასი მეგობარი ცოტაა, ერთი მტერი კი ბევრი. 14. უხსოვარ დროს (ძალიან ძველ დროს) აქ ზღვა იყო.

საკონტროლო წერა

თარგმნეთ სპარსულად:

1. იმ სტუდენტის სახლი ქალაქგარეთ მდებარეობს. 2. თქვენი დედა ძნელი გაკვეთილის შესახებ მელაპარაკა. 3. მისი ფეხსაცმელი სკამის ქვეშ არის. 4. ის ქალიშვილები თავიანთ ოთახებში ისხდნენ. 5. წუხელ დედათქვენმა ტკბილი ჩაი გაგვიმზადა. 6. იგი გუშინ თავაწინახე უნივერსიტეტში. 7. მე და ის სტუდენტი შევიდის ნახევარზე სახლში ვიქნებით. 8. ის მუშა ბევრს ლაპარაკობს და ცოტას მუშაობს. 9. ჩვენს სოფელში ბევრი ხილია. 10. ის დიდი მწერალი გამომცემლობაში წავიდა. 11. ჩვენს ქალაქში უკანასკნელი ხუთი წლის მანძილზე მრავალი წიგნი გამოქვეყნდა. 12. თქვენი ბაღის ვაშლი საუკეთესოა, მათ შორის, რაც კი დღემდე მიჭამია. 13. ალბათ თქვენ ჯიბეში ფული არ გაქვთ. 14. იქნებ ის დიდი დანა თქვენს ოთახშია? 15. რასაკვირველია, იგი ყოველთვის დაგეხმარებათ. 16. იმ სტუდენტებს მოსწონთ თქვენი ძმა. 17. მე ვიცი, რომ თქვენ გასურ-

დათ, წერილი გაგეგზავნათ. 18. სად იყავით თქვენ სამი საათის წინ? 19. იმ მთიდან შეიძლება თქვენი სოფელი დავინახოთ. 20. წყარო იმ ხის აღმოსავლეთით მიედინება. 21. საავადმყოფო არ უნდა იყოს აქედან შორს. 22. მე სამარხზე და საყვავილე მაგიდაზე დავდე. 23. თქვენი ჩემოდანი ჩემს ჩემოდანზე (უფრო) დიდია. 24. ეზოში ბალახი ნამიანი იყო. 25. უხსოვარ დროს ადამიანი ცეცხლს არ იცნობდა. 26. იმ კაცმა დროულად ისარგებლა თქვენი მანქანით. 27. ცეცხლის აღმოჩენამ შეცვალა ადამიანის ცხოვრება. 28. გუშინ მზე ჩავიდა თუ არა, როსტომმა მაშინვე დაიძინა. 29. მზე სითბოსა და სინათლეს გვაძლევს. 30. გოდერძიმ ეს წერილი მამათქვენის მეოხებით გადასცა იმ ქალს.

გაკვეთილი №36

არაბული ელემენტები სპარსულში

ძირი, მიმღეობები

მეშვიდე საუკუნის შუა წლებში არაბებმა დაიპყრეს სასანური ირანი. ირანელებმა მიიღეს ისლამი, განიცადეს არაბული ენის გავლენა, გადაიღეს, აგრეთვე, ოდნავ მოდიფიცირებული არაბული დამწერლობა. ყველაფერმა ამან განაპირობა არაბული ელემენტების სპარსულ ენაში უხვად შეჭრა და დამკვიდრება.

უმრავლეს არაბულ სიტყვათა აგებულებაში გამოიყოფა სამთანხმოვნო ძირი. მაგალითად, ქთბ - „წერა“:

ქ	ე	თ	ა	ბ	- წიგნი
	ო		ო		- წიგნები
	ა		ე		- დამწერი

მწ	ქ	-	წ	ბ	-	სკოლა	
მწ		-	თ	უ	-	დაწერილი	
მო		ა	ე	ბ	ე	-	მიმოწერა

ღ - ე ხმოვნების საშუალებით იწარმოება აწმყო დროის მიმღეობა, რომელიც მიგვითითებს აგრეთვე, მოქმედ პირზეც:

ქაღები - დამწერი

მწ ელემენტისა და უ ხმოვნის მეშვეობით იწარმოება ნამყო დროის მიმღეობა:

მუქთუბ - დაწერილი

მიმღეობები აგრეთვე იწარმოება მო-პრეფიქსისა და წ - ე (აქტიური მიმღეობისათვის) და წ - წ (პასიური მიმღეობისათვის) ხმოვნების საშუალებით: მო-მ-წ-ს-ე-ლ - ამთვისებული, მოსწავლე, სტუდენტი; მო-წ-ს-ე-ლ - დაწერილებითი.

მწ- პრეფიქსისა და ღ ხმოვნის მეშვეობით, ესტე-პრეფიქსისა და ღ ხმოვნის მეშვეობით იწარმოება არსებითი სახელები:

მწ - მს - ღ - ლ - შეძენა, სწავლა

ესტე - მს - ღ - ლ - ექსპლოატაცია, გამოყენებ

მიმღეობა აგრეთვე იწარმოება მოსტე- პრეფიქსისა და წ ან ე ხმოვნების საშუალებით:

მოსტე-მს-წ-ლ მიღებული შედეგი, მოსაცალი

მოსტე-მლ-ღ-მ ცოდნით დაინტერესებული პირი

თანამედროვე სპარსულ ენაში მრავალი რთული ზმნის პირველი ნაწილი წარმოდგენილია არაბული ნა-სესხობით:

მოსტე³ქმ ქარდან - გამაგრება

მოქათები ქარდან - მიმოწერა

მანეც შოდან - დაბრკოლება, ხელის შეშლა

არაბული ენიდან ნასესხებ არსებით სახელებში
-ე დაბოლოება მიუთითებს მდებარეობით სქესზე:

მოყალემ - მასწავლებელი მოყალემე - მასწავლე-
ბელი (ქალი)

მწლექ - მეფე

მწლექე - დედოფალი

თბიზ - ექიმი

თბიზე - ექიმი (ქალი)

ისწავლეთ სიტყვები:

ბე ხოსუს - განსაკუთრებით
გოზაშაძე (გოზარ) - დადება;
ნების დართვა

დეყყანო - ყურადღება

დუსთადარ - მოყვარული

ცაჭი - გარეული

ზოყალ - ნახშირი

თამიზ ქარდან - გაწმენდა,
დასუფთავება

მწყსულ - მიზანი

მოზლ - აცეფი

ნაჭანს ქეშიდან-სუნთქვა
რაჭან - ადვილი, დასვე-
ნება, სიმშვიდე

სალემ - ჯანმრთელი

სუხან (სუზ) - წვა

ფუსო - ტყავი, ქერქი

ყარჩ - სოკო

ყაჭანსე - კარადა

ჭეჭანსე ქარდან - დაც-
ვა, შენახვა

წაიკითხეთ და თარგმნეთ:

ჯანგალ

დუსთადარი ჯანგალ ქანისა, ქე ანრა ჭეჭანსე მი-
ქონდა ცა ნამიგოზარდა ხარაბ შანსე ცა პო ბეზნ ბე-
რანსე. ბარაგი ინქე ხუბ ბეჭანშიდ მწყსულ ჩისა, ბე
პოზატი ხოდთან ბე დეყყანო ნეგაპ ქონიდ. მიზა, სან-
დალია, დარაგი თაყ, ფანჯარა, ქატი თაყ, ყაჭან-
სეა, მოზლა... შანე ინა პო ჩუბ სახთე შოდე პსა.
ჩუბ რა შანსე პო ჯანგალ მიადვარანდ. ფან, პეზარ ჯანგალ
ნაბაშანდ, თამამე ინ ჩიზაგი ლაზემ ქე მიბინიდ, ნა-
ხაშანდ ბუდ.

დარ ზემესთან, ქე შწვა სწრდ მიშწვად, ბაჲდ ბო-
ხარიჰარა როჷშწ ქწრდ. დარ ბიშწარე ჯაჰა, ბე ხოსჷს
დარ დეჰჰა, ბოხარიჰა რა ბა რუბ მისუზანწდ. აგარ რუბ
ნწბაშწდ, დარ ზემესთან ნწმიშწვად ოთაჰჰა რა გარმ ქწრდ.

ხეჲლი აზ მარდომ ყაზა რა ბა რუბ ეწ ზოყალ მიფწ-
ზწდ. რუბ ეწ ზოყალ შწმ აზ ჯწწგწლ ასთ.

შწვაჲე ჯწწგწლ საჰ ეწ სალემ ასთ. ნწჰწს ქეში-
დწნ დარ ჯწწგწლ რაჰწთ ეწ ასან ასთ. დერახთჰაჲე ჯწწ-
გწლი დარ მრუჰეჰე რუბ შწვა რა თწმიზ ეწ სალემ მიჰო-
ნწდ.

დარ ჯწწგწლჰა ჰეჲგანჰაჲე ეწჰში ეწ ფწრწწდეგანე
ზიჲადი ზენდეგი მიჰონწწდ. ფუსთ ეწ გუშთე ინ ჰეჲგანათ
ეწ ფწრწწდეგან ბწრაჲე მა ხეჲლი ლაზემ ასთ.

დარ ჯწწგწლჰა ყარჰჰა ეწ მივეჰაჲე ჯწწგწლი შწმ
ჰწრავან ასთ.

დავალეზა №56. უბასუხეთ შეკითხვებს:

1. შწვაჲე ჯწწგწლ რეთორე ასთ? 2. ჯწწგწლ რე რიზ-
ჰაი ბე მა მიდეჰწდ? 3. ჰეჲგანათე ჯწწგწლი რე რიზჰაი
ბე მა მიდეჰწდ? 4. რე რიზჰაი აზ რუბ სახთე მიშწვად?
5. ზომა ჯწწგწლ დიდე იდ? დარ ქოჯა?

დავალეზა №57. თარგმნეთ სპარსულად:

1. იმ მეცნიერს ამ ეჰიმ ქალთან მიმოწერა აჰეს.
2. რეწნ ნაკლებად ვსარგებლობ გარეული ცხოველებით.
3. თჰეწენი სოფლის წყაროს წყალი არ საჰიროებს გასუფ-
თავებას. 4. თჰეწენს სოფელში ძალიან ჯანსაღი ჰაერია.
5. მამარეწს ეს სჰამიც ფიცრისაგან აჰეს გაკეთებული.
6. დედათჰეწენი საჰმელს ნახშირზე (ნახშირით) ამზა-
დებს (ხარზავს). 7. ის სტუდენტები მეცნიერული წიგ-
ნების მოყვარულნი არიან. 8. შეეშვით, გულწწრამ ეს
წიგნი დეჰკირეებით წაიკითხოს. 9. უნივერსიტეტის

სტუდენტებმა კარგად გამოიყენეს თქვენი წიგნები, განსაკუთრებით უკანასკნელი. 10. ირანელები მეტწილად ცხვრისა და ფრინველების ხორცს ჭამენ. 11. ჩვენ ბინის გასათბობად არ ვწვავთ შეშას. 12. ჩვენი ქალაქის ირგვლივ ბუნებრივი ტყე ბევრია. 13. იმ ტყეში ბევრი ცელური (ტყის) ხილია. 14. ხილი (ხილეული) დააწყვეთ დიდ სინზე და თქვენს ოთახში შეიტანეთ (წაიღეთ). 15. იმ ქალის შვილი ჯანმრთელად არ გამოიყურება.

გაკვეთილი №37

არაბული ელემენტები სპარსულში (გაგრძელება)

არაბული წარმოშობის არსებითი სახელების ნაწილი მრავლობითი რიცხვის წარმოებისას ირთავს -ინ სუფიქსს:

მაღექ - მფლობელი, მემამულე მაღექინ - მფლობელები, მემამულეები
მოჰნსელ - მოსწავლე მოჰნსელინ - მოსწავლეები

-ი სუფიქსზე დაბოლოებულ სახელებს მრ. რიცხვის წარმოებისას ერთვის -უნ (-ჟუნ) სუფიქსი:

ენყელაბი - რევოლუციონერი ენყელაბიჟუნ - რევოლუციონერები
ეცთესაბი გაფიცული ეცთესაბიჟუნ - გაფიცულნი

სახელების ნაწილი მრავლობით რიცხვს აწარმოებს -ათ სუფიქსის დახმარებით:

ქნლჰმე - სიტყვა ქნლჰმათ - სიტყვები
მჰყალე - სტატია მჰყალათ - სტატიები
ემთეჰან - გამოცდა ემთეჰანათ - გამოცდები
ჰემჰან - ცხოველი ჰემჰანათ - ცხოველები

-ატ (-ჯათ) სუფიქსით იწარმოება მრავლობითი აგრეთვე სპარსული წარმოშობის ზოგიერთი სახელიდან:

დეშ - სოფელი	დეშათ - სოფლები
ჭარმაღეშ - ბრძანება	ჭარმაღეშათ - ბრძანებები
ქარხანე - ქარხანა	ქარხანეჯათ - ქარხნები
მიცე - ხილი	მიცეჯათ - ხილეული

არაბულისთვის დამახასიათებელია ე.წ. „მსხვრეული“ მრავლობითის ფორმები, რომელთა წარმოებისას ხმოვნები განიცდიან „მსხვრევას“, „დრეკას“:

ქეათ - წიგნი	ქოთოზ - წიგნები
ესმ - სახელი	ესამი - სახელები
ჯომჰური - რესპუბლიკა	ჯამაჰირ - რესპუბლიკები

გავეცნოთ „მსხვრეული“ მრავლობითის ზოგიერთ ტიპს:

ა) ჲ-ჲ ხმოვნების მეოხებით:

სზზზ - მიზეზი, საბაბი	სსზზ - მიზეზები; იარადები, ნივთები
ხზზზრ - ამბავი	ზხზზარ - ამბები
(ჟ)პრპრ - არაბი	პპრპრ - არაბები

ჲ ხმოვნიან სიტყვებს ამ ტიპის მრავლობითის წარმოებისას ურნდებათ ვ თანხმოვანი:

შალ - ვითარება, მდგომარეობა	შშვალ - ვითარებები, მდგომარეობები
მალ - ქონება	მშვალ - ქონებები

ხოლო ვ თანხმოვანზე დაწყებულ სახელებში ვითარდება რუ დიფთონგი:

ვპყთ - დრო	რუყათ - დროები
ვპზყ - მდგომარეობა	რუზაყ - მდგომარეობა

ბ) ღ - უ ხმოვნების მეოხებით:

ხაათ - ხაზი

ხოთუთ - ხაზები

დჳრს - გაკმედილი

დორუს - გაკმედილები

ჰადა - ზღვარი

ჰოდუდ - ზღვრები

მალექ - მეფე

მოლუქ - მეფეები

ჰაყყ - უფლება, სამარ-

ჰოყყყ - უფლებები

თალი

გ) ღ - ჯ - ა - ხმოვნების მეოხებით:

რჳჭიყ - მეგობარი

როჳჳყა - მეგობრები

ჳაყირ - ღარიბი

ჳოყჳრა - ღარიბები

ჰსირ - ტყვე

ოსჳრა - ტყვეები

ალემ - მეცნიერი

ოლჳმა - მეცნიერები

დ) ჰ - აყე ბგერების მეოხებით:

გჳსილე - საშუალება

გჳსაყელ - საშუალებანი

გჳზიჳე - მოვალეობა

გჳზაყექ - მოვალეობანი

ზოგჯერ მსხვერუთი მრავლობითის ფორმას სჳარ-

სულში მხოლობითის მნიშვნელობა ენიჭება:

რჳბბ - ბატონი, უფალი არბაბ - ბატონი, უფალი

არბაბჰა - ბატონები

არაბჳლს ახასიათებს აგრეთვე ორობითი რიცხვი,

რომელიც იწარმოება - ეჳნ სუფიქსის საშუალებით:

აჳდა - ხელი

აჳდეჳნ - ორი ხელი

ისწავლეთ სიტყვები:

ალი - უმაღლესი

დჳბესთან - დაწყებითი

ჰსარ - კვალი, ნაწარმოები

სკოლა

ასარ - ნაწარმოებები,

დჳბირესთან - საშუალო

ძეგლები

სკოლა

აყჳბ მანდჳნ - ჩამორჩენა

დჳრ ეხთიჳარ ბუდჳნ -

ბარჳჳსთე - გამორჩენილი

განკარგულებაში ყოფნა

ბე ქოლლი - მთლიანად

დაჳერ ქჳრდჳნ - დაარსება

დონა - მსოფლიო
 ზამინშენასი - გეოლოგია
 ზამშენასი - მშრომელი
 ზისთენასი - ბიოლოგია
 ადგილი - დაზუსტება,
 კვლევა
 აარიხ - ისტორია, აარიდი
 ანსის კარდენ-დაარსება
 აეზარ - მეფე
 აუდე - ხალხი, მასა
 მამყულ ბუდენ - დასაქმე-
 ბული ყოფნა
 მამრუმ ბუდენ - მოკლებულ
 ყოფნა
 მოთხზეს - სპეციალისტი
 რიმაზიმათ - მათემატიკა
 საღვარდ - წლისათვი
 სანაგე - მრეწველობა
 სანყათ - მრეწველობა,
 წარმოება, ხე-
 ლოვნება
 სიმა - სახე
 სოსაღისთ - სოციალისტი
 სოსაღისთი - სოციალისტური
 ფეხუშენ - გამოკვლევა
 ქანბირ - დიდი
 ქეშავანზი - სოფლის მეურ-
 ნეობა
 ქოლ - მთავარი, ძირითადი,
 ყველა

ყარაყანბანე - სამკითხველო
 ყანბე - დაბა
 შიმი - ქიმი
 შიმალ - ჩრდილოეთი
 შორა - საბჭო
 შორან - საბჭოთა, საბჭო-
 ური
 შორე - სიხარული, აღტაცება
 შორ - მონდომება, სიყვარუ-
 ლი, აღტაცება; მლაშე
 შოქუმთ - მმართველობა,
 ხელისუფლება
 ხანვადე - ოჯახი
 ხარეჯე - საგარეო, საზღვარ-
 გარეთ
 ხაშარ-და
 ჯან - დღესასწაული
 ჯოხ - ნაწილი
 ჭარზანდ - შვილი
 ჭარზანგ - კულტურა; ლექ-
 სიკონი
 ჭარზანგესთან - აკადემია
 ჭიზიქ - ფიზიკა
 ჯანუბ - სამხრეთი

გორჯესთან

ჯომჭურიძე მა ჯომჭურიძე შოწრწვიძე სოსიძლის-
თიძე გორჯესთან სსთ.ჰმმსაძეჰაძე ჯომჭურიძე გორჯეს-
თან დმრ მმწრეყ აზმრბაძეჰან,დმრ ჯმწრბ აზმრბაძეჰან
ვმ არმმწნესთან, ვმ დმრ მმყრბ თორქიძე ჰმწმწნდ.დმრ
შომალე გორჯესთან რეშთე ქუჰმაძე ყმწყაზ ვმ დმრ მმყ-
რბე ან დმრმაძე სიმაჰ ყმრარ დარმდ.

25 ჭევერიძეძე 1921 ჰოქუჰმმთე შოწრწვი დმრ სმრ-
ზმმინე მა ბმრ ყმრარ შოდ ვმ პზ ან თარიხ გორჯესთან
დმრ ხანვადეძე ჯომჭურიჰაძე ბმრადმრე შოწრწვი დახელ
გმრდიდ.დმრ სალე 1981 მმწდომე სმრზმმინე მა ბა შურ-
ო-შოყყე ჭმრავან შმწთმინ სალგმრდე თმშქილე ჯომჭუ-
რიძე შოწრწვიძე ხოდ რა ჯმშნ გერეჭთ.

ფიშ პზ ენეყელაბე ქმბირე სოსიძლისთიძე ოქთობრ
გორჯესთან ჯოზყე რუსიძეძე თეზარი ვმ აექი პზ სმრ-
ზმმინჰაძე პყმბმანდეძე ან ბე შომარ მირმწთ. დმრ ან
მოყყეყ ვმზყე ზენდეგიძე თუდეჰაძე ზმშმმთქეშე გორჯეს-
თან ბესძარ ბმდ ბუდ.ანჰა პზ თმამიძე ჰოყყე მმშრუმ
ბუდმწნდ.დმრ ან მოყყეყ ჰმთა აექ მმდრმსეძე ალი დმრ
გორჯესთან ვოჯუდ ნმდაშე.

ჰოქუჰმმთე შოწრწვი სიმაძე ჯომჭურიძე მა რა ბე
ქოლლი თმყაირ დად.ჰალა ჯომჭურიძე მა დარაძე სმწა-
აეყ,ქეჰავმრზი ვმ ჭმრჰმწნგე ფიშროყ, 19 მმდრმსეძე
ალი ვმ აექ ჭმრჰმწნგესთანე ოლუმ სსთ.ჭმრჰმწნგესთანე
ოლუმე ჯომჭური ნიზ დარაძე რმწდინ ანსთითუძე თმდ-
ყიყათე ელმისთ,ქე სმდჰა დანეშმმანდე მოთეხმსეს ვმ
ბმრჯმსთე დმრ ანჰა მმშეყულე ქარ ვმ ფმქუჰეჰაძე
ხოდ დმრ რეშთეჰაძე შიმი,ჭიზიქ,რიმაზიმა,ზისთშენა-
სიზმმინშენასი,პდმზ ვმ ჭმრჰმწნგ შიბაშმწნდ.ბესძარი
პზ ასარე თმდყიყათიძე დანეშმმმანდანე ჯომჭურიძე მა
ჰალა ბე ზმბანჰაძე ხარეჯე თმრჯომე შოდე ვმ დმრ

დონა ენთეზარ მაჟთე სსთ.

თეჟდადუ ბესმარ ზიჰადი დბბესთან ემ დბბირეს-თან დბრ სბრასბრე ჟომბჟურიჲე მა თბესის გბრდიდე სსთ, ჰეზარან ემ ჰეზარან ჭბრზბნდე მბრდომე ინ სბრზბმინ დბრ ანჰა ბე ჭბრბგერეჟბნდე დანეშ მბშყულ სნდ.

დბრ ზბჰრჰა, ყბსბბათ ემ დეჰათე გორჟესთან სბდჰა ქეთაბხანე, ყბრბყბთხანე ემ ხანეჲე ჭბრჰბნგ დაცერ გბშთე ემ დბრ ებთიჰარე ზბჰმბბქეზან ყბრარ გერეჟთე სსთ.

დავალეზა №58. უბასუხეთ შეკითხვებს:

1.ჰმმსაჲეჰაჲე გორჟესთან ქოდამბნდ? 2.დბრ გორ-ჟესთან ჰოქუმბთე შოურბვი ქეჲ ბბრ ყბრარ შოდ? 3.და-ნეშგაჰე მა ქეჲ თბესის გბრდიდე? 4.დბრჰაჲე სიჰაჰ ქო-ჟა ვაყეყ სსთ? 5.დანეშმბნდანე გორჟი მბშყულე ჩე ქარ-ჰაი ჰბსთბნდ?

დავალეზა №59. თარგმნეთ სპარსულად:

I.დიდი მემამულეები ათასობით სოფელსა და დაბას ფლობდნენ. 2.გაფიცულებმა ქარხნის კარები დაკეტეს. 3.გაკვეთილებში ბევრი სიტყვა ვერ გავიგე. 4.იმ მწერლის სტატიები ძალზე საინტერესოდ იკითხება (სა-კითხავია). 5.გულნარას გამოცდების არ ეშინია. 6.ჩვენს სოფელში ბევრი შინაური ცხოველია. 7.საქარბველოს ყველა სოფელსა და დაბაში გაყვანილია (გაჭიმულია) ელექტრობაზეები. 8.თქვენი ბრძანებები მამას გადავე-ცი (ვეთხარი). 9.ჩვენი რესპუბლიკის ხილეულს ბევრი მყიდველი ჰყავს. 10.იმ სტუდენტების სახელები (ჩემბ-ვის) დამიწერეთ. II.შენი დის მეგობრები ორი თვის შემდეგ მოსკოვში წავლენ. 12.გამოცდები სამ კვირაზე მეტს გასტანს ხოლმე (გრძელდება). 13.ამბები ბევრია,

თქვენ კარგი რა იცით (გაქვთ)? 14.ის ინგლისელი მწერალი ჩვენ (ჩვენთვის) გვიკითხავდა თავის ნაწერებს მიფეებისა და მათი მოვალეობების შესახებ. 15.იგი მთელი წლის მანძილზე (წელი) დასაქმებული იყო.

გაკვეთილი №38.

არაბული ელემენტები სპარსულში (გაგრძელება)

ზმნიზედები, პლ-არტიკლიანი სიტყვების წარმოქმნა, ლა-პრეფიქსიანი სიტყვები.

სალიტერატურო სპარსულში ხშირად ხმარობენ არაბულ ზმნიზედებს. არაბული ზმნიზედები იწარმოება სახელზე -პნ სუფიქსის დართვით:

ეფეჰაყ - შემთხვევა ეფეჰაყან - შემთხვევით

შახს - პიროვნება შახსან - პირადად

ჰაყიყაბ - ჭეშმარიტება ჰაყიყაბან - ჭეშმარიტად

სალიტერატურო სპარსულში, აგრეთვე ხშირად ხმარობენ პლ-არტიკლიან სიტყვებს, განსაკუთრებით საკუთარ სახელებს. წარმოქმნის დროს პლ-არტიკლიანი სიტყვები ავლენენ გარკვეულ თავისებურებებს:

ა) თუ პლ არტიკლის მომდევნო სიტყვა იწყება დ, ზ, თ, ლ, ნ, რ, ს, შ ბგერებით, პლ არტიკლის ლ ბგერა ემსგავსება მომდევნო ბგერას:

პლ - სპლამ - სალამი პს- სპლამ

პლ - თეჰრანი - თეირანელი პთ - თეჰრანი

ბ) თუ პლ არტიკლს წინ უსწრებს ბე პრეფიქსი, არტიკლი კარგავს ხმოვანს:

ბე - პლ - ხოსუს განსაკუთრებით ბე-ლ - ხოსუს

ბე - პლ - ნესბე შედარებით ბე-წნესბე

გ) ზოგ შემთხვევაში პლ არტიკლის პ ხმოვანი წარ-

მოთქმის ღ-დ:

ბეზ - ალ-მელაღი - საერთაშორისო - ბეზ-ოლ-მელაღი
ჭოყყ-ალ-ადე - ზებუნებრივი, არაჩვეულებრივი - ჭოყყ-
ოლ-ადე

აბდ-ალ-რამზიმ - საკუთარი სახელია-აბდ-ო-რამზიმ

სალიტერატურო სპარსულში ასევე ხშირად იხმარება
არაბულიდან შემოსული უარყოფითობის აღმნიშვნელი ლა
პრეფიქსით ნაწარმოები სიტყვები:

მამზამ	რელიგია	ლამამზამ	- ურჯულ
ალაჯ	მოჩენა, განკურნვა	ლალაჯ	- უსაშველო
ჭასელე	ინტერვალი, მანძილი	(ბე)ლაჭასელე-მყისვე	

ისწავლე სიტყვები:

აბზარ - იარაღები	რუსთაი - სოფელი
ალამამ - ნიშანი	სამამ - დონე
ანჯამ დადან - შესრულება	სოხრე - რიგი
ამამიამამ - მნიშვნელობა (важность)	ფამე - კოლო
ბად - ქარი	ფიშინი ქარდან - გათ-
ერთეჭაც - სიმაღლე	ვალისწინება, გან-
ეხერაც ქარდან - გამო-	ჭვრეტა
გონება	ქამი - გემი
ამყაინ ქარდან - დადგენა	ყერმეზ - წითელი
მამვან - მეზღვაური	შექარ ქარდან-ნადირობა
მამ - ნისლი	ჩელჩელე - მერცხალი
ოყანუს - ოკეანე	ხამვან - მფრინავი
ჟალე - ცვარი	ჭორუდამ - აეროდრომი
რუსთა - სოფელი	

წაკითხეთ და თარგმნეთ:

ფიშინიამ ვამცე შამა

ბარამ მა ლაზემ პსა, ქე ამ ფიშ ბედანიმ შამა
ჩეოჭორ ხამანდ ბუდ. რუსთაიამან ამარ ამ ფიშ ვამცე შამ-

ვა რა ნაშენებზე, ბესარი ან კარბაზე ქვეშევრდომი ხოლო
რა ნაშენებებზე დარ მრეხვეტი მონასრებ პნჯამ დამპნდ.

დანესთანე ცაზე პნვა ბარაა ხაშბანან ცა მპ-
ლანან ხეშლი პპმეიამთ დარაშ. პგარ ქორუდგაშ რა
მპშ გერეფთე ბაშაშ, ქორუდ ამდენე პნვაფემაშა ხა-
შარნაქ სსთ. პგარ დარაა რა მპშ გერეფთე ბაშაშ, ბარაა
მპლანან ნიზ ხაშარნაქ სსთ, ზირა მოქერნ სსთ ქაშლი
ბე სობრეშა ცა აა ბე ქუშააე ააბ, ქე დარ სყაანუსა
პარექაშ მიქონანდ ბარხორდ ქონანდ.

დანეშპნანდ პპზარშააე მპხსუს ეხთერაჟ ქარდე-
პნდ ცა ბე ქომექე ანშა მიანვანანდ ცაზე პნვა რა
ან ფიშ თაჟინ ნამაანდ. გაში ნიზ ცაზე პნვა რა ან
რუაე პპზი პლაშააე თაჟი თაჟინ მიქონანდ. მპ-
საშან, პგარ რეღრეღეშა დარ ერთეფაჟე ქამი ან საშე
ზამინ ფარვაზ ქონანდ, პლაშთე ან სსთ ქე ბარან ხა-
შაშ ბარიდ, ზირა დარ პნვააე ბარანი ფაშეშა დარ ნაზ-
დიქიე ზამინ მიფარანდ ცა რეღრეღეშა ნიზ დარ პამან-
ჯა ანშა რა შექარ მიქონანდ.

პგარ ჟაღე რუაე ბარგა ბენეშინანდ, პლაშთე ან
სსთ, ქე პნვა აქაბი ხაშაშ ბუდ. პგარ მრეხვეტი ყორუბი
აქაბ ასმან ყერმეზ შანდ, პლაშთე ბარანდეგისთ. პგარ
დარ ყორუბი აქაბ ასმან რაშან ცა ქამი ზარდარაგ
ბაშაშ, პლაშთე ბად სსთ. პგარ რუაე რუაანე რა მპშ ბე-
გირანდ, პლაშთე პნვააე ხუბ ცა აქაბისთ. პგარ სიმშააე
ბარჟ სედა ქონანდ პლაშთე პნვააე შანდ სსთ.

დავალება №60. უშასუხეშ შეკითხვებს:

1. პგარ რუსთაიან ან ფიშ ცაზე პნვა რა ნა-
დანანდ, რე მიშანდ? 2. ყერა ან რუსთაიან დანესთანე
ცაზე პნვა ბარააე ქი ლაზემ სსთ? 3. ქოდაშ პლაშთე
თაჟი რა ბარააე ფიშინიე ცაზე პნვა მიდანიდ?

დავალეზა №61. თარგმნეთ სპარსულად:

1.თითოეულ პიროვნებას თავისი (რამე)მოვალეობა აქვს. 2.ჩემთვისაც და თქვენთვისაც (რადაც) მოვალეობანი დადგენილია. 3.გუშინ შემთხვევით თქვენს ძმას შევხვდი. 4.გულნარა ჭეშმარიტად კარგი სტუდენტია. 5.თქვენი ბაღის ხილი არაჩვეულებრივად ტკბილი იყო. 6.თქვენი საქმე უსაშველლა. 7.ორი კვირის წინ გამოცდის დღე დაადგინეს. 8.გუშინ მზის ჩასვლის დროს ცა წითელი იყო. 9.ჩვენი სახლის სიმაღლე ოცდაათი მეტრია. 10.ჩვენი რესპუბლიკის გემები ოკუპანებში მოძრაობენ. 11.თვითმფრინავი დილის რვა საათზე დაეშვა აეროდრომზე. 12.ჩვენი რესპუბლიკის მეცნიერთა გამოგონებებს დიდი მნიშვნელობა აქვთ. 13.ბავშვები მდინარის ცივ წყალში ცურაობდნენ. 14.თქვენ ძნელი გამოცდები გელით (წინ გაქვთ). 15.იქნებ თქვენი სქელი წიგნი ჩემს ძმასთან იყოს.

გაკვეთილი №39

ისწავლეთ სიტყვები:

ბრზ - სიგანე, განედი

ასაა - აზია, წისქვილი

გუშე - კუთხე

დრზჟე - გრადუსი; ხარისხი
(სამეცნიერო)

დრ ბრ გერეჟან-გარე-
მოცვა

დრზარე - ტბა

ერმედად დადან - გაგრძე-
ლება

თულ - სიგრძე, გრძელი

მეშჟურ - განთქმული, ცნობილი

ნოყთე (ნოყათ) - წერტილი,
ბუნქტი

მედე - მთავარი, ძირითადი

საჰელ(სადაჰელ) - ნა-
პირი

ფეჰვანსან(ფეჰვანდ)-
დაკავშირება

ქნვიკ - უდაბნო

ქეშვან - ქვეყანა

ყარზ - დასაცვლეთი

ყარზი - ახლო, ახლობელი

შნკჟ - აღმოსავლეთი

ხაღიჯ - უბე, ყურე ჯოყრაჭაა - გეოგრაფია
ჯამეყიამთ - მოსახლეობა ჭაღათ - ზეგანი

წაკითხეთ და თარგმნეთ:

ჯოყრაჭააჲ ირან

ირან დარ ჯანუბე ყარბიჲე ასაა ბენე 44 თა 63
დარჯუე თუღე შარყი ემ 25 თა 40 დარჯუე არზე შამალი
ყარარ გერეჲთე ასა. ჯამეყიამთე ირან ყარიბე 35 მილა-
უნ ნაჭარ ასა. შაჭათად დარ სადე მარდომ დარ რუსათა
ემ ჭაყათ სი დარ სადე დარ შაშარაა ჯა დარანდ.

ინ ქეშეარ დარ ჭაღათე ირან ცაყეც ასა. ბე ჯოზ
სადეჲღე დარააჲე ხაზერ ემ ხაღიჯე ჭარს აყლაბე ნოყა-
თე ირან ბიშ აზ შეზარ მეთარ ერთეჲყაყ დარანდ. ყესმანთე რი-
დეჲე ირან ქუშესთანისთ. ნიმიჲე შარყიჲე ან რა ქანერ
ემ საშარა დარ ბარ გერეჲთე ასა. რეზეთე ქუშეაჲე. აღბოზ
აზ აზარბააჯან შორჲყ მისეშანდ ემ ბე აჭყანესთან მი-
ფეშენდ. მამეშორთარინ ყოღეჲე აღბოზ დამანდ ასა,
ქე 5800 მეთარ ერთეჲყაყ დარანდ. რეზეთე ქუშეაჲე ზაგროს
აზ შამალი ყარბიჲე აზარბააჯან თა გუშეჲე ჯანუბე
ყარბიჲე ირან ემ აზ ანჯა თა ფაქესთან ემთედად მი-
აბანდ. მოჲემთარინ რუდშაჲე ირან პარს, ათარქ, ქარბე
ემ ქარუნ აასთანდ. ინ დო რუდე ახირ ბე შამოლარბ
მირიზანდ. დარაარეშაჲე ბოზორგე ირან ინა აასთანდ.
დარაარეჲე რეზაიჲე, დარაარეჲე შორესლოთან, აამუნ
ემ ბახთეგან.

დავადება №62. უბასუბთე შეკითხვებს:

1. ჯომეშორიჲე გორჲესთან ქოჯა ყარარ გერეჲთე
ასა? 2. გორჲესთან ბენე ქოდამ დარჯუათე თუღე შარყი
ემ არზე შამალი ყარარ გერეჲთე? 3. ქოდამ ნოყათე
ირან ერთეჲყაყ ბიშმარი დარანდ? 4. მოჲემთარინ რუდ-

ჰაჲე გორჯესთან ქოდაჲ ანდ ვა ბე ქოჯა მირიზანდ?

დაცალეზა №63. თარგმენთ სპარსულად:

I.საქართველოს რესპუბლიკის მოსახლეობის (ხალ-
ხის) რამდენი პროცენტი ცხოვრობს ქალაქში? 2.ირანს
აღმოსავლეთით ავღანეთი და პაკისტანი ემეზობლება.
3.რომელია კავკასიონის მთების ცნობილი მწვერვალი?
4.საქართველოში უდაბნო არ არსებობს. 5.საქართველოს
უმნიშვნელოვანესი მდინარე ქალაქ თბილისზე მიედინე-
ბა(გადის). 6.საქართველოში დიდი ტბა არ არსებობს.
7.გეოგრაფიის გაცვეთილი ადგილი არ იყო. 8.სად მდე-
ბარეობს სპარსეთის უბე? 9.პაკისტანი აზიის რომელ
პუნქტში მდებარეობს? 10. ეს პატარა მდინარე აქგენი
სოფლის მთებიდან იწყება. II.ჩვენი რესპუბლიკის მრე-
წველობას მოძმე რესპუბლიკებისათვის დიდი მნიშვნელო-
ბა აქვს. 12.საქართველოს მოსახლეობა დაახლოებით ხუთ
მილიონს შეადგენს (კაცი არის). 13.ჩვენი ქალაქის
ყველაზე განთქმული ბაზარი ქალაქის ჩრდილოეთით მდე-
ბარეობს. 14.ეს სკამი ოთახის იმ კუთხეში დადგი(დადე).

გაცვეთილი №40

ისწავლეთ სიტყვები:

ბერნამე - პროგრამა, გეგმა	ეჭოიჯაჟ დაშან-საჭიროება
გოზაშთე აზ - გარდა	ეჯრა ქარდან - შესრულება
დასაბაქი - ხელით ქსოვა,	ეცთებარ - ავტორიტეტი;
ხელსაქმე	დაბანდება
დასა ბე ქარ შოდან -	ზოგბ ქარდან - გადნობა
(საქმის)დაწყება	ზოგბე აჰან - მეტალურგი-
დოულან - მთავრობა	ული ქარხანა
ეცთესად - ეკონომიკა	თაზე - ახალი

თქმის ქმრად - გაადგი-
ლება

თქმეოლ , გარდაქმნა
თრესეცო დაჭმნ - გაფარ-
თობა

თულანი - ხანგრძლივი

ლულე - ლულა, მილი

მწრზ - საზღვარი

მწრპნლე - ეტაპი

მწსალეშ - მასალა

მწსრჭ ქმრადნ - მოხმა-
რება, დახარჯვა

მწსყულ - პასუხისმგებელი

მოჯამმმც - კომპლექსი

მოყმსესე - დაწესებულება

ნწსაჯი - საფეიქრო

ნჭთ - ნაცთი

ნოხოთინ - პირველი

რაჰე აჰმნ - რკინიგზა

რუზჭზუნ - (ყოველდღიურად)
მზარდი

საბეცო - ტრადიცია -
პრეცედენტი

წაკითხეთ და თარგმნეთ :

სწბოქ - მსუბუქი

სწნგინ - მძიმე

სწრმაჲე - კაპიტალი

სწჰმ - წილი, აქცია

სიმან - ცემენტი

ფწშმ - მატყლი

ფწშმაჭ - შალსაქსოვი

ფაჲე - საფუძველი,
საფეხური

ქეჭაჭ დადნ - საკ-
მარისობა

ქულ - სასუქი

ყაბელე თწმწოშ - სა-
ყურადღებო

შეჲყ (შშაჲყ) - ნივთი,
საგანი

ხოსუსი - კერძო, პირა-
დი

სწნაჲეცე ირან

სწნაჲეცე ირან საბეცეჲე ჩანდანი ნწდარწდ.ნო-
ხოხოთინ ქარხანეშა დწრ სალჰაჲე 1930 ზე ბწყდ თწყ-
სის შიდეჲე პწდ.გოზმწიე პზ სწნაჲეცე ნწჭთ ცწ ზოწბე
აჰმწ, ნწსაჯი ჲექი პზ რეშეჲეჰაჲე მოწეჲე სწნყწთიჲე
ირან ზსთ.ყწრიზე სწდ ჰეზარ ქარგწრ დწრ ქარგაჰჰაჲე
დწსთბაჭი ცწ დწრ ქარხანეშა ქარ მიქონწწდ.ქარხანე-

შაჰე ფაშაბაძე საბეგრეო თულანითა და რანდ. სანაგებო
ეზარი ემ მისაღებე სახეგრეო ნიზ ბიპშეგრეო ნისთ.
ბა გოჯუდო თოესეგრეო რუზბჭუნე სიმანსაზი, შინუზ
მეშსულადე ინ მოყსესესათ ქეჭაჭე ეშთიგაჯადე ქეშეგრ
რა ნმეგრეშდ. სანაგებე სპოქ ბქნუნ დარად ბე ფაგე
მირანსპ, ქე მიმანანდ ყესმეო პზ პშაგე მესრჭი
რა დარ დახეღე ქეშეგრ თოელიდ ქონად. ბა ეჯრაჰე ბარ-
ნამეგრე ფნჯსაღეღე სეგეო სანყბოი ქარდუნე ქეშეგრ
გარეღე მარშაღეღე თაზი შოდ. პზ საღე 1961 მანყული-
ნე ეყთესადი დესთ ბე ქარე თესისე სანაგებე სანგინ
შოდანდ. ზოგბე აშინე ნაზდიქე ესჭანან ემ ქარხანეშაჰე
მანინსაზი ემ ალუმინგოსაზი დარ თბარიზ ემ პრაქ ემ
ლუღესაზი დარ აშეგაზ ემ თელეფონსაზი დარ შირაზ ემ
ჩინდ ქარხანეღე თომობილისაზი (მონთაჟ) პზ ნაგაგე-
ჯე დო ბარნამეგრე ფნჯსაღე შანსანდ. ქეშიდუნე ლუღეღე
გაზ პზ საშეღე ხეღეღე ჭარს ბე მარზე ირან ემ შოგრ-
ვი ემ ემთედაღე რაჟე აშინ ბე მარზე ირან ემ თორქიღე
ემ ბე ნოყადე დიგარე ირან თანშეღე სანყბოიღე ქეშ-
გრ რა თანშეღე მიქონად. სანაგებე ფეოროშიმი ბე სორყბ
თოესეგრე მიგაბანდ. მეშსულე რმეღე მოჯთმეშე შიმი-
გაიღე შაჟეფორ ქუდე შიმიგაისთ. ინ ქარხანეშა ბა სარ-
მაგეღე დოჯლბი ემ ეყთეზარადე ხარეჯი ბე გოჯუდ მი-
ანანდ. სანშე სარმაგეშაჰე ხოსუსი დარ სანაგებე სან-
ბოქ ნიზ ყაბეღე თანგაჯოშ სსთ.

დავალეზა №64. უბასუხეთ შეკითხვებს:

1. ნოხოთინ ქარხანეშა დარ ირან ქრე თესის
შოდე პანდ? 2. რეშეღეშაჰე მოქემე სანაგებე ირან ქოდამ
პანდ? 3. ეჯრაჰე ქოდამ ბარნამეშა თანშეღე სანყბ-
თიღე ირან რა თანშეღე ქარდ? 4. სარმაგეღე დოჯლბი
დარ ქოდამ რეშეღე სანყბთიღე ირან ბანშეგრეოთან
სსთ?

დავლება №65: თარგმნეთ სპარსულად:

1. სტუდენტები საქართველოს მრეწველობაზე ლაპარაკობდნენ. 2. საქართველოს მთავარი მეტალურგიული ქარხანა ქალაქ რუსთავში მდებარეობს. 3. ფეიქრობაც მნიშვნელოვანი დარგია საქართველოს მრეწველობისა. 4. დღეს ირანში ბევრი ქარხანაა, რომლებიც სამრეწველო პროდუქციას აწარმოებენ. 5. შაქრის ფაბრიკის მოხმარება რესპუბლიკაში ჭარბობს მის წარმოებას. 6. ელექტროენერგიის (ელექტრონის) წარმოებასაც დიდი მნიშვნელობა აქვს. 7. ჩვენს რესპუბლიკაში კერძო ქარხნები არ არის. 8. ჩვენი რესპუბლიკის სამრეწველო ნაწარმს საზღვარგარეთაც ჰყავს მყიდველი. 9. მეღვინეობას საქართველოში ხანგრძლივი ტრადიცია აქვს. 10. ირანი ჩვენს რესპუბლიკას გაზსადენით სპარსეთის უბიდან აწვდის გაზს. 11. მიუხედავად კვების მრეწველობის ყოველდღიური გაფართოებისა, ჯერ კიდევ ნაწარმი პროდუქცია ვერ აკმაყოფილებს ხალხის მოთხოვნილებებს. 12. ქართველი მეცნიერების წვლილი ქვეყნის ინდუსტრიალიზაციაში საყურადღებოა. 13. ჩვენი ქარხანა კარგ მიღებს ამზადებს. 14. ახლა ჩვენ გვაქვს მოწინავე მძიმე და მსუბუქი მრეწველობა.

საკონტროლო წერა

თარგმნეთ სპარსულად:

1. ან სახლში დარჩიო, ან ჩემთან ერთად ბაღში წამოდიო. 2. ის ქალაქი საქართველოს ადმოსაველეთით მდებარეობს. 3. ელვა დიდი ნაპერწკალია. 4. იმ ხის ქვეშ დადექიო. 5. შორიდან სამი პატარა სახლი გამოჩნდა. 6. თქვენი და დღეს დილის ცხრა საათზე ჩავიდა 'მოსკოვში. 7. მან ბერკეტის საშუალებით ის ქვა აწია. 18. მან დროზე ჩააქრო ცეცხლი. 9. ის დიდი მეცნიერი

ყოველთვის თქვენი მეგობარი იყო. 10. ჩვენს სტუდენტებს უცხოელ სტუდენტებთან მიმოწერა აქვთ. 11. იმ მდინარის წყალს გასუფთავება სჭირდება. 12. თქვენი ქალაქის ჰაერი არ არის საღი. 13. საქართველოს ტყეებში ბევრი ველური ხილია. 14. ისინი ცხვარსაც ჭამენ და ფრინველსაც. 15. აცალეთ (გაუშვით), თქვენმა ძმამ ეს წიგნი დაკვირვებით წაიკითხოს. 16. ხუთი წლის მანძილზე მრავალი სკოლა გაიხსნა. 17. ჩვენი რესპუბლიკის აკადემია დიდი სამეცნიერო დაწესებულებაა. 18. ჩვენი სპეციალისტები ირანელებს ეხმარებიან. 19. ისინი მოკლებულნი იყვნენ უფლებებს. 20. ჩემს დას გამოცდების ეშინია. 21. ეს ამბები მე არ მომწონს. 22. მე ორი თვე სოფელში ვსაქმიანობდი. 23. მათ კარგი ხელსაწყოები გამოიგონეს. 24. მზის ჩასვლისას ცა ყვითელი ფერის იყო. 25. ჩემი სოფლის ხილი არაჩვეულებრივად ტკბილია. 26. ჩვენ ყოველთვის დილის შვიდ საათზე მდინარეში ვცურაობთ. 27. საქართველოს მოსახლეობა აღემატება ხუთ მილიონ კაცს (სულს) 28. თქვენს ქვეყანაში დიდი ტბა არ არის. 29. ჩვენ ირანის მრეწველობის განვითარებაზე ვსაუბრობთ. 30. მეღვინეობის წილი ჩვენი რესპუბლიკის მრეწველობაში დიდია.

გაკვეთილი №41

ისწავლეთ სიტყვები

წნდუხთან (წნდუხ) - მომა-
რაგება, შენახვა
წსაღ - თაფლი
ბწდწ - ტანი, სხეული
ბე სწრ ბორდწ - (სადმე)
ყოფნა
გიჟაჰ - მცენარე

დწრდარ - ხუფის მქონე,
სარქველის მქონე
დწსთე - ჯგუფი, დასტა
დწსთეჟწმცი - ერთად,
კოლექტიურად
დწსთურ - მიითითება,
ბრძანება

დორიარ შოდან - რადარდ-	მობარეზე ქარდან - ბრძოლა
ნა(მაგ. საფრთხეში)	მურ/მურჩე - ჭიანჭველა
ენთეყალ - გადაადგილება,	საბლ-საბლი
გადაზიდვა	ქსიტი-ბინძური, ჭუჭყიანი
ზანბურ - ფუტყარი	ქესაჭამ - სიბინძური,
ზიანანამ - ზიანის მომტანი	ჭუჭყი
ზობალე - ნაგავი, ნარჩენი	ქეშოზარ - ნათესი, პლან-
თური - ბადე	ტაცია
იმან ბუდან - უსაფრთხოება-	ქორქ - ბეწვი,
ში ყოფნა	ჩანბიდან(ჩანსბ) - მიწე-
ლანე - ბუდე, სორო	ბეზა
მგვას - ბუზი	შანშარე - მწერა
მადდე(მგვადე) - ნივთიერება, ჰოჯუმი ავანდან - იერი-	
პირველადი მასალა	შის მიტანა
მალახ - კალია	ჯალეზ - მიმზიდველი
მანანდ - მსგავსი	
მექიდან -(მექ) - წოვა, წუწნა	
მიქროზ - მიკროზი	

წაკითხეთ და თარგმნეთ:

შანშარე

მგვას შანშარეზე ხანძარნაქისთ ვა ბიშანარ დარ
ჯაშაჲე ქსიტი ბე სარ მიბანანდ. ვაყთი რუჲე ყანაჲე მა
ბენეშინანდ, ან რა ქსიტი მიქონანდ.

ბესმარი აზ მიქროზა დარ ჯაშაჲე ქსიტი ზენდე-
გი მიქონანდ. ბანსი აზ მიქროზა, ვაყთი ვარდე ბანდ-
ნე მა შანვანდ, მა რა ბიშარ მიქონანდ. მიქროზა მოქენ
ასთ ბა ყანა ბე ბანანე მა ვარდე შანვანდ. ბანსი აზ
ყენმანთაჲე ბანანე მგვას აზ ქორქ ფუშიდე შოდე ასთ.
მგვას რუჲე რიზაჲე ქსიტი მინეშინანდ. ქესაჭამ ვა
მიქროზ ბე ქორქაჲე უ მიჩანსანდ. ავან მგვას რუჲე
ყანაჲე მა ბენეშინანდ, ჯაშაჲე ქსიტი უ ყანარა ბე

მიქრობ ალუდო მიქონად.

ფაშე ნიზ მანანდე მანგას მრუჯებე ენთეყალე ბი -
მარი მიშნეცად. ბანკი პზ ფაშეშა, მანარ ხუნე ბანდნე ბიმა-
რი რა ბემანქანდე ცმ ბანკუ ბანდნე შანხე სალეგი რა ნიშ
ბეზანდნდე, უ რა ბე მანან ბიმარი დორარ მისაზანდე.

აეკი პზ მანანათე ზიანანეცარ მანლან მიბაშად. გა-
ში დანთეშაჲე მანლან ბე ქეშეზარშა მოჯუმ აცანდე გი-
მანან რა მიხორანდე ცმ ბე ქეშეზარშა ზიანანე მანანან
მირესანდნდე. დარ ქეშეზარშაჲე თიშორე ბე ცანდილეჲე მან-
დე შიმიამი ცმ მანანანდე ბა მანლან მობარეზე მიქონანდე.

ზენდეგიჲე ბანკი პზ მანანათ, მანანდე მურგი ცმ
ზანბურე პანლ, ბესარ ჯალეზ პან. ინ მანანათ ბე თრ-
რე დანთეშამე ზენდეგი მიქონანდე ცმ მან დანთე პზ
ანშა ქარი პანჯამ მიდეშანდე. აეკი პზ ინ ქარშა პანდუ-
თე ქანდნე ყანა პან. მურგი, ზანბურე პანლ მენგამე თ-
ბესთან დარ ლანდეჲე ხოდ ყანაჲე ზემესთან რა პანდუ-
თე მიქონანდე.

ბანანე იმან ბუდნ პზ ასიზე მანანათე ხანეგი
ბანდე ბე დანთეშაჲე ზირ მანლ ქონი: მანანათე ხანე
რა მანანიშე მანნიზ ნეგაშ დარნი, ზობალეშა რა დარ სან-
ლანდეჲე დარდარ ბერიზნი, ბე მანანანდეჲე მანანათ თური ბე-
ზანნი, მანანათი რა, ქე ბე მანან ვარდე შოდე პანდე, პზ ბე-
ან ბეზანნი.

დავალეზა №66. უბასუბეშე უკითხვებს:

1. მანგას ბიშან დარ რე ჯანაი ზენდეგი მიქონანდე?
2. მანგას რეგუნე ყანაშაჲე მა რა ალუდო მიქონანდე?
3. რე რა ფაშე მრუჯებე ენთეყალე ბიმარი მიშნეცად?
4. მან-
ლან რე ზიანანი ბე მა მირესანდნდე?
5. რე მანანათი ბან-
რანე ხოდ ყანა პანდუ-
თე მიქონანდე?

დავლება №67. თარგმნეთ სპარსულად:

1. ჩვენს ქვეყანაში ქიმიკატებით, სპეციალური ხელსაწყოებითა და თვითმფრინავებით ებრძვიან მავნე მწერებს. 2. ჩვენს სოფელში კოლო ბევრია, ბადე იქ უნდა წავიღოთ. 3. ტანსაცმელი გაგიჭუჭყიანდათ, გაწმინდეთ. 4. საქართველოს სოფლის მეცხოვრებნი კალიის შემოსევისაგან (საფრთხისაგან) დაცული არიან. 5. ქალაქზე გავლის შემდეგ მდინარის წყალი ძალიან ჭუჭყიანდება. 6. საქართველოს სოფლის მეურნეობის მუშაკები დიდძალ (ბევრ) ბუნებრივ აბრეშუმსა და თაფლს ამზადებენ. 7. სოფლის მეცხოვრებლებმა მოიმარაგეს თავიანთების ზამთრის საცმელი. 8. გუშინ წვიმიანი ამინდი იყო, ფუტკრებმა ვერ იფრინეს. 9. საბჭოთა ხალხმა ქვეყნის ინდუსტრიალიზაციისათვის ბევრი იბრძოლა. 10. ჩვენი რესპუბლიკის მიწები სოფლის მეურნეობის განვითარებისათვის (გაფართოებისათვის) შესაფერისია. 11. ზაფხულში სტუდენტები კოლექტიურად იმოგზაურებენ ზღვისპირეთში. 12. ჩაი თაფლით დაატკბეთ. 13. კალისთან ბრძოლა აღმოსავლეთის ქვეყნებში ახალ სტადიაშია შესული (მიაღწია). 14. ამ პლანტაციების ძირითად პროდუქციას (მოსავალს) მწვანე ჩაი წარმოადგენს.

გაკვეთილი №42

ისწავლეთ სიტყვები:

პრზან თჳმამ მიშჳცჳდ -
იოფად ჯდება
ასანსურ - ლიფტი
ჳსლჳნ - საერთოდ, აბსოლუ-
ტურად
აშჳზხანე - სამზარეულო

დოგმე - დილი, დილაკი
დუდ - ბოლი
დუშ - მხარი; შხაპი
ვან - აბაზანა
თაზეგიჳა - ამ ცოტა
ხანში

თფფიგოლ - კლუმბა
მეჟლ - სურვილი, ნება
მოცაზებამ ქარდან-

მოცლა, მიხედვა
ნასბ - ქარდან დამონტაჟება,
დადგმა
ნაყლე მპქან - ადგილის შეც-
ვლა, გადასვლა
ნაჰალ - ნერგი
ნომრე - ნომერი
ნოჟ - ახალი
ნოჟსაზ - ახლად აშენებული
ომუმი - საზოგადო, საერთო
ოშქუბ - სარდაული
ოჯაყ - ქურა
რაჰროჟ - დერეფანი
რუშუი - პირსაბანი

საქენ - გაჩერებული,
მყუდრო; მაცხოვრე-
ბელი

საჭჳე - გმერდი, ფირფიტა
ფილექან - კიბე
ქარ გოზაშან - დამონ-
ტაჟება, საექსპლუა-
ტაციოდ მომზადება
ქაშან (ქარ) - დათესვა,
დარგვა
ყაშანგ - ლამაზი
ქაში - კაფელი
შოსან (შუა) - რეცხვა,
დაბანა
ჩერაყ-ნათურა, ლამა
ჰამამ - აბანო
ჰარარან - ტემპერატურა
ჰააბ - ეზო
ხორაქფაზი - საჭმლის
მოხარშვა
ხოშბახთი - ბედნიერება

წიკიოხეთ და თარგმნეთ:

ხანეშაჲ ნოჟსაზ

დარ შანჰრჳა ევ დეშათე ქეშჰარე მა ჰამიშე ხა-
ნეშაჲ თაზე მისაზანდ. თაზეგიჳა დარ ხიჰაბანე მა
სახთემანე ხანეჲ ნოგი თამამ შოდე ასთ ევ ჩანდ
რუზე დიგარ ხანევადეშაჲ ხოშბახთი ბე ინ მანზელჳა
ნაყლე მპქან ხაჰანდ ქარდ.

ინ ხანე დარაჲე ჰაჰთი ოშქუბ ასთ. დო დარე ბოზორ-
გი ომუმი ევ შეშ დარე დახელიჲე ხოსუსი დარანდ. დარ
ოშქუბე ავევლ დარ ჰარ აექ აზ ყესმანთაჲე ხოსუსი

აექ ასანსურ ქარ მიქონდა.ასანსურ ბარაჲ ან ვსთ,ქე
საქენანე ხანე რა ბე ოშქუბჰაჲე ბალა ბერესანდა.ალ-
ბათე დარ ქენარე ასანსურ ფელეჲან შამ შასთ.ინ ფელე-
ჲან ბარაჲ ესთეჲადეჲე საქენანე ოშქუბე დოვომ ემ მა
ბარაჲ ფაინ ამბდენ აზ ოშქუბჰასთ.ასანსურ ოთაჲქე
ჩუბიჲე ქუჩეჲისთ,ქე მითვანდა ჩჰარ-ფანჲ ნაჲარ რა
ბალა ბეზარდა.დარ ოთაჲე ასანსურ შამიში აექ ჩერაჲე
ბარჲ მისუზდა.რუჲე დივარე დახელიჲე ასანსურ სნჲჲეჲე
ქუჩეჲი ბა ჩნდა დოგმეჲე ბარჲ ემ ნომრეჲაჲე ოშქუბჰა
ეოჲუდ დარდა.პგარ,მასნლენ,დოგმეჲე ნომრეჲე ფანჲ რა
ჲეზარ ბედჲჲიმ ასანსურ მა რა ბალა მიზარდა ემ დოროსთ
რუ ბე რუჲე რაჰროვე ოშქუბე ფანჲომ მიისთდა.ფიშ აზ
ანქე ბა ასანსურ ბალა ბერჲვიმ,ბაჲად დეჲჲამთ ქონიმ,
ქე დარ ბასთე ბაშნდა.პგარ დარე ასანსურ ბასთე ნაბა-
შნდა,პსლენ აზ ჯაჲე ხოდ შარეჲამ ნამიქონდა.

მა აზ აექი მანზელჰაჲე ოშქუბე სეგომ დიდენ
ქარდე იმ.ინ მანზელ დარაჲე სე ოთაჲე ბოზორგ,როზან,
ამმიზ ემ ყაშენგ ვსთ.რუჲე დივარჰაჲე ანჰა ქაჲაზე
დივარიჲე როზენი ჩასბანდე პნდა.აზ შამამე მანზელ
ბე ხოსუს ხეჲლი ხოშემან ამბდა.დარ ინ შამამ შამ ვან
ემ ჰამ დუშ შასთ.აბე სარდ ემ გარმ დარ ლუღეჲაჲე ან
შამიში ჯარჲჲან დარდა.დივარჰაჲე შამამ ბა ქაშიჰაჲე
სეჲიდე ფუშიდე შოდე ვსთ.აექ დასთორუშოი ნიზ დარ აექ
თარჲჲე დიგარე შამამ ბე დივარ ნასბ ვსთ.

დარ აშფაზხანეჲე ინ მანზელ დარ აექ თარჲჲ დას-
თორუშოი ემ დარ თარჲჲე დიგარ ოჲაჲე გაზე ბოზორგე
ჩჰარ ჩეშმი ქარ გოზაშთე პნდა.გაზ ბა შოჲლეჲე აბიჲე
ქმარნგი მისუზდა.გაზ ენსილეჲე ხუბი ბარაჲე ხორაჲ-
ფაზისთ,ზირა შარარჲთე ჲიჲადი დარდა,დუდ ნამიქონდა,
პრჲანთარ თამამ მიშნენდა ემ ბე მეჲლე ხოდ მითვან-
ნიმ ან რა ქამ ემ ჲიჲად ქონიმ.

ინ ხანეჲ ნოჲსაჲ დარაჲჲ შანათე ბოზორგი ნიჲ შანა
დარ ინ შანათ ნაშალჲჲჲ თაზე ქაშთე პანდ, ქე ბე ზუდი
საბჲ ვა ხორრამ ხაშანდ შოდ. დარ ეპსანთე შანათ ნიჲ
აქჲ ანფეგოლე ბოზორგი ზიბა დოროსთ ქარდე პანდ. ბარე-
ჲჲ ვა ჯანანანე შანათ გოლჲჲჲჲ ინ თაფეგოლ რა აბ ხა-
შანდ დად ვა პა ანჲჲ მოვაზებჲჲ ხაშანდ ნემუდ.

დავალეზა №68. უპასუხეთ შეკითხვებს:

1. ხანეი ქე შომა დარ ან ზენდეგი მიქონიდ ჩანდ
ოშქუბ ანთ? 2. დარ ხანეჲჲ შომა ასანსურ შანა შანა?
3. დარ ასანსურე ხანეჲჲ შომა ჩანდ ნაჭარ ჯა მიგირა?
4. ასანსურე ხანეჲჲ შომა ჟანჲჲჲ ბე თარაჲჲ ბალა შარე-
ქან მიქონაჲჲჲჲჲჲჲჲჲ ხანე რა ფაინ შანა მიჲჲჲჲ-
რა?
5. ჩერა გავა ეპსილეჲჲჲჲჲჲჲჲჲ ბარაჲჲ ხორაქჲჲჲჲჲჲჲჲჲ

დავალეზა №69. თარგმნეთ სპარსულად:

1. საქართველოში ყოველწლიურად ათასობით კაცი
შედის (ადგილს იცვლის) ახალ ბინაში. 2. ამ რვასარ-
თულიანი სახლის სიმაღლე ოცდაექვსი მეტრია. 3. თქვე-
ნი ბინა სუფთა და ლამაზია, მაგრამ ნათელი არ არის.
4. თქვენი ბინის სამზარეულო დიდია - ოთხი მეტრი
სიგრძე აქვს და სამი მეტრი სიგანე. 5. ორი დღეა, რაც
ჩვენი სახლის ლიფტი გაფუჭებულია. 6. ჩვენს სოფელში
ორი (საერთო) აბანოა. 7. დააჭირე ღილაკს, ლიფტი ჩა-
მოვა ძირს. 8. იმ მეცნიერის წიგნიდან მხოლოდ ათი
გვერდი წავიკითხე. 9. ახალგაზრდები არ შედიან ლიფტ-
ში, ისინი კიბით სარგებლობენ. 10. პროგრამა და გა-
მოცდების ვადები კედელზე იყო გაკრული. 11. თქვენ
თვითონ შეგიძლიათ ჩაის სიტკბო დააკლოთ, ან მოუმა-
ტოთ. 12. ჩვენს ბაღში ვაშლის ხის ათი ახალი ნერგი
დაურგავთ. 13. მამაჩემი მეზობლის ძროხასა და ცხვარს
უვლის. 14. თვითმფრინავი კარგი საშუალებაა მოგზაურო-
ბისათვის. 15. მე ბაცი ჩაი მიყვარს.

ისწავლეთ სიტყვები

აბა - უსახელოებო წამოსას-	აბადე - ლაბადა
ხამი	მაბეზ - მათ შორის
ათეზფარას - ცეცხლთაყვანის-	მარქაზ - ცენტრი
მცემელი	მასჯედ - მეჩეთი
ამამე - ჩაღმა	მეჯლეს - მეჯლისი
ამამე - მდაბიო	მეცხად - სამლოცველო
ამამნი - სომეხი	მოდარეს - სასულიერო
ასას - საფუძველი	სკოლის მასწავლებელი
ასასი - ძირითადი	მოყადას - წმინდა, სა-
ასლ - დებულება, წესი	თაყვანებელი
ბეჭდლიამ - უმცირესობა	მოლა - მოლა
ახუნდ - დაბალი წოდების	ნემაანდე - წარმოად-
სასულიერო პირი,	გენელი
მასწავლებელი	ანჭუდი - ებრაელი
გოდანსთე - მინარეთი	რასმ - წესი
გონბად - გუმბათი	რასმი - ოფიციალური
დამად - სიძე	რუჰ - სული
დარ სურბათიქე - მაშინ, როცა;	რუჰანი - სასულიერო
იმ შემთხვევაში, თუ	სონი - სუნიტი
დუშ ქარდან - მხრებზე წა-	ფარასიდან (ფარასი) -
მოსხმა	თაყვანისცემა
ებადან ქარდან - ლოცვა	ფარაქანდე - გაბნეული
ებადანგაჰ - სამლოცველო	ფეჰკამბარ - წინასწარ-
ემამ - იმამი	მეტყველი
ესლამ - ისლამი	ფიშანმაზ - სასულიერო პი-
ფაზირ - ცეცხლი	რი, რომელიც პირველი
ფაჰეზ - მქადაგებელი	კითხულობს ლოცვის
ზარათი - ზორასტრი	ტიქსტს, ხოლო მრევლი
თეზე... - შესაბამისად,	მიჰყვება მას
თანახმად	ქამარ - წელი (год)

ქელისა - ეკლესია	ხოდა - დმერთი
ქენეშო - სინაგოგა	ჯავდანი - მარადიული
ყანუნ - კანონი	ჭანჭი - დაპყრობა, ძლები
შალ - შალი, კაშენი, ბად- დადი	ჭარყ - განსხვავება; თავი
შიყე - შიიტი	

წაკითხეთ და თარგმნეთ:

მეზეშვილი ირანიიან

ესლამ მეზეშვილი რწმენი ირანიიან სსთ. ბიშოპი ანჰა მოსაღმარ ემ შიყე შანსანდ. ჭარყე მადეანე შიყე ემ სონნი დარ ინ სსთ, ქე შიყეან სლი ებნე შბი თა-ლებ, დამადე ფეშეშეშარ რა, ემამე შეველ მიდანანდ, დარ სურათიქე სონნიჰა ინ სსლ რა ყაბულ ნამიქონანდ. მოსაღმარან დარ მესაჟედ, ქე დარაჟე გონანდ ემ გოლდსთე სსთ ხოდა რა მიფარსანდ.

მარდომე ირან თა ყაბლ შხ ჭანჭი ინ ქეშეშარ ბე დესთე შყრაბ დარ სალე 642 მილაღი შარათში ბუდანდ. ანჰა რა ათეშეშარსთ შამ მინამანდ. მარქანე ომდეჟე შარათშიჰა შქნუნ შენდუსთან სსთ. ედდეი შხ ანჰა დარ ბეშეი შხ შეშარჰაჟე ირან, ბე ხოსუს აშხ ემ თეშარ, ზენდეგი მიქონანდ. ანჰა დარ მესაბდჰაჟე ხოდეშან ათე-შე ჯავდანი რა მოყანდეს მიშემარანდ. აშჰუდიან დარ აყლბე შეშარჰაჟე ირან ფარაქანდე შანსანდ ემ დარ ქენეშო, ებადთ მიქონანდ. შარმანიჰაჟე საქენე ირან მესიში შანსანდ ემ ბიშოპ დარ ჟოლჰაჟე ესაქან ემ თეშარ ემ აზარბაჟან ბესარ მიბარანდ. ებადთგაჟე ანჰა ქელისასთ.

თეხე ყანუნე სსასჟე ირან შყაღლიანთჰაჟე მეზე-შეშარ ბე ნესბათე ჟამეიანთეშან დარ მანჯლესე ირან ნემაანდე დარანდ. შამა ანჰა ნამიანანდ ეშორ

ბეშვანდ.

რუჰანიჲუნე მოსაღმან, ქე ანჷა რა ბე ზაბანე ამ-
მე მოლლა ვა ახუნდ ჰამ მინამანდ, ჰამამე ბარ სარ მიგო-
ზარანდ, ლაბადე მიფუშანდ, ჰაბა დუშ მიქონჰანდ ვა ზალ
ბარ ქამარ მიბჰანდანდ. ანჷა მიოშვანანდ მოდარეს,
ვაყეზ ვა ფიშნამაზ ბაშანდ.

დავალეზა №70. უბასუხეთ შეკითხვებს:

1. მზჷჰჷმე რასმიჲე ირან ჩისტ? 2. ჭარყე მატჰანე
შიყე ვა სონნი დარ ჩისტ? 3. ებანდოგაჷმე აჰმუდიჲან
ვა მასიჰიჲან ჩე ნამ დარანდ? 4. მოსაღმანან ქოჷა ხო-
დაჲეშან რა მიფარასტანდ? 4. რუჰანიჲუნე მოსაღმან ჩე
ლეზასი მიფუშანდ? 6. მოსაღმანანე საქენე თბილისი ში-
ყე ჰასტანდ აა სონნი?

დავალეზა №71. თარგმნეთ სპარსულად:

1. მე გიცი, რომ რელიგიურ უმცირესობათა წარმო-
მადგენლებს ირანში არ შეუძლიათ მინისტრები გახდნენ.
2. მე ავად ვიყავი და ვერ გამოგიარეთ. 3. ათას ექვსას
წელზე მეტია, რაც ქართველების ოფიციალური რელიგია
ქრისტიანობაა. 4. გარკვეული რაოდენობა სომხებისა
ჩვენს სოფელში ცხოვრობს. 5. ჩვენს ქალაქში მცხოვრები
სომხები ქართულად ლაპარაკობენ. 6. ჩვენ ოთხი თვე
დავყავით აზერბაიჯანში. 7. მწვანე ფერის პალტო, რომე-
ლიც მამაჩემმა იყიდა, ჩემმა ძმამ მხრებზე წამოისხა.
8. რა განსხვავებაა ოქვენს ღვინოსა და ოქვენი მეზობ-
ლის ღვინოს შორის? 9. მე ოქვენი სოფლის მოლასთან მი-
მოწერა არ მაქვს. 10. საბჭოთა ხალხი ქვეყნის დაცვას
თავის წმინდა მოვალეობად თვლის. 11. ჯულფას ეკლესია
დაახლოებით სამასი წლის წინათ არის აშენებული.
12. სასულიერო პირები და დიდი მემამულეები ყოველ-
ვის ეხმარებოდნენ ერთმანეთს. 13. საბჭოთა რესპუბლი-

კების მცხოვრებთა შორის მეგობრობა .სამარადისოა .
14.საქართველოს მძიმე ინდუსტრიის მთავარი ცენტრი
ქალაქი რუსთავია .

გაკვეთილი №44

ისწავლეთ სიტყვები :

წლეუ - საწინააღმდეგოდ
ამადე სახთან - მომზადება ,
მზადყოფნაში მოყვანა
წმრ (ომურ) - ბრძანება ,საქმე
წწწწწ - საზოგადოება
ბწწ წწწწწ - პროტესტის
წწწწ წეწწწწწში ჯდომა
ბე თუფ ბწწწწ - ზარბაზნის
დაწწწწ
ბე სოთუწ ამწწწწ - დაღლა ,
მოთმინების ფილის ავ-
სება
ბიგანე - უცხო
გომროქ - საბავშვო
დწწწწ - კარი ,სასახლე
დებწწწ წწწწწ - საქმეში
ჩარევა
ემთიწწ - უპირატესობა ;
კონცესია ;ქულა
ესთებდად - თვითმპყრობელობა
ესთეყწა დაწწწ-გადადგომა
ვადარ წწწწწ - იძულება
ვარედ ამწწწწ-მიყენება
(დარტყმის)
ვარედ წწწწწ-შეყვანა ,
იმპორტირება

ზწრბე - დარტყმა
ზოლმ - ძალადობა
თწზაწწწწ - დემონსტ-
რაცია
თწლაწ - ცდა ,მეცადინე-
ობა
თწსვიბ წწწწწ - დამტკი-
ცება
თწხთ - ტახტი
თწყყიწ წწწწწ - დაბა-
ტირება ,შეპყრობა
თუფ - ბურთი ; ზარბაზანი
მწწწწწწწ - კონსტი-
ტუციური მონარქია
მწწწწ - ფარული
მწწწწ წწწწწ - იძუ-
ლება
მელწწ - ერი
მელლი - ეროვნული
მოგაწწწ შოწწწ - შეყ-
რა ,შეხვედრა
მოწმწმ - დამატება ,
დანართი
მოთეზწწწელ - ძირგა--
მოთხრილი ,შერყეული
მოსწწწ - შეიარაღებული

მოჭაჯერა - ემიგრაცია
 ნაქამი - წარუმატებლობა
 რეცის - უფროსი; დირექტორი
 სადერ ქარდან - (ბრძანების)
 გაცემა, ექსპორტირება
 სადრე აცხამ - კანცლერი
 ქუშიდნ (ქუშ) - ცდა
 ყაბლ - მკვლელობა
 ყარზ - სესხი; ვალი
 ყანად დაშან - განზრახვა,
 სურვილი, მიზნის
 ქონა

ყიამ - ამბოხება
 შანამე - პროკლამაცია
 შანლე - იერიში; ბნედა
 ჯალსე - სხდომა
 ჭარმან - ბრძანება, ბრძა-
 ნებულება
 ჭაყალიამ - მოღვაწეობა,
 საქმიანობა
 ჭოჭო ქარდან - გარდაცვა-
 ლება

წარკითხეთ და თარგმნეთ:

მწერულიაბთ

დარ სალუაბე ახარე ჰოქუმთი ნასერედდინ შაჰ
 მარდომ აზ ზოლმე შაჰ ემ დარბარიამ ემ აზ დეხალათი
 ბიგანეგან დარ ომურე ქეშევარ ემ აზ ემთიამათი ქე
 ბე ანჰა დადე მიშოდ ბე სოთუჰ ამადე ბუდნად. ყაბლე
 შაჰ რუბე აცეალე მაჰე მეჰე 1896 აცეალინ ზარბეი ბუდ
 ქე ბე ჰოქუმთი ესთეზადე ვარედ ამად.

აზ შანმან ზანმან ანჯომანაბე მანჰი თაშქილ-შოდ.
 ინჰა შანამე მონაშერ მიქარდანდ ემ ალეაჰე სადრე
 აცხამ ემ ყარზე დოჟლათი თეზარი ემ ჭაყალიამთი რეცის-
 სე ბელეტიქიამ გომროქ ეცთერაზ მიქარდანდ. ნეცისანდე-
 გან, ოლამა ემ შოჰარა ნიზ მიქუშიდანდ მარდომ რა ბა-
 რაბე ყიამ ალეაჰე დოჟლათი ესთეზადე ამადე საზანდ.

თანაჰორათი ომუმი, ბასთ ნეშანსანჰა ემ მოჭაჯე-
 რათი ოლამა ემ ედდეი აზ მარდომ ბე ყომ მოზაჭარედ-
 ინ შაჰ რა ვადარ ქარდ, ქე რუბე 5 უთე 1906 „ჭარმანე
 მწერულიაბთ“ რა სადერ ქონად. 7 ოქთობრე 1906 მანჯ-

ლესე შოურაძე მეღვინე ირან ნოხოსთინ ჯბლსეჲე ხოდ
რა თბქილ დად.ჰმინ მწჯლეს ყანუნე პსასი ემ მოთ-
მმე ან რა თსვიბ ქმრდ.

ფს პზ ჭრთე მოზტმრედდინ შაჰ ფესრმშ მოჰმ-
მმმდ პლი მირზა ბმრ თსხი ნეშსთ (15 ჟანვიჲეჲე 1907).
ჟ ყსსდ დაშო მწჯლეს რა ბეჰმნდდ ემ ფაჲეჲე მწშრ-
თიჰმთ რა მოთეზლზელ საზმდ.23 ჟუანი 1908 ბე დსთურე
ჟ მწჯლეს რა ბე თუფ ბსსთმნდ ემ ედდეი პზ ნმჰაჰმნდე-
გან რა თრუჟიქ ქმრდმნდ ემ ჩმნდ თმნ რა ქოშმმნდ.

ყიჰამე მოსლმჰმანეჲე მმრდომ დმრ თმპრიზ ემ რმშთ
ემ ესტმჰმან ემ შმჰრჰმჰე დიგმრ ემ ჭმთჰე თეჰრან ბე
დსთე ენყელაბიჰუნ მოჰმმმად პლი მირზა რა მწჯბურ ქმრდ,
ქე პზ სლმთმნათ ესთეჲტა ბედეჰმნდ ემ ბე რუსიჲეჲე თე-
ზარი ფმნაჰ ბებჰმრდ.ახმრინ ჰმმლე ემ თლაშე მოჰმმმდ
პლი მირზა (ჟუჲეჲე 1911) ბა ნაქამი მოვაჲეჲე შოდ.

დავალეზა №72. ჟმასუხეთ შეკითხვებს:

1.მწშრუთიჰმთ დმრ ირან ქეჲ ბმრ ყმრარ გმრდიდ?
2.პეველინ ზმრბე ბე ჰოქუმთე ესთეზდადიჲე ირან ქეჲ
ემ ჩეთოურ ვარედ ამმდ? 3.ჩე ჩიზჰიი მოზტმრედდინ
შაჰ რა ვადარ ქმრდ „ჰმრმანე მწშრუთიჰმთ“ რა სადერ
ქონმდ? 4.ყსსდე მოჰმმმდ პლი მირზა ჩე ბუდ? 5.ჩერა
მოჰმმმდ პლი მირზა პზ სლმთმნათ ესთეჲტა დად?

დავალეზა №73. თარგმნეთ სპარსულად:

1.ზალხის საყოველთაო ბრძოლის შედეგად ირანის
ჭაჰი მეფობიდან გადადგა. 2.სოფლელები დიდ მემამულე-
ებს პროტესტს უცხადებდნენ. 3.ამერიკა და ინგლისი
ირანის საშინაო საქმეებში ერეოდნენ. 4.სასულიერო
პირებმა /მეფის/ კარს დახმარება არ აღმოუჩინეს.
5.საიდუმლო საზოგადოებებმა /რმმტჰ/ შროკლამაციები

გაავრცელეს. 6.ირანს დიდი რაოდენობით გააქვს ნავთი საზღვარგარეთ. 7.ეს კაცი 20 წელი ემიგრაციაში იყო. 8.უნევერსიტეტის სამეცნიერო საბჭოს მეხუთე სხდომა გუშინ შედგა. 9.ირანელ სტუდენტთა ჯგუფი მთავრობამ დააპატიმრა. 10.ირანის საბაჟომ ის ორი კაცი ირან-პაკისტანის საზღვარზე შეიპყრო. 11.ქალაქი თბილისი 1795 წელს ალა-მაჰმად ხანმა აიღო. 12.საყოველთაო დემონსტრაციებმა და მშრომელთა ბრძოლამ შაჰის მეფობას საფუძველი შეურყია. 13.უკანასკნელი დარტყმა მეფის თვითმპყრობელურ მმართველობაზე 1917 წლის თებერვალში განხორციელდა. 14.რევოლუციონერები იბრძოდნენ თავისუფლებისა და თანასწორობისათვის.

გაკვეთილი №45

ისწავლეთ სიტყვები:

წვაყელ - პირველი პერიოდი, დასაწყისი	მოღირ - დირექტორი, მმართველი
ბე ეთელაყ რანსადან - ინფორ- მაციის მიწოდება, მოხსენება	მოწათბ - პერიოდული, მოწესრიგებული
დრურე - პერიოდი, ციკლი	ნაშერ - გამომცემელი
ეთელაყ (ეთელაყათ) - ცნობა, ინფორმაცია	აწყმა - ძარცვა
თწყსირ - ზეგავლენა	რაჰანმა - მეგზური
მთბუყათ - პრესა	როუნაყ ააქთან - გავრ- ცელება, წინსვლა
მშრუთეთაღბ - კონსტიტუცი- ური მონარქიისთვის	რუზნამე - გაზეთი
მებრძოლი	სახან - სიტყვა
მშრუთეხაჰ - კონსტიტუციური მონარქიისთვის მებრ- ძოლი	ფახშ ქარდან - გავრცე- ლება, გადაცემა
მწაღლე - უურნალი	ქეჰჰან - სამყარო
	ყარნ (ყორენ) - საუკუნე
	შომარე - ნომერი
	ჰანდე აქსარ - მაქსიმუმი

წაიკითხეთ და თარგმნეთ:

მნთბუცათე ირან

ნოხოთინ რუზნამე დარ ირან დარ სალჰაჲე ავევ-
ლე ნიმეჲე დოგომე ყარნე ნუზდჰომ მონთჰერ შოდ. შარ
ჰნჰთე აექ შომარე დარ მიამამდ. ნაშერე ან ხოდე დოწლან
ბუდ. ავევლინ რუზნამეი ქე შამერუზე მორანბა დარ მი-
ამამდ ევ ხოლასეჲე ახბარე ხარეჯი რა შამ ფახშ მიქარდ
დარ სალე 1898 მონთჰერ გარდიდ. დარ დოწრეჲე ესთეზად
მანრუთეიანბან გაჰი შანამე ფახშ მიქარდნად, ქე თან-
სირე ბესმარ დარ ბიდარიჲე აქქარე ომუმი დაშთ. ფახ
აზ მანრუთეიანთ მნთბუცათე ირან როწნაჲე ააქთ. მოჰემან-
რინ რუზნამეჲე ან დოწრე „მანჯლეს“ ნამ დაშთ, ქე ახბა-
რე მანჯლესე შოწრაჲე მელლი რა ბე ეთელაჲე ომუმ მირე-
სანდ. მოდირე ინ რუზნამე ანრანდე აექი აზ ოლამაჲე
მანრუთეიანთ ბუდ.

ემრუზ ბიშ აზ სანდ რუზნამე დარ ირან მონთჰერ
მიშანბდ. მოჰემანრინე ანჰა „ეთელაჲე“ ევ „ქეჰან“
ჰანსანდ. დარ ხარეჲე ირან შამ ჩანდ რუზნამეჲე მან-
ჰი ჩაფ მიშოდ. დარ ჰალი ქე დარ ავაჲეღე მანრუთეიანთ
ბოზოგანრინ რუზნამეჰა ანდდე აქსარ დარ ჰეზარ ნოს-
ხე მონთჰერ მიშოდნად, ემრუზ თელადე ნოსახე აექი-
დო რუზნამე ბე ფანჯაჲე ჰეზარ შამ მირესანდ.

დარ ნიმ ყარნე ახირ მანჯალათე ადაბი ევ ელმი
შამ როწნაჲე ააქთე ასთ. მოჰემანრინ მანჯალათე ანბი-
აჲე ქონუნი აანდდ „ასთ.

დავალება №74. უპასუხეთ შეკითხვებს:

1. ნაშერე შვეპლინ რუზნამე დარ ირან ქე ბუდ?
2. მოჰემდარინ რუზნამე ფას აზ მარუთიამთ ქოდამ ბუდ?
3. მოჰემდარინ რუზნამეჰაჲ გორჟესთან ქოდამ პნდ?
4. მოჰემდარინ მანჟალათე გორჟესთან ქოდამ პნდ?

დავალება №75. თარგმნეთ სპარსულად:

1. ეს ჟურნალი ოცდაათ ათას ცალად ვრცელდება.
2. წუხელ თერმეტ საათზე უკანასკნელი ცნობების მოკლე მიმოხილვა (შინაარსი) მოვისმინე.
3. კონსტიტუციური მონარქიისთვის მებრძოლებმა შეიარაღებული ბრძოლით აიღეს თეირანი.
4. ჩვენს ქვეყანაში ყოველი დიდი ქარხანა უშვებს გაზეთს.
5. გაზეთმა „მარდომმა“ დიდი ზეგავლენა მოახდინა საზოგადოებრივი აზრის გამოცოცხლებაზე.
6. უნივერსიტეტი აუწყებს ყველას, რომ გამოცდები დაიწყება ზეგ, დილის ცხრა საათზე.
7. საქართველოს გარეთ გაზეთი ქართულ ენაზე არ ქვეყნდება.
8. დედათქვენი ყოველდღე მიდის ბაზარში?
9. წაკითხული გაქვთ გაზეთ „ქეჰან“-ის ბოლო ნომერი?
10. ირანელმა სტუდენტებმა პროკლამაციები მთელ ქალაქში გააფრცელეს.
11. ინგლისურ პრესაში რევოლუციონერთა მოღვაწეობის შესახებ არაფერი დაბეჭდილა.
12. ამერიკის სამეცნიერო ჟურნალებში ჩვენი მეცნიერების სტატიები იბეჭდება.
13. თანახმად ცნობისა, რომელიც ამ გაზეთშია დაბეჭდილი, (მეფის) კარის მოხელეებმა ზარბაზნები დაუშინეს პარლამენტს.
14. რამდენიმე წლის წინ ირანელთა ოთხმოც პროცენტზე მეტმა წერა-კითხვა არ იცოდა.

თარგმნეთ სპარსულად:

1. დღეს შემთხვევით თქვენს მამას შევხვდი. 2. ჩემი ძმის ბაღში ბევრია ძალიან ტკბილი ხილი. 3. ამ სახლის სიმაღლე ორმოცდაათი მეტრია. 4. მდინარის წყალი არ არის ძალიან ცივი. 5. იმ ქვეყნის მოსახლეობის სამოცდაათი პროცენტი ქალაქში ცხოვრობს. 6. ჩვენს რესპუბლიკაში უდაბნო არ არის. 7. ხვალ გეოგრაფიის გაკვეთილი გვაქვს. 8. მრეწველობას ჩვენი ქვეყნის წინსვლისათვის დიდი მნიშვნელობა აქვს. 9. ირანი აზიის რომელ პუნქტში მდებარეობს? 10. ეს მაგიდა ოთახის იმ კუთხეში დადგით (დადეთ). 11. ისინი ჩვენი რესპუბლიკის მრეწველობაზე ლაპარაკობდნენ. 12. ფეიქრობა ჩვენი მრეწველობის მნიშვნელოვანი დარგია. 13. ირანში ბევრი კერძო ქარხანაა. 14. საქართველოში მეღვინეობას ხანგრძლივი ტრადიცია აქვს. 15. მან სპეციალური ხელსაწყოები იყიდა. 16. თქვენმა დედამ ზამთრის საცმელი მოიმარაგა? 17. ეს მიწები შესაფერისი არ არის. 18. ჩვენი სოფლის პლანტაციების ძირითადი პროდუქცია (მოსავალი) ჩაი გახლავთ. 19. იგი გუშინ შევიდა ახალ ბინაში. 20. სამი დღეა, რაც ჩვენი სახლის ლიფტი არ მუშაობს. 21. გამოცდების ვადები კედელზეა გაკრული. 22. ილაპარაკეთ ირანის რელიგიურ უმცირესობათა შესახებ. 23. ჩვენს სოფელში ირანელები არ ცხოვრობენ. 24. ქვეყნის დაცვა ჩვენი წმინდა მოვალეობაა. 25. იმ მეცნიერმა თქვა, რომ სასულიერო პირები და დიდი მემამულეები ყოველთვის ეხმარებოდნენ ერმანეთს. 26. მე მას პროტესტი განვუცხადე. 27. ეს წიგნები ფარულმა ორგანიზაციებმა გაავრცელეს თეირანის უნივერსიტეტში. 28. ის მეცნიერი ათ წელიწადს ცხოვრობდა ემიგრაციაში. 29. მოისმინეთ უკანასკნელი ცნობები. 30. ამ გაზეთის ბოლო ნომერი არ წამიკიახავს.

სპარსული თანხმოვნების გამომხატველი
სიმბოლოები

სპარსული დამწერლობა წარმოადგენს ოდნავ მოდიფიცირებულ არაბულ დამწერლობას. სპარსული მართლწერის შესწავლა საკმაოდ ძნელი საქმე გახლავთ, რადგან დამწერლობა საგრძნობლად დაცილებულია მეტყველებას, ხმოვნები ხშირად არ აღინიშნება, ხოლო 23 თანხმოვნის აღსანიშნავად ანბანში გამოყენებულია 32 სიმბოლო: ე.ი. ზოგიერთი თანხმოვანი ბგერა გამოიხატება რამდენიმე განსხვავებული გრაფიკული სიმბოლოთი.

რამ გამოიწვია თანხმოვანთა აღმნიშვნელი სიმბოლოების ასეთი სიჭარბე? საქმე ისაა, რომ უცხო ლექსიკის (ძირითადად არაბულის) შეთვისებისას, ირანელები მათთვის უცხო ბგერების ნაცვლად იყენებდნენ მშობლიური ენის ბგერებს. სპარსელებმა არ იგუეს არაბული ტ ბგერა და ამიტომ მათ მეტყველებაში თაბ და ტაბ კომპლექსები ერთნაირად კი წარმოითქმის, მაგრამ სხვადასხვანაირად იწერება - ერთ შემთხვევაში თ სიმბოლოთი, მეორე შემთხვევაში - ტ სიმბოლოთი.

სპარსული ენის შემსწავლელმა დიდი ყურადღება უნდა დაუთმოს ომონიმების მართლწერას.

სპარსულ თანხმოვანთა აღმნიშვნელი ასოები

გ ა მ ო ს ა ხ უ ლ ე ბ ა				რომელ ბგერას გამოხატავს	სახელ- წოდება
კომპლექ- სის ბუ- ლოში	კომპლექ- სის ბუ- აში	კომპ- ლექსის თავში	ცალკე მდგომი		
6	5	4	3	2	1
ქ. ქ. ქ. ქ.	ბ. ბ. ბ. ბ.	გ. გ. გ. გ.	დ. დ. დ. დ.	ბ გ დ ნ	ბე გე დე ნე
ა. ა. ა. ა.	ბ. ბ. ბ. ბ.	გ. გ. გ. გ.	დ. დ. დ. დ.	ჟ ჩ ც წ	ჯიმ ჩე წე ხე
ე. ე. ე. ე.	ბ. ბ. ბ. ბ.	გ. გ. გ. გ.	დ. დ. დ. დ.	მ ზ წ ც	მაღ ზაღ წე ზე
ო. ო. ო. ო.	ბ. ბ. ბ. ბ.	გ. გ. გ. გ.	დ. დ. დ. დ.	შ ხ ც წ	ში ხინ სად ზად
ი. ი. ი. ი.	ბ. ბ. ბ. ბ.	გ. გ. გ. გ.	დ. დ. დ. დ.	ც წ ც წ	ცა წა ცა წა
კ. კ. კ. კ.	ბ. ბ. ბ. ბ.	გ. გ. გ. გ.	დ. დ. დ. დ.	ც წ ც წ	ცან ყან

სპარსულ ხმოვანთა გამომხატველი სიმბოლოები

თაშდიდი, სოქუნი

ჩვეულებრივ ბ, გ, დ ხმოვნები წერის დროს არ აღინიშნება, მაგრამ, თუ სპარსელს დასჭირდება მათი გამოხატვა, იგი იყენებს სპეციალურ დიაკრიტიკულ ნიშნებს.

ბ ხმოვნის გამოსახატავად იყენებენ დიაკრიტიკულ ნიშან ზებარ-ს (არაბ.-სპარს. ذَباَر), რომელიც ასოს ზემოდან იწერება:

ბ	بْ
გ	گْ

გ ხმოვნის გამოსახატავად იყენებენ დიაკრიტიკულ ნიშან ზირ-ს (არაბ.-სპარს. زِیَر), რომელიც ასოს ქვემოდან იწერება:

ბე	بَ
გე	گَ

დ ხმოვნის გამოსახატავად იყენებენ დიაკრიტიკულ ნიშან ფიშ-ს (არაბ.-სპარს. فِیْش), რომელიც ასოს ზემოდან იწერება:

ბო	بُ
გო	گُ

კომპლექსის ბოლოს ლ-ს გამოსახატავად შეიძლება გამოყენებულ იქნეს ვაფი: დო - دو

თუ გვინდა გამოვხატოთ ცალკე მდგომარეობა ბ, გ, დ ხმოვნები, მაშინ დიაკრიტიკულ ნიშნებს საყრდენად ევლინება ანბანის პირველი ასო ალფ-ი*

ბ	اْ
გ	اَ
დ	اُ

* ალფი: ا ასოების მსგავსად, არ ებმის მომდევნო ასოს.

თუ გვინდა გამოცხატოთ ცალკე მდგომი ხმოვანი ე,
 მაშინ პლეტ-ს ზემოდან დაეწერება დიაკრიტიკული ნიშა-
 ნი მჷდღ: ა - 1, ხოლო თუ ე ბგერით თავდება ბგერათა
 კომპლექსი, მაშინ ნიშანი მჷდღ არ იხმარება, მაგრამ
პლეტ-ს ქვედა ნაწილში მარჯვნივ უჩნდება პატარა წა-
 ნაზარდი, რათა წინამავალი ასო გადაეხას მას -

ბად ბ ← → ს ჲ

ცალკე მდგომი და სიტყვის თავში მოქცეული ე ხმოვ-
 ნის გამოსახატავად იყენებენ აღეჭსა და აე სიმბოლო-
 ებს.

ცალკემდგომი

სიტყვის თავში اے ← ا

სიტყვის შუაში და სიტყვის ბოლოს - მხოლოდ აე-ს:

სიტყვის შუაში اے ← ا

სიტყვის ბოლოში اے ← ا

ცალკე მდგომი და სიტყვის თავში მოქცეული უ
 ხმოვნის გამოსახატავად იყენებენ აღეჭსა და ვავს:

ცალკე მდგომი و

სიტყვის თავში و (ურალი)

კომპლექსის ბოლოს მხოლოდ ვავ-ი იწერება: خوب

ცალკე მდგომი და სიტყვის თავში მოქცეული ეჲ
 დიფთონგის გამოსახატავად ვიყენებთ აღეჭსა და აე-ს,
 მაგრამ ცალკე მდგომ ე-სთან აღრევის ასაცილებლად
აღეჭს ნიშან ზირს გავუკეთებთ, ხოლო აე-ს დავაწერთ
 დიაკრიტიკულ ნიშან სოქუნს 2, რაც მიუთითებს იმა-
 ზე, რომ აე-ს აღარ მოსდევს ხმოვანი:

ეჲ - اے

ეჲვან - اے

სიტყვის შუაში და ბოლოში იხმარება მხოლოდ აე:

მეჲლ - میل

მეჲ - اے

თუ ჩვენ გვსურს წერის დროს საგანგებოდ განვას-
ხვავთ ერთმანეთისგან მილ და მემლ, მი და მემ, მაშინ
უნდა გამოვიყენოთ დიაკრიტიკული ნიშნები:

მილ - ميل (მილი, სქელი მავთული), მემლ - مِيل,
(ნება, სურვილი)

მი - می (პრეფიქსი), მემ - مِ (დვინო)

ცალკე მდგომი და სიტყვის თავში მოქცეული ორ
დიფთონგის გამოსახატავად ვიყენებთ პლექსა და ვავს,
ხოლო ცალკე მდგომი უ-სთან ადრევის ასაცილებლად
აღექს ნიშან ფიშს დავაწერთ:

უ - و او ორ اُ
კომპლექსის ბოლოში მხოლოდ ვავი იწერება:

ჯორ (ქერი) جو

ვისწავლოთ კიდევ ერთი დიაკრიტიკული ნიშანი - ٓ
თაშდირი, რომელიც აღნიშნავს ბგერის გაორკეცებას

ბბ ب
თთ ت

დავალება №77. ქართული ასოებით გამოსახეთ შემდეგი
სიტყვების წარმოთქმა:

آب	آدم	آش	آن	این	اسب
باد	باران	باغ	برف	پدر	پسر
تن	تن	تخم	توت	جفت	زیر
خاج	خریدن	خرگوش	خطرناک	دشت	
دشوار	رفت	دفاع	زن	رنبور	
زندگی	سرد	سوراخ	سیم	شلوار	
فلز	فراوان	گرگ	گوسفند	مال	

დავალება №78. „ხელწერის ნიმუშების“ №I-4 ტაბულე-
ბის მიხედვით ივარჯიშეთ ცალკე მდგომი ასოე-
ბის, თავკიდურ მდგომარეობაში მყოფი ასოების +

ალექი ან ვავი ან აე კომბინაციების მართლწერაზე.

გაკვეთილი № 48

მართლწერისა და წარმოთქმის ზოგიერთი თავი-
სებურებანი

დამახსოვრეთ, რომ თავკიდური ეანი არ იკითხება:

აყრბ	(და არა ცაყრბ)	عقرب
აღწ	(და არა ცაღწ)	علف

ბოლოკიდური ჰე (ზ) მეტწილად იკითხება რო-

გორც ე:

ხანე	خانه
აყრბე	عقربه

ზოგჯერ ხე -	خو	კომპლექსში მხოლოდ ხ იკითხება
ხაჰწრ	خواهر	
ხაბ	خواب	

ასეთი მდგომარეობა გამოწვეულია იმით, რომ გარკვე-
ული ფონეტიკური პროცესების შედეგად ხე კომპლექსი
წარმოთქმის თვალსაზრისით გამარტივდა, ხოლო დამწერლო-
ბა ძველი დარჩა:

შეადარე: სპ. ხარზმ خوارزم, რომლის ადრინდე-
ლი წაკითხვა შემოგვინახა ქართულმა - ხვარაზმი.

დამახსოვრეთ, რომ ჰემზეს სიტყვას შუაში ყოველ-
თვის აქვს საყრდენი ასო:) , 9 და 5-ს „კბილი“

რწყს	رأس
მოყჰსესე	مؤسس
ფაჰიზ	فائز

დამახსოვრეთ რომ იზაფეტურ კონსტრუქციაში
ე-ზე (ჰ - ზ) დაბოლოებულ სიტყვებს მიეწერებათ ცალ-
კე მდგომი აე, ან ასო ჰე-ზე დაიწერება ჰამზე, ხოლო
ალექ-ზე დაბოლოებულ სიტყვებს მიეწერებათ აე:

نامه من / نامه‌ی من جای شما جا

ისწავლეთ სიტყვები:

امان	(შთან)	- შებრალება, დანდობა
اولیه	(პირველივე)	- პირველყოფილი, პირველადი
برداشتن	(ბერ-დაშთან)	- აღება
بشر	(ბშშერ)	- კაცობრიობა
تغذیه	(თეზიე)	- კვება
جنگ	(ჯუნგ)	- ომი
جنگیدن	(ჯუნგიდან)	- ბრძოლა, ომის წარმოება
چاق	(ჩომაც)	- კომბალი
حفظ کردن	(ჰეფჰ კერდან)	- დაცვა; დაზეპირება
خشن	(ხშშენ)	- უხეში
دام	(დამ)	- პირუტყვი, საქონელი; მახე
ریشه	(რიშე)	- ძირი, ფესვი
صید	(სეიდ)	- ნადირობა, დაჭერა
کودک	(კუდუქ)	- ბავშვი
مایه	(მაჰი)	- თევზი

წარკითხეთ და თარგმნეთ:

انسان اولیه فقط مصرف کننده بود. این انسان از راه
شکار و صید مایه و یا تغذیه از میوه های جنگلی و ریشه گیاهان
زندگی میکرد. بشر هنوز بدست خود اطمینان نداشت. دست فقط
وسيلة برداشتن چاق و بکار بردن آن برای کشتن حیوانات بود.

وظیفه زن در اقتصاد چوپانی تهیه لباس و حفظ کودکان
بود. مردان از دامها مواظبت میکردند و برای حفظ اموال خود
مجبور بودند. جنگ خشن بود و بی امان و اسرا کشته میشدند, زیرا
وجود آنها بیفایده بود.

დავალება №79. უპასუხეთ შეკითხვებს:

1. انسان اولیہ کی بود؟
2. انسان اولیہ از چه راهی زندگی میکرد؟
3. انسان اولیہ دست را برای چه بکار میبرد؟
4. وظیفه زن در اقتصاد چو پائی چه بود؟
5. مرد چه کار میکرد؟
6. چرا وجود اسرا بیفایده بود؟

დავალება № 80. №№12,13, დავალებები შეასრულეთ
სპარსული დამწერლობით.

დავალება №81. „ხელწერის ნიმუშების“ №№ 5-8 ტაბულე-
ბის მიხედვით ივარჯიშეთ ორდანსმოენიანი
კომპლექსების მართლწერაზე.

გაკვეთილი № 49

ისწავლეთ სიტყვები:

جدید	(ჯადიდ)	- ახალი
چرخه	(ჩეჰრე)	- სახე, გარეგნობა
حل و نقل	(ჰამლ-ნაჰლ)	- ტრანსპორტირება, ტვირთის გადაზიდვა
عصر	(ესრ)	- საუკუნე, ეპოქა; სადაშო
لکوموتیو	(ლოკომოთიე)	- ლოკომოტივი
ماشین	(მაშინ)	- მანქანა

წაიკითხეთ და თარგმნეთ:

اختراع ماشین بخار به سرعت سطح تولید را بالا برد.
این اختراع چرخه اقتصاد بشر را تغییر داد. با به وجود آمدن لکوموتیو
و راه آهن بشروارد عصر جدید حمل و نقل شد.

დავლება № 82. №№ 15, 16 დავლებები შეასრულეთ სპარსული დამწერლობით.

დავლება № 83. რამდენჯერმე გადაწერეთ „ხელწერის ნიმუშების“ № 9 ტაბულის ტექსტი.

გაკვეთილი № 50

სპარსულ-არაბული ციფრები

სპარსულ-არაბული ციფრების მოხაზულობა:

۱	1	۶	6
۲	2	۷	7
۳	3	۸	8
۴	4	۹	9
۵	5	۰	0

სპარსელები ციფრებს წერენ და კითხულობენ მარცხნიდან მარჯვნივ.

ისწავლეთ სიტყვები:

بار	(ბარ)	- ჯერ; ტვირთი
سفینه	(საჭინე)	- ხომალდი, გემი
سیار	(საძარე)	- პლანეტა
شبه	(შეზიჰ)	- მსგავსი
عکس	(აქს)	- ფოტოსურათი; პირიქით, შებრუნებული
عکسبرداری	(აქსბზარდარი)	- ფოტოსურათის გადაღება
فضا	(აფა)	- სივრცე, კოსმოსი
کامل	(კამელ)	- სრული, სრულყოფილი
کروی	(კორი)	- სფერული
کره	(კორე)	- სფერო, ბირთვი
گردیدن	(გზრდიდენ)	- ტრიალი, ბრუნვა; გახდო-

წაკითხეთ და თარგმანეთ:

Земин სივარე ღოქლი ასტ. ზმინ აზ სივარე ჰაი ზრდიკ
ბე ზორთშიდ ასტ. ზმინ აზ ზორთშიდ 150 მილიონ კილომეტრ ფაველ
დარდ. ღორ ზორთშიდ კე დრ მრთანიე 30000 კილომეტრ მიემაიდ მშტ დჟიყე
ღოლ მიქლშტ ტა ბე ზმინ ბრ სდ .

ზმინი კე მა ბრ ზოი ან ზრდიკ მიქნიმ კროი ზშკლ ასტ .
გაგარინ კე ზმსტინ ბარ ბა სჟინე ზოდ დრ ფაზა ბდო ზმინ გრდიდ
ბჟშმ ზოიშ ღიდე კე ზმინ კროი ასტ ვაზ ან ეკსპერდარი კრდ .

ანძარე ჰაი კე დანშმნდან აზ ზმინ ბდსტ აორდე ანდ
ზშან მიდმე კე ზმინ ღიკ კრე კამლ ზიშტ , ბლკე ზშბიე ბჟიბ
ია ნარჩენი ასტ .

დავალეზა №84. უბასუბეთ ზეკითხევებს:

1. ზმინ ჟიშტ ვაველე ან ტა ზორთშიდ ჟედრ ასტ ?
2. ღორ ზორთშიდ დრ ჟე მდტი ბე ზმინ მირ სდ ?
3. გაგარინ ბა ჟშმ ზოდ ჟე დიდ ვჟე კარ კრდ ?
4. ზმინ ზშკლ ზშბიე ჟე დარდ ?

დავალეზა №85. №№ 18, 19 დავალეზები ზეასრულით

სპარსული დამწერლობით.

დავალეზა №86. რამდენჯერმე გადაწერეთ "ხილწერის

ნიმუშების" №10 ტაბულის ტექსტი.

საკონტროლო წერა

შეასრულეთ სპარსული დამწერლობით:

1. პსბე მვნ ინჯა ნისთ. 2. შწრაბაშ სწრდ ნაბუდ.
3. შწრაბე შომა შირინ ბუდ. 4. სპაბდეშან ქუჩიქ ასთ.
5. დწრე ოთაყეშან ბოზორგ ასთ. 6. ფესწრე ბოზორგე შომა
ინჯასთ. 7. დეჰე შომა ქოჯასთ? 8. დწრსე მა დოშვარ ნა-
ბუდ. 9. ჩაყუშაჲე ბოზორგე მვნ დწრ ოთაყ ნისთ. 10. მა-
დადე სიჲაჰე შომა ხუბ ასთ. 11. დოხთწრე შომა ბე დეჰ
რწათ. 12. ფესწრწმ დო ჯოქთ ქაწჷ ავეწრდ. 13. ანჷა ჰაშთ
ქილო სიბ ბაწრაჲემან ავეწრდწნდ. 14. ხანეჲე ინ ქარგა-
ჷა შწსთ მეთრე მორაბაჰე ასთ. 15. ქაწჷმაჲე შომა დწრ
ოთაყე მვნ ასთ. 16. ზამინ ქორეჲე ქამელ ნისთ. 17. ან
საწინე დწრ ჯაზა ბე დოჲრე ზამინ გაწრდიდ. 18. ჰაშთ
დაყიყე თულ ქეშიდ თა ბე შომა რასიდამ. 19. მაშინე
ბოხარ საწჷჲე თოჲლიდ რა ბალა ბორდ. 20. ვაზიწჲე ზწ
ჰეწჷჲე ქუდწჷან ვა თაწჷიჲეჲე ლეზას ბუდ.

გაკვეთილი №51

ისწავლეთ სიტყვები:

حرکت وضعی	(ჰარექაწჷე ვაზი)	- დედაშიწის სადღელამისი ბრუნვა
حرکت انتقالی	(ჰარექაწჷე ენთეყალი)	- დედაშიწის ტრიალი მზის ირგვლივ
شمس	(შამს)	- მზე
محور	(მეჰვარ)	- დერძი

წაკითხეთ და თარგმნეთ:

زمین در هر ۲۳ ساعت و ۵۶ دقیقه که ما آنرا یک
بار از مغرب به مشرق بدور محور خود میگردانیم

این حرکت را حرکت وضعی نامند. حرکت دیگر زمین حرکت انتقالی به دور کره خورشید میباشد. حرکت انتقالی زمین به دور آفتاب در مدت ۳۶۵ روز و ۵ ساعت و ۴۸ دقیقه و ۵۰ ثانیه طول میکشد که آن را یک سال شمسی میگویند.

დავალება №87. უპასუხეთ შეკითხვებს:

۱. شبانه روز چیست? ۲. حرکت وضعی چیست? ۳. حرکت انتقالی چیست? ۴. سال شمسی چیست?

დავალება №88. №37, 39 დავალებები შეასრულეთ სპარსული დამწერლობით.

გაკვეთილი №52

ისწავლეთ სიტყვები:

استوا	(ესთივა)	- ეკვატორი
انسان	(ინსან)	- აზნაირი
تصور کردن	(თხსანვორ ქვრდენ)	- წარმოდგენა
تقسیم کردن	(თყსიმ ქვრდენ)	- გაყოფა, განაწილება
تله	(თეჟე)	- ნაჭერი, ნაგლეჯი
جست	(ჯვჰვანთ)	- მიმართულება, მხარე; მიზეზი
دایره	(დაჟერე)	- წრე; დაირა
رفته رفته	(რჰეთე-რჰეთე)	- თანდათანობით, ნელ-ნელა
عبارت بودن از	(ებარათ ბუდენ აზ)	- შედგომა (состоять из)
فرعی	(ჭარყი)	- მეორეხარისხოვანი
قطب	(ყობ)	- პოლუსი
محیط	(მოჰიო)	- პერიმეტრი; გარემო
مدار	(მდარ)	- პარალელი
مساوی	(მოსავი)	- ტოლი
موازی	(მოვაზი)	- პარალელური
نیمکره	(ნიმქორე)	- ნახევარსფერო

مشرق، مغرب، جنوب و شمال جهت های اصلی هستند. بین هر دو جهت اصلی چند جهت فرعی میتوانیم داشته باشیم. جهت های فرعی مهم عبارتند از: شمال شرقی، شمال غربی، جنوب شرقی و جنوب غربی. در فاصله مساوی از دو قطب ما میتوانیم یک دایره بزرگ که محیط آن ... ۶۰ کیلومتر باشد دور زمین تصور کنیم. این دایره بزرگ استوائ نام دارد. دایره استوائ زمین را به دو نیمکره مساوی: نیمکره شمالی و نیمکره جنوبی تقسیم میکند.

با دایره های دیگری که در دو نیمکره به موازات استوائ میکشند کره زمین را به تکه هایی تقسیم کرده اند. این تکه ها به طرف قطب شمال و قطب جنوب رفته رفته کوچک و کوچکتر میشوند. به دایره هایی که بدینسان در روی زمین به موازات استوائ تصور میکنیم مدار گویند.

დავალეზა №89. შეპასუხეთ შეკითხვებს:

۱. جهت های فرعی کدامند؟ ۲. خط استوائ چیست؟ ۳. مدارها به موازات کدام خط کشیده شده اند؟ ۴. دایره استوائ کره زمین را به چند قسمت تقسیم میکند؟

დავალეზა №90. №71 დავალეზა შეასრულეთ სპარსული დამწერლობით.

გაკვეთილი №53

ისწავლეთ სიტყვები:

ایجاد کردن	(იჯად ქარდენ)	- შექმნა
برش	(ბორეშ)	- ჭრილი
جوان	(ჯუან)	- მსოფლიო
رصدخانه	(რედსანე)	- ობსერვატორია
سنجیدن	(სენჯიდენ)	- შეფასება, გაზომვა

طريق (თბრყ)	- ხერხი, გზა
عنوان (ენვან)	- ტიტული, სათაური; ვითარება
قاچ (ყაჩ)	- ნაჭერი (მაგ. საზამთროსი)
گرتیب (გრინიჩ)	- გრინვიჩი
لندن (ლნდნ)	- ლონდონი
مبدأ (მბდ)	- დასაბამი, დასაწყისი
محدود (მბდუდ)	- შეზღუდული
نصف النوار (ნესფონნვარ)	- მერიდიანი

წაკითხეთ და თარგმნეთ:

ما میتوانیم برشوائی به طریق دیگر در کره زمین ایجاد کنیم. اگر خط برش ما این بار از دو قطب بگذرد بادو برش یک قاچ از کره به دست میاوریم. نیمه دایره هایی که هر قاچ کره را در سطح آن محدود میکنند طول مساوی دارند. به همین ترتیب ما میتوانیم نیمه دایره های بسیار در روی زمین تصور کنیم، آنها را نصف النوار نامند.

فاصله نصف النوار از نصف النوار مبدأ (نصف النوار گرینیچ) سنجیده میشود. خواه این فاصله در شرق نصف النوار مبدأ باشد یا در غرب آن. نصف النوار گرینیچ از رصدخانه گرینیچ نزدیک لندن میگذرد و همه کشور های جهان آن را به عنوان نصف النوار مبدأ شناخته اند

დავალება №91. უბასუხეთ შეკითხვებს:

1. نصف النوار چیست؟ 2. نصف النوار مبدأ کدام است و از کدام رصدخانه میگذرد؟ 3. کشور های جهان کدام نصف النوار را به عنوان نصف النوار مبدأ شناخته اند؟ 4. نصف النوار تیلیسی در غرب یا شرق نصف النوار مبدأ واقع است؟

დავალება №92. №73 დავალება შეასრულეთ სპარსული დამწერლობით.

ისწავლეთ სიტყვები:

البرز	(აღბორზ)	- ელბრუსი
انك	(ანდჰქ)	- ცოტა, მცირე
برخوردار بودن	(ბჰრხორდარ ბუდჷნ)	- სარგებლობა
پناور	(ფჷჷნავარ)	- ფართო
ترکيه	(თორქიე)	- თურქეთი
تسام	(თჷმამ)	- სრული, მთელი
جلگه	(ჯოღე)	- ველი
خزر	(ხჷზერ)	- ხაზარი (კასპიის ზღე)
زاگرس	(ზაგროს)	- ზაგროსი (მთაგრეხილი)
سليمان	(სოლეამან)	- სოლეამანი (სოლომონი)
ضلع	(ზელც)	- ფერდი, წახნაგი
عربستان سعودی	(არაბისტანი სეჷჷდი)	- საუდის არაბეთი
کوهپایه	(კეჷჷჷჷჷჷ)	- მთის კალთა
لبه	(ლბე)	- კიდე, პირი, ნაპირი
مازندران	(მაზანდარან)	- მაზანდარანი
مثالث	(მოსალჷს)	- სამკუთხედი
مساحت	(მჷსაჷჷჷ)	- ფართობი
معتدل	(მოყთჷდელ)	- ზომიერი
مقام	(მჷყამ)	- ადგილი, დანამდებობა
مقایسه کردن	(მოყჷჷჷჷჷჷჷჷჷჷჷჷჷ)	- შედარება
ناحیه	(ნაჷიე)	- რაიონი
نظر	(ნჷზერ)	- შეხედვა; თვალ'აზრის
وسیع	(ვჷსიე)	- ფართო

წაიკითხეთ და თარგმნეთ:

ایران ۱,۶۴۸,۱۹۵ کیلومتر مربع مساحت و بیش از ۳۵ میلیون جمعیت دارد. ایران در ناحیه جنوب غربی آسیا قرار دارد و در میان شورهای این ناحیه هم از نظر وسعت و هم از نظر جمعیت در مقام دوم است: از نظر وسعت بعد از کشور عربستان سعودی و از نظر جمعیت

بعد از ترکیه.

فلات ایران شبیه به یک مثلث است. در امتداد ضلعهای این مثلث رشته کوه های بلند قرار دارند: ۱- رشته کوه البرز و امتداد آن در شمال. ۲- رشته کوه زاگرس و امتداد آن در مغرب و جنوب. ۳- رشته کوه سلیمان در مشرق. این رشته کوه ها لبه های فلات ایران را تشکیل میدهند.

قسمت پهنای از ایران آب و هوای صحرائی و نیمه صحرائی دارد. جا های کوهمستانی ایران دارای آب و هوای معتدل کوهمستانی است. جلگه ها و کوهمپایه های کناره دریای مازندران (خرم) از آب و هوای معتدل خرمی برخوردار است. اگر مساحت ناحیه آب و هوای صحرائی و نیمه صحرائی را با مساحت کل ایران مقایسه کنید، می بینید که قسمت بسیار وسیعی از کشور ایران در ناحیه آب و هوای صحرائی قرار دارد. مساحت این سرزمین اندکی کمتر از سه ربح مساحت تمام ایران است.

დავლება №93. უბანსაჲცე შეკიბხეგბს:

۱. ایران از نظر وسعت و جمعیت در ناحیه جنوب غربی آسیا چه مقامی دارد؟
۲. رشته کوه های که لبه های فلات ایران را تشکیل میدهند کدام اند؟
۳. آب و هوای جلگه ها و کوهمپایه های کناره دریای خرم چگونه است؟
۴. قسمت بسیار وسیع ایران در کدام ناحیه آب و هوای قرار دارد؟

დავლება №94. №75 დავლება შეასრულეთ სპარსული დამწერლობით.

გაკვეთილი №55

ისწავლეთ სიტყვები:

اتصال داشتن	(ეთესაღ დაშდნ)	- კავშირის ქონება
به ندرت	(ბე ნოდრძთ)	- იშვიათად
پائین	(ფაცინ)	- ძირს, დაბლა

پست	(ფსთ)	- დაბალი
دلیل	(დჳლილ)	- მიზეზი, საბუთი
دنباله	(დონბალე)	- გაგრძელება
ریزش	(რიზეშ)	- მოსვლა (წვიმის); დაც- მენა
طرف	(თარჳფ)	- მხარე
عامل	(ამელ-ამეამელ)	- ფაქტორი
فشاردن	(ფეშორდჳნ)	- შეკუმშვა, შემჭიდროება
محصور	(მჳჰსურ)	- შემოფარგლული, შემოზღუ- დული
مرتفع	(მორთჳჴჳც)	- მაღალი
مرطوب	(მჳრთუბ)	- ნოტიო, ნესტიანი
منبسط	(მონბჳსეტ)	- გაფართოებული
وزش	(ვჳზეშ)	- ქროლა, დაბერვა
وزیدن	(ვჳზიდჳნ)	- ქროლა, დაბერვა

წაკითხეთ და თარგმნეთ:

بادهای مرطوبی که در دوره سرد سال از شمال، شمال غربی و
مغرب به طرف ایران می‌وزند عامل اصلی ریزش باران در ناحیه صحرائی و
نیمة صحرائی هستند. بخار آب موجود در این بادهای هنگام برخورد به کوه‌های
مرتفع غربی فشرده می‌شود و به همین دلیل در قسمت کوهستانی و کوهپایه
باران و برف بیشتری می‌بارد. دنباله این بادهای هنگام رسیدن به قسمت
پست صحرائی که گرم‌تر از کوهستان و کوهپایه است گرم می‌شود و بخار
آب موجود در آن منبسط می‌گردد. به همین دلیل در قسمت پست
صحرائی به ندرت و بسیار کم باران می‌بارد.

بخار شدن آب دریای مازندران، جریان هوا و وزش بادهای سرد و
خشک شمال و شمال شرقی و بادهای نیمه مرطوب شمال غربی و چگونگی امتداد
کوه‌های البرز که مانند دیواری بزرگ در جنوب ناحیه معتدل خیزی قرار گرفته عوامل
مهم ریزش باران در ایران هستند.

دریاچه مازندران (خرز) بزرگ‌ترین دریاچه جهان است. این دریاچه را

به سبب اینکه بسیار پرنای و راست دریا میگویند. دریای مازندران در گذشته بسیار پرنای و تر از امروز بوده و با آبهای اقیانوسها اتصال داشته است اکنون این دریا نه تنها مانند دریاچه ای در میان خشکی ها محصور است بلکه سطح آب آن نیز از سطح آب اقیانوسها در حدود ۲۸ متر پایین تر است.

დავალეზა № 95. უპასუხეთ შეკითხვებს:

1. عامل اصلی ریزش باران در ناحیه صحرائی و نیمه صحرائی ایران چیست؟
2. چرا در قسمت پست صحرائی باران به ندرت میبارد؟ 3. عوامل مهم ریزش باران در مازندران چیست؟ 4. دریای مازندران در گذشته چگونه بود؟

დავალეზა №96. 34-35 გაცვეთილების საკითხავი

ტექსტები დაწერეთ სპარსული დამწერლობით. №II ტაბულის მიხედვით გაეცანით სტამბურ ასოებს.

შენიშვნა: მომდევნო ხუთი მეცადინეობის გან-

მავლობაში №№36-42 გაცვეთილების საკითხავი ტექსტები დაწერეთ სპარსული დამწერლობით.

آهو

آهو حیوان قشنگ صحرائی است. بعضی از آهوها شاخ کوتاه دارند، بعضی شاخ بلند. آهو دمش کوتاه، زیر شکمش سفید است و چشمهای سیاه. دست و پای آهو نازکست و خوب میتواند بدود. بچه آهو را میگیرند، در خانه ها نگاه میدارند. کم کم انس میگیرد و دیگر فرار نمیکند.

اسب

اسب حیوان نجیب قشنگی است. گردن اسب موهای بلند دارد که آنرا یال میگویند. پاهای اسب سم دارد. اسب شبیه میکشد. بچه اسب را کره میگویند. اسب سواری میدهد. گاری و درشکه میکشد، بار هم میرد ولی اسب سواری با اسب بارکش فرق دارد. اسب بارکش یابوست.

فیل

فیل حیوان بزرگ است. دو دندان دراز دارد. میان دو دندان فیل خرطوم بلند است که بینی او است. ما هرچه میخواهیم بخوریم با دست بزمیداریم و بدهان میگذاریم. فیل با خرطوم بر میدارد و بدهان میگذارد. پشت فیل تخت میگذارند و بر آن سوار میشوند. وطن فیل هندوستان است.

گاو نر، گاو ماده

گاو نر حیوان پر زور است. زمین را شخم میکند و گاهی بار میرد. گاو ماده شیر میدهد. از شیر کره، روغن، ماست، پنیر میسازند.

گوسفند

میش گوسفند است که شاخ ندارد. قوچ گوسفند است که شاخهای پیچیده دارد. بره بچه گوسفند است. بره ها در صحرا دنبال مادرشان میدوند

و بـع بـع مـیـکـنـنـد. گـوـسـفـنـد بـمـا پـشـم مـیـدـهـد. از آن پشـم جـوراب و پـیـراهن و پارچه های پشمی درست میکنند. از شیر گوسفند ماست و کره و روغن و پنیر و سبـزپـشـم مـیـسازنـد.

زنبور عسل

این پرنده کوچک زرد و سیاه که دو بال زیبا و چهار پا و دو دست دارد زنبور عسل است. زنبورهای عسل با یکدیگر زندگانی میکنند. پادشاه دارند پادشاه آنها از سایرین درشت تر و خوش اندام تر است. در برابر دشمن مانند سرباز صف میکشند، جنگ میکنند. زنبور عسل در بهار و تابستان صبح زود میرود، برگلهای نشیند، شیرینی گل را مکیده میآورد و در لانه خود جمع میکند. ما آن شیرینی خوشمزه خوشبورا که اسمش عسلست از خانه زنبور میگیریم و از خوردنش لذت میبریم. زنبور عسل از روی گل و گیاه چربی زرد رنگی میگیرد که اسمش موم است. موم پهای زنبور میچسبد، زنبور موم را میآورد بخانه و لانه های شش گوشه قشنگ و محکم میسازد.

کرم ابریشم

این حیوان که بال و پر درآورده و پروانه شده است یک روز کرم کوچکی بوده و از لعاب دهنش تار ابریشم میساخته. خوراک کرم ابریشم برگ توت است و با لعاب دهان تار ورشته نازک و لطیف بیرون میدهد و کم کم دور خودش می تند و خانه میسازد. آن خانه را پيله میگویند. هرکس آنرا ببیند گمان میکند حیوانک میان پيله مرده است، اما نمرده بلکه در خواب است. کم کم پر و بال بیرون میآورد. همینکه پر و بالش در آمد و از خواب بیدار شد هرگاه او را با حرارت نکشند پيله را سوراخ میکند و بیرون میرد. از ابریشم پارچه های حریر میافند، از آن پارچه ها لباسهای قشنگ میدوزند. در مملکت ما کرم ابریشم خوب تربیت میشود. در رشت بهتر و بیشتر از هر جای ایران ابریشم بعمل میآید.

تابستان

هوا در تابستان گرم میشود. روزها دراز و شبها کوتاه است. آفتاب میوه هارا زود میرساند و شیرین میکند، گندم وجود در صحرا زرد میشود. بزرگران گندم را اول درو کرده خرمن میکنند، بعد میکوبند و گاه آنرا از گندم جدا کرده گاه را برای آذوقه زمستانی حیوانات بانبار میبرند. گندم را باسیا برده آرد میسازند. جورا هم باسب و خر میدهند. مورچه ها در تابستان دانه جمع میکنند تا در زمستان آسوده باشند. سعدی میفرماید.

مورگرد آورد در تابستان تا فراغت بود زمستانش.

تابستان فصل خوبی است. بیشتر خوراک انسان و حیوان در این فصل آماده میشود.

پائیز

تابستان که گذشت پائیز میآید. گرما رفته رفته کم میشود، روزها کم کم کوتاه و شبها بلند میگردد. بادهای سرد میوزد، برگها زرد میشود و میریزد، باد برگهای خشک را بهر طرف میبرد. صفای باغ و بوستان میرود، گرمی و روشنائی خورشید بجا کمتر میرسد. با این همه پائیز فصل خوبی است، نه گرم است و نه سرد. میوه های بسیار دارد مانند انگور و سیب و گلانی و به و انار و خربزه. در پائیز آذوقه زمستان را فراهم میکنند. مردم شهری آرد و برنج و روغن و زغال و هیزم میخرند و انبار میکنند. مردم ده آذوقه خود را از صحرا بخانه میبرند و در زمینی که شخم کرده اند جو و گندم میکارند. باران میبارد، کشته ها سبز میشود، کم کم هوا رو سردی میرود و زمستان میرسد.

زراعت

زراعت بهترین کارها است. مرد زارع در بهار با گاو آهن زمین شخم میکند. این کار سه فائده دارد. اول، زمین نرم میشود، دوم، زمین زیر

ورو شده آفتاب میخورد و قوت پیدا میکند، سوم، ریشهٔ علفهای هرزه از زیر خاک بیرون افتاده میخشکد. در پائیز تخم بر زمین می افشانند و دوباره شخم میکنند و ماله میکشند تا هوار شود. مرزی بوندند که در وقت آبیاری همه جای آن آب میخورد. آرزوی زارع این است که پس از کاشتن تخم و سبز شدن آن باران بیاید. اول تابستان هنگام درو جواست. چند روز بعد گندم میرسد. آن را هم درو میکنند. وقتی که درو تمام شد از جو و گندم خرمن میسازند، خرمن را میکوبند، باد میدهند. باندازهٔ بلروخوراک یکساله انبار میکنند، باقیانده را میفروشند و از پول آن چیزهای دیگر میخرند.

لاک پشت و خرگوش

لاک پشتی و خرگوشی در صحرا بهم میرسیدند، رفیق راه شدند. خرگوش از راه رفتن لاک پشت بترسید آمد. گفت این آهسته رفتن تو ما را بمنزل نمیرساند. لاک پشت چون میدانست رفیقش حیوان تنبلی است گفت یا شرط ببندم تا کدام یک از ما بآن درختی که بالای تپه است زودتر میرسیم. خرگوش قبول کرد و گفت تو برو و من هم آمدم. لاک پشت براه افتاد. خرگوش باطمینان تیزپائی خود مشغول چریدن شد. یک مرتبه سرش را بلند کرد. دید نزدیک است لاک پشت برسد. آن وقت پا بدویدن گذاشت ولی هرچه کوشش کرد سودی نبخشید. لاک پشت بلرخت رسیده بود و خرگوش هنوز میدوید.

پوست خرس

دو رفیق با هم قرار گذاشتند بشکار خرس بروند. روزی بطرف جنگل رهسپار شدند و با هم میگفتند پوست خرس را میفروشیم و از قیمت آن چیزهای خوب میخریم و چنین وچنان میکنیم. اتفاقاً بخرس بزرگ خوش پشمی که از دور میآمد برخوردند. یکی از ترس بالای درختی رفت و دیگری چون تنها ماند و شنیده بود که خرس بمرده کاری ندارد خود را بمردن زد.

خرس آمد، اورا بو کرد و رفت. همینکه دور شد آن که بالای درخت بود پائین آمده از رفیقش پرسید که خرس بگوش تو چه گفت ؟ جواب داد دو نصیحت کرد یکی آنکه با رفیق ترسو بشکار خرس مرو. و دیگر آنکه پوست خرس شکار نکرده بفروش .

№1: 1. ონ დერჰოზოზრგ ვსთ. 2. ონ დერჰქურქქ ვსთ. 3. ონჰოთჰ ვსთ. 4. ონ ოთჰჰოზოზრგ ვსთ. 5. ონ ოთჰჰქურქქ ვსთ. 6. ონ სპიპ ვსთ. 7. ონ სპიპდერჰოზოზრგ ვსთ. 8. უ ქისთ? 9. უჰფედერ ვსთ. 10. უჰმადერ ნისთ. 11. ონ მერდჰოზოზრგ ვსთ. 12. უჰზინ ვსთ. 13. ონ ზინ ქისთ? 14. უჰმადერ ნისთ.

№2: 1. ოჰგერმ ვსთ. 2. ოპსპრდ ვსთ. 3. რაჰჰხუბ ვსთ. 4. სიპჰოიონ ვსთ. 5. მერპჰსოოხ ვსთ. 6. ონ ნინგჰ ზოზრგ ნისთ. 7. ონ სინიქქურქქ ვსთ. 8. ონ მერდჰხუბ ვსთ. 9. ონ ზინჰხუბ ნისთ. 10. ონ ოთჰჰსპრდ ნისთ. 11. ონ სპიპ ხუბ ვსთ. 12. რაჰჰოიონ ნისთ. 13. ონ სპიპდერჰხუბ ვსთ. 14. ონ სპიპდერქურქქ ნისთ.

№3: 1. მინჰფესპრ დერმ. 2. თოჰლოხთპრ ნადერი. 3. ონ ციპჰსიოჰ ვსთ. 4. მინჰსპიპდ ნადერმ. 5. ონ დერჰ სიოჰ ნისთ. 6. შიქჰოიონ ვსთ. 7. ონ ლოთჰჰხუბ ვსთ. 8. ონ ფესპრჰხუბ ნისთ. 9. თოჰხანგ ნადერი. 10. ონ მერპჰსიოჰ ნისთ. 11. უჰსპიპდ ნადერდ. 12. მინჰაო ნადერმ. 13. თოჰსინი დერი. 14. ონ რაჰჰსიოჰ ვსთ.

№4: 1. ონ რაჰჰსპიპ ნისთ. 2. ონჰაჰმერპჰ ნადერმდ. 3. ონ ზინჰფესპრ დერმდ. 4. მჰქეთჰ ნადერი. 5. ონ გოლჰსოოხ ვსთ. 6. მინ ქარ დერმ. 7. ონჰაჰქარ ნადერმდ. 8. ონ ფესპრქურ ნისთ. 9. ონ ლოთჰჰქარ ვსთ. 10. ონ მერდჰსიოჰ ნისთ. 11. ონ ზინჰქარ ნისთ. 12. ონ ქეთჰქურქქ ვსთ. 13. შიქჰხანგ ნადერიდ. 14. მჰქარ დერი.

№5: 1. ონ დერსჰასნ ვსთ. 2. ონ ქარჰ ლოშვირ ვსთ. 3. ფედერ ქოჰასთ? 4. ფედერჰ ონჰ ნისთ. 5. ონ

16. მადარე თო სინ ნადზე.

№10: 1. ნამდე მან ქოჯას? 2. ნამდე თო დარ
თასჲ ვსთ. 3. სინდე ბოზრგ ქოჯას? 4. სინდე ბოზრგ
ინჯას. 5. ხანდე თო ბოზრგ ნისთ. 6. ქურდე ანჲ
ქურქქ ვსთ. 7. ნამე ან დობარ ჩისთ? 8. ნამე ან დობ-
არქ გოლნარ ვსთ. 9. ჩამდე დეჲ ქოჯას? 10. ჩამდე
დეჲ ინჯას. 11. ნამე ან მარქ ჩისთ? 12. ნამე ან მარქ
გრე ვსთ. 13. ან მარქ ან ქოჯას? 14. ან მარქ ან
მარქ ვსთ. 15. ან ნამე ან დეჲ ვსთ. 16. ჩამდე ან
მარქ დარად. 17. ან ჩამდე სარქ ვსთ. 18. ან ჩამდე
ან სარქ დოთ. 19. ანჲ ჩამდე გარე ნადარად. 20. ან
მარქ ან მარქ ჩისთ.

№11: 1. მადდე სბზე ბოზრგ თო ქოჯას? 2. მ-
ადდე სბზე ბოზრგ მან დარ თასჲ ვსთ. 3. ნამდე
ფსარე თო ქოჯას? 4. ნამდე ფსარე მან ინჯას.
5. მან მადდე სიადჲ ხუბ დარად. 6. ან ფსარქ გარე
სარხე ხუბ დარად. 7. ჩამდე გარე მამ ქოჯას? 8. მ-
ზე ბოზრგ მამ ანჯა ჩისთ. 9. ანჲ ანჲ ხუბ ნ-
დარად. 10. ან დარე ხანდე ანჲ. 11. სბზე სარხე
ჲ ანჯას. 12. ან სბზე ხუბ ან ქოჯას? 13. ან ს-
ბდე ხუბ ან დეჲ მამ ვსთ. 14. ან ჩამდე დეჲ
მამ სარქ ვსთ. 15. ან ჩისთ? 16. ან მარად სიადჲ
მარინე მამ ვსთ. 17. ფსარე ბოზრგ მამ ქოჯას რად?
18. ფსარე ბოზრგ მან ან მარქ რად.

№12: 1. ან თო ქოჯას? ანჲ ქოჯას? 2. ან-
ბე მან დარ დეჲ ვსთ. ანჲ დარ დეჲ ვსთ. 3. მარ-
ბე ჲ ქოჯას? მარბჲ ქოჯას. 4. მარბჲ ჲ დარ თასჲ
ვსთ. მარბჲ დარ თასჲ ვსთ. 5. სბზე მამ მარინ
ვსთ. სბზე ან მარინ ვსთ. 6. სბზე ანჲ ბოზრგ ვსთ.

სპბპდღეშან # ბოზორგე ვსთ. 7. ღპრე ოთაყე ანჰან # ქუჩე ქ
 ვსთ. ღპრე ოთაყეშან # ქუჩე ქ ვსთ. 8. ანჰე ანჰან # გვრმ
 ნისთ. ანჰეშან # გვრმ ნისთ. 9. ყაღაღე ხუბე ფეღპრე თო #
 ინჰან ნისთ. ყაღაღე ხუბე ფეღპრე თო # ინჰან ნისთ. 10. მან-
 ღაღე სიამჰე შომან ქოჯანსთ? მანღაღე სიამჰე თან ქოჯანსთ?
 11. ბაზარე შანჰე შომან # ხუბ ვსთ. ბაზარე შანჰე თან #
 ხუბ ვსთ. 12. ქარე უ # დოშეპარ ვსთ. ქარანჰე # დოშეპარ ვსთ.
 13. რაჰე შირინე შომან # ხუბ ვსთ. რაჰე შირინე თან # ხუბ
 ვსთ. 14. შანჰე სპბპე მა # ხუბ ვსთ. შანჰე სპბპე მან #
 ხუბ ვსთ. 15. ფესარე ბოზორგე შომან # რაჰთ. ფესარე ბო-
 ზორგე თან # რაჰთ. 16. ინ მარდ # ანჰე დეჰე შომან ამანდ.
 ინ მარდ # ანჰე დეჰე თან ამანდ. 17. მა # სარღე მან ვსთ.

№13: 1. რაყუჰაჰე ბოზორგე ინ ზან ქოჯანსთ?
 2. რაყუჰაჰე ბოზორგე ინ ზან # დარ ოთაყ ვსთ. 3. ან ფე-
 სარჰე ანჰე ქოჯან მანღაღე? 4. ან ფესარჰე ანჰე დეჰე ამან-
 ღანდ. 5. ინ დოხთარჰე ბე ქოჯან რაჰთანდ? 6. ინ დოხთარ-
 ჰე ბე შანჰე რაჰთანდ. 7. დარსჰაჰე შომან # დოშეპარ ვსთ.
 8. მანღაღე სიამჰე ხუბე შომან # ინჰან ვსთ. 9. მანჰა-
 ჰე ბოზორგე ანჰან # ინჰან ნისთ. 10. სარსჰაჰე სოროხ # დარ
 ბაჰე ვსთ. 11. დანეშეჰე მან ბე ხანე რაჰთანდ. 12. ან
 მარდჰე ბე დეჰე რაჰთანდ. 13. ფესარჰაჰე ანჰან ინჰან
 ამანღანდ. 14. სპბპდჰაჰე შომან # დარ ან ოთაყ ვსთ.
 15. ინ დოხთარ # რანჰე ბოზორგე დარანდ.

14: 1. მანგირან, მანგირი, მანგირანდ, მანგირი, მანგირი-
 რი, მანგირანდ; ნამანგირან, ნამანგირი, ნამანგირანდ, ნამან-
 გირი, ნამანგირი, ნამანგირანდ; გერეჰთან, გერეჰთი, გერეჰთი,
 გერეჰთი, გერეჰთი; გერეჰთანდ; ნამანგირან, ნამანგირ-
 თი, ნამანგირი, ნამანგირი, ნამანგირი, ნამანგირანდ.
 2. მანგირი, მანგირი, მანგირი, მანგირი, მანგირი-
 სი, მანგირი, ნამანგირი, ნამანგირი, ნამანგირი-

სად, ნამინდევსიმი, ნამინდევსიმი, ნამინდევსინდ; ნევეშ-
 აში, ნევეშთი, ნევეშთი, ნევეშთიმი, ნევეშთიმი, ნევეშთინდ;
 ნანევეშთში, ნანევეშთი, ნანევეშთი, ნანევეშთიმი, ნანევეშთ-
 იმი, ნანევეშთინდ. 3. მისხორში, მისხორი, მისხორად, მისხორიმი,
 მისხორიმი, მისხორინდ; ნამისხორში, ნამისხორი, ნამისხორად,
 ნამისხორიმი, ნამისხორიმი, ნამისხორინდ; ხორადში, ხორადი, ხორადი,
 ხორადიმი, ხორადიმი, ხორადინდ; ნახორადში, ნახორადი, ნახორადი,
 ნახორადიმი, ნახორადიმი, ნახორადინდ.

№15: 1. ან დანეშეჟადი ან ინაშ რაქთინდ. 2. მაა
 ბე დეშ მირაშვი. 3. ან დონაშ # სიბ ხორად. 4. ფედარე
 მან ნამე ქორესთად. 5. დანეშეჟადი # ან დეშ ამადინდ.
 6. ანაშ # შირაბ ხორადინდ. 7. შომაშ ბე პაჟე მა ამადი.
 8. შომა ან ქოჯა მირადი? 9. შომა ბე ქოჯა მირაშვი?
 10. ფედარე შომა # ნამე ნევეშთი. 11. გერეჟთაშში.
 12. ანადრადში ინაშ.

№16: 1. ან მარდ # ფედარე მან ბუდ. 2. მაა # დარ
 ბაჟე ბუდი. 3. მან # დანეშეჟადი შომა პასთაში. 4. ან
 დონაშ # დანეშეჟადი შომა ნისთ. 5. დარსე შომა # ასან
 ვსთ. 6. ან ნევისანდრადი ბოზორგ ქოჯასთ? 7. ან # მან
 ნადრადი, ან # რაქთ. 8. მადარე შომა # ანაშ ბუდ. 9. რადე
 შომა # შირინ ბუდ. 10. თო # ფედარე ხუბ პასთი. 11. თო #
 ხუბ პასთი. 12. სინრადი ბოზორგე ანადრადი თაჟე ბუდ.

№17: 1. რაქთარ დანეშეჟ ბე შირი რაქთ. 2. დარ
 ან შირი ბოზორგ # სე ბაზარ პასთ. 3. ან # ან ბაჟე დეშ
 გრადე სორს ანადრად. 4. დო სინრადი ბოზორგე შომა # დარ
 თაჟე ვსთ. 5. ანაშ # რაქთარ მანადრე სიდაშ დარადინდ.
 6. მანადრადი სორს ან # ანაშ. 7. ან მარდ # დარ ხანე
 რაქთარ მიხ დარად. 8. მან # ან ან ზან ფანჯ ნამე გე-
 რეჟთაში. 9. ან ქოჯა ბე ქოჯა მირაშვი? 10. დარ ან დეშ #

მეშად ცსბ მესთ. II.მან # დევაზდჷ მადდუ სპზ ღ-
რამ. 12.მან # დარ დო ბაზარე ინ მჷრ ბუდამ.

№18: I.ფედარე მან # დო ჯოჰთ ქანჭი ავარდ.2.სე დესა
ქოთოშელვარე ანან # დარ თაჷ ცსთ. 3.სი ნაჭარ დანეშ-
ჯუ პზ მჷრ ამანდ. 4.ფესარე მან # შეშ ნოსხე ქეთაბ
ავარდ. 5.ანან # მანქო ქილოგერამ სიბ ჭერესთანდანდ.
6.თაჷდო ბოზარგე შოშ # სი მერთე მორბაჷც ცსთ.7.ან-
ან # სე საჷთ ვაჷთ დარანდ. 8.აქ სირ რაჷ # დანანმ.
9.ბისთფანჯ მანდდუ სიანჷ შოშ # ინჯასთ. 10.მან #
სე ნამე ნევეშანმ. 11.დო სიბ # პზ ანჯა თჷთანდ.12.ფე-
სარ # დო ლითრ შარაზე სარდ ავარდ.

№19: I.მადარ რი ავარდ? 2.მადარ # დო ქილრ სიბ
ავარდ. 3.ან ფესარჷა რი ავარდანდ? 4.ან ფესარჷა #
სე ქილრ შექარ ავარდანდ 5.მარდი, ქე ამანდ # ფედარე შო-
მა ბუდ. 6.სინრაჷ ბოზარგე, ქე დარ თაჷ ბუდ ქოჷასთ?
7 გოლნარ # ქეთაბ ვა მანდ დარანდ. 8.პსი, ქე დარ ბაჷ
ბუდ, ქოჷასთ? 9.ან დო ჯოჰთ ქანჭი, ქე ფედარანთ ავარდ,
ზე ქი დადი? 10.ან მარდუ თეჷრან ქოჷა რანქთ? 11.ინ #
ხანრაჷ ქარგარჷა ცსთ. 12.ხანრაჷ შომა # მესთ მერთე
მორბაჷც ცსთ.

№20: I.ან ნამე რაჷთო ბა მანდ ნევეშთი.
2.მადარანმ # ნანე გარამ რა ბე თო დად. 3.ინ ნამე პზ
ქოჷასთ? 4.ხანან დარ ბაზარ რი ქარდანდ? 5.გოლნარ
ქოჷასთ? 6.პზ ინჯა თა ხანრაჷთან # ნანდოფანჯ ქილო-
მერთ ცსთ. 7.ან დონთარ # პზ სობჷ თა მპზ დარ ბაჷ
ბუდ. 8.ანან # ქეთაბე თო რა ბე მან დანდ. 9.ან
სიბე სორხ რა # თო ხარდი. 10.უ # ნამეჷ ანან რა
ბე მან დად. 11.ინ შარაბ რა პზ ქოჷა ავარდი?
12.როსანმ # ინ ქეთაბ რა ბარაჷ შოშ ჭერესთანდ.

13. 66 වෙනි අවස්ථාවේ සහ 14. වෙනස්වීම්
 වන බව පෙන්වා දෙයි.

№21: 1.მან # ფას ეზ შომას ამანდამ. 2.დარ ბანარ #
ბაყე ბოზორგე მა ხუბ ასთ. 3.დარ ბაყე მა დერანხთ
ზიადდ ასთ. 4.დარ დეჰ # მა ბაყე ბოზორგე დარიმ. 5.დარ
შანრე მა # ბარჰ ბარრდ. 6.მან # ყებლ ეზ ამანდამ თო
ბე ხანე ამანდამ. 7.ჰანვამე შანრე მა # ხუბ ასთ. 8.ფე-
სარჰა ვა დონთარჰამე ხანვამე მა # დანეშეშ შოდანდ.
9.დარ ქუჰესთანვამე მა # დერანხთ ზიადდ ასთ. 10.მან #
სარდ ასთ. 11.ქანშამე შომას # გარმ ასთ. 12.დარ ბა-
ყე შომას # დერანხთჰა სანზ შოდანდ. 13.ინ გარლე სარხ რა #
ეზ ბაყე ფედარეთან ანვანდამ. 14.დარ ბანარ ქუჰეს-
თანვამე მა სანზ ასთ.

[illegible][illegible]

6. მე მა ქარ მიქონნდ. 12. შომა[↗] # მარტ ნაზნდი!

№25. მან ჩაე სმრდე შომა რა ნაბაჰმ ხორდ.
2. ან ქარგარჰა ბე ხანეჲე შომა ხაჰნდ ამად. 3. ინ
დანეშეჲე ფას აზ შომა ბე დანეშეჲაჰი ხაჰნდ რჰთ. 4. მან
გა მადარეთონ ბე ოთაჲე ბოზორგე ხანეჲე შომა ხაჰიმი
ამად. 5. თბიჲჲთ დარ დეჲე შომა ზიბასთ. 6. შომა დარ
ზემესთან ბე ქოჲა ხაჰიდი რჰთ? 7. მადარეთან დო ქრლო
შექარ ხაჰნდ ავარდ. 8. ან დო ჯოჰთ ქაჰში რა, ქე ფედ-
რეთან ავარდ, ბე ან ფესარ ბედეჲიდი. 9. ან ჩაჰარ და-
ნეშეჲე დარ დეჲე ესთერაჰმთ ხაჰნდ ქარდ. 10. ფას აზ დო
მაჰ ბე მოსქოჲ მოსაჰერანთ ხაჰიმი ქარდ. 11. მან სოჰი
საჲაჲეჲეჲეჲე თო რა ბიღარ ხაჰმ ქარდ. 12. ბაჲე მა დარ
ბაჰარ სპაჰ გე ხორჰმი ხაჰნდ ბუდ. 13. სინიჲე ბოზორ-
გე უ რა ბე ხანე ბეგარდი. 14. ან მარდე თეჰრანი ბე
დანეშეჲაჰი მა ხაჰნდ ამად.

№27: 1. ნახორჰმ, ნახორი, ნახორად, ნახორიმი, ნახო-
რიდი, ნახორანდ; 2. ესთერაჰმთ ბექონჰმი, ესთერაჰმთ ბექო-
ნი, ესთერაჰმთ ბექონად, ესთერაჰმთ ბექონიმი, ესთერაჰმთ
ბექონიდი, ესთერაჰმთ ბექონანდ; 3. ნამიხასთჰმი ბეხორჰმი,
ნამიხასთი ბეხორი, ნამიხასთ ბეხორად, ნამიხასთიმი ბე-
ხორიმი, ნამიხასთიდი ბეხორიდი, ნამიხასთანდ ბეხორანდ.

№28: 1. მა ფას აზ დო რუჰ მიხაჰიმი ბა მადარე-
თან ბე მოსქოჲ ბერჰვიმი; 2. როსთჰმი ბაჰად ბე ხანეჲე
მა ბეჰაჰად; 3. ფედარჰმი მიხაჰნდ ინ ნამე რა ბენე-
ვისად; 4. მა მიხაჰიმი სოჰი ბე მოსაჰერანთ ბერჰვიმი;
5. ნამჰგანესთჰმი ინ სინი რა ბე უ ბედჰჰმი; 6. მან გა
შომა ბაჰად ან აზ რა ბეგრირიმი; 7. შომა ბე ინ ბაჲ
მიჰგანედი ბერჰვიდი? 8. ინ ნამე რა ბაჰად ბა მადადე
სიჰაჰ ბენევისი; 9. ბაზარე შაჰარე შომა რა ბეგენიმი;
10. ოთაჲე შომა ნამიჰაგანად ბისთ მეთრე მორჰბჰჰ ბა-

შნდ.

№30: I. გუჟა, გუჟან, გუჟანდე, გოჭთე, გოჭთანი; ბაზ ქონა, ბაზ ქონან, ბაზ ქონანდე, ბაზ ქნრდე, ბაზ ქნრდანი; ყპრარ დარა, ყპრარ დარან, ყპრარ დარანდე, ყპრარ დაშთე, ყპრარ დაშთანი.

№31: I. დეჰე მა დრ ბჰჰარ დიდნისთ. 2. როსთჰმ ბე ხანეჟე მა ამდდნისთ. 3. ქეთაზე ფედრეთან ხანდნისთ. 4. გოლნარ ნმითჰვანდ ბე დანეშგაჰ ბეჟაჰდ. 5. გოლნარ ემ როსთჰმ გუჟან - გუჟან დარანდ ბე ხონე მირჰვანდ. 6. პზ პვეჰლე ფაჰიზ თა პვეხერე ზემესთან მა დრ მოსქრუ ბუღიმ. 7. დარსჰაჟე ზბანე ჭარსიჟე შომა ასან ნისთ. 8. მჰდადჰაი რა, ქე ფედრეთან ბე მჰნ დად, გოლნარ პზ მჰნ გერეჰთ. 9. სე ღჰსთ ქოთოშღვა-რე ან დანეშჰუ დრ თაჰყე ბოზორგ' სთ. 10. უ ნმითჰვანდ ჰნრჰი ბე შომა ბეზანდ.

№33: I. ან მჰრდ ნახასთ ქეთაჰმ რა ფჰს ბედე-ჰნდ. 2. ფედრჰმ პზ ფიშრჰჰთეთან ხოშეშ ამჰდ. 3. გოლნარ დრს რა ხუბ ამუხთ. 4. დანეშჰუ პზ ხანე ბირუნ ამჰდ ემ ბე დანეშგაჰ რჰჰთ. 5. დრ-ამჰდე ან ქარგნარ ქჰმ ნისთ. 6. ბჰრ-ხორდე მადრეთან ბა მჰნ ხუბ სთ. 7. როსთჰმ რაჰყუ რა დრ ჰენდეჰანე ჭორუ ქნრდ. 8. ფედრე ან დოხთარ დრ-გოზშთ. 9. მა დო რუზ ფიშ პზ მოსქრუ ბჰრ-გჰთიმ. 10. ანჰა პზ დოხთარეთან ხოშეშან მიაჰაჰდ. 11. შომა პზ შნრაზე სნრდჰმ ხოშეთან მიაჰაჰდ? 12. მჰნ ქეთაჰჰა რა ბე შომა ფჰს დადჰმ.

№35. I. შომა ზბანე ჭარსი მიჰჰჰმიდ? 2. ფედრჰმ გოჭთ ქე ან ფესნრჰა სიბჰაჟე ბაჰყე მა რა დოზდი-დე-ჰნდ, 3. მჰნ პზ შომა ხეჰლი ხოშჰმ მიაჰაჰდ. 4. პგნარ

ბე მწნ გოჭთე ბუდიდ, მწნ ბე ხანეჲე შობა მიაბმდმ. 5. მწნ ემრუზ შობა რა ბე ხანეჲე გოლწნარ ხაჰმ ბორდ. 6. ბისთ დჷყიყე ფიშ დანეშჷუჲან ბე დანეშგაჰ რწჷთწნდ. 7. ჰალა საჰთე ჰჷშთ სსთ ვა მწნ ბაჲაჲ ვზ ხანე ბირუნ ბერწვამ. 8. უ ჰწრჷჰაჲე მწნ რა ნწმიჷჰმწნდ, შობა ბე უ ბეგუი. 9. მა დწრ დეჰ ჷწყთ დო სსჰ დარიმ. 10. ემ-სალ თაბესთან მა ბე დეჰ ნწხაჰიმი რწჷთ. 11. ემშბ ფედწრეთან ბაჲაჲ ბე ხანეჲე მა ბეჲაჲაჲ. 12. ინ დოხთწრ ჰლყან ბიდარ შოდე სსთ. 13. მწნ ეთმინან დაშთამ, ქწ შობა შწრაბე სორხ რა ბე მა ხაჰიდ დად. 14. მა დირუზ ვზ მოსქრუ ბე თბილისი ამდმი (ბაზ-გაშთიმი).

№37: 1. თო ვზ მწნ ჩე მიხაჰი? 2. ჯა დწრ მწნ-ზელ ბემანიდ, ჯა ბა მწნ ბე დანეშგაჰ ბეჲაი. 3. ბე უ ბე ზწბანე ჷარსი გოჭთმ, ვმიმა უ ნწჷჰმმიდ. 4. დწრ ჷარხანე ბუდიმ, ვმიმა ან ჷარგწწრ რა ნწდიმი. 5. შობა ნამე რა ნწ თწწა ნევეშთი, ბლწქწ ბწრაჲე უ ჷერესთა-დიდ. 6. ბაზ ბე უ გოჭთწნდ: ვზ ჷოჷა ამდმი-ი? 7. წგწწრ თწვანესთი, ემშბ ბე ხანეჲე მწნ ბეჲაი. 8. მწნ ჰწმ ვზ სსბეთან ხოშმ მიაჲაჲ. 9. ემრუზ მწნ ბა ან ნევი-სწნდე ჰწრჷ ხაჰმ ზაჲ. 10. ინ ჷარგწწრჰა სწახერე მაჰ ბე ჷარხანე ნწმირწვანდ. 11. აბე ჩწშმიჲე დეჰე შობა ჰწმ ხეჲლი სწრდ სსთ. 12. დწრ ბწჰარ დერწხთჰაჲე ბაყე მა სწბზ მიშწვანდ. 13. ემრუზ ჰწმ მესლე დირუზ ჰწვა ქწმი სწრდ სსთ. 14. შწჰრე შობა ზიბასთ, ცაღი შწჰრე მა ჰწმ ხუბ სსთ.

№39: 1. ხანეჲე როსთამ ბირუნე შწჰრ ყწრარ და-რწდ. 2. ვზ ბაზარ თა ხანეჲე გოლწნარ სი დჷყიყე რაჰ სსთ. 3. მწწზელე შობა ფწჷლუჲე მწწზელე მასთ. 4. ზი-რე თაყე შობა ჩისთ? 5. ვზ ბალაჲე ბამე ხანეჲე მა მითწვანიდ დეჰეთან რა ბებინიდ. 6. ფოშთე ხანეჲე მა ბაყე ზიბაისთ. 7. დირუზ დო ნწჷწრ დანეშჷუ ნწზდე ან

ნევისანდე რაჭთან. 8. ფედარან ნესბან ბე ფედარეთან
 ზიხად ქარ მიქონდა. 9. მა რაჯეც ბე დარსე ქარსი ბა
 ჰმმ ჰმრაქ ზადიმ. 10. აზ სოხე თა ბე ინ საყბთ მა ბა
 ჰმმ ჰმსთიმ. 11. დანეშეუ ფოშე მიზ ნეშსთე-პსთ ვა
 ქარ მიქონდა (დარად ქარ მიქონდა). 12. სარე მიზ ბენე-
 შინიდ, ხორაქ ბეხორიმ. 13. ქეთაბ ვა მადად ვა ყალბე
 შომა რუაე მიზ პსთ. 14. მადარეთან ბე ხანეაე მა ამბა,
 ვა სინიე ბოზორგ რა აზ გოლნარ ხასთ. 15. დანეშეუ
 სარე ვაყთ ბე დანეშეაჰ ამბდე ბუდ.

№41. 1. ან დო დანეშეუ დარ ქელასე დარსე ხოდე-
 შან ნეშსთე ბუდნად. 2. უ ნამე რა ბა ყალამე ხოდუშ
 ნევეთ. 3. დო ნაჭარ დუსთე მან ბე დიდნან ხაჰნად
 ამბა. 4. ემრუზ ბარაე ანჰა ჩაეე შირინ დოროსთ ქარ-
 დმ. 5. ბეგუიდ როსთამ ვა გოლნარ ბე თაყე მან ნაბა
 ანად, ზირა ქე დარ თაყამ ჰმყბთ აექ სანდელი მანდე
 პსთ. 6. ფას აზ ჩაა ხორდნ მა ბე დანეშეაჰ მირავიმ.
 7. ხოდე უ რა დიშბ მან დარ ქარხანე დიდმ. 8. დუსთე
 შომა აზ მან ჩე მიხასთ. 9. მადარეთან დარ ბაყე ბო-
 ზორგე ზენდეგი მიქონდა. 10. ინ ბაყე ხოდეთან პსთ?
 11. გოლნარ ჩაშმჰაანუ რა ბასთ. 12. მან ვა ან ნევი-
 სანდე საყბთე ჩაჰმრონიმ დარ დანეშეაჰ ხაჰიმ ბუდ.
 13. ხუბ შოდ ქე ამბდიდ, ჩანდ საყბთ ვაყთ დარიდ? 14. ემ-
 რუზ ბა მადარეთან დარ ბარეაე შომა ჰმრაქ ხაჰიმ ზად.
 15. დანეშეუ, ქე ხედი (ზიხად) ჰმრაქ მიზნანად, ქან
 ქარ მიქონდა.

№43: 1. ბეჰთარინ დუსთამ დარ ბონგაჰე ნაშრე
 ქეთაბ ქარ მიქონდა. 2. ხოდე დანეშეაჰე მა აექ ბონგაჰე
 ნაშრე ქეთაბ დარად. 3. დანეშეაჰ ჰმმეუქ ქეთაბ მონთ-
 შერ მიქონდა. 4. ქეთაბი, ქე მან ხმრიდმ, გერან პსთ,
 ვაღი პრზანთარ აზ ქეთაბისთ, ქე შომა ხმრიდიდ. 5. ინ

სიბჭა ქოჯა ხარადე შოდნდ? 6.მწყლუმ შოდ,ქე შენდე-
ვანეჰა ხუბ ნაბუდ. 7.შომა თაბესთან ბაჰად ბე დეჰ
ბერავიდ. 8.ხოდე უ ბეჰთარინ ნევისანდედე შეჰრე მასთ.
9.ბეჰთარინ ჰოლუი, ქე თა ემრუხ ხორდე-ჰმ,პზ ბაყე
შომა ბუდ. 10.ბეჰთარინ ხანედე ხიჰაბანე მა მანზელე
ან ნევისანდე პსთ. 11.როსთამ დო სალ პზ გოლნარ ბო-
ზორგთარ პსთ. 12.ბეჰთარინ შერაბე სორხ რა დარ დეჰე
მა დოროსთ მიქონანდ. 13.ან ფესარ პზ ბოლანდთარინ
დერანთე ბაყე შომა ოთჰად. 14.ბეჰთარინ მივეჰა რა
დარ თაბესთან ვა ფაყიზ მითანვიდ ბეხარიდ.

№45: 1.შაჰად მორჰაბი პზ თარსე რუბაჰ ბე ჰმ-
ვა ფარვაჰ ქარდ. 2.შომა ფულ დარ ჯიბეთან პნსთ,ქე
ბე მან ბედანვიდ? 3.მან მიდანამ,ქე შომა მიხაჰიდ რი-
ზი დარ ბარედე ზანბანე ენგელისი ბარაჰ მან(ბე მან)
ბეგუოდ. 4.ფარსალ დანეშგაჰე მა ქეთაბე ხუბი დარ
ბარედე ზანბანე ჭარსი რაფ ქარდ. 5.შაჰად შომა ინ
ქეთაბ რა დარიდ? 6.პლბამე მან პმმიშე ბე შომა ქო-
მექხაჰამ ქარდ. 7.მან პვეპლ ამანდამ,ბე მან რაჰ
ბედე. 8.ფესარჰა პზ გორგ თარსიდანდ ვა ჭარარ ქარ-
დანდ. 9.ანჰა ნმანვენესანდ პზ ხოდ დეჰაჰე ქონანდ.
10.დარ ქარხანედე პარირბაჰიდე შეჰრე მა პარირე ხუ-
ბი თჰიდე მიქონანდ. 11.ფარირუხ ფედარამ ბარაჰ
მან ლებასე პბრიშემიდე ხუბი ხარიდ. 12.მარდომე მა
ელმ ვა პდამ რა დუსთ დარანდ. 13.მან პმმიშე ბე შო-
მა ეთმინან დაშამ. 14.ჭარდა საყმთე სედე ბაყდ პზ
ზოჰრ,ან ნევისანდე ბე დანეშგაჰე მა ხაჰად ამანდ.

№47: 1.დანეშგაჰე ბირუნე შეჰრე ყარარ დარანდ,
ველი პზ ანჯა თა მანზელე შომა ჭასელედე ზიჰადი
ნისთ. 2.შეჰრე შომა დარ მემრეყე თბილისი ყარარ და-
რანდ. 3.ბაყრედე მადარეთან ხემლი ქურექ პსთ. 4.დარ
ბაყე პმმსაჰედე მა დო ქარგარ ქარ მიქონანდ 5.რა-
ჰრი რაჰე შირინე ხუბი ბარაჰ მა დოროსთ ქარდ.

6. გოლნარ ხორაქე ხუბ ვა მივე ბჰრაჲე მა ავარდ. 7. ან სე ნაჭარ ხიჲანთქარ ნაბუღანდ, ანჲა ჭაყათ დოზდი მიქნარდანდ. 8. დარ შაქრე მა ბაყჲაჲე ესთერაჲათ ვა გოლნარჲა ზიჲად ასთ. 9. მარდომე მა აზადი რა დესთ დარბდ. 10. უ. გოროსნეგრე ჰეს ნამიქნარდ. 11. მაღარე როსთამ ბიჲარ ბუღ ვა უ რა ბე ბიჲარესთან ბორდანდ. 12. ან ქარგანარ დარ ქარგაჲე ბოზორგრე ქარ მიქონანდ.

№49: 1. ჰაჲე დარბდ სარდ მიშაჲედ. ბაჲად ლეზა- სე ზემესთანე ფუშიდ. 2. გოლნარ ნამაქნარ ვა გოლნარ რა რუჲე მიზე მა გოზაშთ. 3. დირუზ ფედარამ ბჰრაჲე შომა დო ჯამედან ხარიდ. 4. ან ხიჲანთქარ დესთჲაჲე ხუნინი დაშთ. 5. დირუზ სოჲჲე პლჲაქ დარ დაშთ ნამნაქ ბუღ. 6. ან მარდ აზ მან ფოროსეში ქარდ, ეგლი მან ნათამ- ვანესთამ ბე უ ჯაჲაბ ბედეჲამ. 7. შარაბე დეჲეთან ხარიდარე ზიჲადი დარბდ. 8. ბაყჲანე მა მარდე ჯაჲა- ნისთ. 9. ჰაჲაჲე უ ხეჲლი ბარეგანე ბე ნაზარეჲან მირასიდ. 10. გორგ დოზდჲქრ ბე გავე ნაზდიქ მიშოდ. 11. როსთამ ვა გუდარზ მიზე ბოზორგეთან რა ბე ასანი ბოლანდ ქარდანდ. 12. ბე ახარ რესანდანე ინ ქარ ბჰ- რაჲე ან დანეშმანდარ დოშეარ ნისთ. 13. ან ზან ბიჲარ ასთ, ჭეშარე ხუნე უ ბოლანდ ასთ. 14. ბა ვოჲუდე ინქე უ აჲე სთე ჰარჲ მიზანდ, მა აზ ჰარჲაჲაშ ჩიზი ნაჭაჲ- მიდომ.

№51: 1. თაბესთან მა ბჰრაჲე ესთერაჲათ ბე ქე- ნარე დარჲა ხაჲომ რაჲთ. 2. ჲა დარ მანზელ ბემანიდ, ჲა ბა მან ბე დანეშგაჲ ბეჲაიდ. 3. რუდხანეჲე ქურექრ დარ ნაზდიქიჲე დეჲე მა ჯარისთ. 4. ხაქე გოლნანე შო- მა ბჰრაჲე გოლნთან მონასეზ ნისთ. 5. დარ დეჲე მა აზ აბე რუდხანე ესთეჲადე მიქონანდ ვა ჩაჲ ნამიქნანდ. 6. შარაბე შომა ხეჲლი ხუბ ასთ, თანენეშინი ნადარბდ.

7. შპტრე შობა დწრ მწყრბე გორჯესთან, ქწნარე დწრძა
 ყწრარ დარწდ. 8. ბეჰთწრინ დერახთჰაჲე მივე დწრ ბაყე
 შობასთ. 9. ჰწმსაჲეჲე შობა ჭასელეჲე ბეწნე დო დეჰ
 რა ბე სორჰსთ ფეწმჰუდ. 10. ფწს აზ ხორდ შოდწნ სწნგ-
 ჰაჲე ბოზორგ ბე შენ ვა მასე თაბდილ მიშწწწწდ. 11. აწ
 მწრდ წწხასთ დწრ რუდხანე შეწა ბექონაწდ. 12. აწწრ
 დწრ-ამაწდე აწ სე მწრდ რა ჯაბყ ბექონიმ, ფჰლე ზიადი
 თაშქრწლ მიშწწწდ. 13. რაჰე დიგაწრი წაბჰუდ, დანეშჰჰჰაწ
 მიბაჲესთ აზ აწ დეჰ ობჰრ ქონაწდ. 14. აწწრ ფჰლე ხორდ,
 დწრ ჯიბაწთ დარი, ბე მწწ ბედეჰ.

№53: 1. სალე ფიშ როსთაწმ ვარედე დანეშგაჰ შოდ
 (ბე დანეშგაჰ ვარედ შოდ). 2. შპტრე მა დწრ დწრრეჲე
 რუდხანე ყწრარ დარწდ. 3. ვაყთი ქე უ რაყუ რა ბე სწწგ
 ზაწდ ჯაბჰეშე ჯაბაყე ბე წაზაწაშ რასიდ. 4. გოლწნარ იწ
 ნამე რა ბე ვასილეჲე ფედაწრეთაწ ბე მწწ რესანდ. 5. გუდაწზ
 თა ნოქე აწ დერახთ რაბთე ბჰუდ ბალა. 6. ჰენ-
 გამე რაბყდ-ო-ბაწყ ზირე დერახთე ბოლწწდ წაბაჲაწდ
 ბეისთიდ. 7. აზ დურ დო თაფფე ფეწდა შოდ. 8. პლბათე
 ჰაწვაჲე ჯაწგაწლ ბეჰთაწრ აზ ჰაწვაჲე ბიჲაბაწ წსთ. 9. ბა-
 რაწ ბე აწდაზეი შაწდიდ ბჰუდ, ქე მა წაწაწწწწწწწწ აზ
 ხანე ბირჰუნ ბერაწვიმ. 10. გუდაწზ ქეწაბე ზაწხიმი ბაწრა-
 ჲე ბაწჩეჰე ხაწრიდ. 11. იწ სინი აზ ჭელეზ სახთე შო-
 დე წსთ. 12. გაჰ-გაჰ მა ბაწრაჲე ესთერაჰაწთ ბე დეჰე
 აწა მირაწვიმ. 13. ბე დანეშჰჰჰაწ ბეგჰიდ, აექ-ბე-აექ
 ვარედე ქეწასე დაწრს ბეშაწწწწდ. 14. ფწს აზ შეწიდაწე
 ჰაწრაბაჲე გოლწნარ ფედაწრ ხაწშმაწლუდ შოდ. 15. ემრუზ სა-
 ყაწთე ჰაწთე სობა აწ ნევისაწწწწწწწ ბოზორგ ვარედე
 მოსქრუ შოდ. 16. აწჯა ბა ნევისაწწწწწწწ ჯაწვან დაწრ
 ბარეჲე ქეწაბაჲე ნრუ ჰაწრ ზაწდაწდ.

დწნე მწწწელემან ჩუბ ნწმისუზანიმ. I2.დწრ პთრატე
შწჰრე მა ჟწწგწწწ თწბიცი ზიადე წსთ. I3.დწრ ან ჟწწ-
გწწწ მივეწაჲე ჟწწგწწლი ბესჲარ წსთ. I4.მივეწა რა რუ-
ჲე სინიჲე ბოზორგ ბეგოზარიდ ებ ბე ოთაყეთან ბება-
რიდ. I5.ბწჩეჲე ან ზწწ საღემ ბე ნწზარ ნწმირესწდ.

ჩ59: I.მაღექინე ბოზორგ დარაჲე ჰეზარჰა დე-
ჰათ ებ ყწწწბათ ბუღწწდ. 2.ეცთესაბიჲუნ დწრჰაჲე ქარ-
ხანე რა ბწსთწწდ. 3.დწრ იწ ღორუს ქწწწმათე ბესჲარი
რა ნწწაჰმიდწმ. 4.მწყალათე აწ ნევისწწდღე ხეღლი ხან-
დწწწსთ. 5.გოწწწარ აზ ემთეჰანათ ნწმითბრსწდ. 6.დწრ
ღეჰე მა ჰეწგანათე აჰლი ზიადე წსთ. 7.დწრ თწმამე დე-
ჰათ ებ ყწწწბათე გორჟესთან სოთუთე ეღექთრისითე ქე-
შიღე შოღე წსთ. 8.ჰწრმაჲეშათე შომა რა ბე ფეღბრწმ
გოწთწმ.9.მივეწათე ჟომჰურიჲემან ხწრიდარე ბესჲარ
ღარწდ. I0.წსამიჲე აწ დანეშჟუჲან რა ბწრაჲე მწწ ბე-
ნევისიდ. II.როჰწყაჲე ხაჰწრწთ ფწს აზ დო მამე ბე მოს-
ქოუ ხაჰწწდ რწჰთ. I2.ემთეჰანათ ბწყზი ოწყათ ბიშ აზ
სე ჰწჰთე თულ მიქეწწდ. I3.აზბარ ჰწრავან წსთ,შომა
ხწბარე ხუბ ჩე ღარიდ? I4.აწ ნევისწწდღეჲე ეწგელისი
ნევეშთეჰაჲე ხოდ რა დწრ ბარეჲე მოლუქ ვა ებზაჲეჰე
აწჰა ბწრაჲე მა მიხანდ. I5.უ თწმამე საღ მწშყულ ბუღ.

ჩ6I: I.ჰწრ შწსსი ებზიჰეი დარწდ. 2.ჰწმ ბწრა-
ჲე მწწ ებ ჰწმ ბწრაჲე შომა ებზაეჰეი თწყაინ შოღე
წსთ (ქწრღე აწდ). 3.ღირუზ ეთეჰაყწწ ბა ბწრადბრე-
თან ბწრხოოდ ქწრდწმ. 4.გოწწწარ ჰწყიყბთწწ დანეშჟუჲე
ხუბისთ. 5.მივეწაჲე ბაყე შომა ჰოუყოლადე შირინ ბუღ.
6.ქარე შომა ღაწწლაჟ წსთ. 7.დო ჰწჰთე ფიშ რუზე ემ-
თეჰან რა თწყაინ ქწრდწწდ. 8.ღირუზ მოუყეცე ყორუბე
აჰთაბ ასმან ყერმეზ ბუღ.9.ერთეჰაყე ხანეჲე მა სი
მეთრ ასთ. I0.ქწშთიჰაჲე ჟომჰურიჲე მა დწრ ოყაანუსა

პირველთ მთქონდნდ. 11. პნვაფრმა საყბთე პნშთე სობჰ
დმრ ქორუდგაჰ ქორუდ ამპდ. 12. ეხთერაყათე დანეშმპნ-
დანე ჯომჰურიიე მა პპმმიამთე ბოზორგრ დარნდ.
13. ბარეჰა დმრ აბე სმრდე რუდხანე შენა მიქმრდნდ.
14. შომა ემთეჰანათე დოშეარე დმრ ფიშ დარიდ. 15. ზა-
ჲად ქქთაბე ზანხიმე შომა ნმზდე ბმრადმრჰ ბაშმდ.

№63: 1. რნდ დმრ სნდე მმრდომე ჯომჰურიიე გორ-
ჯესთან დმრ შმჰრ ზენდეგრ მიქონდ? 2. პმსაჲეჰაჲე
ირან დმრ მმშრეყ პჰყანესთან ეპ ფაქესთან პნდ. 3. მმშ-
ჰურთმრინ ყოლჲე რეშთე ქუშჰაჲე ყპჰყაზ ქოღამ პსთ?
4. დმრ გორჯესთან ქმვირ ეპ სმჰრა ვოჯუდ ნმდარნდ.
5. მოჰე მთმრინ რუდე გორჯესთან პზ შმჰრე თბილისი მი-
გოზმრნდ. 6. დმრ გორჯესთან დმრჲარეჲე ბოზორგ ვოჯუდ
ნმდარნდ. 7. დმრსე ჯოყრაჰაჲ ასან ნმზუდ. 8. ხნლიჯე
ჰმრს ქოჯა ყმრარ დარნდ? 9. ფაქესთან დმრ ქოღამ ნოყ-
თეჲე ასაჲე ყმრარ დარნდ? 10. ინ რუდხანეჲე ქუჩექჰზ
ქუშჰაჲე დეჰე შომა შორუყ მიშმეპდ. 11. სნნაჲეყე ჯომ-
ჰურიიე მა ბმრჲე ჯომჰურიჰაჲე ბმრადმრე დიგმრ პპმ-
მიამთე ბესჲარ დარნდ. 12. ჯმმეყამთე გორჯესთან ყპ-
რიბე ფმნჯ მილჲუნ ნმჰმრ პსთ. 13. მმშჰურთმრინ ბაზა-
რე შმჰრე მა დმრ შმმალე შმჰრ ყმრარ დარნდ. 14. ინ
სნნდალი რა დმრ ან გუშეჲე თაყ ბეგოზარ.

№65: 1. დანეშჲეჲან დმრ ბარეჲე სნნაჲეყე გორ-
ჯესთან პმრჰ მიზმდნდ. 2. ქარხანეჲე ომდეჲე ზორბე
ამპნე გორჯესთან დმრ შმჰრე რუსთავი ყმრარ დარნდ.
3. ნმსაჯი ნიზ რეშთეჲე მოჰემე სნნაჲეყე გორჯესთან
პსთ. 4. ემრუზ დმრ ირან ქარხანეჰაჲე ზიჲადი პმსთ,
ქე მმჰსულათე სნნეპთი თოულიდ მიქონდნდ. 5. მმსრმჰე
შექმრ დმრ ჯომჰური ბიშმმრ პზ თოულიდე ან პსთ.
6. თოულიდე ელექტრისითე პმმ პპმმიამთე ბოზორგრ და-

რძდ. 7.დმრ ჯომჭურიდე მა ქარხანეშადე ხოსუსი ნისთ, 8.მმჰსულათე სნწყთიდე ჯომჭურიდე მა დმრ ხარეჯე ნიხ ხმარიდარ დარძდ. 9.შმრბასაზი დმრ გორჯესთან საბეყედე თულანი დარძდ. 10.ირან ბე ემსილედე ლულედე გაზ ჰზ საჰელე ხმლიჯე ჭარს ბე ჯომჭურიდე მა გაზ მირესანძდ. 11.ბა ვოჯუდე თოუსეყედე რუზმჭზუნე სნაყეყე ყზზაი, ჰნნუზ მმჰსულათე თოულიდ შოდე ქმჭაქე ეჰთიყაჯათე მმრდომ რა ნჰმიდეჰმძდ. 12.სჰჰმე დანეშმმნდანე გორჯი დმრ ქარი სნწყთი ქმრდმნე ქმშემმრ ყაბელე თმეჰჯოჰ ჰსთ. 13.ქარხანედე მა ლულეშადე ხუბი მისაჰმძდ. 14.ჰქმუნ მა დარაყე სნაყეყე სნგინ ვა სჰზოქე ფიზროლუ ჰმსთიმ.

№67: 1.დმრ ქმშემმრე მა ბე ემსილედე მავმდე ში-
მიყაი, ჰზზარჰადე მმხსუს ემ ჰნეაფეჰმა ბა ჰნშმრათე
ზიყანაცმრ მობარეზე მიქონმნდ. 2.დმრ დეჰე მა ფმშე
ზიყად ჰსთ, ბაყად თური რა ბე ანჯა ბეზმარიმ. 3.ლეზასე-
თან ქმსიქ შოდე ჰსთ, ან რა თმმიზ ქონიდ. 4.რუსთაყა-
ანე გორჯესთან ჰზ ხმთმრე მმლმზ იმმნ ჰჰსთმნდ. 5.ფმს
ჰზ ანქე აბე რუდხანე ჰზ შმჰრ მიგოზმრძდ, ხეჰლი ქმ-
სიქ მიშმეჰმძდ. 6.ქმშემმრზანე გორჯესთან ჰზბრიშმე თ-
ბიყი ემ ჰსმლ ბესყარ თმჰიდე მიქონმნდ. 7.რუსთაიყან
ყზზაყე ზემესთანე ხოდე რა ჰნდუხმძდ. 8.დირუზ ჰნეა
ბარანი ბუდე, ჰმზბურჰა ნმთმეანესთმნდ ფმრვაზ ქონმნდ.
9.მმრდომე შოჰრმცი ბმრაყე სნწყთი ქმრდმნე ქმშემმრ
ზიყად მობარეზე ქმრდ. 10.ზმმინჰადე ჯომჭურიდე მა
ბმრაყე თოუსეყედე ქმშემმრზი მონასეზ ჰსთ. 11.თაბეს-
თან დანეშჯუყან დმსთეჯმყი ბე საჰელე დმრბა მოსაქე-
რმთ ხაჰმნდ ქმრდ. 12.ჩაყ რა ბა ჰსმლ შირინ ქონიდ.
13.მოზარეზე ბა მმლმზ დმრ ქმშემმრჰადე შმრყ ბე მარ-
ჰმლედე თაზეი რმსიდე ჰსთ. 14.მმჰსულე ომდედე ან
ქეშოზარჰა ჩაყ ჰსთ.

№69: I.დმარ გორჯესთან ჰმარ სალ ჰეზარჰა ნმჭმარ ბე მნზნელე ნოუსაზ ნწყლე მნქან მიქონნდ. 2.ერთეჰაყე ინ ხანეჰე ჰმშოოშქუბე ბისოოშეშ მეთარ ვსო. 3.მნზნელე შომა თმმიზ ევ ყმშნგ ვსო,ჰმმა რრუშან ნისო. 4.აშ-ფზხანეჰე მნზნელე შომა ბოზორგ ვსო - ჩმჰარ მეთარ თულ დარბდ ევ სე მეთარ ვრზ. 5.დო რუზ ვსო,ქე ასანსურე ხანეჰე მა ხმრაბ შოდე ვსო. 6.დმარ დეჰე მა დო ჰმმამე ომუმი ჰვსო. 7.დოგშე რა ჰეზარ ბედეჰ,ასანსურ ფინ ხაჰმდ ამმდ. 8.პზ ქეთაბე ან დანეშმნდ ჰმყმთ დმჰ სმჭჰე რა ხანდე-ვმ. 9.ჯმვანან დახელე ასანსურ ნმმიშმვნდ,ანჰა პზ ფელეჰანჰა ესთეჰადე მიქონნდ. 10.ბმრნამე ევ თარიხე ემთეჰანათ რუჰე დივარ ნვსბ შოდე ბუდ. 11.შომა ხოდეთან მითჰვანიდ შირინიჰე ჩაჰ რა ქმმ ჰა ზიჰად ბექონიდ. 12.დმარ ბაყე მა დჰ ნმ-ჰალე თაზეჰე დერმხთე სიბ ქაშთე-ვნდ.13.ფედმარამ პზ გავ ევ გუსჰმნდე ჰმმსაჰემან მოვაზებთ მიქონნდ. 14.ჰმვაფემმა ვმსილეჰე ხუბი ბმრაჰე მოსაჰერმთ ქმრ-დნ ვსო. 15.მმნ ჩაჰე ქმმრმნგ დუსო დარმ.

№71: I.მმნ მიდანმ,ქე ნემაჰმდეგანე პყლ-ლიჰათჰაჰე მვზჰმბი ნმმიტჰვანნდ დმარ ირან ევზორ შმვნდ. 2.მმნ ბიჰარ ბუდმ ევ ნმთჰანესთმ სმრი ბე შომა ბეზმნმ. 3.ბიშ პზ ჰეზაროშეშმდ სალ ვსო, ქე მვზჰმბე რმსმიჰე გორჯიჰან მმსიჰიჰათ ვსო.4.ედ-დეი პზ მრმმნიჰა დმარ დეჰე მა ზენდეგრი მიქონნდ. 5.მრმმნიჰაჰე საქენე შმჰრე მა ბე გორჯი ჰმრჰ მიზნ-ვნდ. 6.მა ჩმჰარ მაჰ დმარ აზმრბაჰუან ბე სმრ ბორ-დიმ. 7.ფალოჰე სზზზრმნგი რა,ქე ფედარმ ხმრიდე ბუდ,ბმრადმრმ ბე დუშ ქმრდ. 8.ჰმარყე მაბმენე შმრა-ბე შომა ევ შმრაბე ჰმმსაჰეთან ჩისო? 9.მმნ ბა მოლ-ლაჰე დეჰე შომა მოჰათებე ნმმიქონმ. 10.მმრდომე მოჰრმვი დეჰაჰ ვზ ქეშემარ რა ევზიჰეჰე მოყმდმსე

ხოდ მიზეზმარნდ. II. ქელისაჲე ჯოლჲა ყპრიბე სისჲდ
საღე ფიშ სახთე შოდე პსთ. I2. რუჰანიჲუნ ვჲ მალექინე
ბოზორგჳ ჰჲმიშე ბე ჰჲმ ქომჲქ მიქნრდნდ. I3. ღუსთი
მაბჲმანე საქენანე ჯომჰურიჰაჲე შოურჲვი ჯადდანისთ.
I4. მჲრქნჲზე ომდეჲ სჲნაჲეცე სჲნგინე გორჯესთან შჲჰ-
რე რუსთაღი პსთ.

№73: I. ღჲრ ნთიჯეჲე მობარეზეჲე ომუმიჲე მჲრ-
დომ შაჰე ირან პჲ სჲლთჲნთ ესთეცჲა დად. 2. რუსთაიჲ-
ან ბჲრ ჲლეჲჲე მალექინე ბოზორგჳ ეცთერაჲ მიქნრდნდ.
3. ამრიქა ვჲ ენგელის ღჲრ ომურე დახელიჲე ირან დეხა-
ლთ მიქნრდნდ. 4. რუჰანიჲუნ ბე ღჲრბარ ქომჲქ ნჲქნრ-
დნდ. 5. ნჲჯომჲნჰაჲე მჲხტი შჲზნამეჰაი მონთჲშერ
ქნრდნდ. 6. ირან მეყდარე ზიადღი ნჲქთ ბე ხარეჯე სა-
დერ მიქონჲდ. 7. ინ შჲხს ბისთ სალ ღჲრ მოჰჯეგრჲთ
ბუდ. 8. დირუზ ფნჯომინ ჯჲლჲსეჲე შოურაჲე ელმიჲე ღა-
ნეშგაჰ თჲშქილ შოდ. 9. ედღეი პჲ დანეშჯუჲანე ირანი
რა დოულთ თოყიქ ქნრდ. 10. გომროქე ირან ან ღო ნჲ-
ქარ რა ღჲრ მჲრზე ირან ვჲ ფაქესთან თოყიქ ქნრდ.
II. შჲჰრე თბილისი ღჲრ საღე 1795 ბე დჲსთე აყა მო-
ჰმჲდ ხან ქთჰ შოდ. 12. თჲზაჰორათე ომუმი ვჲ მობა-
რეზეჲე შჲჰმთქეშან ფაჲეჲე სჲლთჲნთე შაჰ რა მოთე-
ზჲლზელჲ სახთ. 13. ახჲრინ ჲრბე ბე ჰოქუმთე ესთეზ-
ადიჲე თეზარი ღჲრ ჰეგერიჲეჲე 1917 ვარედ ამჲდ.
14. ენყელაბიჲუნ ბჲრაჲე აზადი ვჲ ბჲრაბარი მობარე-
ზე მიქნრდნდ.

№75: I. ინ მჲჯჲლლე ღჲრ სი ჰეზარ ნოსხე მონთჲ-
შერ მიშნეჲდ. 2. დიშჲზ საყთე აზდჲჰ ხოლასეჲე ახჲ-
რინ პჲზარ რა შენიდჲმ. 3. ღჲრ ნთიჯეჲე მობარეზეჲე
მოსლჲჰანეჲე მჲშრუთეჲლჲბან თეჰრან ქთჰ შოდ.
4. ღჲრ ქეშეჲრე მა ჰჲრ ქარხანეჲე ბოზორგჳ რუზნამე

მონთშერ მიქონაჲ. 5.რუზნამეჲ „მარდომ“ დარ ბიდა-
რიჲ ვაქარე ომუმი თაქსირე ბესაარ დაშო. 6.დანეშ-
გაჲ ბე ეთელაჲე ომუმი მირესანაჲ,ქე ემთეჰანათ ფას-
ქარდა საჲათე ნოჲე.სოჲჲ შორუჲ მიშეგაჲ.7.დარ ხარეჲ
ვა გორჲესთან რუზნამეი ბე ზაზანე გორჲი მონთშერ
ნამიშეგაჲ. 8.მაღარე შომა ჰარ რუზ ბე ბაზარ მირეგაჲ.
9.ახარინ შომარეჲ რუზნამეჲ „ქეგჰან“ რა ხანდე
იდ? 10.დანეშეჲუჲანე ირანი შაზნამეჲჲ რა დარ თამამე
შეჲარ ფახეჲ ქარდე ბუღანაჲ. 11.დარ მთბუჲათე ენჲელისი
დარ ბარეჲჲ ჲაქალიაჲთე ენჲელაბიჲჲჲ ჩიზი ჩაფ ნაშოდ.
12.დარ მანჲაჲლათე ელმიჲჲჲ ამრიქაი მანჲალათე დანეშ-
მანდანე მა ჩაფ მიშეგაჲ. 13.თეჲჲე ეთელაჲათი ქე დარ
ინ რუზნამე ჩაფ შოდე ვსთ,დარბარიჲან მანჲლეს რა ბე
თუჲ ბასთანაჲ. 14.ჩანაჲ სალ ფიშ ბიშ ვა ჰანთად დარ სანდე
ირანიჲან ხანდჲჲ ვა ნეჲეშთან ნამიდანესთანაჲ.

არასწორი ზმეები

მصدر	სწორი გზით	სწორი სახელი
არასტ	არასტ	არასტ (არასტ)
არდდ	არდ	არდ
არმოდ	არმოდ	არმოდ
აროდ	აროდ	არასტ (არასტ)
არფტ	არფტ	-
არაფტ	არაფტ	არაფ
არაფტ	არაფტ	არაფ
აროფტ	აროფტ	აროფ
არფიდ	არფიდ	არფინ
არფოდ	არფოდ	არაფ (არაფ)
აროდ	აროდ	არა
არმდ	არმდ	არ
აროფტ	აროფტ	აროფ
არმიფტ	არმიფტ	არმიფ
არაფტ	არაფტ	არაფ
აროფტ	აროფტ	აროფ
არგიფტ	არგიფტ	არგიფ
აროდ	აროდ	არ (არ)
აროფტ	აროფტ	აროფ

مصدر	سناك گذشته	سناك حال
باختن	باخت	باز
بردن	برد	بَر
بستن	بست	بند
بودن	بود	باش
بیختن	بیخت	بیز
پختن	پخت	پز
پذیرفتن	پذیرفت	پذیر
پرداختن	پرداخت	پرداز
پنداشتن	پنداشت	پندار
پیوستن	پیوست	پیوند
پیمودن	پیمود	پیما
تاختن	تاخت	تاز
توانستن	توانست	توان
جستن	جست	جَه (جه)
جستن	جست	جو (جوی)
چیدن	چید	چین
خاستن	خاست	خیز
خواستن	خواست	خواه
دادن	داد	ده
داشتن	داشت	دار
دانستن	دانست	دان
دوختن	دوخت	دوز
دیدن	دید	بین

مصدر	ستاك گذشته	ستاك حال
ر بودن	ر بود	ر با
رُستن	رُست	رو
رِشتن	رِشت	ریس
رَفتن	رَفت	رو (rav/row)
رُفتن	رُفت	رو (ru)
ریختن	ریخت	ریز
زدن	زد	زن
ساختن	ساخت	ساز
سپردن	سپرد	سپار
ستودن	ستود	ستا (ستای)
سرودن	سرود	سرا (سرای)
سوختن	سوخت	سوز
شتافتن	شتافت	شباب
شدن	شد	شو (šav/šow)
شستن	شست	شود/شو (u)
شکستن	شکست	شکن
شمردن	شمرد	شمار
شناختن	شناخت	شناس
شنیدن	شنید	شنو (šenav/šenow)
فرستادن	فرستاد	فرست
فرمودن	فرمود	فرما
فروختن	فروخت	فروش
فریفتن	فریفت	فریب

مصدر	سناك گذشته	سناك حال
فشاردن	فشرد	فشار
كاستن	كاست	كاه
كاشتن	كاشت	كار
کرد	کردن	كن
كشتن	كشت	كار
كوفتن	كوفت	كوب
گداختن	گداخت	گداز
گذاشتن	گذاشت	گذار
گذشتن	گذشت	گذر
گرفتن	گرفت	گیر
گریختن	گریخت	گریز
گریستن	گریست	گری
گزیدن	گزید	گزین
گسستن	گست	گسل
گیختن	گیخت	گسل
گشودن	گشود	گشا
گشتن	گشت	گترد
گفتن	گفت	گو
گماشتن	گماشت	گمار
مُردن	مُرد	میر
نشستن	نشست	نشین
نگریستن	نگریست	نگر
نواختن	نواخت	نواز

مصدر	سناك گذشته	سناك حال
نگاشتن	نگاشت	نگار
نوشتن	نوشت	نویس
نمودن	نمود	نما
نهادن	نهاد	نه
یافتن	یافت	یاب

ბ ბ ბ ბა ბ

პ პ პ პა პ

ტ ტ ტ ტა ტ

წ წ წ წა წ

ნ ნ ნ ნა ნ

ყ ყ ყ ყა ყ

ჯ ჯ ჯ ჯა ჯ

ჩ ჩ ჩ ჩა ჩ

ح ح ح ح ح ح

خ خ خ خ خ خ

د د د د د د

ذ ذ ذ ذ ذ ذ

ر ر ر ر ر ر

ز ز ز ز ز ز

ث ث ث ث ث ث

و و و و و و

ს ს ს ს

შ შ შ შ

ც ც ც ც

წ წ წ წ

ტ ტ ტ ტ

ჭ ჭ ჭ ჭ

ე ე ე ე

ე ე ე ე

ف فِ فُ فَ فَي

ق قِ قُ قَا قَو قَي

ك كِ كُ كَا كَو كَي

گ گِ گُ گَا گَو گَي

ل لِ لُ لَا لَو لَي

م مِ مُ مَا مَو مَي

ه هِ هُ هَا هَو هَي

ا اِ اُ آ او اَي

ბ ბ ბ ბ ბ ბ ბ ბ ბ ბ

ბ ბ ბ ბ ბ ბ ბ ბ ბ ბ

ბ ბ ბ ბ ბ ბ ბ ბ ბ ბ

ბ ბ ბ ბ ბ ბ ბ ბ ბ ბ

ბ ბ ბ ბ ბ ბ ბ ბ ბ ბ

ბ ბ ბ ბ ბ ბ ბ ბ ბ ბ

ბ ბ ბ ბ ბ ბ ბ ბ ბ ბ

ბ ბ ბ ბ ბ ბ ბ ბ ბ ბ

چپ چپ چسب چسب حص حص

جیب جیب حل حل خوب خوب

حف حف حق حق حک حک

حدا حرا حمر چیدن چیز

حس حس حبج حبج خدیج خدیج

صد صد چیدست چیدست طف طف

عص عص عس عس عم عم

بحم بحم صم صم صدفم صدفم

کب کب کاب کاب گل گل

ککب ککب بنگ بنگ عکس عکس

گچ گچ کم کم کس کس

عطف عطف کرد کردن فکس فکس

کدام کدام کجا کجا مقلد مقلد

کدائل کدائل همین همین اینطور اینطور

وعید وعید وسیع وسیع ضخم ضخم ظلم ظلم

طبیعت طبیعت تصور تصور تبه تبه

آب آتش دوش روشن گردش سرد

شراب کتاب بخار پسر بشر معلم

نگاه بار شمر کشتی صندلی چار

پنج هفت شانزده شصت نیکت تخته

قلم تخته پاک کن گلابی آموختن گلزار

رستم شیرین ساعت دقیقه ثانیه هفته سال

یکشنبه پنجشنبه فروردین اردیبهشت بهمن

فصل تابستان میوه گلابی زرد آلو گیلاس

დანშაღა ნოწთნის ასთფარა მკთბ დილ ნკდან

ბზრგ ზმთ ქფჲ დროგ სბბ ანსან

პაიწჲ ჯმჱრჱ შჱროჱ სოსიალისწჱ

კარخانه صنعت صنعتჱ ჱოაბიदन غذا

چنگال خوراک، علاقمند خصوص مربع

چخماق تخم پلکان كيلو كلاس مجتمع

مشروطيت فضا چماق لعاب پيشه لبه

رياضيات مد اكثر خانواده خام خاموش

راہنما راحت رنگ اشکوب عمدہ رنج

رفیق راس یغما روشوئی سطل

صفر پارچہ قلم قول دادن قوج

شعبہ چابی چاپخانہ خلیج خلیبان خیانتکار

فخشنماک، خیابان جنوب جامہ حتی جلمہ

حقیقتاً انتقالی ہمرنگ، نقل مکان ہیچ طلوع

نوآور قریب فتح فوق العادہ علف برہ

حلقہ برنج بوستان امتحان شکل للعلاج

هيچ چا پخانه يخ چا يچى

شمس خشمناك چنگال

سهم شهر لعاب لاعلاج

چخماق پايتخت خاييج

مكان همرنگ کدام

طلوع بستن به موقع

بزرگ كره بالخصوص

۱۲ ۳۴ ۵۶ ۷۸ ۹۰

بزرگی به عقل است نه به سال

علم آدمیت است جو امری و ادب

ادب مرد به زد دولت دوست

هزار دوست کم است و یک دشمن بسیار

مکو ناخوش که پاسخ ناخوش آید

ქართულ-სპარსული ლექსიკონი

აბ - წყალი (آب)

აბან - წლის მერვე თვე, 23 X-21 XI

აბგირ - ტბა, ტბორი (آبگیر)

აბდარ - წყლიანი (آبدار)

აბი - ცისფერი (آبی)

აბაარი - მორწყვა (آبیاری)

ადინე - პარასკევი (آدینه)

აგარდან (აგარ) - მოტანა (آوردان)

აზარ - წლის მეცხრე თვე, 22 XI-21 XII (آذر)

აზად - თავისუფალი (آزاد)

აზადი - თავისუფლება (آزادی)

აზუყ - საჭმელი, -საკვები (آذوقه)

ათრე ზანდ - ცეცხლის წაკიდება (آتش‌زدن)

ათრეზანსთ - ცეცხლთაყვანისმცემელი (آتش‌پرست)

ალე (მრ. ოლმან) - მეცნიერი, თეოლოგი (عالم)

ალ - უმაღლესი (آل)

ალმან - გერმანია (آلمان)

ალმანი - გერმანელი, გერმანული (آلمانی)

ალე - ქლიავი (آلو)

ალუბალე - ალუბალი (آلوپالو)

ალუდან (ალა) - გაბინძურება, გაჭუჭყიანება (آلودان)

ალუმინარი - ალუმინი (آلومینیوم)

ალური - ალური (آلوری)

ამადან (ამ) - მოსვლა (آمدان)

ამადრ სახთან - მომზადება, მზადყოფნაში მოყვანა (آماده ساختن)

ამელ - (მრ. ამემელ) ფაქტორი (عامل)

ამემ - მდაბიო (عامه)

ამერიქ - ამერიკა (آمریکا)

ამრიქარ - ამერიკელი, ამერიკული (آمریکائی)

ან - ის

ანგაჰ - მაშინ (آنگاه)

ანგუნი - იმნაირად, იმნაირი (آنگونه)

ანთურ - იმნაირად, იმნაირი (آنطور)

ანჟა - იქ (آنجا)

ანჟურ - იმნაირად, იმნაირი (آنچور)

ანჰა - ისინი (آنها)

არამ - წყნარი, მშვიდი (آرام)

არდ - ფქვილი (آرد)

არეზუ - ოცნება (آرزو)

ასან - ადვილი (آسان)

ასანსურ - ღიფტი (آسانسور)

ასარ (მხ.ასარ) - ძეგლები, ნაწარმოებები (آثار)

ასარბ - ზიანი (آسیب)

ასმან - ცა (آسمان)

ასჰა - აზია; წისქვილი (آسیا)

ასუდრ - დამშვიდებული (آسود)

აჰარიდან (აჰარინ) - შექმნა (آفریدن)

აჰარიდგარ - გამჩენელი, ღმერთი (آفریدگار)

აჰაბ - მზე (آفتاب)

აჰაბარ - მზიანი (آفتابی)

აჰაზ - დასაწყისი (آغاز)

აჰაზ კარდან - დაწყება (آغازکردن)

აშ - ფაფა (آش)

აშფაზხან - სამზარეულო (آشپزخانه)

ახარ (მრ.ავახარ) - ბოლო, ბოლოს (آخر)

ახუნდ - დაბალი წოდების სასულიერო პირი (آخوند)

აჰან - რკინა (آهن)

აჰანინ - რკინის (آهنین)

აჰესტ - მძიმედ, აჩქარების გარეშე (آهسته)

აჰუ - შვილი, ჯერიანი (آهو)

- აბა - უსახელოებო მოსასხამი (عبا)
 აბჯარ - იარაღები (ابزار)
 აბრ - ღრუბელი (ابر)
 აბრიშმ - აბრეშუმი (ابریشم)
 აგრ (გარ) - თუ, უკეთ რომ (اگر)
 აგრჩ (გარჩ) - თუმცა (اگرچه)
 ადბ - ლიტერატურა; ზრდილობა (ادب)
 ადდ - ცალი, რიცხვი (عدد)
 ავახრ - იხ.ახარ (اواخر)
 ავამრ - იხ.ავმარ, პირველი პერიოდი, დასაწყისი (اول)
 ავალ (მრ.ავალ) - პირველი, ჯერ (اول)
 ავალჩ - პირველადი, პირველყოფილი (اولیه)
 აზ - წინდებული, რომელიც უბოლოება ქარა. - დან თან-
 დებულს (از)
 აზ ბრზ ბორდზ - განადგურება, მოსპობა (از بین بردن)
 აზ ხად რაჭთზ - დავიწყება (از یاد رفتن)
 აზ ქოჯ - საიდან (از کجا)
 ათერპრან - თერაპიული (اتهرانی)
 ალპ - ბაღახი (علف)
 აღამ - ნიშანი (علامت)
 აღამმანდ - დაინტერესებული, კეთილად განწყობილი (علاقه مند)
 აღაჯ - მოკრენა, განკურნება (علاج)
 აღბატრ - რასაცვირვლია (البته)
 აღბარზ - ელბრუსი (البرز)
 აღეპ - საწინააღმდეგო (عليه)
 აღყან - ახლა, ახლამე (الان)
 ამალ - საქმე, ოპერაცია (عمل)
 ამამ - ჩაღმა (اعمال)
 ამან - შეზარალება, დანდობა (امان)

ამეცაჲ - იხ. მოწუხ (امواج)

ამიყ - ღრმა (عميق)

ამმა - მაგრაძე (اما)

ამრ - (მრ.ომურ) ბრძანება; საქმე (امر)

ანარ - ბროწეული (انار)

ანბარ - საწყობი, ამბარი (انبار)

ანგურ - ყურძენი (انگور)

ანდჳ - ცოტა, მცირე (اندك)

ანდაზე - ზომა, რაოდენობა (اندازه)

ანდუხთან (ანდუხ) - მომარაგება, შენახვა (اندوختن)

ანდუჰგინ - დარდიანი, დაღონებული (اندوگین)

ანჯამ დადან - შესრულები (انجام دادن)

ანჯომან - საზოგადოება (انجمن)

არაბ (მრ.პერსი) - არაბი (عرب)

არაბესთან სპეუდ - საუდის არაბეთი

(عربستان سعودی)

არაბ - ბატონი, უფალი (იხ. რაბ) (ارباب)

არზ - სიგანე; განედი (عرض)

არზან - იაფი (ارزان)

არმან - სომეხი (ارمنی)

ასა - ხელჯოხი (عصا)

ასას - საფუძველი (اساس)

ასასი - ძირითადი (اساسی)

ასაღ - მაფლი (عسل)

ასარ - კვალი, ნაწარმოები (იხ. ასარ) (اثر)

მსბ - ცხენი (اسب)

მსბაბ - ნივთები, იარაღები (اسباب)

მსა - არის (است)

მსირ - (მრ.ოსპრა) - ტყვე (اسير)

მსლ - წესი, დებულება (اصل)

მსლან - საერთოდ, აბსოლუტურად (اصلاً)

მსრ - საუკუნე, ეპოქა; საღამო (عصر)

მსსპლამ - საღამი (السلام)

მჭანდან (მჭან) - ფრქვევა (افشاندن)

მქნუნ - ახლა, ამჟამად (الآن)

მქს - ფოტოსურათი; პირიქით, შებრუნებული (ად)
(عكس)

მქსპარდარ - ფოტოსურათის გადაღება (عكسبرداری)

მყაბ - უკან (عقب)

მყაბ მანდან - ჩამორჩენა (عقب ماندن)

მყაბლიაბ - უმცირესობა (اقلیت)

მყაბ - უმრავლეს შემთხვევაში (اغلب)

მყაბ - მორიელი (عقرب)

მყაბე - ისარი (عقرب)

მშაყ - იხ. შეყ (اشياء)

მჰამიაბ - მნიშვნელობა, важность (اهمیت)

მჰრომ - ბერკეტი (اهرم)

ბ

ბა - უტოლდება ქართ.-თან თანდებულს (با)

ბად - ქარი (باد)
 ბად დადნ - განიაცემა (باد دادن)
 ბა ვოჯუდო ინ - მიუხედავად ამისა (با وجود این)
 ბაზ - ღია; უკან (باز)
 ბაზ ავორდნ - უკან მოტანა (باز آوردن)
 ბაზარ - ბაზარი (بازار)
 ბაზ-განთ - დაბრუნება (بازگشت)
 ბაზ-დაშთნ - დაკავება, დაპატიმრება (بازداشتن)
 ბაზურ - ძლიერი, ძალით (بازور)
 ბაზ ქანდნ - გახსნა (باز کردن)
 ბალ - ფრთა (بال)
 ბალს - მაღლა, სიმაღლე (ზე) (بالا)
 ბალს ბორდნ - ამოღება (ღონის) (بالا بردن)
 ბალს ქეშიდნ - ამოწევა, ამოთრევა (بالا کشیدن)
 ბამ - ბანი (بام)
 ბა გექდიგნ - ერთად
 ბაგესთნ (ბაგესთ) - საჭიროება (بایستن)
 ბარ - ჯერ; ტვირთი (بار)
 ბარან - წვიმა (باران)
 ბარანდეგრ - ნალექები (بارندگی)
 ბარიდნ - ბარდნა, წვიმის მოსვლა (باریدن)
 ბარიქ - ვიწრო, წვრილი (باریک)
 ბაჟაჲედ - სასარგებლო (بافایده)
 ბაჟთნ (ბაჟ) - ქსოვა (بافتن)
 ბარქეშ - სატვირთო (بارکشی)

ბაყ - ბაღი (باغ)
 ბაყბან - მეზაღე (باغبان)
 ბაყმანდრ - ნაშთი, დარჩენილი (باقیمانده)
 ბაყჩი - ბაღია (باغچی)
 ბა ჰამ - ერთად (با هم)
 ბად - ცუდი (بد)
 ბადან - სხეული (بدن)
 ბადდრ - ეჭვიანი (بد دل)
 ბაზრ - თესლი, სათესი (بذر)
 ბაღქმ - მაგრამ, არამედ (بلکه)
 ბანა ბარ - თანახმად, საფუძველზე (بنابر)
 ბანდ - მონა (بند)
 ბარ - ზე, ზედ (بر)
 ბარაბარ - ტოლი (برابر)
 ბარადარ - ძმა (برادر)
 ბარ — ამბადან - ამოსვლა (برآمدن)
 ბარადე - უტოლდება ქართ. — თვის თანდებულს (برای)
 ბარ ასარ - შემდეგ, კვალდაკვალ (بر اثر)
 ბარგ - ფოთლი; ქაღალდის ფურცელი (برگ)
 ბარ-განშენ - დაბრუნება (برگشتن)
 ბარზეგარ - გლეხი (برزگر)
 ბარნამე - პროგრამა რეგემა (برنامه)
 ბარრე - ბატკანი (بره)
 ბარფ - თოვლი (برف)

ბარყ - ელექტრობა; ელვა (برق)

ბარყგირ - მეხსარიდი (برقگیر)

ბარ-ხორდ - შეხვედრა, მიღება (برخورد)

ბარხორდარ ბუდან - სარგებლობა (برخوردار بودن)

ბარ-ხორდან - შეხვედრა; წყენინება (برخوردان)

ბარხინ - ზოგიერთი (برخی)

ბარჯასთე - გამოჩენილი (برجسته)

ბასთან (ბანდ) - შეცვრა (بستن)

ბასთ ნეშასთან - პროტესტის ნიშნად შეჩივრით ჯდომა
(بست نشستن)

ბაშარ - კაცობრიობა (بشر)

ბარე - ბავშვი (بچه)

ბარეგანე - ბავშვური (بچهگانه)

ბახშიდან - ჩუქება (بخشیدن)

ბაჰ - ფასი (بها)

ბაჰარ - გაზაფხული (بهار)

ბაჰმან - წლის მეოთხედი 21/1-19/11 (بهرمن)

ბაჰდ აზ - ... შემდეგ (بعد از)

ბაჰზინ - ზოგიერთი (بعضی)

ბე - უბოლოდობა ქართ.-კენ თანდებულსა და მიცემითი
ბრუნვის ნიშანს (به)

ბე ამალ ამან - წარმოება, შექმნა (به عمل آمدن)

ბე განლელე ზან - ფარაზე დაცემა (به گدازیدن)

ბე ეთელას რესანდან - ინფორმაციის მიწოდება
(به اطلاع رساندن)

- ბე თაღრჩუ - თანდათანობით (به تدریج)
 ბე თანგ ამაღან - შეწუხება (به تنگ آمدن)
 ბე თუფ ბასთან - ზარბაზნის დაშენა (به توپ بستن)
 ბელაქასელე - მყისვე (بلافاصله)
 ბელდერჩინ - მწყერი (بلد چینی)
 ბელხოსუს - განსაკუთრებით (بالخصوص)
 ბე მოვაზათ - პარალელურად (به موازات)
 ბე მოუყმე - თავის დროზე (به موقع)
 ბე ნაზარ რასიდან - წარმოდგენის შექმნა
 (به نظر رسیدن)
 ბენნესბე - შედარებით (بالنسبه)
 ბე ნოდრათ - იშვიათად (به ندرت)
 ბე აად ამადან - გახსენება (به یاد آمدن)
 ბეზნოლმელან - საერთაშორისო (بین المللی)
 ბე რასთი - ნამდვილად (به راستی)
 ბერენჯ - ბრინჯი (برنج)
 ბე სარ ბორდან - (სადმე) ყოფნა (به سر بردن)
 ბე სოთუჟ ამადან - დაღლა, მოთმინების ფიალის
 აცსება (به ستوه آمدن)
 ბესარ - ბევრი (بسیار)
 ბე ფარვან დარ-ამადან - აფრენა (به پرواز درآمدن)
 ბე ქოლლი - მთლიანად (به کلی)
 ბე ქოჯა - საით? საიტყენ (به کجا)
 ბე ხოსუს - განსაკუთრებით (به خصوص)

ბეჭე - ცარგი, კომში (بُچ)

ბე ჰმარ ჰალ - ყოველ შემთხვევაში (به هر حال)

ბეჭითარ - 'უკეთესი (بهتر)

ბიგანე - უცხო (بیگانه)

ბიდარ - მღვიძარე (بیدار)

ბიდარე - სიფხიზღე (بیداری)

ბიდარ შოდან - გაღვიძება (بیدار شدن)

ბიმარ - ავადმყოფი (بیمار)

ბიმარესთან - საავადმყოფო (بیمارستان)

ბიმარე - ავადმყოფობა (بیماری)

ბინე - ცხვირი (بینی)

ბიბაბან - ჟდაბნო, ველი (بیابان)

ბირუნ - გარეთ (بیرون)

ბირუნ ამანდან - გამოსვლა (بیرون آمدن)

ბირუნ აზ - ... გარეთ (بیرون از...)

ბირუნ კანდან - გაგდება (بیرون کردن)

ბისაბაბ - უმიზეზოდ (بی سبب)

ბისტ - რეცე (بیست)

ბიფულ - უფულო (بی پول)

ბიფაიდე - უსარგებლო (بی فايده)

ბოზორგ - დიდი (بزرگ)

ბოზორგვარ - მაღალი ზნეობის (بزرگوار)

ბოზორგე - დიდება (بزرگی)

ბოლანდ - მაღალი, გრძელი (მაგ. თმა) (بلند)

ბონგატ - დაწესებულება (بنگاه)

ბორდჷნ (ბარ) - წადება (بردا)

ბორეშ - ჭრილი (برش)

ბორიდჷნ (ბორ) - ჭრა (بریدن)

ბოხარ - ორთქლი (بخار)

ბოხარ - ბუხარი (بخاری)

ბოხარ შოდჷნ - აორთქლება (بخار شدن)

ბუ (ბ) - სუნი (بو)

ბუდჷნ (ბუშ) - ყოფნა (بودن) ბუდჷმ, ბუდი,
ბუდ. ჰჷსთჷმ, ჰჷსთი, ჰჷსთ. მიბაჷმჷმ,
მიბაჷში, მიბაჷშჷდ

ბუსტან - ბოსტანი, ბაღი (بوستان)

გ

გაგ - ძროხა (گا)

გაგაჰჷნ - გუთანი (گا و آه)

გარ - ჟრემი (گاری)

გაჰ-გაჰ - დროდადრო (گاه گاه)

გაჰი - ზოგჯერ (گاهی)

გჷლღ - ფარა, ჯოგი (گلّه)

გჷმან კჷრდჷნ - გაფიქრება (گمان بردن)

გჷნდჷმ - ხორბალი (گندم)

გჷრდჷნ - კისერი (گردن)

გჷრდიდჷნ (გჷრდ) - ტრიალი; გახდომა (گردیدن)

გჷრჷმ - თბილი, ცხელი (گرم)

გმარნა (გმარნა) - თუ არა (گرم - ورنه)
 გმარნა (გმარა) - სერიოზობა, გახდომა (گشتن)
 გმარ - ცარცა (گچ)
 გმარა - მათხოვარი (گدا)
 გმარა - მათხოვრობა (گدائی)
 გმარა - ძვირი (گران)
 გმარა - გრამი (گرم)
 გმარა გმარა - შეგროვება (گردآورتن)
 გმარა - შეპყრობილი (گرفتار)
 გმარა (გრ) - აღება, დაჭოტა (گرفتن)
 გრას - ბაღი (گیلاس)
 გრას - გვენარე (گیاه)
 გრას (გრას) - დება; ნების დართვა
 (گذاشتن)
 გრას (გრას) - გავლა (گذشتن)
 გრას (გრას) - გარდა... (گذشته از)
 გრას - ყვავილი, გარდა (گل)
 გრას - მსხალი (گلایی)
 გრას - მინარეთი (گلدسته)
 გრას - გარდა (گلزار)
 გრას - საკუთარი სახელი, შდრ. გულნარა
 (گلنار)
 გრას - საბაჟო (گمرک)
 გრას - გუმბათი (گنبد)
 გრას - კარა (گرمه)

გორგ - მგელი (گورگ)
 გორიხთან (გორიზ) - გაქცევა (گریختن)
 გოროსნე - მშიერი (گورسنه)
 გოროსნეგრ - შიმშილი (گورسنگی)
 გორჯ - ქართველი (گرج)
 გორჯესთან - საქართველო (گورجستان)
 გორჯი - ქართველი, ქართული (گرجی)
 გოუჯე - ალუჩა (گوچه)
 გოუჯეჭანანგი - პომიდორი (گوچه فرنگی)
 გოჭთან (გუჟ) - თქმა (گفتن)
 გრინიჩი - გრინვიჩი (گرینیچی)
 გუსქანდ - ცხვარი (گوسفند)
 გუშ - ყური (گوش)
 გუშე - კუთხე (گوشه)
 გუშთ - ხორცი (گوشت)

დ

დადან (დეჰ) - მიცემა (دادن)
 დამ - პირუტყვი; მახე (دام)
 დამად - სიძე (داماد)
 დანე - მარცვალა (دانه)
 დანეშ - ცოდნა, მეცნიერება (دانش)
 დანეშგანე - უნივერსიტეტი (دانشگاه)
 დანეშმანდ - მეცნიერი (دانشمند)

დანეშჯუ - სტუდენტი (دانشجو)
 დამერე - წრე; დაირა (دايره)
 დამერ ქანდან - დაარსება (دايرکردن)
 დასთან - ამბავი, ნოველა (داستان)
 დაშთან (დარ) - ქონება (داشتن)
 დახელ შოდან - შესვლა (داخل شدن)
 დაბესთან - დაწყებითი სკოლა (دبستان)
 დაბირესთან - საშუალო სკოლა (دبيرستان)
 დავაზდან - თორმეტი (دوازده)
 დავიდან (დევ/დრუ) - რბენა (دويدن)
 დაღირ - მიზეზი, საბუთი (دليل)
 დანდან - კბილი (دندان)
 დარ - ში, შიგ; კარი (در)
 დარ-ამანდ - შემოსავალი (درآمد)
 დარ-ამანდან - გამოსვლა (درآمدن)
 დარაჯე - გრადუსი; ხარისხი (სამეცნიერო) (درجه)
 დარბარ - კარი, სასახლე (دربار)
 დარ ბარედე... - შესახებ, -ზე (در باره)
 დარ ბარ გერეჭთან - გარემოცვა (содержать) (دربرگرفتن)
 დარ-გოზაშთან - გარდაცვალება (درگذشتن)
 დარდარ - სარქველის მქონე (داردار)
 დარ ეხთიძარ ბუდან - განკარგულებაში ყოფნა (در اختیار بودن)
 დარიდან (დარ) - გაგლეჯა, გაფლანა (درپاره)
 დარა - ზღვა (دریا)
 დარაძე - ტბა (دریاچه)

დარ-რამჰან - გაქცევა; ამოვარდნა (სახსრის)

დარრე - ხევი (دره) (دررفت)

დარს (მრ. დორს) - გაკვეთილი (درس)

დარს დაღან - სწავლა, მასწავლებლობა (درس داد)

დარ სურანტიქე - მაშინ როცა; იმ შემთხვევაში, როცა (در صورتیکه)

დასთ - ხელი (دست)

დასთაქი - ხელსაქმე (دست بافی)

დასთ ბე ქერ შოღან - დაწყება (საქმის)

(دست به کار شدن)

დასთეჟანჰყრ - კოლექტიურად (دسته جمعی)

დასთურ - მიითმება, ბრძანება (دستور)

დაყიყი - წუთი (دقیقه)

დაყიყეშომარ - წუთშომი (دقیقه شمار)

დაშთ - მდელო, ველი (دشت)

დაშ - ათი (ده)

დაშან - პირი (دانه)

დეღანგ - შეწუხებული (دلنگ)

დეღ-წლის მეათე თვე 22/XII - 20/I (دی)

დერან - გრძელი (دراز)

დერანხ - ხე (درخت)

დერანხიდან (დერანხი) - ბრწყინება (درخشیدن)

დერანჟ ქანდან - მკა (در و کردن)

დეჭან - თავდაცვა (دفاع)

დეყან - ყურადღება (دقت)

დეხანლამ ქანრდჷნ - საქმეში ჩარევა (دخالت کردن)
 დეჰე (მრ.დეჰამ) - სოფელი (ده)
 დიგ - ქვაბი (دیگ)
 დიგ-არ - სხვა; ამიერიდან (دیگر)
 დიდჷნ (ბინ) - ხედვა (دیدن)
 დივარ - კედელი (دیوار)
 დირუზ - გუშინ (دیروز)
 დიშნებ - წუხელ (دیشب)
 დო - ორი (دو)
 დობარე - მეორედ (دوباره)
 დოგმე - დილი; დილაკი (دوگمه)
 დოზდ - ქურდი (دزد)
 დოზდჷქი - ქურდულად, მიპარვით (دزدکی)
 დოზდიდჷნ (დოზდ) - მოპარვა (دزدیدن)
 დომ - კუდი, ბოლო (دم)
 დონბალ გჷშჷან - კვალში გაყოლა (دنبال گشتن)
 დონბალე - გაგრძელება (دنباله)
 დონბას - მსოფლიო (دنیا)
 დორასთ ქანრდჷნ - გაკეთება; მოხარშვა (საჭმლის)
 (درست کردن)
 დორასთი - მსხვილი (درشت)
 დორასჷქი - ფაიტონი (درشکه)
 დორუგ - ტყუილი (دروغ)
 დორუგჷ - მატყუარა (دروغگو)
 დორულამ - მთავრობა (دولت)

დორ - ირგვლივ (دور)

დორე - პერიოდი, ციკლი (دوره)

დოშანბე - ორშაბათი (دوشنبه)

დოშვარ - ძნელი (دشوار)

დოჩარ შოდან - ჩავარდნა (მაგ. საფრთხეში) (دچار شدن)

დოხტარქ - გოგონა (دخترک)

დუდ - ბოლი (دود)

დურ - შორი (دور)

დური - სიშორე (دوری)

დუსთ - მეგობარი (دوست)

დუსთადარ - მოყვარული (دوستدار)

დუსთ დაშთან - შეყვარება, სიყვარული (دوست داشتن)

დუშ - მხარი; შხაპი (دوش)

დუშ ქარდან - მხრებზე წამოსხმა (دوش کردن)

დუხთან - ძირვა (دوختن) (دوخ)

ე

ებადან ქარდან - ლოცვა (عبادت کردن)

ებადანგაჰ - სამლოცველო (عبادتگاه)

ებარან ბუდან აზ - შედგომა (состоять из)

ებარედან - დასაწყისი (ابتدا) (عبارت بودن از)

ეილელაჰ (ეილელაჰან) - ინფორმაცია (اطلاع)

ეილელაჰ დაშთან - კავშირის ქონება (اتصال داشتن)

ეილელაჰ - შეთანხმება (اتفاق)

ეილელაჰან - შეთანხმებით (اتفاقاً)

- ეთმინან დაშთან - დარწმუნებული ყოფნა
 (اطمینان داشتن)
 ელექტრისით - ელექტრობა, დენი (التریسیته)
 ელექტრიკი - ელექტრო (الکتریکی)
 ელმ - მცენიერება (علم)
 ემამ - იმამი (امام)
 ემთედან დადან - გაგრძელება (امتداد دادن)
 ემთეჰან (მრ.ემთეჰანათ) - გამოცდა (امتحان)
 ემთიჯან (მრ.ემთიჯანათ) - უპირატესობა; კონცესია;
 ქულა (امتیاز)
 ემრუზ - დღეს (امروز)
 ემსალ - წელს (امسال)
 ემშან - ამაღამ (امشب)
 ენგლის - ინგლისი (انگلیس)
 ენგლისი - ინგლისელი, ინგლისური (انگلیسی)
 ენვან - სათაური, ტიტული (عنوان)
 ბე ენვანე - ვითარება (به عنوان)
 ენთეჰალ - გადაადგილება, გადაზიდვა (انتقال)
 ენსან - ადამიანი (انسان)
 ენყელაბი (მრ. ენყელაბიჯან) - რევოლუციონერი
 (انقلابی)
 ენჰესარ - მონოპოლია (انحصار)
 ენჰესარჩი - მონოპოლისტი (انحصارچی)
 ერთეჰან - სიმაღლე (ارتفاع)
 ესთეზად - თვითმპყრობელობა (استبداد)

ესთემა - ეკვატორი (استوا)

ესთერაჰმან ქარდან - დასვენება (استراحت کردن)

ესთერჰადრ ქარდან - გამოყენება, სარგებლობა
(استفاده کردن)

ესთეჰსალ - გამოყენება, ექსპლუატაცია (استحصال)

ესთეჰჰან დადან - გადადგომა (استعفاء دادن)

ესლამ - ისლამი (اسلام)

ესმ (მრ.ასამი) - სახელი (اسم)

ესჰანდ - წლის მეოთხეტი თვე - 20 II-20 III

ესჰანჰან - ისპაჰანი (اصفهان) (اسفند)

ესთესად - ეკონომიკა, მეურნეობა (اقتصاد)

ესთერჰჰ ქარდან - გამოგონება (اختراع کردن)

ესჰარ ქარდან - შესრულება (اجرا کردن)

ესთიჰაჰჰ (ესთიჰაჰჰან) - საჭიროება (احتياج)

ესთიჰაჰჰ დაჰან - საჭიროება (احتياج داشتن)

ესთეჰარ - ანტიკორუპციული; კაპ. დაბანდება (اعتبار)

ესთერჰჰ ქარდან - პროტესტის განცხადება

(اعتراض کردن)

ესთესაბ - გაფიცვა (اعتصاب)

ესთესაბი (მრ.ესთესაბიჰან) - გაფიცული (اعتصابی)

3

ესდარ ქარდან - იძულება (وادار کردن)

ესან - აბაზანა (وان)

ვარქდ ამბდჷნ - მიყენება, (ზიანის, ღარტყმის)
(وارد آمدن)

ვარქდ ქწრდჷნ - შეყვანა; იმპორტირება (وارد کردن)

ვარქდ ზოდჷნ - შესვლა, შედწევა (وارد شدن)

ვაყრჷ ზუდჷნ - ყოფნა (находиться) (واقع بودن)

ვაყრჷ - მქადაგებელი (واعظ)

ვა - ღა კავშირი (و)

ვაზჷშ - ქროლა (ورزش)

ვაზიდჷნ - (ვაზ) - ქროლა (وریدن)

ვაზირ - ეეზირი (وزیر)

ვაზიჭჷ (მრ. ვაზაყჷ) - მოვალეობა (وظیفه)

ვაზჷ (მრ. ვაზაჷ) - მდგომარეობა (وضع)

ვათჷნ - სამშობლო (وطن)

ვაღრ - მაგრამ (ولی)

ვაზრჷნ - იხ. ვაზრჷნ (ورن)

ვაზირჷ - ფართო (وسیع)

ვაზილჷ (მრ. ვაზაჷლჷ) - საშუალება (وسیله)

ვაჷთ (მრ. ვაჷთჷ) - დრო (وقت)

ვაჷშჷ - გარეული (وحشی)

ვაჷჷ - შესაბამისობა (وفق)

ვაჷჷჷ ღაჷთჷნ - არსებობა (وجود داشتن)

ზ

ზაგრჷს - მთაგრეხილი ზაგრჷსი (زاگرس)

ზარჷჷ - მიწათმოქმედი (زراع)

ზამბან - ენა (زبان)

ზამდან (ზან) - ცემა, დარტყმა (زدن)

ზამან - შამი, დრო (زمان)

ზამინ - მიწა زمین

ზამინშენასი - გეოლოგია (زمین شناسی)

ზამინ ხორდან - ღაცემა, დავარდნა (زمین خوردن)

ზან - ქალი (زن)

ზანბურ - ფურცარი (زنبور)

ზარ - ოქრო (زر)

ზარბე - დარტყმა (ضربه)

ზარგან - ოქრომჭედელი (زرگر)

ზარდ - ყვითელი (زرد)

ზარდალუ - ჭერამი, გარგარი (زردآلو)

ზართოთი - ზოროასტრი (زرتشت)

ზახიმ - სქელი (ضخم)

ზაჰმან (მრ. ზაჰმან) - გარჯა (رحمت)

ზაჰმანქეშ - მშრომელი (زحمتکش)

ზაჰმან ქეშიდან - შრომა, გარჯა (زحمت کشیدن)

ზელხ (მრ. პელახ) - ფერდი, წახნაგი (ضلع)

ზემესთან - ზამთარი (زمستان)

ზენდგანი ქანდან - ცხოვრება (زندگانی کردن)

ზენდგი ქანდან - ცხოვრება (زندگی کردن)

ზერახან - მიწათმოქმედება (زراعت)

ზიბა - ლამაზი (زیبا)

ზიად - ბევრი (زیاد)

ზიჲან - ზიანი (زيان)
 ზიჲანაგჲარ - ზიანის მომტანი (زيان آور)
 ზირ - ძირი, ... -ის ქვეშ (زیر)
 ზირა - რადგან (زیرا)
 ზირზმინ - სარდაფი (زیرزمین)
 ზირ-ო-რუ შოდან - გადაბრუნება (زیر و رو شدن)
 ზისტშენასი - ბიოლოგია (زیست شناسی)
 ზობალე - ნაგავი, ნარჩენი (زباله)
 ზოლმ - ძალადობა (ظلم)
 ზოზე აჰან - მეტალურგიული ქარხანა (ذوب آهن)
 ზოზე ქარდან - გადნობა (ذوب کردن)
 ზოჲალ - ნახშირი (ذغال)
 ზოჲრ - შუადღე (ظهر)
 ზუდ - ჩქარა, სწრაფად (زود)
 ზურ - ძალა (زور)

ა

აა - უტოლდება ქართ.-მდე, -მდის თანდებულს (تا)
 აბანიდან (აბან) - კაუზ. აბიდან ზმნიდან.
 აა ბე - ... მდე (تا به)
 ააბესთან - ზაფხული (تابستان)
 ააბიდან (ააბ) - ნათება, დასხივება; გრეხა ბამბის
 ძაფის (تا بید)
 ააზე - ახალი (تازه)
 ააზეგიჲან - ცოტა ხანში (تا زگیان)

თარ - ბოჭკო; ქსელი, აბლაბუდა (تار)

თარქ - ბნელი (تاریک)

თარხ - ისტორია, თარიღი (تاریخ)

თბდრლ ქარდან - გარდაქმნა (تبدیل کردن)

თბბრ - ექიმი, მკურნალი (طبيب)

თბბრე - ექიმი ქალი (طبيبه)

თბბრთ - ბუნება (طبیعت)

თბბრ - ბუნებრივი (طبیعی)

თბდრ - დაზუსტება, კვლევა (تدقیق)

თბანესთან (თბან) - შეძლება (توانستن)

თზაჰორათ - დემონსტრაცია (نظاہرات)

თლშ - ცდა, მეცადინეობა (تلاش)

თმამ - სრული, მთელი (تمام)

თმამ ქარდან - დამთავრება, გათავება (تمام کردن)

თმამ ზოდან - დამთავრება; დაჯდომა (ფასის)

თმრზ ქარდან - გაწმენდა, დასუფთავება (تمام شدن)

(تمیز کردن)

თნბა - ზარმაცი (تنبل)

თნდნ (თნ) - ხვევა, ქსელვა (ჭიის, ობობის მიერ) (تنیدن)

თნჰა - მარტო, მხოლოდ (تنہا)

თრან - მხარე (طرف)

თრან ქარდან - წინსვლა, ამაღლება (ترقی کردن)

თრთრ - რიგი, წესი (ترتیب)

თრრ (მრ. თორრ) - ხერხი, გზა (طریق)

თმარს - შიში (ترس)

თმარსიდან (თმარს) - შეშინება (ترسیدن)

თმარსუ - შიშობა (ترسو)

თმარჯომე ქმარდნ - თარგმნა (ترجمه کردن)

თმასანერ ქმარდნ - წარმოდგენა (تصور کردن)

თმასარჩ ქმარდნ - დაბატონება (تصرف کردن)

თმასვიბ ქმარდნ - დამტკიცება, დადგენილების გამოტანა (تصویب کردن)

თმასვილ ქმარდნ - გაადვილება (تسهيل کردن)

თმფფი - ბორცვი (تپه)

თმფფიგორ - კლუბი (تپه گل)

თმქ - ცალი, ააქი (تک)

თმქაქ დადნ - დაყრდნობა (تکیه دادن)

თმყზიძე - კვება (تغذية)

თმყარ დადნ - შეცვლა (تغییر دادن)

თმყარ ქმარდნ - შეცვლა (تغییر کردن)

თმყრიბნ - დაახლოებით (تقریباً)

თმყსიმ ქმარდნ - გაყოფა, განაწილება (تقسیم کردن)

თმშქილ დადნ - შედგენა (تشکیل دادن)

თმხი - ტახტი (تخت)

თმხთე - ფიცარი, დაფა (تخته)

თმხთეფაქქონ - ჩივარი (დაფის გასაწმენდი)

(تخته پاک کن)

თმჯდრდე ჩათ - განმეორებით ზეპირად (تجدیداً)

თმჰ - ფსკერი, ძირი (نه)

თბჰმწორ - გარდაქმნა (تحول)

თბჰიჯჲ ქწრდწნ - მომზადება, შეძენა (تجهيز کردن)

თბჰნეშინ - დაღეჲილი (نه نشین)

თბჰსირ - შეძენა, სწავლა (تحصيل)

თბჰთორ ქწრდწნ - უქმე დღით სარგებლობა; გაუქმება
(تعطیل کردن)

თბჰჲინ ქწრდწნ - დადგენა (تعیین کردن)

თბჰსირ - ზეგავლენა (تأثیر)

თბჰსირ ქწრდწნ - გავლენის მოხდენა (تأثیر کردن)

თბჰსის ქწრდწნ - დაარსება (تأسیس کردن)

თეზილისინ - თბილისელი, თბილისური (تبیلیسی)

თეზყე ... - შესაბამისად (طبق)

თეზარ - მიფე (تزار)

თელეფონ - ტელეფონი (تلفن)

თელეფონსაზინ - ტელეფონსაშენი (تلفن سازی)

თექინ - ნაჭერი, ნაგლეჯი (تکه)

თეჰრან - თეირანი (تهران)

თეჰრანი - თეირანელი, თეირანული (تهرانی)

თეჰდად - რაოდენობა, რიცხვი (تعداد)

თიზჲა - სწრაფმავალი (تیزپا)

თირ - წლის მეოთხე თვე - 22/VI - 22/VII (تیر)

თო - შენ (تو)

თოლჲჲ ქწრდწნ - ამოსხივება, ამოსვლა (მზის)
(طلوع کردن)

თონ - ტონა (تن)

თონდ - სწრაფი/სწრაფად; მწარე (تند)
 თონდროუ - სწრაფმავალი (تندرو)
 თორქიჲ - თურქეთი (ترکیه)
 თოულრდ - შექმნა, წარმოება (تولید)
 თოუსეჲფტან - გაფართოება (توسعه یافتن)
 თოუყრქ ქარდან - დაპატიმრება, შეპყრობა
 (توقیف کردن)
 თოხმ - კვერცხი, თესლი (تخم)
 თუ - შიგ/-ში (تو)
 თუდრ - ხალხი, მასა (توده)
 თუთ - თუთა (توت)
 თულ - სიგრძე; გრძელი (طول)
 თულანრ - ხანგრძლივი (طولانی)
 თულ ქეშიდან - გაგრძელება (طول کشیدن)
 თუმან - თუმანი, 10 რიალი (تومان)
 თურრ - ბადე (توری)
 თუფ - ბურთი; ზარბაზანი (توپ)

o

იმან ბუდან - უსაფრთხოებაში ყოფნა (ایمن بودن)
 ინ - ეს (این)
 ინგუნე - ამნაირი(ად) (اینگونه)
 ინთორ - ამნაირად (اینطور)
 ინსან - ამნაირი (اینسان)
 ინჯა - აქ (اینجا)

ინჯურ - ამნაირი(ად) (انجور)
 ირან - ირანი (ایران)
 ისთადან(ისტ) - დგომა (ایستادن)
 იშან - ისინი (ایشان)
 იჯად კანდან - შექმნა (ایجاد کردن)

ლ

ლაალაჯ - უსაშველო, განუკურნებელი (لا علاج)
 ლაბად - აღბათ (لابد)
 ლაზიმ - საჭირო (لازم)
 ლამაზმან - ურჯულო (لامذهب)
 ლანე - ბუდე, სორო (لانه)
 ლაქეშტ - კუ (لاک پشت)
 ლაბ - ტუჩი, ბაგე (لب)
 ლაბადე - ლაბადა (لباده)
 ლაბე - პირი, ნაპირი, კიდე (لبه)
 ლაგანდ - ზადან - წიხლის კვრა (لاگزندن)
 ლატიფ-ნაზი , ნატიფი (لطیف)
 ლანდონ - ლონდონი (لندن)
 ლაბ - ლორწო, ჭიქური (لعب)
 ლებას - ტანსაცმელი (لباس)
 ლეზანთ ბორდან - დატკობა, განცხრომა (لذت بردن)
 ლითრ - ლიტრი (لیتر)
 ლოკომოტივი - ლოკომოტივი (لوکوموتیو)
 ლულე - ლულა, მილი (لوله)

ლუღესაზი - ლულაოსაშენი (لوله‌سازی)

მ

მა - ჩემი (ما)

მაბეჭნ - მათ ზორის (مايي)

მაღპრ - დედა (مارر)

მაღდრ - ძუ, დედალი; ნივთიერება, პირველადი მასალა
(მრ.მამდ) (ماده)

მაზანდარან - მაზანდარანი (مازندران)

მალ - (მრ.მამალ) - ქონება (مال)

მალექ (მრ.მალექინ) - მფლობელი, მემამულე (مالک)

მალრ ქეშიდნ - ფარცხეც (ماله‌کشيدن)

მანანდ - მსგავსი (مانند)

მანდან (მან) - დარჩენა (ماندن)

მანეც ზოდან - ხელის შეშლა, დაბრკოლება
(مانع شدن)

მარს - მარტი (مارس)

მასრ - სილა (ماسه)

მასთ - მაწონი (ماست)

მაშინ - მანქანა (ماشين)

მაჰ - მთვარე ; თვე (ماه)

მაჰრ - თევზი (ماهی)

მამდან - დასაბამი, დასაწყისი (مبداء)

მაგპრ - განა? (مگر)

მაგპრს - ბუზი (مگس)

მამად - ფანქარი (مداد)

- მადარ - პარადელი (مدار)
- მადალ - იხ. მადდე (مواد)
- მადჰა - რელიგია (مذهب)
- მადბუცა - პრესა (مطبوعات)
- მადგან - მეზღვაური (ملوان)
- მადგ - კალია (ملغ)
- მადგქ (მრ. მოღქ) - მეფე (ملك)
- მადგქ - დედოფალი (ملكة)
- მადგქმ (მრ. მადგქმ) - ქვეყანა (مملكة)
- მან - მე; წონის ერთეული = 3 კგ. (من)
- მანგელ - ბინა, სახლი (منزل)
- მანგელ ქმრდან - დაკავშირება (مربوط کردن)
- მანდ - კაცი (مرد)
- მანდქ - კაცუნა (مردک)
- მანდ-კაცობა (مردی)
- მანდმ - ხალხი (مردم)
- მანზ - საზღვარი (مرز)
- მანზ ბანდან - რუბის გაცემება (مرزبستنی)
- მანგ-ნესტიანი (مربوب)
- მანგქ - ცენტრი (مرکز)
- მანგქმ - ეტაპი (مرحله)
- მანსალგ - მასალა (مصالح)
- მანსაქმ - ფართობი (مساحت)
- მანსაქმ - მაგალითად (مثلاً)
- მანსიქ - მესია, ქრისტი (مسیح)

- მასიჰი - ქრისტიანი, ქრისტიანული (مسيحي)
- მასრაფჱ ქარდან - დახარჯვა, მოხმარება (مصرف کردن)
- მასჯედ - მეჩეთი (مسجد)
- მასჟულ (მრ.მასჟულინ) - პასუხისმგებელი (مسئول)
- მასქაბ - სკოლა; მიმართულება (مكتب)
- მასქაბ - წერილი (مکتوب)
- მასქიდან (მასქ) - წოვა, წუწნა (مکیدن)
- მასყალე (მასყალათ) - სტატია (مقاله)
- მასყამ - ადგილი, თანამდებობა (مقام)
- მასყარე - დასავლეთი (مغرب)
- მასყასუდ (მრ.მასყასედ) - მიზანი (مقصود)
- მასშარეჟ - აღმოსავლეთი (مشرق)
- მასშრუთეთაბაბ - კონსტიტუციური მონარქიისათვის
მეგრძოლი (مشروطه طلب)
- მასშრუთეხაბაბ - კონსტიტუციური მონარქიისათვის მეგრძო-
ლი. (مشروطه خواه)
- მასშრუთიჰაბ - კონსტიტუციური მონარქია (مشروطيت)
- მასშეჟულ ქარდან - დასაქმება (مشتغول کردن)
- მასშეჟურ - განთქმული, ცნობილი (مشهور)
- მასხაჱ - ფარული مخفی
- მასჯაღე - ჟურნალი مجله
- მასჯაბურ ქარდან - იძულება (مجبور کردن)
- მასჯალეს - მეჯლისი (مجلس)
- მასჯაჟეჟ - კრებული, კოლექცია; წყობა (مجموعه)
- მასჱ - ნისლი (مِه)

- მპჰპლ - ადგილი (محل)
- მპჰდუდ - შეზღუდული (محدود)
- მპჰთაბ - მთვარის ნათება (مشتاب)
- მპჰრუმ ქნრდნ - მოკლეობა (معموم كردن)
- მპჰსურ - შემოფარგლული, შემოზღუდული (محصور)
- მპჰბანდ - სამლოცველო (معبد)
- მპჰლუმ ზოდან - გამოჩენა, გამორკვევა (معلوم شدن)
- მეთრ - მეტრი (متر)
- მელლან (მრ. მელან) - ერი (ملت)
- მელლ - ეროვნული (مللی)
- მენყარ - ნისკარტი (منقار)
- მეჰ - ღვინო (می)
- მეჰლ - სურვილი, ნება (میل)
- მესლ - მსგავსი (مثل)
- მეყდარ - რაოდენობა (مقدار)
- მეჰვარ - ღერძი (محور)
- მეჰრ - წლის მეშვიდე თვე - 23 IX-22 X (مهر)
- მიგნ (მრ. მიგნუბთ) - ხილი (میوه)
- მიგნაჲ სარდერაზბორ - ხეხილის ხილი (میوه سردرختی)
- მიგნაჲ ფადერაზბორ - ბოსტნეული (میوه پادختی)
- მიზ - მაგიდა (میز)
- მილ - მილი, სტელი მაცთული (میل)
- მილრ - მილი (میله)
- მილიმერ - მილიმეტრი (میلیمتر)
- მილიაჲუნ - მილიონი (میلیون)

- მიჯან - შიგ, შუა; წელი (میان)
 მირანდან (მირან) - მოკვდინება (میراندن)
 მიქრობ - მიკრობი (میکروب)
 მიშ - ცხვარი (დედალი) میش
 მობარეზ - ბრძოლა (مبارزه)
 მობლ - აცეჯი (مبل)
 მოდარეს - სასულიერო სკოლის მასწავლებელი (مدرس)
 მოდდა - დრო, ვადა (مدت)
 მოდირ - დირექტორი, მმართველი (مدیر)
 მოვაზებან ქარდან - მოვლა (مواظبت کردن)
 მოვაზებ ბუდან - გაფრთხილება, ყურადღების მიქცევა (مواظب بودن)
 მოვაზი - პარალელური (موازی)
 მოვაჯეშე მოდან - შეყრა, შეხვედრა (مواجهه شدن)
 მოთამაშ - დამატება, დანართი (منتسم)
 მოთეზანზერ - ძირგამოთხრილი, შეტყუილი (متزلزل)
 მოთეხანეს - სპეციალისტი (متخصص)
 მოლდა-მოლა (ملا)
 მომქენ - შესაძლებელი (ممکن)
 მონასებ - შესაფერისი (مناسب)
 მონბანებ - გაფართოებული (منبسط)
 მონთშერ ქარდან - გავრცელება (منتشر کردن)
 მორანბან - კვადრატული (مربع)
 მორანბან - პერიოდული/ად, მოწესრიგებული/ად (مرتب)
 მორდად - წლის მეხუთე თვე (مرداد)

მორდან (მირ) - კვდომა (مردان)

მორაქპან - მაღალი (مرتفع)

მორყაბი - იხვი (مرغابی)

მოსავი - ტოლი (مساوی)

მოსაქერათ - მგზავრობა (مسافرت)

მოსაღან - სამკუთხედი (مثلث)

მოსაღან - შეიარაღებული (مسلح)

მოსაღან - მაჰმადიანი, მუსულმანი (مسلمان)

მოსაღან - გამაგრებული (مستحکم)

მოსაღან - ცოდნით დაინტერესებული პირი (مستعلم)

მოსაღან - მოსკოვი (مسکو)

მოსაღან - დრო (موقت)

მოსაღან (მრ. მგზავ) - ტალღა (موج)

მოსაღან - მიზნად ქცევა (موجب شد)

მოსაღან - დაწვრილებით (مفصل)

მოსაღან - მიმოწერა (مكاتب)

მოსაღან - კუბური (مكعب)

მოსაღან - შედარება (مقایسه کرد)

მოსაღან - წმინდა, სათაყვანებელი (مقدس)

მოსაღან - ძნელი (مشکل)

მოსაღან - მავა (مچ)

მოსაღან - სხვადასხვა, განსხვავებული (مختلف)

მოსაღან - კომბლექსი (مجتمع)

მოსაღან - ემიგრაცია (مهاجرت)

მოსაღან (მრ. მოსაღან) - მოსწავლე, სტუდენტი (محصل)

მოჰემ - მნიშვნელოვანი (مهم)
 მოჰით - პერიმეტრი; გარემო (محيط)
 მოჰქან - მაგარი, გამძლე (محكم)
 მოყპსესე - დაწესებულება (مؤسسة)
 მოყპლემ - მასწავლებელი (معلم)
 მოყპლემე - მასწავლებელი ქალი (معلمه)
 მოყთაღელ - ზომიერი (معتدل)
 მუ (م) - თმა, ბეწვი (موی)
 მუმ - ცვილი (موم)
 მურ (მურჩე) - ჭიანჭველა (مورچه)

6

ნაგანან - უცერად (نالمان)
 ნაზრქ - თხელი (тонкий), წვრილი (نازك)
 ნამ - სახელი (نام)
 ნამე - წვრილი (نامه)
 ნამიღან (ნამ) - სახელის დარქმევა (نامیدن)
 ნან - პური (نان)
 ნარენჯ - ნარინჯი (نارنج)
 ნაქამი - წარუმატებლობა (ناکامی)
 ნაშერ - გამომცემელი (ناشر)
 ნაჰარ - სადილი (ناهار)
 ნაჰიე - რაიონი (ناحیه)
 ნე - არა, არ, არც (نه)
 ნეგანდ - ოთხმოცდაათი (نود)

ნაზარ - შეხედვა; თვალსაზრისი (نظر)

ნაზად - თან, ახლოს (نزد)

ნათიჯე - შედეგი (نتیجه)

ნამ - ნამი (نام)

ნამაქ - მარჩილი (نمک)

ნამაქდან - სამარჩილე (نمکدان)

ნამნაქ - ნამიანი (نمناک)

ნარმ - რბილი (نرم)

ნარრ - ხვადი, მამალი (نر)

ნასაჯი - საფეიქრო نساجی

ნასპ ქარდან - დადგმა, დამონტაჟება, გამოკიდება
(نصب کردن)

ნასიჰათ - რჩევა, დარიგება (نصيحت)

ნაქარ - სული (ნუმერატორი) (نفر)

ნაქანს ქეშიდან - სუნთქვა (نفس کشیدن)

ნაქთ - ნავთი (نفت/نظ)

ნაყლე მანქან - ადგილის შეცვლა, გადანაცვლება
(نقل مکان)

ნაშრ - გავრცელება (نشر)

ნახ - ძაფი (نخ)

ნაჯიბ - პატიოსანი, სათანო (نجیب)

ნაჰალ - ნერგი (نهال)

ნეგაჰ დაშან - ყოლა, ყურადღების მიქცევა
(نگاه داشتن)

ნეგაჰ ქარდან - ცქერა, შეხედვა (نگاه کردن)

ნევეშინი (ნევის) - წერა (نوشتن)
 ნევისანდრ - მწერალი (نویسنده)
 ნევისანდერ - მწერლობა (نویسنده)
 ნემაანდრ - წარმომადგენელი (نماینده)
 ნემუდანი (ნემ) - კეთება; ჩვენება (نمودن)
 ნესბატი ბე - ...-ის მიმართ (نسبت به)
 ნესფონანჰარ - მერიდიანი (نصف النهار)
 ნეშანი დადანი - ჩვენება, მითითება (نشان دادن)
 ნეშანინი (ნეშინ) - დაჯდომა (نشستن)
 ნეჯატი - შველა, ხსნა (نجات)
 ნიმი - ნახევარი (نیم)
 ნიმქანი - მერხი (نیمکت)
 ნიმქორი - ნახევარსფერო (نیمکره)
 ნიამანდ - ვისაც სჭირია, ხელმოკლე (نیازمند)
 ნისტი - არ არის (نیست)
 ნიშირანი - კბენა (მაგ. ფუტკრის) (نیش زدن)
 ნომერი - ნომერი (نمبر)
 ნოსხე - ცალი, ეგზემპლარი; ხელნაწერი (نسخه)
 ნოუა - ახალი (نو)
 ნოუავარი - ახალბედა (نواور)
 ნოუსარი - ახლად აშენებული (نوساز)
 ნოუც - ნაირსახეობა (نوع)
 ნოქ - ნისკარტი, წვერი (მაგ. კალმის) (نوک)
 ნოყტი - წვერტილი, პუნქტი (نقطه)
 ნოხოსინი - პირველი (نخستین)

ნოჰ - ცხრა (ن)

ნოზდჰჰ - ცხრამეტი (نوزده)

ნურ - სხივი (نور)

ო

ოზურ ქწრდჰნ - გავლა (عبور کردن)

ოთაჰ - ოთახი (اتاق)

ოთომობილ - ავტომობილი (اتومبیل)

ოთომობილსაზრ - ავტომობილსაშენი (اتومبیل سازی)

ომდე - მთავარი, ძირითადი (عمده)

ომუმი - საზოგადო, საერთო (عمومی)

ონს გერეფთჰნ - შეჩვევა (انسی گرفتن)

ორდიბეჰშე - წლის მეორე თვე - 21 IV - 21 V
(اردیبهشت)

ორუფ - ევროპა (اروپا)

ორუფარ - ევროპელი, ევროპული (اروپائی)

ოქთადჰნ (ოქთ) - დავარდნა, დაცემა (افتادن)

ოყაანჰს - ოკეანე (اقیانوس)

ოშქუბ - სართული (اشکوب)

ოჯაჰ - ქურა (اجاق)

რ

რა - თანდებული, რომელიც აფორმებს პირდაპირ

ობიექტს (را)

რაჯჰჰ ბე - შესახებ, -ზე (راجع به)

რამ - გზა (راه)

რამათ - სიმშვიდე, დასვენება, ადვილი (راحت)

რამათან (რამთ ავან) - რკინიგზა (راه آهن)

რამანამ - მეგობარი (همای)

რამ რამთან - სიარული (راه رفتن)

რამრამ - დერეფანი (راهرو)

რამბ (მრ. პრამბ) - ბატონი, უფალი, ღმერთი (رَب)

რამგ - ფერი (رنگ)

რამგ - წვალემა, შრომა (رنج)

რამსადხანე - ობსერვატორია (رصدخانه)

რამსიდან (რამს) - მიღწევა, მისვლა; მომწიფება (رسیدن)

რამსმ - წესი (رسم)

რამსმი - ოფიციალური (رسمی)

რამთან (რამ/რამ) - წასვლა (رفتن)

რამთე - რამთე - თანდათანობით, ნელ-ნელა (رفته رفته)

რამთამანდ - მიმოსვლა (رفت و آمد)

რამტი (მრ. რამტი) - მეგობარი (رفیق)

რამთ - ქალაქი რეშთი (رشت)

რამსიდან (რამს) - თავის დაღწევა, შეცდმა (رسیدن)

რამსედარ შოთან - გამგზავრება (ارسال شدن)

რამედ - ჭექა-ქუხილი (رعد)

რამეს (მრ. რამეს) - თავი (სული) (رأس)

რეშთე - ძეწყვი, თანმიმდევრობა; დარგი (رشته)

რეცის (მრ. რეცისა) - უფროსი, დირექტორი (رئيس)

რიზეშ - მოსვლა (წემის), რაჟენა (ريزش)

რიზაზიანა - მათემატიკა (رياضيات)

რიშე - ძირი, ფესვი (ريشه)

რიხაშან (რიხ)-დასახე, დაჟრა (ريختن)

რობე - მეოთხედი (ربع)

როსაშან - საკუთარი სახელი, შდრ. როსტომი (روستم)

როუნაჟე აქაშან - გაცეცელები, წინსვლა (رونی یافتن)

როჟუშან - ერბო (روغن)

როჟუშან - ნათელი (روشن)

როჟუშანაი - სინათლე (روشنائی)

როჟუშან ქანაშან - განათება, ანთება (روشن کردن)

რუ (ა) - სახე, პირი, -ზე (رو)

რუბაჟ-მელია (روبا)

რუ ბე რუ - პირდაპირ (رو به رو)

რუდ/რუდხანე - მდინარე (رودخانه)

რუზ - დღე (روز)

რუზაჟუშან - ყოველდღიურად მზარდი (روزافزون)

რუზანამე - გაზეთი (روزنامه)

რუმიზი - მაგიდაზე დასადები (ან გადასადებელი)

(رومیزی)

რუს - რუსი (روس)

რუსთა - სოფელი (روستا)

რუსთაი - სოფელი (روستائی)

რუსი - რუსული (روسی)

რუსიძე - რუსეთი (روسیه)
რუშურ - პირსაბანი روشوئی
რუჰ - სული (روح)
რუჰან - სასულიერო (روحانی)

ა

აა - ან

აად - მეხსიერება (یاد)

აად გერეჟთან - სწავლა, შესწავლა یادگرفتن

ააზდჷ - თერამეტი (یازده)

აალ - ფაფარი (یال)

აად (ორობითი აადეან) - ხელი (يد)

ააჸმ - ძარცვა (یغما)

აახ - ყინული (یخ)

ააჰუდ - ებრაელი (یهودی)

აექ - ერთი (یک)

აექ-ზე-აექ - ცალ-ცალკე, თითო-თითო (یک به یک)

აექმბრთბ - უცრად, ერთბაშად (یک مرتبه)

აექშანბ - ავირა (یکشنبه)

ბ

ბაღ - ცხარი (زاله)

ს

საბეჸ - ტრადიცია, პრეცედენტი (سابقه)

სადრქ ქარდნ - გაცემა (ბრძანების); ექსპორტი
(صادر کردن)

საღე - ჩრდილი (سایه)

საღერ - (მრ. საღერინ) სხვა (سایر)

საიდნ (საა) - დაფშენა, დაფხვნა (سائیدن)

საღ - წელი (سال)

საღჭარდ - წლისთავი, საიუბილეო თარიღი (سالگرد)

საღემ - ჯანმრთელი (سالم)

სანთიმერ - სანტიმეტრი (سانتیمتر)

სანიღ-წამი (ثانية)

სანიღშომარ - წამმზომი (ثانية شمار)

საფ - სწორი; სუფთა (صاف)

საქენ (მრ. საქენინ) - გაჩერებული, მყუდრო; მაცხოვ-
რებელი (ساکن)

სახთნ (საზ) - შენება, კეთება (ساختن)

სახთმან - შენობა, ნაგებობა (ساختمان)

საჰელ (მრ. სავაჰელ) - ნაპირი (ساحل)

საჰთ - საათი (ساعت)

საჰთშომარ - საათმზომი (ساعت شمار)

საბაბ - საბაბი (سبب)

საბაბდ - კალათი (سبد)

საბზ - მწვანე (سبزی)

საბზე - ბალახი, მწვანე ადგილი (سبزه)

საბზი - მწვანელი (سبزی)

საბოქ - მსუბუქი (سبک)

საძ - ასი (صد)

საძაჭ - ნიუარა (صدف)

საძრე ძეზმ - კანცლერი (صدراعظم)

საძარი - თხარიკი (ცხენი), მსუბუქი (მანქანა)
(سواری)

საძარი დაძნ - გასერიკება (سوارى دادن)

საძარ ქარძან - დამონტაჟება (سوار کردن)

საძარ შოდან - შეჯდომა, ამხედრება (سوار شدن)

საძაჰელ - იხ. საჰელ (ساحل)

საჰელ - სათლი (سطل)

საჰე - ღონე (سطح)

საღამათ ბუძან - ჯანმრთელად ყოფნა (سلامت بودن)

საჰე - მხარე, მიმართულება (سمت)

სანაჰე - მრეწველობა, იხ. სანსან (صنایع)

სანგ - ქვა (سنگ)

სანგინ - მძიმე (سنگین)

სანდარ - სკამი (صندلی)

სანჯიდან (სანჯ) - გაზომვა, შეფასება (سنجیدن)

სანსან - წარმოება, ხელოვნება (صنعت)

საჰარე - პლანეტა (سیاره)

სარ - თავი; ბოლო; -ზე, -თან (سر)

სარბაზ - ჯარისკაცი (سرباز)

სარდ - ცივი (سرد)

სარ — ზაძან - გამომდინარე, გამომჟღავნება; მიკითხვა,

გავლა (سرزدن)

სპრმაჲრ - კაპიტალი (سرمایه)

სპრ-რპტჲნ - გადმოსვლა (მაგ. რძის) (سررفت)

სპრზირ - ნაღები, არაყანი (سرشیر)

სპჲ - რიგი, მწყრივი (صف)

სპჲა - სიმშვენიერე (صفا)

სპჲინე - ხომალდი, გემი (سفینه)

სპჲ ქეშიდჲნ - დამწყრივება (صف کشیدن)

სპჲჲე - გვერდი; ფირფიტა (صفحه)

სპხო - ძნელი; ძლიერი, მაგარი (سخت)

სპჲჲ - წილი, აქცია (سهم)

სპჲრა - ცელი; უდაბნო (صحرا)

სპჲდი - პოეტი საადი შირაზელი (سعدی)

სე - სამი (سه)

სედა - ბგერა, ხმა (صدا)

სეთარე - გარსკვლავე (ستاره)

სეჲდ - დაჭერა, ნადირობა (صید)

სეჲრ - ნული (صفر)

სეშენბე - სამშაბათი (سه شنبه)

სი - ოცდაათი (سی)

სიბ - გაშლი (سب)

სიზდჲჲ - ცამეტი (سیزده)

სიმ - სიმი, მაცთული (سیم)

სიმჲ - სახე (سیما)

სიმჲნ - ცემენტი (سیمان)

სინი - სინი (سین)

სიმაჰ - შავი (سیاه)

სირ - ნიორი; გამძლარი; წონის ერთეული - 75გ.

სოღემან - საკ. სახელი. შდრ. სოლომონი (سیر)
(سليمان)

სომ - ჩლიქი (سم)

სონნი - სუნიტი (سنی)

სორხ - წითელი (سرخ)

სორცა - სიჩქარე (سرعت)

სოსიამაღისთ - სოციალისტი (سوسیالیست)

სოსიამაღისთი - სოციალისტური (سوسیالیستی)

სოჭრე - სუფრა (سفره)

სოხპან-სიტყვა (سخن)

სოხრე - რიფი (صخره)

სუდ - სარგებლობა, მოგება (سود)

სუ - მხარი (سو)

სურახ კანდან - გახვრეტი (سوراخ کردن)

სუხან (სუზ) - წვა (سوختن)

უ

უ - ის, იგი (او)

ურალ - ურალი (اورال)

ფ

ფა - ფეხი (پا)

ფადეშაჰ - მეფე (پادشاه)

ფანჯან - მხუთმეტი (پانزد)

ფაჲ - საფუძველი, საფუძური (پای)

ფარჩ - ქსოვილი (پارچه)

ფაჲრ - შემოღგომა (پائیز)

ფაჲრ - ძირს, დაბლა (پائین)

ფაჲრდ ავაჲრდ - გაჩენა, წარმოჩენა (پدید آوردن)

ფაჲრჩაჲ (ფაჲრ) - მიღება, დათანხმება
(پذیرفتن)

ფაჲრდ ბოჲრდ - თავის შემფარება (پناه بردن)

ფაჲრ - ყველი (پنیر)

ფაჲრ - ხუთი (پنج)

ფაჲრჩაჲ - ფანჯარა (پنجره)

ფაჲრდ - ღრმადღაღი (پنجاه)

ფაჲრდ - ხუთშაბათი (پنجشنبه)

ფაჲრ - ბუმბული, ფრთა (پر)

ფაჲრდ (ფაჲრ) - ფრენა (پرویدن)

ფაჲრდ - გამოცდევია (پزشو و شش)

ფაჲრდ - გაბნეული (پراگنده)

ფაჲრდ - ფრინველი; მწვერი (რმეღიცი დაფრინავს)
(پرند)

ფაჲრდ (ფაჲრდ) - თავგანისცემა (پرستیدن)

ფაჲრდ - ფრენა (پرواز کردن)

ფაჲრდ - ბებელა (پروانه)

ფაჲრდ - გუშინწინ (پریروز)

ფაჲრ - ... -ის შემდეგ (پس از)

ფაჲრ-დაჲრ - დაბრუნება (پس دادن)

ფანთა - ფაბალი (پست)
 ფან-რბჭაძნ - უკან დახევა (پس رفتن)
 ფანჭაძრდ - ზეგ (پسفر دا)
 ფაშე - კოლო (پشته)
 ფაშე - მატყლი (پشم)
 ფაშემაჭ - შალსაქსოვი (پشم باف)
 ფანხე ქაწრდწ - გაერცოდება, გადაცემა (پخش کردن)
 ფაჭელ - გვერდი, ფერდი (پرلو)
 ფაჭნავწ - ფართო (پزناور)
 ფედწ - მამა (پدر)
 ფედწრომადწ - მშობლები (پدر و مادر)
 ფეოლოშიმი - ნავთობქიშია/ური (پتروشیمی)
 ფელექან - კიბე (پلکان)
ფენჭან ქაწრდწ - დამალვა (پنهان کردن)
 ფეა ბორდწ - მიგნება (پی بردن)
 ფეაქა ქაწრდწ - მონახვა, პოვნა (پیدا کردن)
 ფეაგანაწ (ფეაგანდ) - დაკავშირება (پیوستن)
 ფეაგანაწ - გამუდმებით (پیوسته)
 ფეამუდწ (ფეამა) - გადალახვა, გავლა (پیامودن)
 ფეაყამაჭ - წინასწარმეტყველი (پیشگیر)
 ფესწ - ბიჭი, ვაჟი (پسر)
 ფელე - პარკი (ჭიის) (پله)
 ფერაჭწ - პერანგი (پیراهن)
 ფეშ - წინ, წინაშე, - თან (پیش)
 ფეშ აზ - ... მდო; ...-ზე წინ (پیش از)

ფიშინი - გათვალისწინება (پیش بینی)

ფიშ-ნამაზ - სასულიერო პირი, რომელიც კითხულობს
ლოცვის ტექსტს, ხოლო მრევლი მიჰყვება
მას (پیش نماز)

ფიშ-რამაზ - პროგრესი (پیشرفت)

ფიშ-რამაზი - წინსვლა (پیش رفتن)

ფიშრო - მოწინავე (پیشرو)

ფიშ-ხანდა - დაძახება, მოწვევა (پیش خواندن)

ფიში - დახვეული, დაგრეხილი (پیشگی)

ფორზი - ღონიერი (پرواز)

ფორსი - შეკითხვა (پرسش)

ფორსი (ფორს) - შეკითხვა (پرسیدن)

ფორ - ზურგი, -თან ...-ის უკან (پشت)

ფორი (ფაზი) - მოხარშვა (پختن)

ფორ - ფორი (پاش)

ფორი - ტანსაცმელი (پوشاک)

ფორი - ტყავი, ქერქი (پوست)

ფორი - ტანსაცმელი, საფარი (پوشش)

ფორი (ფორი) - ჩაცმა (پوشیدن)

ფ

ფასი - ინტერვალი, მანძილი (فاصله)

ფაზი - სივრცე, კოსმოსი (فضا)

ფაზი - დაპყრობა, აღება (فتح)

ფაზი - ზეგანი (فلات)

ფარა - -კენ, ახლოს, გარე (فرا)

փնր - ցնդրութան - թըսնալ, թոյս (فراگرفتن)
 փնրացն - թրալ, թըր (فراوان)
 փնրսն - թըլ (فراقت)
 փնրսն քնն - թոյս, թոյս (فراهم کردن)
 փնրսն - թըր, թըր (فرنگی)
 փնրսն - թըր (فرانسوی)
 փնրսն - թըր (فرانسس)
 փնր - քնն (فرارسیدن) թըսնալ
 փնր - քնն - թըսնալ (թըսնալ) (فرا رفتن)
 փնրսն քնն - թըսնալ (فرار کردن)
 փնր - թըսնալ (فردا)
 փնրսն - թըսնալ թըսնալ - 2I III- 20 IV (فروردین)
 փնրսն - թըսնալ (فرزند)
 փնր - թըսնալ, թըսնալ (فرمان)
 փնրսն (թը. փնրսն) - թըսնալ (فرمایش)
 փնրսն (փնր) - թըսնալ թըսնալ (فرمودن)
 փնր - թըսնալ (فریاد)
 փնրսն - թըսնալ (فرسایش)
 փնր - թըսնալ (فرق)
 փնր - թըսնալ, թըսնալ (فرهنگ)
 փնրսն - թըսնալ (فرهنگستان)
 փնր - թըսնալ (فرعی)
 փնր - թըսնալ, թըսնալ (فصل)
 փնր - թըսնալ (فقط)
 փնր (թը. փնր) - թըսնալ (فقیر)

ჭაჭმ - გონება, ჭკუა (فهم)

ჭაჭმიდნ (ჭაჭმ) - გაგება (فهمیدن)

ჭაჭალიაბ - მოღვაწეობა, საქმიანობა (فعالیت)

ჭელეზ - ლითონი (فلز)

ჭერესაბნ (ჭერესა) - გაგზავნა (فرستادن)

ჭექრ - ფიქრი (فکر)

ჭეშარ - დაწოლა, წნევა (فشار)

ჭეშორბნ (ჭეშორ) - შეკუმშვა, შემჭიდროება (فشردن)

ჭიზიქ - ფიზიკა (فیزیک)

ჭილ-სპილო (فیل)

ჭორუდ - ძირს, ქვევით (فرو)

ჭორუ - ბორბნ - ჩაყლაპვა (فرو بردن)

ჭორუდ - ამბბნ - ჩამოსვლა (ზევიდან ქვევით)
(فرو آمدن)

ჭორუდბ - აერობორტი (فرو گذاشتن)

ჭორუ-ქნრბნ - ჩარჭობა, ჩაცემა (فرو کردن)

ჭორუბბნ (ჭორუბ) - გაყიდვა

ჭორუ ქნრბნ - გარდაცვალება (فوت کردن)

ჭორუყოლ-ყოდრ - აბარცეულებრივი, ზებუნებრივი.
(فوق العاده)

ქ

ქაბრ - დამწერი (کاتب)

ქაბ - საქონელი (کالا)

ქამრ - სრული, სრულყოფილი (کامل)

ქარ - საქმე (كار)

ქარგზარ - მუშა (كارگر)

ქარგაჭ - საამქრო (كارگاه)

ქარ გოზაშთან - დამონტაჟება, საექსპლუატაციოდ მომზადება (كار گذاشتن)

ქარ ქარდან - მუშაობა, საქმის კეთება (كار كردن)

ქარხანე (ქარხანეჯან) - ქარხანა (كارخانه)

ქაყაზ - ქაღალდი (كاغذ)

ქაშ - ნეტავ (كاش)

ქაშთან (ქარ) - დათესვა, დარგვა (كاشتن)

ქაში - კაფილი (كاشی)

ქაჭ - ბზე (كا)

ქაზირ - დიდი (كبير)

ქავირ - უდაბნო (كوير)

ქაღანე (ქაღანეთ) - სიტყვა (كلمه)

ქაშ - ცოტა (كم)

ქაშან - წელი (كمر)

ქაშ-ქაშ - ცოტ-ცოტა (كم كم)

ქანდან (ქან) - გათხრა, გახდა (كندن)

ქარ - ყრუ (كر)

ქარდან (ქონ) - კეთება (كردن)

ქარე - კარაქი (كرد)

ქასრე - ბინძური, ჭუჭყიანი (ركشيف)

ქაფ - ქაფი (كف)

ქაფე დანთ - ხელისგული (كف دست)

ქმჭედი ოთახი - იატაკი (كف اتاق)

ქმშთი - გემი (كشتی)

ქმშეჭ ქმარდან - აღმოჩენა (كشف کردن)

ქმ - კავშირი, რომ (که)

ქმ/ქმ-ვინ? (کمی/کی)

ქმთაბ (მრ. ქოთობ) - წიგნი (کتاب)

ქმთაბჭოროში - წიგნის მაღაზია (کتابفروشی)

ქმთაბი - ბროშურა, წიგნაკი (کتابچه)

ქმთაბხან - წიგნის მოყვარული, მკითხველი (کتابخوان)

ქმთაბხანე - ბიბლიოთეკა (کتابخانه)

ქმლას - კლასი, საკლასო ოთახი (کلاس)

ქმლისა - ეკლესია (کلیسا)

ქმნარე - ნაპირი (کنار)

ქმნეშთ - სინაგოგა (کنشت)

ქმე - როდის? (کی)

ქმეპან - სამყარო (کیهان)

ქმრე - ჭია (کرم)

ქმსაჭათ - სიბინძურე, ჭუჭყი (کثافت)

ქმჭაჭ დადან - საკმარისობა (کفاف دادن)

ქმშეგმარე - სოფლის მეურნეობა (کشاوری)

ქმშეგმარ - ქმეყანა (کشور)

ქმშეგმარ - დათესილი, ნათესი (کشتنه)

ქმშეგმარ - ნათესი, პლანტაცია (کشتزار)

ქმშიდან (ქმშე) - მოწიფა, ორეფა, დახაზვა (کشتیدن)

ქმლო - კილოგრამი (کیلو)

ქილოგრამი - კილოგრამი (کیلوگرم)
 ქილომეტრი - კილომეტრი (کیلومتر)
 ქისთ - ვინ არის? (کیست)
 ქოდაშ - ღოღელი (کدام)
 ქოთბ - იხ. ქეთბ (کتب)
 ქოლ - მთავარი, ძირითადი; ყველა (کُل)
 ქომაქ - დახმარება (کمک)
 ქომაქ ხასაშ - დახმარების თხოვნა (کمک خواستن)
 ქორაქ - სფერული (کروی)
 ქორე - სფერო, ბირთვი (کره)
 ქორრე - კვიცი (کتره)
 ქორქ - ბეწვი (کرک)
 ქოშაშ (ქოშ) - მოკვლა (کشتن)
 ქოჯა - სად? (کجا)
 ქუბიდაშ (ქუბ) - ცემა, მტკრევა, ღებვა (کوبیدن)
 ქუდ - სასაუქი (کود)
 ქუდაქ - ბავშვი (کودک)
 ქუთაშ - მოკლე (کوتاه)
 ქურ - ბრმა (کور)
 ქუშეშ - ცდა (کوشش)
 ქუშიდაშ (ქუშ) - ცდა (کوشیدن)
 ქური - ქურა (کوچه)
 ქურიქ - პატარა (کوچک)
 ქუჰისტან - მთა, მთიანეთი (کوهستان)
 ქუჰია - მთის კალთა (کوهپایه)

ყაბღლე თბეჯრჳ - საყურადღებო (قابل توجه)

ყანუნ - კანონი (قانون)

ყარ - მღვიმე, ღრუ (غار)

ყარჩ - სოკო (قارچ)

ყარ - ნაჭერი (მაგ. საზამთროსი) (قاچ)

ყაბლ აზ - ...მდე (قبل از)

ყაბულ ქარდან - დათანხმება (قبول کردن)

ყადრმ - ძველი (قدیم)

ყაზა - საჭმელი (غذا)

ყათლ - მკვლელობა (قتل)

ყაღამ - კალამი (قلم)

ყაღაიდან - გორვა (غلطیدن)

ყარარ გოზაშთან - შეთანხმება, პირობის დადება
(قرار گذاشتن)

ყარარ დაშთან - დაფუძნება, ყოფნა (قرارداشتن)

ყარაყათხანე - სამკითხველო (قرائت خانه)

ყარზ - დასავლეთი (غرب)

ყარზ - სესხი, ვალი (قرض)

ყარნ (მრ. ყორუნ) - საუკუნე (قرون)

ყარრბ - ახლო, ახლობელი (غریب)

ყასაბე - დაბა (قصبه)

ყასად დაშთან - განჯრახვა, სურვილი, მიზნად დასახვა
(قصدداشتن)

ყაჭყა - კარადა (قفص)
 ყაჭყა - ლამაზი (قشنگ)
 ყაჭყა - ფასი (قیمت)
 ყაჭყა - წითელი (قرمز)
 ყაჭყა - წილი, ნაწილი (قسمت)
 ყაჭყა - ამბოხება (قیام)
 ყაჭყა - ძალა (قوت)
 ყაჭყა (ორ. ყაჭყა) - პოლუსი (قطب)
 ყაჭყა - მთის წვერი (قله)
 ყაჭყა - ბაყაყი (قورباغه)
 ყაჭყა - დისკო (მთვარის); აბი; მაგარი/ად (قرص)
 ყაჭყა ქაჭყა - ჩასვენება (غروب کردن)
 ყაჭყა დაჭყა - სიტყვის მიცემა (قول دادن)
 ყაჭყა - ყაჭყა (قوچ)

8

შაღ - შაღი, კაშენი, ბაღდადი (شال)
 შაღაღა - თექვსმეტი (شانزده)
 შაღაღ - იქნებ (شاید)
 შაღ - რქა, ტოტი (شاخ)
 შაღაღ (შოყაღა) - პოეტი (شاعر)
 შაღ - ღამე (شب)
 შაღაღაღა - დღე-ღამე (شبانه روز)
 შაღაღა - მსგავსი (شبیه)
 შაღაღა - პროკლამაცია (شبنامه)

შედიდ - ძლიერი, მძაფრი (شديد)

შემალ - ჩრდილოეთი, (شمال)

შემს - მზე (شمس)

შენბე - შაბათი (شنبه)

შერაბ - ღვინო (شراب)

შერთ - პირობა (شرط)

შერთ ბასთან - პირობის დადება, დანაძლეცება
(شرط بستن)

შერყ - აღმოსავლეთი (شرق)

შესთ - სამოცი (شصت)

შენს - პიროვნება (شخص)

შენსან - პირადად (شخصاً)

შეჰრ - ქალაქი (شهر)

შეჰრ - ქალაქელი/ური (شهری)

შეჰრივარ - წლის მიექვსე თვე - 23/VII-22/IX
(شهریور)

შენ - სილა (شن)

შენაქრდან - ცურვა (شنا کردن)

შენახტან (შენას) - ცნობა (شناختن)

შენაზარ - სილიანი ადგილი (شنزار)

შენაიდან (შენანვ/შენოუ) - მოსმენა (شنیدن)

შენაჰე - ჭიხვინი (شبهه)

შენაჰე (მრ. შენაჰე) - ნივთი, საგანი (شئی)

შეჰარქრდან - ნადირობა (شکار کردن)

შეჰემ - მუცელი (شکم)

- შექმნა - შექმნის ფხვნილი (شکر)
 შექმნა - ფორმა, გარეგნობა (شکل)
 შემე - ექვსი (شش)
 შეშავებულ - ექვსკუთხედი (ششگوشه)
 შიში - ქიმიკა (شیمی)
 შირ - რძე, ლობი; ონკანი (شیر)
 შირინ - ტკბილი (شیرین)
 შირინი - ტკბილეული (شیرینی)
 შიხე - შიიტო (شیعه)
 შოდან (შან/შინ) - გახდომა (شدن)
 შომა - თქვენ (شما)
 შომაჩე - ნომერი (شماره)
 შომორდან (შომარ) - დათვლა (شمردن)
 შორეულ ქმრადან - დაწყება (شروع کردن)
 შოსთან (შუა) - რეცხვა, დაბანვა (شستن)
 შორა - საბჭო (شورا)
 შორაბე - საბჭოთა, საბჭოური (شوروی)
 შორე - სიხარული, აღტაცება (شوق)
 შოხმ ქმრადან - ხენა (شخم کردن)
 შოხმარ - იხ. შახმარ (شعرا)
 შოხლ - ალი (شعله)
 შურ - მონდომება, სიყვარული, აღტაცება, მღაშე (شور)

ჩაჲ - ჩაი (چای)

ჩაჲჩი - სარაიეს ბატონი (გამგე) (چایچی)

ჩაჲხანე - სარაიე (چایخانه)

ჩაჲჲქრდან - დასტამბე (چاپ کردن)

ჩაჲჲჲ - დანა, ჯაჲჲ (چاقو)

ჩაჲჲ - ჯა (چاه)

ჩანგ - თათი, ტორი; კლანჭი (چنگ)

ჩანგალ - კლანჭი; ჩანგალი (چنگال)

ჩანდან - იმდენად, რამდენადმე (چندان)

ჩარბ - ცხიმიანი (چرب)

ჩარბი - ცხიმი (چربی)

ჩარიდან (ჩარ) - ძოვა (چريدان)

ჩასბიდან (ჩასბ) - მიწებება (چسبیدن)

ჩაშმ - თვალი (چشم)

ჩაშმე - წყარო (چشمه)

ჩახაჲ - კაჲი (چخاق)

ჩაჲარ - ოთხი (چار)

ჩაჲარდან - ოთხმეტი (چاردار)

ჩაჲარშანბე - ოთხშაბათი (چارشنبه)

ჩე - რა? (چه)

ჩეკონე - როგორ/ი (چگونه)

ჩეჲჲჲ - როგორ/ი (چطور)

ჩელჩელე - მერცხალი (چلچله)

ჩენანქე - ისე რომ, იმდენად რომ (چنانکه)
 ჩერა - რატომ? (چرا)
 ჩეჰელ - ორმოცი (چهل)
 ჩეჰრე - სახე (چهره)
 ჩიზ-რაიმე (چیز)
 ჩისტ - რა არის? (چيست)
 ჩომაც - კომბალი (چماق)
 ჩონ/ჩუნ (ჩონქე) - რადგან, როდესაც (چون)
 ჩუბ - ჯოხი, ფიცარი (چوب)
 ჩუფან - მწყემსი (چوپان)

ბ

ხაბ - ძილი (خواب)
 ხაბალუდ - ძილმოორეული (خواب‌آلود)
 ხაბიდან (ხაბ) - დაძინება (خوابیدن)
 ხამ - უმი, დაუმუშავებელი (خام)
 ხამუშ - ჩამქრალი (خاموش)
 ხამუშ მანდან - გაჩუმება (خاموش ماندن)
 ხამუშ სახტან - ჩაქრობა (خاموش ساختن)
 ხანდან (ხან) - კითხვა, ხმობა; მღერა (خواندن)
 ხანე - სახლი (خانه)
 ხანვადე - ჯაზი (خانواده)
 ხარეჯ - საზღვარგარეთ, საგარეო (خارج)
 ხარეჯი - უცხო, საგარეო (خارجی)
 ხარეჯ ზოდან - გამოსვლა (خارج شدن)

ხარჯ ქმრდნ - განდევნა, გაგდება (خارج کردن)
 ხასთნ (ხაჰ) - ნდობა (خواستن)
 ხაქ - მიწა (خاک)
 ხაჰარ - და (خواهر)
 ხაბარ (მრ.პხბარ) - ამბავი (خبر)
 ხაზერ - ხაზარი (კასპიის ზღვა) (خزر)
 ხათარ - საშიშროება (خطر)
 ხათარნაქ - საშიში (خطرناک)
 ხათი (მრ. ხოთი) - ხაზი (خط)
 ხაღბან - მფრინავი (خلبان)
 ხაღჯ - უბე (خلیج)
 ხანდიდნ (ხანდ) - სიცილი (خندیدن)
 ხარ - სახედარი (خر)
 ხარაბ შოდნ - დანგრევა, გაფუჭება (خراب شدن)
 ხარბოზე - ნესვი (خربزه)
 ხარგუშ - კურდღელი (خرگوش)
 ხარვარ - წონის ერთეული უდრის 300 კგ-ს (خوار)
 ხარიდარ - მყიდველი (خیدار)
 ხარიდნ (ხარ) - ყიდვა (خریدن)
 ხარიდ-ო-ჭორუშ - აღებ-მიცემობა (خرید و فروش)
 ხარმან - კალა (خرمن)
 ხაშენ - უხეში (خشن)
 ხაშმ - სიბრაზე (خشم)
 ხაშმალუდ - ბრაზმორეული (خشم آلود)
 ხაშმნაკ - ბრაზიანი, გაბრაზებული (خشمناک)

ხეაღრი - ძაღვი (خيلي)
 ხერს - ღაფი (خرس)
 ხიამპან - გაშხირი (خيابان)
 ხიამანთ - ღაღატი (خيانت)
 ხიამანთქარ - მოღაღატი (خيانتكار)
 ხიამარ - კიტრი (خيار)
 ხიშ - თვით, თვისი, ნათესავი (خويش)
 ხიშტან - თვით, საკუთარი თავი (خويشتن)
 ხოდ - თვით, თავად (خود)
 ხოდან - ღმერთი (خدا)
 ხოდაჰაფიზი - გამომგვიდობება (خدا حافظي)
 ხოდადარი ქანდან - თავის შიკაგება (خودداری کردن)
 ხოლასი - მოკლე შინაარსი (خلاصه)
 ხორანდან (ხორან) - ჭმევა (خوراندن)
 ხორანქ - საჭმელი (خوراک)
 ხორანქაზი - საჭმლის მოხარშვა (خوراکپزی)
 ხორანდ - წლის მესამე თვე-22/۷ - 21/۷ (خرداد)
 ხორანდ (ხორ) - ჭამა, სმა (خوردن)
 ხორთუმ - ხორთუმი (خرطوم)
 ხორდ შოდან - დამტყდნა, დაქუცმაცება (خوردن)
 ხორეშ - ჭამა, კერძი (خورش)
 ხორანმ - აყვავებული (خرم)
 ხორშიდ - მზე (خورشید)
 ხოსუსი - კერძო, პირადი (خصوصی)
 ხოშ - კარგი, კეთილი (خوش)

ხოზ ამბდჳნ-მოწონება (خوش آمدن)
პზ თო ხოზჳმ ამბდ - ჴენ მომეწონე .

ხოზჳნდჳმ - ტანადი (خوش اندام)
ხოზბჳ - სურნელოვანი (خوشبو)
ხოზ გოზჳშჳნ - გართობა, დროის ტარება (خوش گذشتن)
ხოზმჳზჳ - გემრიელი (خوشمزه)
ხოზმჳშჳ - კარგი მატყლის მქონე (خوش بشم)
ხოზჳ - მზრალი (خشک)
ხოზჳ - ხმელეთი (خشکی)
ხოზჳრდჳნ (ხოზჳ) - გახმობა (خشکیدن)
ხუბ - კარგი (خوب)
ხუბრჳ - ლამაზი (خوبرو)
ხუნ - სისხლი (خون)
ხუნინ - სისხლიანი (خوئین)

ჯ

ჯა - ადგილი (جا)
ჯავდანინ - მარადიული (جاودانی)
ჯალბ - მიმზიდველი (جالب)
ჯამე - ტანისამოსი (جامه)
ჯამედჳნ - ჩემოდანი (جامه دان)
ჯანვჳრ - ცხოველი (جانور)
ჯარინ ჴოდჳნ - ღენა (جاری شردن)
ჯჳდინდ - ახალი (جدید)

- ჯაბაბ დაბან - პასუხის გაცემა (جواب دادن)
 ჯაბან - ახალგაზრდა (جوان)
 ჯაბასე - სხდა მა (جلسه)
 ჯამე შედან - შეგროვება (جمع شدن)
 ჯამეიან - მოსახლეობა (جمعیت)
 ჯანგ - ომი (جنگ)
 ჯანგალ - ტყე (جنگل)
 ჯანგიდან (ჯანგ) - ბრძოლა, ომის წარმოება (جنگیدن)
 ჯანუბ - სამხრეთი (جنوب)
 ჯარბან - დინება, პროცესი (جریان)
 ჯარაყე - ნაპერწკალი (جرقه)
 ჯაშენ - დღესასწაული (جشن)
 ჯაჰან - მსოფლიო (جهان)
 ჯაჰან - მიმართულება, მხარე; მიზეზი (جهت)
 ჯაჰანეშ - ნახტომი; კვესვა (ნაპერწკლის) (جهش)
 ჯაჰიდან (ჯაჰ) - ხტომა (جهیدن)
 ჯელოუ - წინ (جلو)
 ჯელოუგირი ქარდან - დაბრკოლება, დაბრკოლების შექმ-
 ნა (جلوگیری کردن)
 ჯელოუ ოჭთადან - გასწრება (جلوافتادن)
 ჯელოუ რაჭთან - წინსვლა (جلورفتن)
 ჯიბ - ჯიბე (جیب)
 ჯოდან ქარდან - მოცილება, გამოყოფა (جد کردن)
 ჯოზ - გარდა (جز)
 ჯოზე (მრ. პეზანე) - ნაწილი (جزء)

ჯოღბე - ვილი (جلگه)

ჯომჭურბ (მრ. ჯამაჭირ) - რესპუბლიკა (جمهوری)

ჯომცე - პარასკევი (جمعہ)

ჯოჲ - ქერი (جو)

ჯოჭთ - წყვილი (جفت)

ჯოყრაძაძ - გეოგრაფია (جغرافیا)

ჯურ - ნაირსახეობა, ჯური (جور)

ჯურაბ - წინდა (جوراب)

3

ჰალ (პჰვალ) - ვითარება, მდგომარეობა (حال)

ჰალა - ახლა, ამჟამად (حالا)

ჰადდ (მრ. ჰოდუდ) - ზღვარი, ზომა (حد)

ჰადდე აქსარ - მაქსიმუმი (حد اکثر)

ჰადდე აყალ - მინიმუმი (حد اقل)

ჰავა - ჰაერი, ჰავა, ამინდი (هوا)

ჰავაფემაზ - თვითმფრინავი (هواپیما)

ჰავას ქარაძან - სურვილი, წადილი (هوس کردن)

ჰათათ - ... - ც კი (حتی)

ჰალაზუნ - ლოკოცინა (حلقزون)

ჰამ - აგრეთვე, - ც (هم)

ჰამამ - აბანო (حمام)

ჰამან - ის, სწორედ ის (همان)

ჰამე - ყვილა (همه)

ჰამვარ - გლეგი, სწორი (هموار)

ჰამინ - ეს, სწორედ ეს (همین)

- პამინქე - როგორც კი *همیشه*
 პამიშე - ყოველთვის *(همیشه)*
 პამლე - იერიში; ბნელა *(حمله)*
 პამლ-ო-ნაყლ- ტრანსპორტირება *(حمل و نقل)*
 პამრანგ - ერთი ფერის *(مهرنگ)*
 პამსაჲ - მეზობელი *(همسایه)*
 პანუზჰამ - ჯერ კიდევ *(هنوز هم)*
 პაჲათ - ეზო *(حیات)*
 პარ - ყოველი *(هر)*
 პარარათ - ტემპერატურა *(حرارت)*
 პარგეზ - როდისმე (არასდროს) *(هرگز)*
 პარეჰათ - მოძრაობა *(حرکت)*
 პარეჰათე ენთეყალრ - დედამიწის ტრიალი მზის ირგვლივ *(حرکت انتقالی)*
 პარეჰათე ვეზჰერ - დედამიწის სადღეღამისო ბრუნვა *(حرکت وضعی)*
 პარეჰათ ჰარდან - მოძრაობა *(حرکت کردن)*
 პარზე - სარეველა *(هرزه)*
 პარირ - აბრეშუმის (ქსოვილი) *(حرير)*
 პარირბაჰი - აბრეშუმსაქსოვი *(حرير بافی)*
 პარჰ - სიტყვა *(حرف)*
 პარჰ ზანდან - ლაპარაკი, უბნობა *(حرف زدن)*
 პარჰანდ - თუმცა *(هرچند)*
 პანჰთ - შვიდი *(هفت)*
 პანჰთად - სამოცდაათი *(هفتاد)*

- შაბათი - კვირა (неделя) (შაბათი)
 შაყიყა - ჭეშმარიტება (حقیقت)
 შაყიყათან - ჭეშმარიტად (حقیقتاً)
 შაყყ (მრ. შაყყყ) - უფლება, სამართალი (حق)
 შაშარე (მრ. შაშარათ) - მწერი (حشره)
 შაშთ - რვა (هشت)
 შაშთად - ოთხმოცი (هشتاد)
 შეზარ - ათასი (هزار)
 შელალ - ნახევარმთვარე (هلال)
 შენგამ - ჟამი, დრო (هنگام)
 შენდევანე - საზამთრო (هندوانه)
 შენდუსთან - ინდოეთი (هندوستان)
 შეშან (მრ. შეშვანათ) - ცხოველი (حيوان)
 შესს ქარდან - გრძნობა (حس کردن)
 შეფაზანთ ქარდან - დაცვა, შენახვა (حفاظت کردن)
 შეფდან - ჩვიდმეტი (هفده)
 შეფზ ქარდან - დაცვა; დაზვიძირება (حفظ کردن)
 შეჟდან - თვრამეტი (هجده)
 შიზომ - შეშა (هیزم)
 შიჩ - არა ..., არავითარ ... (هیچ)
 შოლუ - ატამი (هلو)
 შოქუმანთ - მმართველობა, ხელისუფლება (حکومت)
 შოჟუმ ავრდან - იერიშის მიტანა (هجوم آوردن)

ქართულ-სპარსული ლექსიკონი

- აბაზანა - ცან (وان)
- აბანო - ჰამამ (حمام)
- აბი - ყორს (قرص)
- აბლაბუდა - თარ (تار)
- აბრეშუმი - აბრეშმ (ابریشم), ჰარიის (حریر)
- აბრეშუმსაქსოვი - ჰარირბაჭი (حریر بافی)
- აბსოლუტურად - ასლან (اصلاً)
- აგრეთვე - ჰამ (هم)
- ადამიანი - ინსან (انسان)
- ადგილი - ჯა (جا), მამალ (محل), მამამ (مقام)
- ადგილის შეცვლა - ნაყლი მამამ (نقل مکان)
- ადგილი/ად - ასან (آسان), რაჰატი (راحت)
- აეროპორტი - ფროდგაჰ (فرودگاه)
- ავადმყოფი - ბიმარ (بیمار)
- ავადმყოფობა - ბიმარი (بیماری)
- ავეჯი - მობლ (مبل)
- ავტომობილი - ავომილ (اتومبیل)
- ავტომობილსაშენი - ავომილსაზი (اتومبیل سازی)
- ავტორიტეტი - ეხთებარ (اعتبار)
- აზია - ასია (آسيا)
- ათასი - ჰეზარ (هزار)
- ათი - დამ (ده)
- აკადემია - ფრენგისტან (فرهنگستان)

აღბათ - ლაბორ (لابد)
 აღი - შოცღო (شعله)
 აღუბალი - აღუბალუ (آلوالو)
 აღუმინი - აღუმინჯო (آلومینیم)
 აღური - აღური (آلوجی), გოჯო (گوجه)
 ამალამ - ემშაბ (امشب)
 ამალღება (დონის) - ბალა ბორდან (بالا بردن),
 თარაყი ქარდან (ترقی کردن)
 ამბავი - ხაბარ (خبر); დასთან (داستان)
 ამბარი - ანბარ (انبار)
 ამბოხება - ყიამ (قیام)
 ამერიკა-ამერიკა (آمریکا)
 ამერიკელი - ამერიკაი (آمریکائی)
 ამიერიდან - დიგარ (دیگر)
 ამინდი - ჰევა (هوا)
 ამნაირი/ად - ინაორ (اینطور), ინგუნო (ینگونه),
 ინჯორ (اینچور), ინსან (اینسان)
 ამოვარდნა - დარფთი (در رفتن)
 ამოთრევა - ბალა-ქეშიდანი (بالا کشیدن)
 ამოსვლა - ბარ-ამადანი (بر آمدن)
 ამოსვლა (მზის) - თოლუხ ქარდანი (طلوع کردن)
 ამოსხივება - თოლუხ ქარდანი (طلوع کردن)
 ამოწევა - ბალა ქეშიდანი (بالا کشیدن)
 ამჟამად - აკნონ (اکنون), ჰალა (حالا)
 ამ ცოტა ხანში - თაზგირა (تازگیها)

ამხედრება - სავარ შოდან (سوارشدن)

ან - ან (یا)

აორთქლება - ბოხარ შოდან (بخارشیدن)

არ, არა, არც - ნა (نه)

არავითარ ... - ჰიჩ (هیچ)

არაბი - არაბ (عرب)

არამედ - ბაღქე (بلكه)

არატანი - სარშირ (سرشیر)

არ არის - ნისტ (نیست)

არაჩვეულებრივი - ფოუჟოლსადრ (فوق العاده)

არის - ასტ (است)

არსებობა - ვოჯუდ დაშტენ (وجود داشتن)

ასი - სად (صد)

ატამი - ჰოლუ (هلو)

აუჩქარებლად - აჰესტენ (آهسته)

აფრენა - ბე ფარვანა დარ-ამანდან

(به پرواز درآمدن)

აქ - ინჯა (اینجا)

აქცია (წილი) - საჰმა (سهام)

აღება (ციხის) - ჰაბაჰ (گرفتگی), გერეჰთან (فتح)

აღებმიცემობა - ხარიდ-ფოროშ (خرید و فروش)

აღმოსაღვითი - შარყ (مشرق), მავრეჰ (مغرب)

აღმოჩენა - ქანჰა ქარდან (کشف کردن)

აღტაცება - შოუჰ (شنور), შურ (شوق)

აყვავებული - ხორჰან (خرم)

ახალბედა - ნოუავარ (نوآور)
 ახალგაზრდა - ჯავან (جوان)
 ახალი - ნოუ (نو), თაზე (تازه), ჯადიდ (جدید)
 ახლა - აქონუნ (اکنون) ჰალა (حالا), ალან (الان)
 ახლად აშენებული - ნოსაზ (نوساز)
 ახლო/ს - ნაზდ (نزد), ნაზდრე (نزدیک),
 ყარბ (قرب), ფარა (فرا)
 ახლობელი - ყარბ (قرب)

ბ

ბაგე - ლაბ (لب)
 ბადე - თორი (توری)
 ბავშვი - კოდაკ (کودک), ბაჩე (بچه)
 ბავშვური - ბაჩეგანე (بچه‌گانه)
 ბაზარი - ბაზარ (بازار)
 ბაღახი - ალფ (علف), საბჰე (سبزه)
 ბაღი - გილას (گیلاس)
 ბანი (სახურავი) - ბამ (بام)
 ბარდნა - ბარიდან (باریدن)
 ბატკანი - ბარრე (بره)
 ბატონი - არაბ (ارباب)
 ბაღდადი - შალ (شال)
 ბაღი - ბაყ (باغ), ბუსთან (بوستان)
 ბაყაყი - ყორბაყე (قورباغه)

ბადრია - ბაყჩი (باغچه)

ბგერა - სედა (صدا)

ბეგრია - ბესიარ (بسیار), ზიად (زیاد),
ფარავან (فراوان)

ბერკეტი - ბჰრამ (برهم)

ბეწვი (борс) - ქორქ (کرک), მუა (موی)

ბზე - ქაჰ (کا)

ბიბლიოთეკა - ქეთაბხანე (کتابخانه)

ბინა - მანზელ (منزل)

ბინძური - ქანაჭი (کثیف)

ბიოლოგია - ზისთენასი (زیست شناسی)

ბირთვი - ქორე (کره)

ბიჭი - ფესარ (پسر)

ბნედა - ჰამელე (حمله)

ბნელი - თარიქ (تاریک)

ბოლი - დუდ (دود)

ბოლო/ს - ახარ (آخر), სარ (سر)

ბოლო (კუდი) - დომ (دم)

ბორცვი - თეფფე (تپه)

ბოსტანი - ბუსთან (بوستان)

ბოსტნეული - მიცედე ფადერბხთი (میوه پادختی)

ბოჭკი (нит) - თარ (تار)

ბრაზიანი - ხაშმნაკ (خشمناک)

ბრაზმორეული - ხაშმალუდ (خشم آلود)

ბრინჯი - ბერენჯ (برنج)

ბრმა - ქურ (کور)

ბროზურა - ქეთაბჩე (کتابچه)

ბროწეული - ანარ (انار)

ბრძანება - ამრ (امر), დასთურ (دستور), ჭარმან (فرمایش)
(فرمان) ჭარმანეშ

ბრძანების გაცემა - ჭარმუდან (فرمودن)

ბრძოლა - მობარეზე (مبارزه), ჯანგიდნ (جنگیدن)

ბრწყინვა - დერახშიდნ (درخشیدن)

ბუდე - ლანე (لانه)

ბუზი - მანგას (مگس)

ბუმბული - ფარ (پر)

ბუნება - თაბიეათ (طبیعت)

ბუნებრივი - თაბიეი (طبیعی)

ბურთი - თუფ (توپ)

ბუხარი - ბოხარი (بخاری)

ბ

გაადვილება - თანჰირლ ქარდან (تسهيل کردن)

გაბინძურება - აღუდნ (آلودن)

გაბნეული - ფარაქანდრე (پراکنده)

გაბრაზებული - ხაშმანაქ (خشمناک)

გაგდება - ბირუნ ქარდან (بیرون کردن), ხარეჟ ქარ-
დან (خارج کردن)

გაგება (понять) - ჭამიდან (فهمیدن)

გაგზავნა - ჭერესთადან (فرستادن)

გაგლეჯა - დარღმან (دریدن)

გაგრძელება - დონბაღ (دنباله)

გაგრძელება - თულ ქეშიდან (طول کشیدن), ემთედად
დაღან (امتداد دادن)

გადაადგილება - ენთეყალ (انتقال)

გადაბრუნება - ზირ-ო-რუ ქანდან (زیر و رو کردن)

გადადგომა - ესთეყან დაღან (استعفا دادن)

გადაზიდვა - ენთეყალ (انتقال)

გადალახვა - ფეჰმუღან (پیمودن)

გადასაცვლება - ნაყლი მანქან (نقل مکان)

გადაცემა (რადიომაუწყებლობა) - ფანზ ქანდან
(بخش کردن)

გადმოსვლა (ქაფის, რძის) - სარ რაქთან (سررفتن)

გადნობა - ზოუბ ქანდან (ذوب کردن)

გაცლა - სარ ზანდან (سرزدن)

გოზანთან (گذاشتن), ოზურ ქანდან (وز کردن),

ფეჰმუღან (پیمودن)

გაცვლის მოხდენა - თანსარ ქანდან (تأثیر کردن)

გავრცელება - ნაშრ (نشر), მონთაშერ ქანდან

(منتشر کردن), ფანზ ქანდან (بخش کردن),

რონყი ან (رونی یافتن) ან

გაზაფხული - ბაჰარ (بهار)

გაზეთი - რუზნამე (روزنامه)

გაზომვა - სანჯიდან (سنجیدن)

გათამაშება - თამაშ ქანდან (تأم کردن)

გათვალისწინება (предвидеть) - ფიზონინ ქმრდნ
(پیش بینی کردن)

გათხრა - ქნდნ (گندن)

გაკეთება (საჭმლის) - დორსთ ქმრდნ
(درست کردن)

გაკვეთილი - დარს (درس)

გამაგრებული - მოსთაქქმ (مستحکم)

გამგზავრება - რაჰსეფარ შოდნ (رهمسپارشدن)

გამზირი - ხიაბან (خیابان)

გამოგონება - ეხთერაჰ ქმრდნ (اختراع کردن)

გამოვლენა - სარ-ზადნ (سرزدن)

გამოკვლევა - ფეჰუჰეშ (پژوهش)

გამოკიდება - ნასბ ქმრდნ (نصب کردن)

გამომჟღავნება - სარ-ზადნ (سرزدن)

გამომშვიდობება - ხოდაჰაჰეზი (خدا حافظی)

გამომცემელი - ნაშერ (ناشر)

გამორკვევა - მანსლუმ ქმრდნ (معلوم کردن)

გამოსვლა - ბირუნ-ამდნ ბირონ ამდნ , დარ-ამდნ-
დან (خارج شدن) , ხარუნ შოდნ (در آمدن , خارج شدن)

გამოყენება - ესთეჰადრ ქმრდნ (استفاده کردن), ესთეჰ-
სალ (استحصا)

გამოყოფა - ჯოდ ქმრდნ (جدا کردن)

გამორენა - მანსლუმ შოდნ (معلوم شدن)

გამორენილი - ბარჟასთერ (برجسته)

გამოცდა - ემთჰან (امتحان)

გამუდმებით - ფეჰესთერ (پیوسته)

გამჩენელი - აჭარდგარ (آفریدگار)

გამძლე - მოჰქმე (مکمل)

გამძლარი - სირ (سیر)

განა? - მგარ? (مگر)

განადგურება - აზ ბენ ბორდან (از بین بردن)

განათება - როშქან ქარდან (روشن کردن)

განაწილება - თჱსარ ქარდან (تقسیم کردن)

განდენა - ხარეჟ ქარდან (خارج کردن)

განედი - არე (عرض)

განზრახვა - ყანდ დართან (تقصیداشتی)

განთქმული - მთჱრ (منتشور)

განიაცემა - ბად დან (باد دادن)

განკარგულებაში ყოფნა - დარ ეხთიარ ბუდან
(در اختیار بودن)

განკურნვა - ჰლჱ (علاج)

განმეორებით ბეჭდვა - თჱდრდე ჩათ (تجدید چاپ)

განსაკუთრებით - ბე ხოსჱს , ბელხოსჱს
(بالتخصص)

განსხვავება - ჭარე (فرق)

განსხვავებული - მოხთლექ (مختلف)

განუკურნებელი - ლაჰლჱ (لا علاج)

განცხრომა - ლეზანთ ბორდან (لذت بردن)

გარგარი - ზარდალე (زرد آلو)

გარდა ... - გოზანთე აზ (جز), ჯო (گذاشته از)

გარდაქმნა - თბდელ ქარდან (تبدیل کردن)

თბჰმგვოლ~ (تحول)

გარდაცვალება - ჭოუთ ქმრდნ ^{فوت کردن}, დარ-გოზმ-
მან (درگذشتن)

გარე - ჭმრ (فرا)

გარეგნობა - შექლ~ (ظاهر), ზაჰრ (شکل)

გარეთ - ბირუნ (بیرون), ბირუნ აზ (از)

გარემო - მოჰრ (محیط)

გარეული - გმჰმ (وحشی)

გარჯა - ზმჰმ (رحمت), ზმჰმ ქეჰიდნ
(رحمت کشیدن)

გასეირნება (катать) - სმგარ დადნ (سواری دادن)

გასწრება - ჯელოუ ოჰთადნ (جلو افتادن)

გაუქმება - თბჰმ ქმრდნ (تعطیل کردن)

გატართობა - თოუსეაფთნ (توسعه یافتن)

გატართობული - მონბანეთ (منبسط)

გაფიქრება - გმან ქმრდნ (گمان کردن)

გაფიცვა - ეცთესაბ (اعتصاب)

გაფლეთა - დარიდნ (دریدن)

გაფრთხილება - მოვაზრბ ზუდნ (مواظب بودن)

გაფუჭება - ხმრსა ზოდნ (خراب شدن)

გაქცევა - გორიხთან (گریختن), ჭმრსა ქმრდნ

(در رفتن), დარ-რმჰმ (فرار کردن)

გადვიძება - ბიდარ ქმრდნ (بیدار کردن)

გაყიდვა - ჭოუხთნ (فروختن)

გაყოფა - თბჰმ ქმრდნ (تقسیم کردن)

გარენა - ფაქრდ ავარდან (پدید آوردن)
 გარეგებული - საქენ (ساکن)
 გარუმება - ხამუშ მანდან (خاموش ماندن)
 გაცემა (გრძანების) - სადრკ ქარდან (صادر کردن)
 გაწვენდა - თმირს ქარდან (تمیز کردن)
 გაჭუჭყანება - აღუდან (آلودن)
 გახდა - ქანდან (کندن)
 გახდომა (сгаться) - შოდან (شدن), გეშთან, გარდიდან (گشتن, گردیدن)
 გახვრეტა - სურას ქარდან (سوراخ کردن)
 გახმობა - ხოშქიდან (حشکیدن)
 გახსნა - ბაზ ქარდან (باز کردن)
 გახსენება - ბე ჯად ავადან (به یاد آمدن)
 გეგმა - ბერნამე (برنامه)
 გემი - ქაშთი (کشتی), სეფინე (سفینه)
 გემრიელი - ხოშმეზე (خوشمزه)
 გეოგრაფია - ჯოგრაფია (جغرافیا)
 გეოლოგია - ზემინშენასი (زمین شناسی)
 გერმანელი/ული - აღმანი (آلمانی)
 გერმანია - აღმან (آلمان)
 გვერდი - ფაქლე (صفحه), სეფილე (پهلوی), თაქვე (طریق)
 გზა - რაჰ (راه), თარეჰ (طریق)
 გლეხი - ბარზგე-არ (برزگر)
 გლეგი - ჰემეარ (هموار)
 გოგო - დოხთარ (دختر)

გოგონა - დოხთარქ (دخترک)
 გონება - ჭაჭი (فهم)
 გორვა - ყაღდიდნ (غلطیدن)
 გრადუსი - დარჯე (درجه)
 გრამი - გერმ (گرم)
 გრეხა (ბამბის) - თაბიდნ (تابیدن)
 გრინვიჩი - გრინიჩ (گرینویچ)
 გრძელი - თულ (طول)
 გრძელი - დერაზ (دراز), გრძელი თმა - მუაფ ბოლანდ (موی بلند)
 გრძნობა - ჰესს ქარდნ (حس کردن)
 გუთანი - გავაჰნ (گاوآهن)
 გუმბათი - გონბანდ (گنبد)
 გულნარა - გოლნარ (گلنار)
 გუშინ - დირუზ (دیروز)
 გუშინწინ - ფირირუზ (پریروز)

დ

და - ხაჰარ (خواهر), (კავშირი) ვა (و)
 დაარსება - თაყსის ქარდნ (تأسیس کردن)
 დააერ ქარდნ (دایر کردن)
 დაახლოებით - თაყრიბან (تقریباً)
 დაბა - ყაჰაბე (قصبه)
 დაბალი - ფასთ (پست)
 დაბანდება - ეყბარ (اعتبار)

დაბანა - შოსტან (شستى)

დაბერვა - ვაზიდან (وزيردن)

დაბლა - ფარინ (پاين)

დაბრკოლება - ჯელოუგირი (جلوگیری),
მანაქსი შოდან (مانع شدن)

დაბრუნება - ბაზგაშთი (بازگشت), ბაზ - გაშთან
(پس دادن - დადანიშ); возвратить (برگشتن)

დაგრეხილი - ფიჩიდე (پيچيده)

დადგენა - თაყარინ ქარდან (تعين کردن)

დადგენილების გამოტანა - თასვიბ ქარდან (تصويب کردن)

დადგმა - ნასბ ქარდან (نصب کردن)

დავარდნა - ოფთადან (افتادن)

ზამინ ხორდან (زمين خوردن)

დავიწყება - აზიადრფთი (از ياد رفتن)

დაზეპირება - ჰეფი ქარდან (حفظ کردن)

დაზუსტება - თაფყი (تدقيق)

დათანხმება - ყაბულ ქარდან (قبول کردن),

ფაზირფთი (پذيرفتن)

დათესვა - ქაშთანი (کاشت)

დათესილი - ქეშთი (کشته)

დათვი - ხერს (خرس)

დათვლა - შომორდან (شمردن)

დაინტერესებული - ალაყმანდ (علاقمند)

დაირა - დაჰერე (دايره)

დაკავება - ბაზ-დაშთან (بازداشتن)

დაკავშირება - მარბუტ ქარდან (مربوط کردن)

ფეშვასთან (پیوستن)

დაღეჟვა - თპნეშინ (نه نشین)

დამალვა - ფენკან ქარდან (پنهان کردن)

დამატება - მთამმ (متمم)

დამთავრება - თამკან ქარდან (تمام کردن)

დამონტაჟება - ნასბ ქარდან (نصب کردن), სანს

ქარდან (سوار کردن), ქარ გოზაშთან

ქარგდაშთან (کار گذاشتن)

დამტვირთვა - ხორდ ქარდან (خرد کردن)

დამტკიცება - თასერბ ქარდან (تصویب کردن)

დამშვიდებული - ასუდე (آسوده)

დამწერი - ქათბ (کاتب)

დამწკრივება - სანჭ ქეშიდან (صف کشیدن)

დანა - ჩაჟო (چاقو)

დანართი - მთამმ (متمم)

დანაძღვრება - შანთ ბასთან (مشروط بستن)

დანგრევა - ხარბ ქარდან (خراب کردن)

დანდობა - მან (امان)

დაპატრონება - ბაზ-დაშთან (بازداشتن)

თოჟიქ ქარდან (توقیف کردن)

დაპყრობა - ჭანთ (فتح), თასანჭჭ (تصرف)

დარგვა - ქაშთან (کاشت)

დარგი - რეშთე (رشته)

- დარდიანი - ანდუგინ (اندوگین)
 დარიგება - ნასიჰატი (نصیحت)
 დარტყმა - ზადან (زدن), ზარბ (ضرب)
 დარჩენა - მანდან (ماندن)
 დარჩენილი - ბაჟიმანდე (باقیمانده)
 დარწმუნებული ყოფნა - ეთმინან დაშთან (اطمینان داشتن)
 დასაბამი - მუბდა (مبدأ)
 დასაგლეითი - გარბ, მუგარბ (غرب, مغرب)
 დასაქმება - მუშუკოლ ქარდან (مشغول کردن)
 დასაწყისი - აგარ (آغاز), ებთედ (ابتدا),
 ავალ (اول)
 დასვენება - ესთრაჰტი ქარდან (استراحت کردن),
 რაჰტი (راحت)
 დასტა - დასთე (دسته)
 დასტამბვა - ჩაპ ქარდან (چاپ کردن)
 დასუფთავება - თამიზ ქარდან (تسيز کردن)
 დასხივება - თაბიდანი (تابیدن).
 დასხმა - რიხტი (ریختن)
 დატკობა - ღეზანა ბორდან (لذت بردن)
 დაუშვადებელი - ხამ (خام)
 დაუბ - თახტი (تخته)
 დადგენება - გარადაშტი (قرار داشتن)
 დადგენა - საიდანი (سائیدن)

- დაქუცმაცება - ხორდ შოდან (خر شدن)
 დაღლა - ბე სოთუჲ ამადან (به ستوه آمدن)
 დაღონებული - ანუღუჲგინ (اندهوگین)
 დაყრა - რიხიან (ریختن)
 დაყრდნობა - თჳქიჲ დადან (تکیه دادن)
 დაშლა (ქანების) - ჭარსაჲშ (فرسایش)
 დაცემა - ოჭთადან (اختاد),
 ზამინ ხორდან (زمین خوردن)
 დაცემა (ფარაზი) - ბე გჳლღჳ ზადან (به گدازد)
 დაცვა - ჰეჭჳ ქარდან (حفظ کردن),
 ჰეჭაზანთ ქარდან (حفاظت کردن)
 დაცვენა - რიზჲშ (ریزش)
 დაძახება — ფიშ-ხანდან (پیش خواندن)
 დაძინება - ხაბიდან (خوابیدن)
 დაწესებულება - ბონგაჲ (بنگاه), მოყანასეგ
 (مؤسسه)
 დაწერილებით/ი - მოჭანაღჳ (مفصل)
 დაწოლა - ჭეშარ (فتشار)
 დაწყება - აგარკდან (آغاز کردن),
 შორჲჲ ქარდან (شروع کردن)
 დასთ ბე ქარ შოდან (دست به کار شدن)
 დაწყებითი სკოლა - დაბესთან (دبستان)
 დაჭერა - გერეჭთან (گیرفتن), სეჲდ (صيد)
 დახაზვა - ქეშიდან (کشییدن)
 დახარჯვა - მანსრანჲ ქარდან (مصرف کردن)

დახვეული - ფიჩქაღე (پيچيده)

დახმარება - ქომაქ (تكميل)

დახმარების თხოვნა - ქომაქ ხასთან (كمك خواستن)

დაჯდომა - ნეშასთან (نشستن)

დაჯდომა (ფასის) - თამაშ შოდან (تمام شدن)

დგომა - ისთადან (ايستادن)

დება - გოზაშთან (گذاشتن)

დებულება - ასლ (اصل)

დედა - მადარ (مادر)

დედალი - მადღე (مادّه)

დედამიწის სადღელამისო ბრუნვა - შარექანთე ცაზცრ (چرخش و وضع)

დედამიწის ტრიალი მზის ირგვლივ - შარექანთე ენთეყა-
ლ (چرخش انتقالی)

დედოფალი - მალექე (ملکه)

დემონსტრაცია - თაზაჰრათ (نظاہرات)

დენა - ჯარი შოდან (جاری شدن)

დენი - ელექტრისიითე (الکتریسیته)

დერეფანი - რაჰრუ (راهرو)

დიდება - ბოზრგ (بزرگی)

დიდი - ბოზრგ (بزرگ)

- ქანბირ (كبير)

დინება - ჯარიან (جریان)

დირექტორი - რეჟის (رئیس) , მოდირ (مدیر)

დისკო (მთვარის) - ყორს (قرص)

დონე - სანთე (سطح)

დრო - დრო (وقت), ზამან (زمان)
მოდდბო (مَدَت), მოუყმც (موقع), ჰენგბგ
(مقام)

დრო (сезон) - ჭბსლ (فصل)
დროდადრო - გაც-გბც (گاه-گاه)
დროის გბტბრებ - ხოშ გოზბშბნ (خوشگذشتی)
დღე - რუზ (روز)
დღეს - ემრუზ (امروز)
დღესასწაული - ჯშშ (جشن)
დღე-ღამე - შბბბნერუზ (شبانه روز)

0

ებრბელი - ბბშუდრ (ادی)
ეგზემბლბრი (წიგნი) - ნოსხე (نسخه)
ებრობ - ორუბ (اروپا)
ებრობელი/ული - ორუბბ (اروپائی), ჭბბბბგბ
(فرنگی)
ეზო - ჭბბბ (حیات)
ეკვბტორი - ესბმბ (استوا)
ეკლესია - კელისბ (کلیسا)
ეკონომიკბ - ეყბესბ (اقتصاد)
ელბრუსი - ბლ-ბრრზ (البرز)
ელექტრო/ნის - ელექტრიკბ (الکتریکی)
ელექტრობ - ელექტრისბმ (الکتریسیته), ბბრყ
(برقی)
ელვა - ბბრყ (برقی)

ემიგრაცია - მოჰაჯერატი (مهاجرت)

ენა - ზაბან (زبان)

ეპოქა - ესრ (عصر)

ერბო - როუჟან (روغن)

ერთად - ბა ჰამ (با هم)

ბა ჰეკდიგარ (با یکدیگر)

ერთბაშად - ჰეკმარტაბე (یکمرتبه)

ერთი - ეკ (یک)

ერთი ფერის - ჰამრანგ (همرنگ)

ერი - მელატი (ملت)

ეროვნული - მელატი (ملتی)

ეს - ინ (این)

ეს, სწორედ ეს - ჰამინ (همین)

ეტაპი - მარჰლე (مرحله)

ექვსი - შეშ (شش)

ექვსკუთხედი - შეშგუშე (ششگوشه)

ექიმი - თაბიბ (طبيب)

ექიმი ქალი - თაბიბე (طبيبه)

ექსპლოატაცია - ესთეჰსალ (استحصا)

ექსპორტირება - სადრ ქარდან (صادر کردن)

ეჭვიანი - ბადელ (بددل)

8

გადა - მოდატი (مدت)

გალი - ყარუ (قرض)

ვაჟი - ფესპირ (پسر)
 ვარდი - გოლ (گل)
 ვარდნარი - გოლზარ (گلزار)
 ვარსკვლავი - სეთარე (ستاره)
 ვაშლი - სიბ (سیب)
 ვეზირი - ვეზირ (وزیر)
 ველი - დეშთ (دشت), ჯოღე (جلگه),
 სეჰრ (صحرا), ბიჰაბან (بیابان)
 ვითარება - ჰალ (حال)
 ვითარება - ზე ენგანე ... (به عنوان)
 ვინ? - ქე, ქი (که/کی)
 ვინ არის? - ქისტ (کیست)
 ვიწრო - ბარეკ (باریک)

ზ

ზაგროსი (მთაგრებილი) - ზაგროს (زاگرس)
 ზამთარი - ზემესთან (زمستان)
 ზარბაზანი - თუფ (توف)
 ზარბაზნის დაშენა - ზე თუფ ბასთან (به توف بستن)
 ზარმაცი - თანბან (تنبل)
 ზაფხული - თაბესთან (تابستان)
 -ზე, ზედ — ბარ (بر), რუჟე ... (روی)
 -ზე (შესახებ) - დარ ბარეჟე (در باره),
 რაჯეჟი ზე (راجع به)
 ზეზუნებრივი - ფოკალადე (فوق العاده)

ზეგ - ფანჭარდ (پسفردا)
 ზეგავლენა - თაყსირ (تأثير)
 ზეგანი - ფლათ (فلات)
 - ზე წინ — ფიშ აზ (پیش از)
 ზიანი - ასირბ (آسیب), ზიან (زیان)
 ზიანის მომტანი - ზიანანავარ (زیان آور)
 ზოგიერთი - ბაცზი (بعضی), ბარხი (برخی)
 ზოგჯერ - გაჰი (گاهی)
 ზომა - ანდაზე (اندازه), ჰადდ (حد)
 ზომიერი - მოყთადელ (معتدل)
 ზოროასტრი - ზართოში (زرتشت)
 ზრდილობა - ადბ (ادب)
 ზურგი - ფოში (پشت)
 ზღვა - დარა (دریا)
 ზღვარი - ჰადდ (حد)

თ

თავდაცვა - დეფაც (دفاع)
 თავი - სარ (سر), ჭარყ (فرق)
 თავი (სული) - რას (رأس)
 თავის დადწევა - რაჰიდან (رهیدن)
 თავის დროზე - ბე მოყუყუ (بهموقع)
 თავისუფალი - აზად (آزاد)
 თავისუფლება - აზადი (آزادی)

თავის შეცავება - ხოლდარი ქარდან (خودداری کردن)

თავის შეფარება - ფანაჰ ბოოდან (پناه بردن)

თათი (тата) - ჩანგ (چنگ)

- თან - ნაზდე ... (پیش) , ფიშე ... (نزد)

ბა (با)

თანამდებობა - მამამ (مقام)

თანამიმდევრობა - რეშთე (رشته)

თანახმად - ბანა ბან (طبق) , თეზე (بنابر)

თანდათანობით - რაჟთე - რაჟთე (رفته رفته)

ბე თადრიჯ (به تدریج)

თარგმნა - თარჯომე ქარდან (ترجمه کردن)

თარიღი - თარიხ (تاریخ)

თაფლი - ასაზლ (عسل)

თაყვანისცემა - ფარხანსთიდან (پرستیدن)

თბილი - გარმ (گرم)

თბილისი - თებილისი (تбилиسی)

თევზი - მაჰი (ماهی)

თეირანელი/ული - თეჰრანი (تهرانی)

ათეჰრანი (اتهرانی)

თეირანი - თეჰრან (تهران)

თეოლოგი - ალემ (عالم)

თერმეტი - ჯაზდჰჰ (يازده) .

თესლი - თხმ (تخم) , ბაზრ (بذر)

თექვსმეტი - შანზდჰჰ (شانزده)

თვალი - ჩაშმ (چشم)

თვალსაზრისი - ნაზარ (نظر)

თვე - მაჰ (ماه)

თვით, თვისი, თავად - ხოდ (خود), ხიშ (خویش),
ხიშთან (خویشنتن)

თვითმპყრობელობა - ესთეზად (استبداد)

თვითმფრინავი - ჰაჰაჰემა (هواپیما)

- თვის - ბარაჰე (برای)

თერამეტი - ჰეჯდჰჰ (همجده)

თითო-თითო - ჯეჰ-ბე-ჯეჰ (یک به یک)

თმა - მუჰ (موی)

თოვლი - ბარჰ (برف)

თოხმეტი - ჩაჰარდჰჰ (چهارده)

თორმეტი - დავაზდჰჰ (دوازده)

თოხარიკი - სავარი (سواری)

თრევა - ქეშიდან (کشتیدن)

თუ არა - გარან/ვარან (گر نه/ورنه)

თუ - აგზარ / გარ (اگر/گر)

თუთა - თუთ (توت)

თუმანი - თუმან (تومان)

თუმცა - აშარანდ (اگرچه), აგზარდ (مهرچند)

თურქეთი - თურქიად (ترکیه)

თქვენ - შომა (شما)

თქმა - გოჭან (گفتن)

თხელი (тонкий) - ნაზკ (نازک)

თხუთმეტი - ფანზად (پانزده)

ი

იარაღები - აბზარ (اسباب)

იატაკი - ქანჭი ოთახ (کف اتاق)

იადი - აზან (ازان)

იაქე - თაქ (تک)

იგი - უ (او)

იერიში - აშაღ (حمله)

იერიშის მიტანა - აშაღად აგზარდ (هجوم آوردن)

იმამი - ემამ (امام)

იმედნად - აშანდ (چندان)

იმედნად რომ - აშანაქე (چنانکه)

იმნაირად/იმნაირი - ანთურ, ანჯურ (آنطور, آنگونه)
ანჯურ (آنچون)

იმპორტირება - ვარდ ქანდ (وارد کردن)

იმ შემთხვევაში, როცა — დარ სურათიქე
(در صورتیکه)

ინგლისი — ენგელის (انگلیس)

ინგლისური — ენგელისი (انگلیسی)

ინდოეთი — ჰენდუსტან (هندوستان)

ინფორმაცია — ეთელანც (اطلاع)

ინფორმაციის მიწოდება — ბე ეთელანც რესანდან
(به اطلاع رساندن)

ირანი — ირან (ایران)

ირგვლივ — დორ (دور)

ის — ან (آن)

ის, სწორედ ის — ჰამან (همان)

ისარი (საათის) — აყრბე (عقربه)

ისე, რომ — ჩენანქე (چنانکه)

ისინი — ანჰა (آنها), იშან (ایشان)

ისლამი — ესლამ (اسلام)

ისპაჰანი — ესფჰან (اصفهان)

ისტორია — თარიხ (تاریخ)

იქ — ანჰა (آنجا)

იქნებ — შაიდ (شاید)

იშვიათად — ბე ნოდრანთ (به ندرت)

იძულება — ვადარ ქარდან (وادار کردن),

მეჯბურ ქარდან (مجبور کردن)

იხვი — მორყაბი (مرغابی)

კავშირის ქონება - ითესსლ დაშთან (اتصال داشتن)

კალათი - სპაზდ (سبد)

კალამი - ყაღმა (قلم)

კალია - მელან (ملخ)

კალო - ხარმან (خرمن)

კანონი - ყანუნ (قانون)

კანცლერი - სანდრე აყუზმ (صدر اعظم)

კაპიტალი - სარმადრე (سرمايه)

კაუი - ჩამამყ (چخاق)

კარადა - ყაჭასე (قفسه)

კარაქი - ქარე (کره)

კარგი - ხუბ (خوب), ხოშ (خوش); ბეჭ-ბეჭ (به)

კარგი მატყლის, ბანჯგელის მქონე - ხოშფანში (خوش بيشم)

კარი - დარ (در)

კარი (სასახლე) - დარბარ (دربار)

კატა - გორბე (گربه)

კაფილი - ქაში (كاشي)

კაშენი - შალ (شال)

კაცი - მარდ (مرد)

კაცობა - მარდნი (مردی)

კაცობრიობა - ბეშარ (بشر)

კაცუნა - მარდანქ (مردك)

კბენა (მაგ. ფუტკრის) - ნიშ ზნდნ (نیش زدن)
 კბილი - დნდნ (دندان)
 კედელი - დივარ (دیوار)
 კეთება - ქნრდნ ; სახთნ ساختن,
 ნემუდნ (نمودن)
 კეთილად განწყობილი - აღაყმენდ (علاقه مند)
 კეთილი - ხოშ (خوش)
 -კენ - ბე (به) ; ჭარ (فر)
 კერვა - დუხთნ (دوختن)
 კერძი - ხორეშ (خورش)
 კერძო - ხოსუსი (خصوصی)
 კვადრტი - მორბანც (مربع)
 კვალდაკვალ - ბარ სსარ(ე) (بر اثر)
 კვალში გაყოლა - დონბლ გ-შთნ (دنبال گشتن)
 კვალი - სსარ (اثر)
 კვდომა - მორდნ (مردن)
 კვება - თაყზიე (تغذیه)
 კვერცხი-თხე (تخم)
 კვისვა (ნაპერწყლის) - ჯანეშ (جوش)
 კვირა (неделя) - ჰნჭთე (هفته)
 კვირა - ჟექშნბე (یکشنبه)
 კვიცი - ქორრე (کتره)
 კვლევა - თაყიყ (تدقیق)
 კიბე - ფილქან (پلکان)
 კიდე - ლბე (لبه)

- კითხვა - ხანდაზ (خواندن)
- კილოგრამი - ქილო, ქილოგრამი (کیلوگرم)
- კილომეტრი - ქილომეტრი (کیلومتر)
- კისერი - გარდანი (گردن)
- კიტრი - ხიარ (خیار)
- კლანჭი - ჩანგ (چنگ), ჩანგაღ (چنگال)
- კლასი - ქლას (کلاس)
- კლუმბი - თაფგარ (تپهگل)
- კოლექტიურად - დასთეჯამცრ (داسته جمعی)
- კოლექცია - მჯუმუმცნ (مجموعه)
- კომბალი - ჩომაც (چماق)
- კომბლექსი - მოჯუმამც (مجمع)
- კომში - ბეშ (به)
- კონსტიტუციური მონარქია - მშრუთიჯატ (مشروطیت)
- კონსტიტუციური მონარქიისათვის მეგრძოლი - მშრუ-
თეთაღაბ (مشروطه طلب)
- კონცესია - ემთიჯაზ (امتیاز)
- კოსმოსი - ფაზა (فضا)
- კოლო - ფაშე (پشته)
- კრებული - მჯუმუმცნ (مجموعه)
- კუ - ლაქფრშთ (لاک پشت)
- კუბური - მოქაგაბ (ملعب)
- კუდი - დომ (دم) ; დონაღ (دنبال)
- კუთხე - გუშე (گوشه)

კულტურა - ჭარჭანგ (فرهنگ)

კურდღელი - ხარგუშ (خرگوش)

• ლ

ლაზადა - ლაზადე (لہادہ)

ლამაზი - ზიბან (زیبا) ; ჭაჭანგ (چشنگ)

ხუბრუ (خوبرو)

ლაპარაკი - ჭარჭ ჭაჭან (حرف زدن)

ლექსიკონი - ჭარჭანგ (فرهنگ)

ლეწვა - ქუბიდან (کو بیدن)

ლითონი - ჭელეზ (فلز)

ლიტერატურა - ჭაჭანი (ادبیات)

ლიტრი - ლითრი (لیتر)

ლიფტი - ასანსორ (آسانسور)

ლოკოკინა - ჭაჭანგ (حلزون)

ლოკომოტივი - ლოკომოტივი (لکوموتیو)

ლომი - ზირი (شیر)

ლონდონი - ლანდონ (لندن)

ლორწო - ლაბა (لعاب)

ლოცვა - ეზადან ჭარჭან (عبادت کردن)

ლოლა - ლოლე (لولہ)

ლოლათსაშენი - ლოლათსაზი (لولہ سازی)

• მ

მაგალითად - მაგალითად (مثلاً)

მაგარი/ად - სანა (سخت), მოქმედი (محکم),
ცოცხალი (قوي)

მაგიდა - მიზა (میز)

მაგიდაზე დასადეები (გადასაფარებელი) - რუმინი
(رومیزی)

მაგრამ - ამამ (اما); ვაღი (ولی),
ბაღი (بلکه)

მაცთული - სიმ (سیم)

მაზანდარანი - მაზანდარანი (مازندران)

მათემატიკა - რიამათიკა (ریاضیات)

მათ შორის - მაშინ (ما بین)

მათხოვრობა - გედანი (گدائی)

მათხოვარი - გედა (گدا)

მამა - ფედა (پدر)

მამალი - ნარ (نر)

მანქანა - მაშინ (ماشین)

მანძილი - ფასელი (فاصله)

მარადიული - ჯადანი (جاودانی)

მარილი - ნამეკი (نمک)

მარტო - თანა (تنها)

მარტი - მარს (مارس)

მარცხელი - დანი (دانه)

მასა - თუდი (توده)

მასალა - მასალი (مصالح)

მასწავლებელი - მოცაღი (معلم)

მასწავლებელი ქალი - მოცაღიშე (معلمه)

მასწავლებლობა - დარს დადჷნ (درس دادن)

მატყუარა - დორუყგუ (دروغگو)

მატყლი - ფაშე (پشم)

მაქსიმუმ - ჰადალჷ მაქსარ (حد اکثر)

მაღალი - ბოლჷნდ (بلند), მორთჷჷნჷ (مرتفع)

მაღალი ზნეობის - ბოზორგჷნარ (بزرگوار)

მაღლა - ბალა (بالا)

მაშინ - ანგაჷ (آنجا)

მაშინ, როცა - დარ სურჷთიჷე ... (در صورتیکه)

მაცხოვრებელი - საჷენ (ساکن)

მაწონი - მასთ (ماست)

მახე - დამ (دام)

მაჯა - მოჩ (میچ)

მაჰმადიანი - მოსაღჷნ (مسلمان)

მგელი - გორგ (گرگ)

მგზავრობა - მოსაჷერჷთ ჷარდჷნ (مسافرت کردن)

მდაბიო - ამეჷ (عامة)

მდგომარეობა - ჰალ (حال), ვაჷჷ (وضع)

- მდე/-მდის - თა (تا), თა ბე (تا به),

ჷბლ აჷ (قبل از)

მდელო - დჷთ (دشت)

მდინარე - რუდ/რუდხანე (رود/رودخانه)

მე - მან (من)

მეზადე- ბაყბან (باغبان)

მეგზური - რაჰმა (راهما)
 მეგობარი - დოსთ (دوست), რაჰიყ (رفیق)
 მეგობელი - ჰამსაჲ (همسایه)
 მეზღვაური - მელან (ملوان)
 მეღია - რუბაჲ (روباہ)
 მემამულე - მალკ (مالک)
 მეოხიდი - რუჲ (روح)
 მეორეხარისხოვანი - ჭარყი (فرعی)
 მეორედ - დობარ (دوباره)
 მერიდიანი - ნესჱონნჱარ (نصف النهار)
 მერცხალი - ჩილჩი (چلچله)
 მერხი - ნიჱკთ (نیمکت)
 მესია - მსიჱ (مسیح)
 მეტაღურგიული ქარხანა - ზაჱბი აჱნ (دوب آهني)
 მეტრი - მეტრ (متر)
 მეურნეობა - ეჱთჱსად (اقتصاد)
 მეფე - ფადეშჱჲ (پادشاه), მალკ (ملك)
 მეზარ (مزار)
 მეჩეთი - მსჯი (مسجد)
 მეცადინეობა - თლაშ (تلاش)
 მეცნიერება - დანშ (دانش), ილმ (علم)
 მეცნიერი - დანშმნდ (دانشمند), ალმ (عالم)
 მეხსარიდი - ბარყღირ (برقگیر)
 მეხსიერება - აად (یاد)
 მეჯლისი - მჯლის (مجلس)

მზადყოფნაში მოყვანა - ამადრე საფთა (آماده سافت)

მზარდი - რუზაფრონ (روزافزون)

მზე - ხორშიდ (خورشید), აჭაბ (آفتاب)

შამს (شمس)

მზიანი - აჭაბი (آفتابی)

მთა - ქუჰესტან (کوهستان)

მთავარი - ქოლლ (کل), ომდრ (عمده)

მთავრობა - დოლტ (دولت)

მთელი - თამშ (تمام)

მთვარე - მაჰ (ماه)

მთვარის ნათება - მჰაბ (مهاب)

მთის კალთა - ქუჰფაჰრ (کوهپایه)

მთის წვერი - ყოლღრ (قله)

მთიანეთი - ქუჰესტან (کوهستان)

მთლიანად - ბე ქოლღრ (به کلی)

მიგნება - ფე ბორდან (پی بردن)

მიზანი - მჰყოდ (مقصود)

მიზეზად ქცევა - მოჯბანდ (موجب شدن)

მიზეზი - ჯჰაბ (جهت), სჰაბ (سبب)

დჰლრლ (دلیل)

მიზნად დასახვა - ყანდ დაშთან (قصدداشتن)

მიითმება - დანსტორ (دستور), ნეშან დადან (نشان دادن)

მიკითხვა - სარდნ (سرزدن)

მიკრობი - მიკრობ (میکروب)

მილი - მილ (ميل), მილ (میل), ლოლ (لول)

მილიმეტრი - მილრმერთ (میلیمتر)

მილიონი - მილრაუნ (میلیون)

(...ის) მიმართ - ნესბათ ბე (نسبت به)

მიმართულება - ჯაჰათ (جهت), სამი (سمت),
მაქტაბ (مکتب)

მიზიდველი - ჯალბ (جالب)

მიმოსვლა - რაფთ-ო-ამად (رفت و آمد)

მიმოწერა - მოქათებრ (مکاتبه)

მინარეთი - გოლდასთე (گلدسته)

მინიმუმი - ჰადალ აჰალ (حد اقل)

მიპარვით - დოზაქი (دزدکی)

მისვლა - რასიდან (رسیدن), (დროზე) ჰარა რასიდან
(فرا رسیدن), (თავზე, დადგომა) ჰარა რაჰთან
(فرارفتن)

მიუხედავად ამისა - ბა გოჯუდე ინ (باوجود این)

მიღება - ფაზირაჰთან (پذیرفتن)

ბარ-ხარად (برخورد)

მიღებული შედეგი - მოსთაჰსაჰალ (مستحصل)

მიღწევა - რასიდან (رسیدن)

მიყენება (დარტყმის) - ვარად ამადან (وارد آمدن)

მიცემა - დადან (دادن)

მიწა - ხაქ, ზამინ (زمین, خاک)

მიწათმოქმედება - ზერაჰათ (زراعت)

მიწათმოქმედი - ზარე (زارع)

მიწებება - ჩასბიდან (چسبیدن)

მკა - დეროჟე ქარდან (درود کردن)

მკვლელობა - ყბთლ (قتل)

მკითხველი - ქეთაბხან (کتابخوان)

მკურნალი - თაბიბ (طبيب)

მლაშე - შურ (شور)

მმართველი - მოდირ (مدیر)

მმართველობა - ჰოქუმეთ (حکومت)

მნიშვნელობა (важность) - აჰმეტი (اهمیت)

მნიშვნელოვანი - მოჰემ (مهم)

მოგება - სუდ (سود)

მოვალეობა - ვაჰიფე (وظیفه)

მოვლა-მოვაზეგან ქარდან (مواظبت کردن)

მოთმინების ფიადის აცსება - ბე სოთჟე ამანდან
(به استواء آمدن)

მოკვდინება - მირანდან (میراندن)

მოკვლა - ქოშტან (کشتن)

მოკლე - ქუთაჰ (کوتاه)

მოკლე შინაარსი - ხოლასე (خلاصه)

მოკლება - მჰოჰოქ ქარდან (محروم کردن)

მოლა - მოლა (ملا)

მომარაგება - ანდოჰტან (اندوختن), ჭარაჰან ქარ-
დან (فراهم کردن)

მომზადება - ამადა სახტან (آماده ساختن), თაჰიფე
ქარდან (تعیین کردن), ჭარაჰან ქარდან

(فراهم کردن)

- მომწიფება - რსიდან (رسیدن)
 მონა - ბანდე (بند)
 მონახება - ფედაქმადან (پیدا کردن)
 მონდომება - შურ (شور)
 მონოპოლია - ენჰესარ (انحصار)
 მონოპოლისტი - ენჰესარჩი (انحصارچی)
 მოპარვა - დოზიდან (دزدیدن)
 მორიელი - აყრბ (عقرب)
 მორჩენა - აღაჯ (علاج)
 მორწყვა - აბიარი (آبیاری)
 მოსახლეობა - ჯამეიტი (جمعیت)
 მოსაგალი - მოსთჰსაქლ (مستحصل)
 მოსვლა - ამადან (آمدن); რიშეშ (ریزش) (წვიმის) რიშეშ
 მოსკოვი - მოსკოჲ (مسکو)
 მოსმენა - შენიდან (شنیدن)
 მოსპობა - აზისბრდან (از بین بردن)
 მოსწავლე - მოჰსაქლ (محصل)
 მოტანა - ავარდან (آوردن)
 მოღალატე - ხიანათქარ (خیانتکار)
 მოღვაწეობა - ფაქალიატი (فعالیت)
 მოყვარული - დოსტარ (دوستدار)
 მოცვა (содержать) - დარბარ-გერეფთან (دربرگرفتن),
 ფარა-გერეფთან (فراگرفتن)
 მოცილება - ჯოდან ქმადან (جدا کردن)
 მოძრაობა - ჰარკატმოდან (حرکت بردن)
 მოწევა - ქეშიდან (کشیدن)

მოწესრიგებული/ად მოაწესრიგა (مرتّب)

მოწვევა - ფიშხვანდანი (پیشخواندن)

მოწინავე - ფიშხრო (پیشرو)

მოწონება - ხოშ ამადანი (خوش آمدن), აზ თო ხრუშა

ამადა - შენ მომეწონე

მოხარება - ფოხტანი (پختن), (საჭმლის) ღორბო ქარ-

დანი (درست کردن)

მოხმარება - მასრაფ ქარდანი (مصرف کردن)

მრავალი - ფარავანი (فراوان)

მრეწველობა - სანააქცე (صنایع)

მსგავსი - მანადა (مانند), მესლ (مثل),

შაბიკი (تشبیه)

მსოფლიო - დონადა (جهان), ჟაჰანი (دنیا)

მსუბუქი - სანაქ (سبک)

მსუბუქი (მანქანა) - სანვარი (سواری)

მსხალი - გოლაბი (گلابی)

მსხვილი - ღორბო (درشت)

მტვრევა - ქუბიდანი (کوبیدن)

მუსულმანი - მოსალმანი (مسلمان)

მუშა - ქარგარ (کارگر)

მუშაობა - ქარ ქარდანი (کار کردن)

მუცელი - შექმა (شکم)

მფლობელი - მალიქ (مالک)

მფრინავი - ხაბანი (خلبان)

მქადაგებელი - ვააჟი (واعظ)

- მღერა - ხანდაწ (خواندن)
 მღვიმე - ყარ (غار)
 მღვიძარე - ბიდარ (بیدار)
 მყიდველი - ხარიდარ (خریدار)
 მყისვე - ბელაჟასელე (بلافاصله)
 მყუდრო - საკნ (ساکن)
 მშვიდი - არამ (آرام)
 მშიერი - გოროსნე (گرسنه)
 მშიშარა - თარსუ (ترسو)
 მშობლები - ფედარომადარ (پدر و مادر)
 მშრალი - ხოშკ (خشک)
 მშრომელი - ზაჰმთქეშ (زحمتکش)
 მძაფრი - შადიდ (شدید)
 მძიმე - სანგინ (سنگین)
 მძიმედ - აჰსთე (آهسته)
 მცენარე - გიაჰ (گیاه)
 მცირე - ანაკ (انداک)
 მწარე - თონდ (تند)
 მწერი - ჰანშარე (حشرات), (რომელიც დაფრინავს) -
 ფარანდე (پرنده)
 მწერალი - ნევისანდე (نویسنده)
 მწერლობა - ნევისანდეგე (نویسنده گی)
 მწვანე - სანზ (سبز)
 მწვანე ადგილი - სანზე (سبزه)
 მწვანელი - სანზი (سبزی)
 მწკრივი - სანფ (صاف)

მწყემსი - ჩუფან (چوپان)
 მწყერი - ბელდერჩინ (بلدرچین)
 მხარე - სუ (سو), თბრტ (طرف), ჯბტბ (جهت)
 სამი (سمت),
 მხარი - დუშ (دوش)
 მხოლოდ - ტტტ (فقط), თბტბ (تنها)
 მხარზე წამოსხმა - დუშ ტბრტბ (دوش کردن)

6

ნაგავი - ზობალე (زباله)
 ნაგებობა - სახთემან (ساختمان)
 ნაგლეჯი - თეტე (تکه)
 ნადირობა - შეტარ ტბრტბ (صید, شکار کردن)
 ნავთი - ნტტ (نפט)
 ნავთობქიმიური - ფეთროშინი (پتروشیمی)
 ნაზი - ლტორტ (لطیف)
 ნათება - თაბიდან (تابیدن)
 ნათელი - როშტან (روشن)
 ნათესავი-ხიზ (خویش)
 ნათესი - ტეტოტ (کشتزار, کشتنه)
 ნაირსახეობა - - ჯურ (نوع, جور)
 ნაღებები - ბარნდგი (بارندگی)
 ნამდვილად - ბე რასთი (به راستی)
 ნამი - ნტმ (نم)
 ნამიანი - ნტმტტ (نمناک)

ნაპერწყალი - ჯარპყე (جرقة)

ნაპირი - ლაბე (لبه), ქენარე (كناره),
საპელ (ساحل)

ნარინჯი - ნარეჯ (نارنج)

ნარჩენი - ზოხალე (زباله)

ნატიფი - ლატიფ (لطيف)

ნადები - სარ-შირ (سرشیر)

ნაშთი - ბაყიმანდე (باقیمانده)

ნაწარმოები - აწარ (اثر)

ნაწილი - ყესმანთ (قسمت), ჯოხც (جزء)

ნაჭერი - თექე (تکه); (მაგ. საზამთროს ნაჭერი)
ყაჩ (قاج)

ნახევარი - ნიმ (نیم)

ნახევარმთვარე - ჰელალ (هلال)

ნახევარსფერო - ნიმკრე (نیمکره)

ნახტომი - ჯაჭეშ (جوش)

ნახშირი - ზოყალ (ذغال)

ნდობა - ხასთან (خواستن)

ნება - მეღლ (میل)

ნების დართვა - გოზაშთან (گذاشتن)

ნელ-ნელა - რაჭთე-რაჭთე (رفته رفته)

ნერგი - ნაჰალ (نزال)

ნესვი - ხარბოზე (خربزه)

ნეტავ - ქაშ (کاش)

ნესტიანი - მარტუბ (مرطوب)

ნივთი - შედეჲ (تشیئی)
 ნივთიერება - მადდე (ماده)
 ნიუარა - სადანჭ (صدف)
 ნისლი - მპჱ (نم)
 ნისკარტი - ნოქ (نوگ), მენყარ (منقار)
 ნიორი - სირ (سیر)
 ნიშანი - ზლამტ (علامت)
 ნოველა - დასთან (داستان)
 ნომერი - ზომარე (شماره), ნომრე (نمره)
 ნოტიო - მპრტუბ (مرطوب)
 ნული - სეფრ (صفر)

ო

ობსერვატორია - რჱსადხანე (رصدخانه)
 ოთახი - ოთანყ (اتاق)
 ოთხმოცდაათი - ნმეპდე (نود)
 ოთხმოცი - ჱმშთად (مشتاد)
 ოთხშაბათი - ჩჱჱარშენბე (چهارشنبه)
 ოკეანე - ოყჱანოს (اقیانوس)
 ომი - ჟანგ (جنگ)
 ომის წარმოება - ჟანგრიდან (جنگیدن)
 ონკანი - შირ (شیر)
 ოპერაცია - ამალ (عمل)
 ორთქლი - ბოხარ (بخار)
 ორი - დო (دو)

ორმოცდაათი - ფანჯანჰ (پنجاه)

ორმოცი - ჩეჰრლ (چهل)

ორშაბათი - დოშანბე (دوشنبه)

ოფიციალური - რასმი (رسمی)

ოქრო - ზარ (زر)

ოქრომჭედელი - ზარგარ (زرگر)

ოცდაათი - სი (سی)

ოცი - ბისტ (بیست)

ოცნება - არეზუ (آرزو)

ოჯახი - ხანვადე (خانواده)

ბ

პარადელი - მადარ (مدار)

პარადელურად - ბე მოვანთ (به موازات)

პარადელური - მოვანი (موازی)

პარასკევი - ადინე (آدینه), ჯომხე (جمعه)

პარკი (ჭიის) - ფილე (پایله)

პასუხის გაცემა - ჯბნაბ დადან (جواب دادن)

პასუხისმგებელი - მასხულ (مسئول)

პატარა - ქუჩიქ (کوچک)

პატროსანი - ნაჯიბ (نجیب)

პეპელა - ფარვანე (پروانه)

პერანგი - ფირამენ (پیرامین)

პერიმეტრი - მოჰიტ (محیط)

პერიოდი - დორე (دوره)

პერიოდული/ად - მორანთბ (مرتب)

პირადად - შახსან (شخصاً)

პირადი - ხოსუსი (خصوصی)

პირდაპირ - რუ ბე რუ (رو برو)

პირველადი (პირველყოფილი) - ავევლიმ (اولی)

პირველადი მასალა - მადდ (ماده)

პირველი - ნოხოსთინ (نخستین), ავევლ (اول)

პირველი პერიოდი - ავევლ (اول)

პირი - დჰან (دھان); რუ (رو); ლბ (له)

პირიქით - აქს (عکس)

პირობა - შართ (شرط)

პირობის დადება - შართ ბასთან (شرط بستن),
ყარარ ზოგაშთან (قرار گذاشتن)

პიროვნება - შახს (شخص)

პირსაბანი - რუშუი (روشنوی)

პირუტყვი - დამ (دام)

პლანეტა - სპარე (سیاره)

პლანტაციი - ქეშტარ (کشتزار)

პოეტი - შაერ (شاعر)

პოვნა - ფედაკრან (پیدا کردن)

პოლუსი - ყოთბ (قطب)

პამიდოორი - გოჯეფრელი (گوچه فرنگی)

პრესა - მებუცა (مطبوعات)

პრეცედენტი - საბეც (سابقه)

პროგრესი - ფიშრფ (پیشرفت)

პროგრამა - ბარნამე (برنامه)
 პროკლამაცია - შაბნამე (شبنامه)
 პროტესტის განცხადება - ეცთერაზ ქარდან (اعتراض کردان)
 პროტესტის ნიშნად მერეთში ჯდომა - ბასთ ნეშასტან (بست نشستن)
 პროცესი - ჯარბან (جریان)
 პუნქტი - ნოყთე (نقطه)
 პური - ნან (نان)

შ

შამი - ზამან (زمان), ჰენგამ (هنگام)
 შურნალი - მჰჯალღ (مجله)

ჩ

ჩა - ჩე (چه)
 ჩა არის - ჩისტ (چيست)
 ჩადგან - ზირა (زیرا), ჩონჯიუნ (چون)
 ჩაიზე - ჩიზ (چیز)
 ჩაიონი - ნაჰიე (ناحیه)
 ჩამდენადზე - ჩანდან (چندان)
 ჩაოდენობა - მეყდარ (مقدار), ენდაზე (اندازه),
 თეყდარ (تعداد)
 ჩასაკვირველია - ალბათ (البته)
 ჩატომ - ჩერა (چرا)
 ჩაღაცა - ჩიზ (چیز)

რბენა - დავიდან (دویدن)

რბილი - ნარმ (نرم)

რევოლუციონერი - ენცილაბი (انقلابی)

რელიგია - მამჰაბ (مذهب)

რესპუბლიკა - ჯომჰური (جمهوری)

რეშთი (ქალაქი) - რაშთ (رشت)

რეცხვა - შოსტან (شستنی)

რვა - შამთ (مشت)

რიგი - საფ (صف), თარბიბ (ترتیب)

რიფი - სოხრე (صخره)

რიცხვი - ედად (اعداد), თეხდად (تعداد)

რკინა - აჰან (آهن)

რკინიგზა - რაჰაჰან (راه آهن)

რკინის - აჰანინ (آهنین)

როგორ/ი - ჩიგუნე (چگونه), ჩეჰორ (چطور)

როგორც კი-შამინქე (همینکه)

როდის - ქე (کی)

როდისმე (არასდროს) - შარგერ (هرگز)

რომ - ქე (که), აგრ/გარ (اگر/بدر)

რომელი - ქოდამ (کدام)

როსტომი - როსტამ (روستم)

რუბრის გაკეთება - მარზ ბასტან (مرزبستنی)

რუსეთი - რუსიე (روسیه)

რუსი - რუს (روس)

რუსული - რუსი (روسی)

რქა - შახ (شاخ)

რჩევა - ნასიხა (نصیحت)

რძე - შირ (شیر)

ს

საადი - საჰდი (سعدی)

საადამყოფი - ბიმარესთან (بیمارستان)

საათი - საჰა (ساعت)

საათმზომი - საჰათშომარ (ساعت شمار)

საამტრო - ქარგაჰ (کارگاه)

საბაბი - საჰაბ (سبب)

საბაჟო - გომრჰქ (گمرک)

საბუთი - დჰლრლ (دلیل)

საბჭო - შორა (شورا)

საბჭოთა/საბჭოური - შორაბი (شوروی)

საგანი - შეჰჰი (شیئی)

საგარეო - ხარეჟი/ხარეჟი (خارجی/خارجی)

სად - ქოჯა (کجا)

სადილი - ნაჰარ (ناهار)

საერთაშორისო - ბეჰნოლმელა (بین المللی)

საერთო - ომუმი (عمومی)

საერთოდ - ასლან (اصلاً)

საექსპლუატაციოდ მომზადება - ქარ გოზაშთან (کار گذاشتن)

საზამთრო - ჰენდეგანე (هندوانه)

- საზოგადო - ომუმრ (عمومي)
 საზოგადოება - ანჯონ (انجمن)
 საზღვარგარეთ - ხარეჟე (خارجہ)
 საზღვარი - მარზ (مرز)
 სათაური - ენვან (عنوان)
 სათაყვანებელი - მოყბდანს (مقدس)
 სათესი - ბაზრ (بزر)
 სათლი - სათლ (سطل)
 სათნო - ნაჯიბ (نجیب)
 საიდან - აზკჯა (از کجا)
 საით/საითკენ? - ბე კოჯა (به کجا)
 საიუბილეო თარიღი - სალგანრდ (سالگرد)
 საცვები - აზოყე (آذوقه)
 საკლასო ოთახი - ქელანს (کلاس)
 საკმარისობა - კეჟაფ-დადან (کفاف دادن)
 სალამი - ასსალამ (السلام)
 სამართალი - ჰაყი (حق)
 სამარილე - ნამდან (نمکدان)
 სამზარეულო - აშპიზხანე (آشپزخانه)
 სამი - სე (سه)
 სამკითხველო - კრანთხანე (قرائت خانه)
 სამკუთხედი - მოსალანს (مثلث)
 სამლოცველო - ებადგაჰ (عبادتگاه)
 მანკბანდ (معبد)
 სამოცდაათი - ჰანფად (هفتاد)

სამოცი - შანსი (شخصت)

სამყარო - ქეჰან (كیهان)

სამშაბათი - სეშენბე (سه شنبه)

სამშობლო - ეტან (وطن)

სამხრეთი - ჯანუბ (جنوب)

სანტიმეტრი - სანთიმეტრ (سانتیمتر)

სარგებლობა - სუდ (سود), ჭაჲედე (فايده);

ბარხორდარ ბუდან (برخوردار بودن),

ესთეჲადრ ქარდან (استفاده کردن)

სარდაფი - ზირზმინ (زیرزمین)

სარეველა - ჰარზე (هیزه)

სართული - ოშქუბ (اشکوب)

სარქველის მქონე - დარდარ (داردار)

სასარგებლო - ბაჲაჲედე (با فایده)

სასახლე - დარბარ (داربار)

სასულიერო - რუჰანი (روحانی)

სასულიერო პირი, რომელიც კითხულობს ლოცვის ტექსტს,

ხოლო მრევლი იმეორებს მის წაკითხულს ფიჲანამაზ

(پیشناز)

სასულიერო სკოლის მასწავლებელი - მოდარეს

(مدرس)

სასუქი - ქუდ (کود)

სატვირთო - ბარქეშ (بارکش)

საუდის არაბეთი - არაბესთანე საჲუდრ (عربستان سعودی)

- საუკუნე - ყბრნ (قرن)
 საფარი - ფუშტ (پوشش)
 საფეიქრო - ნასაჯი (نسا جي)
 საფეხური - ფაჲ (پايه)
 საფრანგეთი - ფრანსი (فرانسه)
 საფუძველი - ფაჲ (پايه), ასას (اساس)
 საქართველო - გორჯესტან (گورجستان)
 საქმე - ქარ (کار), ამალ (امر), ამო (عمل)
 საქმეში ჩარევა - დეხალტ ქარდნ (دخالت کردن)
 საქმიანობა - ფაქალიტ (فعاليت)
 საქმის კეთება - ქარ ქარდნ (کار کردن)
 საქონელი - ქალა (کالا)
 საღამო - ავსრ (عصر)
 საყურადღებო - ყაბლ თოჯე (قابل توجه)
 საშიში - ხატარნაკ (خطرناک)
 საშიშროება - ხატარ (خطر)
 საშუალება - ვასილე (وسيله)
 საშუალო სკოლა - დებირესტან (دبیرستان)
 საჩაიეს პატრონი (გამგე) - ჩაჲჩი (چایچی)
 საწინააღმდეგო - ალიე (عليه)
 საწყისი - მბაჲ (مبدأ)
 საწყობი - ანბარ (انبار)
 საჭირო - ლაზმ (لازم)
 საჭიროება - ბაჲესტან (بایستی);
 ეჭიიჲს დაშტან (احتياج داشتن)

საჭმელი - ხორაქ (خوراک), ყაზა (غذا)

აჭუყ (آذوقه)

საჭმელის მოსახარში - ხორაქგზინ (خوراكپزى)

სახე - რუ (رو), ჩეჭრე (چهره), სიმა (سىما)

სახედარი - ხარ (خر)

სახელი - ნამ (نام), ესმ (اسم)

სახელის დარქმევა - ნამიდან (نامیدن)

სახლი - ხანე (خانه), მანზელ (منزل)

სეზონი - ჭასლ (فصل)

სეირნობა - გაშთან (گشتن)

სესხი - ყარზ (قرض)

სიარული - რაჲ რეფთ (راه رفتن)

სიბინძურე - ქესაჭათ (کثافت)

სიბრაზე - ხაშმ (خشم)

სიგანე - აერზ (عرض)

სიგრძე - თულ (طول)

სიგრცე - ჭაზა (فضا)

სილა - მასე (ماسه)

სილიანი ადგილი - შენზარ (شنزار)

სიმაღლე - ბალა (بالا), ერთეჲს (ارتفاع)

სიმი - სიმ (سیم)

სიმშვიდე - საჭა (صفا); რაჲთ (راحت)

სინაგოგა - კენშთ (کنشت)

სინათლე - რუშნაი (روشنائی)

სინი - სინი (سینى)

სისხლი - ხუნ (خون)

სისხლიანი - ხუნინ (خونین)

სიტყვა - ჰაჩა (حرف), ჰაღმა (كلمه),
სოხან (سخن)

სიტყვის მიცემა - ყოულ დაღან (قول دادن)

სიფხიზლე - ბიდარი (بیداری)

სიყვარული - შურ (شور)

დუსთ დაშთან (دوست داشتن)

სიშორე - დური (دوری)

სიჩქარე - სორატი (سرعت)

სიცილი - ხანდიღან (خندیدن)

სიძე - დამად (داماد)

სიხარული - შოყ (شوق)

სკამი - სანდღარ (صندلی)

სკოლა - მაჰტაბ (مکتب)

სმა - ხორღან (خوردن)

სოკო - ყარჩ (قارچ)

სოლომონი - სოლეჰმან (سلیمان)

სომეხი - არმანი (ارمنی)

სორო - ლანე (لانه)

სოფელი - დეჰ (ده), რუსთა (روستا)

სოფელე - დეჰათი (دهاتی)

სოფლის მეურნეობა - ჰეშაეპარზი (کشاورزی)

სოციალისტი - სოსიჰალისთ (سوسیالیست)

სოციალისტური - სოსიჰალისთი (سوسیالیستی)

სპეციალისტი - მოთესასწა (متخصص)

სპილო - ფილ (فيل)

სრული - თამამ (تمام)

სრული/სრულყოფილი - ქამელ (كامل)

სტატია - მუყალე (مقاله)

სტუდენტი - დანეშჯე (دانشجو), მოჰასენელ (محصّل)

სული - რუჰ (روح)

სული (ნუმერატივი) - ნაჰარ (نفر)

სუნთქვა - ნაჰარს ქეშიდან (نفس کشیدن)

სუნი - ბუ (بو)

სუნიტი - სონნი (سنّی)

სურვილი - მეილ (ميل), ყასდ დაშთი (قصدداشتن),

ჰაჰარს ქეშიდან (موس کردن)

სურნელოვანი - ხოშბუ (خوشبوی)

სუფთა - საფ (صاف)

სუფრა - სოჰრე (سفره)

სფერული - ქორავი (کروی)

სფერო - ქორე (کره)

სქელი - ზახიმ (ضخیم)

სქელი მაცთული - მილ (میل)

სწავლა - დარს დადან (درس دادن)

სწავლა - თაჰსირლ (تحصیل),

ჰად გერეჰთან (یاد گرفتن)

სწორი - საფ (صاف)

სწრაფი(ად) - ზუდ, თონდ (تند, زود)

სწრაფმავალი - თონდარეჰ (تندرو, تیزپا)

სხეული - ბჰდჰნ (بدن)
სხვა - საჰერ (سایر)
სხვა - დიგერ (دیگر)
სხვადასხვა - მოხთაღჳჳ (مختلف)
სხდომა - ჯჳლჳსჳ (جلسه)
სხიგი - ნურ (نور)

თ

ტალა - მოჴჴ (موج)
ტანადი - ხოშჳნდჳმ (خوش اندام)
ტანსაცმელი - ჯამჳ (جامه), ჲჳბჳს (لباس),
ფოშჳჳჳ (پوشاک), ფოშჳჳჳ (پوشش)
ტახტი - თჳხთ (تخت)
ტა - დჳრჳჳჳ (دریاچه), აბგჳრ (آبگیر)
ტბორი - აბგჳრ (آبگیر)
ტელეფონი - თელეფჳნ (تلفن)
ტელეფონსაშენი - თელეფჳნსაშჳ (تلفن سازی)
ტემპერატურა - ჳჳრჳრჳჳ (حرارت)
ტვირთი - ბარ (بار)
ტიტული - ენვჳნ (عنوان)
ტკბილეული - შირინი (شیرینی)
ტკბილი-შირინ (شیرین)
ტოლი - მოსავი (مساوی), ბჳრჳბჳრ (برابر)
ტონა - თონ (تن)
ტორი - რჳნგჳ (چنگ)

ტოტი - შახ (شاخ)
 ტრადიცია - საბეყრ (سابقه)
 ტრანსპორტირება - მანქან-ნაწილ (حمل و نقل)
 ტრიალი - გარდინა (گردیدن)
 ტური - ლბ (لب)
 ტყავი - ფოსტ (پوست)
 ტყე - ჯუნგლ (جنگل)
 ტყვი - ასირ (اسیر)
 ტყუილი - დროუგ (دروغ)

უ

უბე - ხაღირჯი (خلیج)
 უბნობა - ჰაფაზა (حافظه)
 უდაბნო - ქვირ (کویر), ბიზანა (بیابان)
 საჰაერო (صحرای)
 უცრად - ნაგანა (نالگان), ექიმობა (یکمتره)
 -უკან - ბაზ (باز)
 უკან - აყბ (عقب)
 უკან დახევა - ფას რაქონა (پس رفتن)
 უკან მოტანა - ბაზ - აგარა (باز آوردن)
 უკეთესი - ბეჭინა (بیشتر)
 უკეთუ - აგრ/გრ (اگر/گر)
 უმაღლესი - ალი (عالی)
 უმი - ხამ (خام)
 უმიზეზოდ - ბისაბა (بی سبب)

ფართობი - მასაჰაჰაჰა (مساحت)
 ფარული - მახჰი (مخفی)
 ფარცხეა - მალეჰ კეშიდან (ماله کشیدن)
 ფასი - ყეჰმეჰ (قیمت), ბეჰა (بها)
 ფაფა - აშ (آش)
 ფაფარი - ჯალ (يال)
 ფაქტორი - ამელ (عامل)
 ფერდი - ფეჰლუ (پرلو), ზილხ (ضلع)
 ფერი - რანგ (رنگ)
 ფესვი - რიშე (ریشه)
 ფეხი - ფა (پا)
 ფიზიკა - ფიზიკ (فيزیک)
 ფირფიტა - სეჰჰე (صفحه)
 ფიქრი - ფიქრ (فکر)
 ფიცარი - თეხე (تخته), ჩუბ (چوب)
 ფოთოლი - ბერგ (برگ)
 ფორმა - შეჰლ (شکل)
 ფოტოსურათი - ეჰს (عکس)
 ფოტოსურათის გადაღება - ეჰს ბერდარი (عکسبرداری)
 ფრანგული - ფრანსუი (فرانسوی)
 ფრენა - ფერიდან (پریدن),
 ფრეგანაჰ ჰერდან (پرواز کردن)
 ფრთა - ბალ (بال), ფერ (پر)
 ფრინველი - ფრანდე (پرنده)

ფრქვიმცა - აჭანდან (افشاندن)

ფსკერი - თქ (ت)

ფული - ფულ (پول)

ფურცელი - (ქალაქის) - ბარგ (برگ)

ფურცარი - ზანბურ (زنبور)

ფეხილი - არდ (آرد)

ქ

ქალაქელი (ური) - შაქრი (شیری)

ქალაქი - შაქრ (شیر)

ქალი - ზან (زن)

ქალიშვილი - დოხთარ (دختر)

ქართველი (ული) - გორჯი (گرجی)

ქარი - ბად (باد)

ქარხანა - ქარხანე (کارخانه)

ქაფი - ქაჭ (کف)

ქალაქი - ქაყა (کاغذ)

ქერი - ჯო (جو)

ქერქი - ფუსთ (پوست)

ქვა - სანგ (سنگ)

ქვაბი - დიგ (دیگ)

ქვევით - ფორუ (فرود)

ქვეყანა (страна) - ქეშორ (کشور)

მამლუქა (مملکت)

ქიმი - შიმი (شیمی)

ქლიავი - ალუ (آلو)
 ქონება - მალ (مال), დაშთნ (داشتن)
 ქრისტი - მასიჰ (مسیح)
 ქრისტიანული - მასიჰი (مسیحی)
 ქროლა - ცაზგუშ (ورزش)
 ქსელვა - თანიდნ (تنیدن)
 ქსელი - თარ (تار)
 ქსოვა - ბაფთნ (بافتن)
 ქსოვილი - ფარჩე (پارچه)
 ქულა - ემთიჯაზ (امتیاز)
 ქურა - აჯაყი (اجاق)
 ქურდი - დოზ (دزد)
 ქურდულად - დოზდჰქი (دزدکی)
 ქურბა - ქურბე (کوبه)

ღ

ღაღატა - ხიჯანთ (خیانت)
 ღამე - შაბ (شب)
 ღარიბი - ჭაყირ (فقیر)
 ღერძი - მეჭვან (محور)
 ღვინო - ვინე (شراب), შაბაზ (می)
 ღია - ბაზ (باز)
 ღილაკი/ღილი - დოგმე (دگمه)
 ღმერთი - ხოდ (خدا), რაბბ (رب),
 აჭარბდგარ (آفریدگار)

ღონიერი - ფორზურ (پرزور)

ღრმა - ღმრწ (عمیق)

ღრუ - ყარ (غار)

ღრუბელი - აბრ (ابر)

ჟ

ჟგავილი - გოლ (گل)

ჟგარება - დუსთ დაშტან (دوست داشتن)

ჟგელა - ჟანგ (جنگ), ქოლ (كل)

ჟგელი - ჟანირ (پیش)

ჟგითელ - ზარდ (زرد)

ჟგირილი - ჟარად (فریاد)

ჟიდვა - ხარიდან (خریدن)

ჟინული - ახ (بخ)

ჟოველ შემთხვევაში - ზე ჟარ ჟალ (برخال)

ჟოველთვის - ჟამიშე (همیشه)

ჟოველი - ჟარ (بر)

ჟოლა - ნეგაჟ დაშტან (نگاه داشتن)

ჟოფანა - ბუდან (واقع بودن), ვაყრჟ ბუდან (واقع بود)

ჟარარ დაშტან (قرار داشتن)

ზე სარ ბორდან (پسر بردن)

ჟორი - ჟურ (قوج)

ჟრუ - ქარ (کر)

ჟურადღობა - დეყჟან (دقت)

ყურადღების მიქცევა - მოვალეობა ბუდან (مواظب بودن)
ნეგაჰ დაშტან (نگاه داشتن)

ყური - გუშ (گوش)
ყურძენი - ანგორ (انگور)

შ

შაბათი - შანბე (شنبه)

შავი - სიასჰ (سیاه)

შალი - შალ (شال)

შალსაქსოვი - ფაშმბაფ (پشم باف)

შაქრის ფხენილი - შექარ (شکر)

შეზრახვა - ამან (امان)

შეზრუნებული /ად - აქს (عکس)

შეგროვება - გერდ ავარდან (گرد آوردن)

ჯამეჰ ქარდან (جمع کردن)

შედარება - მოყადესჲ ქარდან (مقایسه کردن)

შედარებით - ბენნესბე (بالنسبه)

შედგენა - თაშქირლ დადან (تشکیل دادن)

შედგომს (состоять из) - ებარანთ ბუდან აჰ

(عبارت بودن از)

შედევად - ბარ ასარ (بر اثر), დარ ნათიჯე (در نتیجه)

შედეგი - ნათიჯე (نتیجه)

შეზღუდული - მამდუდ (محدود)

შეთანხმება - ყარარაშტან (قرار گذاشتن)

შეიარაღებული - მოსალანჰ (مسلح)

பெயர் - பி.சி.சி. (பி.சி.சி.)

შეკითხვა - ფოკსიზ (پرسش), ფოკსიდანი (پرسیدن)

စီမံကိန်း - နှစ်စာအုပ် (နှစ်စာအုပ်)

...(-ის) შემდეგ - ფაქტობრივად (بعد از)

စာချုပ်အရ - စာချုပ် (အတူ)

စွဲစစ်စစ် - ဂတုဗ္ဗံ (اتفاقاً)

შემოდგომა - ფაჰრ (پائيز)

შემოზღუდული - მკვეთრ (مقصود)

შემოსავალი - ღირ-ამბდ (درآمد)

შემოფარებული - მკვეთრ (مقصود)

შემგვიდროება - ჭეშორობა (فشاردن)

٢٥٦ - ام (تو)

შენახვა - ანდუხანა (اندوختن)

ဒဂုဏ်သိင်္ဂ ချီကုဏ် (حفاظت کردن)

შენიშვნა - საკანც.

შენიშვნა - სახელმძღვანელო (مساختمان)

შეფუძრუება - თანუგრძნობა (توقیف کردن)

შეპყრობილი - გერეფთარ (گرفتار)

შერყეული - მოთეზაღ-ზღლ (متزلزل)

შესაბამისად - თბეცო (طبق)

შეცდამაშიც - ვიწმ (وفق)

შესაფერხი - მონასტრები (مناسب)

მესაძღვებელი - მომკენ (ممكن)

... (ნს) შეესაბამება - საჯარო ბო (راجع),

ഇടൻ പാർപ്പം (ഇടൻ)

შესვლა - გარეშდ ზოდან (وارد شدن)
დახვალ ზოდან (داخل شدن)

შესრულება - ანჯამ დან (انجام دادن)
ეჯრა ქარდან (اجرا کردن)

შესწავლა - ჭარა გერეფთან (فراگرفتن)
აად გერეფთან (یادگرفتن)

შეფასება - სანჯიდან (سنجیدن)

შექმნა - თოლიდ, იჯან ქარდან (ایجاد کردن),
აქარიდან (آفریدن),

ბე ამალ ამდან (به عمل آمدن)

შელწევა - გარეშდ ზოდან (وارد شدن)

შეცვანა - გარეშ ქარდან (وارد کردن)

შეცრა - მოვაჯუშ ზოდან (مواجهه شدن)

შეცვარება - დუსთ დაშთან (دوست داشتن)

შეშა - შიზომ (همیزم)

შეშინება - თარსიდან (ترسیدن)

შეჩეცვა - თნა გერეფთან (انس گرفتن)

შეცვლა - თეხირ ქარდან (تغییر کردن)

შეძენა - თეშსრლ, თეშინე ქარდან (تأمین کردن),
თეძლება - თეგანესთან (توانستن)

შეწუხება - ბე თნგ ამდან (به تنگ آمدن)

შეწუხებული - დელ-თანგ (دل‌تنگ)

შეხედვა - ნაზარ, ნეგა ქარდან (نگاه کردن)

შეხედვრა - ბარ-ხორდ, ბარ-ხორდან (برخور کردن),

მოვაჯუშ ზოდან (مواجهه شدن)

შეჯდომა - სავარ შოდან (سوارشدن)
 შეება - ფარაყან (فراقت)
 შეელა - ნეჯათ (نجات), რუჰიდან (رهمیدن)
 შეელი - აჰუ (آهو)
 შეიდი - ჰეფთ (هفت)
 შეილი - ფარზანდ (فرزند)
 შიგ/-ში - თუ (تو), დარ (در), მიან (میان)
 შიიტი - შიე (شیعه)
 შიმშილი - გოსენგი (گرسنگی)
 შიში - თარს (تارس)
 შორი - დორ (دور)
 შრომა - რანჯ (رنج),
 ზანტან (زحمت کشیدن)
 შუა - მიან (میان)
 შუადღე - ზოჰრ (ظهر)
 შხაპი - დუშ (دوش)

ა

ჩავარდნა (მაგ. საფრთხეში) - დოშარ შოდან (دچارشدن)
 ჩაი - ჩაი (چای)
 ჩაღმა - ემამე (عمامه)
 ჩამორჩენა - ეყბ მანდან (عقب ماندن)
 ჩამოსვლა (ზევიდან ქვევით) - ჭორუღ ამანდან (فرود آمدن)
 ჩამეკრალი - ხამუშ (خاموش)

ჩანგალი - ჩანგალ (چنگال)
 ჩარჭობა - ჩორჭ ქმრდნ (فرو کردن)
 ჩასვენება - ყორჭ ქმრდნ (غروب کردن)
 ჩაქრობა - ხამოშ სახტნ (خاموش ساختن)
 ჩაყლაპვა - ჩორჭ ბორდნ (فرو بردن)
 ჩაცემა - ჩორჭ ქმრდნ (فرو کردن)
 ჩაცმა - ჟუშიდნ (پوشیدن)
 ჩემოდანი - ჯამედნ (جامه دان)
 ჩვარი (დაფის გასაწმენდი) - თხთეფაქქონ (تخته پاک کن)
 ჩვენ - მა (ما)
 ჩვენება - ნემუდნ (نمودن)
 ჩემან დადნ (نشان دادن)
 ჩვიდმეტი-ჰეჭდნჰ (هفتده)
 ჩლიქი - სომ (سیم)
 ჩრდილი - საჲ (سایه)
 ჩრდილოეთი - შამალ (شمال)
 ჩუქება - ბახშიდნ (بخشیدن)
 ჩქარა - ზოდ (زود)

3

- 3 კი - ჰათთა (حتی)
 ცა - ასმან (آسمان)
 ცალი - თქ (تک), ედდ (عدد), ნოსხე (نسخه)
 ცამეტი - სიზდნჰ (سیزده)
 ცარცი - გარ (گری)

ცდა - ქუშნუ (کوشش), თაღაშ (تلاش),

ქუშიდან (کوشیدن)

ცემა - ზადან (زدن), ქუზიდან (کوبیدن)

ცემენტი - სიმან (سیمان)

ცენტრი - მარქნუ (مرکز)

ცეცხლი - ათუშ (آتش)

ცეცხლთაყვანისმცემელი - ათეშყარანსთ (آتشپرست)

ცეცხლის წაკიდება - ათუშ ზადან (آتش زدن)

ცვარი - ჟალე (ژاله)

ცვილი - მუმ (موم)

ციფი - სარდ (سرد)

ციკლი - დორუქე (دور)

ცისფერი - აბი (آبی)

ცნობა (ინფორმაცია) - ეთელასე (اطلاع)

ცნობა - შენახთან (شناختن)

ცნობილი - მუშურ (مشهور)

ცოდნა - დანუშ (دانش)

ცოდნით დაინტერესებული პირი - მოსთაყლე

ცოტა - ქამ (کم), პანდუქ (اندک)

ცოტ-ცოტა - ქამ-ქამ (کم کم)

ცუდი - ბად (بد)

ცურვა - შენაკრან (شنا کردن)

ცქერა - ნეგაკრან (نگاه کردن)

ცხელი - გარმ (گرم)

ცხენი - ასბ (اسب)

ცხვარი - გუსჰანდ (گوسفند)
 ცხვარი (დედალი) - მიშ (میش)
 ცხვირი - ბინი (بینی)
 ცხიმი - ჩარბი (چربی)
 ცხიმოვანი - ჩარბ (چرب)
 ცხოველი - ჯანორ (جانور), ჯანგან (جوان)
 ცხოველება - ზენდეგნი ქარდანი (زندگی کردن),
 ზენდეგანი ქარდანი (زندگانی کردن)
 ცხრა - ნოჰ (نه)
 ცხრამეტი - ნოზდჰ (نوزده)

ძ

ძალა - ზურ (زور), ყოველი (قوت)
 ძალადობა - ზოლმი (ظلم)
 ძალზე - ხელი (خیلی)
 ძალით - ბაზურ (بازور)
 ძარცვა - აყმა (غنما)
 ძაფი - ნახ (نخ)
 ძეგლები - ასარ (آثار)
 ძეწავი - რეშენი (رشته)
 ძველი - ყადიმ (قدیم)
 ძვირი - გერანი (گران)
 ძილი - ხაბ (خواب)
 ძილმორეული - ხაბალუდ (خواب آلود)
 ძირგამოთხრილი - მოთეზანლუდ (مترنزل)

ძირი (корень) - რიშე (ریشه)

ძირი - თბე (تبه)

ძირითადი - ომდე (عمده), სასის (اساسی),
ქოლ (كل)

ძირს - ფარს (پائین), ჭორუ(დ) (فرو)

ძლიერი (ღონიერი) - ბაზურ (بازور)

ძლიერი/ად - სმხთ (سخت), შმდრდ (شدید)

ძმა - ბმრადმრ (برادر)

ძნელი/ად - ღშვმრ (دشوار), მოშქმლ (مشکل),
სმხთ (سخت)

ძოვა - ჩმრდმნ (چریدن)

ძროხა - გავ (گا)

ძუ - მადდე (ماده)

წ

წადილი - მმმმს ქმრდმნ (موس کردن)

წამმზომი - სანიმეშომმრ (تانیه شمار)

წამი - სანიმე (تانیه)

წამოსასხამი (უსახელოებო) - აბა (عبا)

წასვლა - რმჭმნ (رفت)

წარმოდგენა - თმსმვრ ქმრდმნ (تصور کردن)

წარმოდგენის შექმნა - ბე ნმზმრ რმსიმდმ (به نظر رسیدن)

წარმოება - თრუდრ, თმწყმთ (صنعت),
ბე მმმლ ამმდმ (به عمل آمدن)

წარმომადგენელი - ნემამმნდე (نماینده)

წარმოჩენა - ფაქტად აცხადებს (پیدا آوردن)
 წარუმატებლობა - ნაქამი (ناکامی)
 წადება - ბორდენ (بردن)
 წახნაგი - ზელც (ضلع)
 წელი (год) - ქამარ (کمر), მიან (میان)
 წელი - სალ (سال)
 წელს - ემსალ (امسال)
 წერა - ნევეშტან (نوشتن)
 წერილი - ნამე (نامه), მქოტუბ (مکتوب)
 წერტილი - ნოყთე (نقطه)
 წესი - თმრთიბ (ترتیب), რსმ (رسم), ასლ (اصل)
 წვა - სუხტან (سوختن)
 წვალება - რანჯ (رنج)
 წვერი - რიშ (ريش)
 წვერი (მაგ. კალმის) - ნოკ (نوک)
 წვიმა - ბარან (باران)
 წვიმის მოსვლა - ბარიდან (باریدن)
 წვრილი - ბარიკ (باریک), ნაზკ (نازک)
 წიგნაკი - ქემაბრე (کتابچه)
 წიგნი - ქემაბ (کتاب)
 წიგნის მაღაზია - ქემაბფოროში (کتابفروشی)
 წიგნის მოყვარული - ქემაბხან (کتابخوان)
 წითელი - სორხ (سرخ), ყერმეზ (قرمز)
 წილი - ყესმანთ (قسمت), სჰჰმ (سهم)
 წინ/წინაშე - ფიშ (پیش), ჯილუ (جلو)

წინასწარმეტყველი - ფეხეშმბარ (پيغمبر)

წინდა - ჯურაბ (جواب)

წინსვლა - ფიშ-რეფტან (پیش رفتن)

ჯელორე-რეფტან (جلورفتن)

თბრანყი ქვარდნ (ترقی کردن)

როუნძე ატან (روتی یافتن)

წისქვილი - ასა (آسيا)

წიხლის კვრა - ლანდ ზანდ (گلزدن)

წლის პირველი თვე - ჭარემარდნ (فروردین)

21/III-20/IV

წლის მეორე თვე - ორდიზეშტ (اردیبهشت)

21/IV-21/V

წლის მესამე თვე - ხორდად (خرداد)

22/V-21/VI

წლის მეოთხე თვე - თირ (تیر)

22/VI-22/VII

წლის მეხუთე თვე - მორდად (مرداد)

23/VII-22/VIII

წლის шექესე თვე - შაჰრივარ (شهریور)

23/VIII-22/IX

წლის მეშვიდე თვე - მერ (مهر)

22/IX-22/X

წლის მერვე თვე - აბან (آبان)

23/X-21/XI

წლის მეცხრე თვე - აზრ (آذر)

22/XI-21/XII

წლის მეათე თვე - დეზ (دی)

22/XII-20/I

წლის მეთერთმეტე თვე - ბაჰმან (بهمن)

21/I-19/II

წლის მეორმეტე თვე - ესფანდ (اسفند)

20/II-20/III

წლისთავი - სალგრანდ (سالگرد)

წმინდა - მოყბდან (مقدس)

წნევა - ჭეშარ (فشار)

წოვა - მჰქიდან (مکیدن)

წრე - დაირე (دایره)

წუთი - დჰყიყე (دقیقه)

წუთმზომი - დჰყიყეშმარ (دقیقه شمار)

წუწნა - მჰქიდან (مکیدن)

წუხილ - დიშნებ (دیشنب)

წყალი - აბ (آب)

წყარო - ჩჰშმე (چشمه)

წყება - მჰჯმუხრ (مجموعه)

წყენინება - ბარ-ხორდან (برخوردان)

წყვილი - ჯოჭთ (جفت)

წყლიანი - აბდარ (آبدار)

წყნარი - არამ (آرام)

ჭა - ჩაჰ (چاه).

ჭამა - ხორეშ (خورش), ხორდენ (خوردن)

ჭერამი - ზარდალუ (زر آلو)

ჭეკა-ქუხილი - რეცდ (رعد)

ჭეშმარიტად - ჰანყიყანენ (حقیقتاً)

ჭეშმარიტება - ჰანყიყან (حقیقت)

ჭია - ქერმ (کرم)

ჭიანჭველა - მურ/მურჩე (مور/مورچه)

ჭიქური - ლეცაბ (لعاب)

ჭიხვინი - შეშეჰე (شیشه)

ჭკუა - ჭანჰე (خرد)

ჭმევა - ხორანდენ (خوراندن)

ჭრა - ბორიდენ (بریدن)

ჭრილი - ბორეშ (برش)

ჭუჭყი - ქესაჭან (کثافت)

ჭუჭყიანი - ქანსაჭ (کثیف)

ხ

ხაზი - ხანთ (خط)

ხალხი - მარდომ (مردم), თუდე (توده)

ხანგრძლივი - თულანი (طولانی)

ხარისხი (სამეცნიერო) - დარაჰე (درجه)

ხე - დერახთ (درخت)

- ხედვა - დიდან (دیدن)
- ხევი - დარბ (درب)
- ხელი - დასთ (دست), აბდ (ابد)
- ხელის გული - ქაჭი დასთ (کف دست)
- ხელის შეშლა - მანეც ზოდან (مانع شدن)
- ხელისუფლება - ჰოქუმე (حکومت)
- ხელმოკლე - ნიამანდ (نیازمند)
- ხელნაწერი - ნოსხე (نسخه)
- ხელოვნება - სანეცთ (صنعت)
- ხელსაქმე - დასთაფი (دست بافی)
- ხელჯოხი - ასა (عصا)
- ხერხი - თარიყ (طریق)
- ხეხილის ხილი - მივემე სარდერახთი (میوه سرخشی)
- ხვადი - ნარ (نتر)
- ხვალ - ჭარდა (فردا)
- ხვევა (ჭიის, ოზობის მიერ) - თანიდან (تنیدن)
- ხვან - ზოხმ ქარდან (شخم کردن)
- ხილი - მივე (میوه)
- ხმა - სედა (صدا)
- ხმელეთი - ხოშქი (خوشکی)
- ხმოზა - ხანდან (خواندن)
- ხომალდი - სანჭინე (سفینه)
- ხორბალი - განდამ (گندم)
- ხორთუმი - ხორთუმ (خرطوم)
- ხორცი - გუშე (گوشت)

ხსნა - ნება (نجات)

ხტომა - ჯაჰიდან (جسیدن)

ხუთბათი - ფანჯშანბე (پنجشنبه)

ხუთი - ფანჯ (پنج)

ჴ

ჯანმრთელად ყოფნა - საღემ ბუდან (سالم بودن)

ჯანმრთელი - საღემ (سالم)

ჯარისკაცო - სარბაზ (سر باز)

ჯაცვა - ჩაყო (چاقو)

ჯგუფი - დასტე (دسته)

ჯეირანი - აჴე (آه)

ჯერ - ავამალ (اول) ; ბარ (بار)

ჯერ კიდევ - ჴანუზჴან (هنوز هم)

ჯიბე - ჴიბ (جیب)

ჯოგი - გალღე (گلّه)

ჯოხი - ჩუბ (چوب)

ჴ

ჴადრი - ჴანვა (هوا)

ჴავა - ჴანვა (هوا)

ძირითადი ლიტერატურა

1. ი. აბულაძე, სპარსული ენის სახელმძღვანელო, თბილისი, 1953.
2. А. Азери, Г. Ализаде. Персидский язык, Баку, 1961.
3. А. Шафан, Г. Махмудов. Книга для чтения по персидскому языку, Баку, 1972.
4. А. Шафан, А. Рзаева. Фарсидский язык, Баку, 1962.
5. В. Alavi, M. Lorenz, Lehrbuch der persischen Sprache, Leipzig, 1973.
6. J. Boyle, Grammar of Modern Persian, Wiesbaden, 1966.
7. Ch. de Fouchécour, Éléments pour un manuel de Persan, Paris, 1978.
8. S. Obolensky, K. Yazdan Panah, E. Khaje Nouri, Persian basic course units, Washington, 1963.
9. علوم ، دۆم دبستان ، تهران ، ۱۳۳۶
10. علوم ، سوم دبستان ، تهران ، ۱۳۳۶
11. فارسی ، دۆم دبستان ، تهران ، ۱۳۳۶

შინაარსი

წინასიტყვაობა	3
სპარსული ენა და მისი ადგილი ირანულ ენაში	
ჯგუფში	6
სპარსული ენის ბგერითი სისტემის ზოგადი დახა-	
სიახეობა	7
გაკვეთილები	
№ I	10
№ 2	11
№ 3	12
№ 4	13
№ 5	14
№ 6	15
№ 7	16
№ 8	17
№ 9	18
№ 10	19
№ 11	20
№ 12	22
№ 13	23
№ 14	25
№ 15	27
№ 16	29
№ 17	31
№ 18	33
№ 19	35
№ 20	36
№ 21	39
№ 22	42

№ 23		46
№ 24		48
№ 25		53
№ 26		57
№ 27		61
№ 28		67
№ 29		70
№ 30		73
№ 31		77
№ 32		81
№ 33		85
№ 34		88
№ 35		92
№ 36		95
№ 37		99
№ 38		105
№ 39		108
№ 40		110
№ 41		114
№ 42		117
№ 43		121
№ 44		124
№ 45		127
№ 46		131
№ 47		134
№ 48		137
№ 49		139
№ 50		140
№ 51		142
№ 52		143

№ 53	I 44
№ 54	I 46
№ 55	I 47
საკითხავი ტექსტები	I 50
დაცალეზაჲ პასუხები	I 55
არასწორი ზმნები	I 76
ტაბულები	I 81
სპარსულ-ქართული ლექსიკონი	I 93
ქართულ-სპარსული ლექსიკონი	259
ძირითადი ლიტერატურა	333

გამომცემლობის რედაქტორი ა.გაბელაია

კორექტორი ი.ვახტანგიშვილი

სბ I 042

ხელმოწერილია დასაბეჭდად 25.10.84

შშ 04160

საბეჭდი ქაღალდი 60X84

პირობითი ნაბეჭდი თაბახი 2I ფ.

საადრ.-საგამომც.თაბახი I 0,64

ტირაჟი 500

შეცემის № 3827

ფასი 60 კაპ.

თბილისის უნივერსიტეტის გამომცემლობა,
თბილისი, 380028, ი.ჭავჭავაძის პროსპექტი, I 4.

Издательство Тбилисского университета,
Тбилиси, 380028, пр. И.Чавчавадзе, I 4
საქ.სსრ.მეცნ.აკად.სტამბა,

თბილისი 380060, კუტუზოვის I 9.

Типография АН ИССР,

Тбилиси, 380060, Кутузова, I 9.